Programma-begroting

2026-2029

gemeente Noordwijk

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1. Algemeen 3
1.1 Begroting in één oogopslag 3
1.2 Stapsgewijs naar het begrotingssaldo 4
1.3 Uitvoeringsagenda 8
1.4 Beleidsdoelstellingen 9
1.5 Nieuw beleid 12
1.6 Kerngegevens 14
1.7 Kaders voor gezond financieel beleid 16

2. Beleidsbegroting 18
2.1 Algemeen 18
2.2 Programma's 20
2.2.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening 20
2.2.2 Programma 2: Veiligheid 26
2.2.4 Programma 4: Economie 34
2.2.5 Programma 5: Onderwijs 39
2.2.6 Programma 6: Sport en Cultuur 42
2.2.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid 49
2.2.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving 55
2.2.9 Programma 9: Wonen en Ruimte 61
2.3 Paragrafen 67
2.3.1 Lokale heffingen 67
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 83
2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 90
2.3.4 Financiering 95
2.3.5 Bedrijfsvoering 102
2.3.6 Verbonden partijen 108
2.3.7 Grondbeleid 118
2.3.8 Wet Open Overheid 121

3. Financiële begroting 123
3.1 Inleiding 123
3.2 Uitgangspunten 123
3.3 Totaaloverzicht lasten en baten per programma 124
3.4 Structureel en reëel evenwicht 125
3.5 Geprognosticeerde balans 127
3.6 Ontwikkeling EMU-saldo 132
3.7 Stand en verloop van reserves en voorzieningen 135
3.8 Overzicht incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 153
3.9 Overzicht overhead 157
3.10 Investeringen 158
3.11 Overzicht taakvelden 163
3.12 Overzicht incidentele baten en lasten 166
3.13 Overzicht van salarissen en sociale lasten 169
3.14 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 170
3.15 Begroting grondbedrijf 171

Bijlagen 175
Bijlage 1 Autonoom beleid Perspectiefnota 2026-2029 175
Bijlage 2 Nieuw beleid Perspectiefnota 2026-2029 187
Bijlage 3 Te nemen maatregelen Perspectiefnota 2026-2029 190

Lijst van afkortingen 196

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2026-2029 van de gemeente Noordwijk. De programmabegroting geeft de beleidsmatige en budgettaire kaders voor het komende jaar en een vooruitblik naar de drie daaropvolgende jaren. Het beleid is uitgewerkt in programma's en paragrafen voor de komende vier jaar. De basis voor de budgettaire kaders wordt gevormd door de meerjarige productenraming.

De basis voor deze programmabegroting zijn de Uitvoeringsagenda, de Programmabegroting 2025-2028 en de Perspectiefnota 2026-2029. De financiële uitgangspunten van de Perspectiefnota 2026-2029 vormen de basis voor deze programmabegroting. Het autonoom beleid, de afgewogen keuzes binnen het nieuw beleid en de te nemen maatregelen vanuit de perspectiefnota zijn verwerkt binnen dit financieel meerjarenperspectief.

Het financiële meerjarenperspectief voor de jaren 2026 tot en met 2029 ziet er in deze programmabegroting als volgt uit:

Bedragen in €	2026	2027	2028	2029
Totaal begrotingssaldi 2026-2029	€ -700.000	€ 249.000	€ -942.000	€ 58.000

Het laatste jaar laat een positief saldo zien. Hiermee voldoet de programmabegroting financieel gezien aan de eis die door de toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland, aan de programmabegroting gesteld wordt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 komt het algemene deel van de begroting aan de orde. Er wordt begonnen met de 'Begroting in één oogopslag'. Hierin is direct het financiële plaatje voor 2026 inzichtelijk gemaakt. Vervolgens wordt stapsgewijs uiteengezet hoe het uiteindelijke financiële meerjarenperspectief voor 2026 tot en met 2029 in deze programmabegroting tot stand is gekomen. Hierin worden verschillende beleidsonderdelen uiteengezet.

Hoofdstuk 2 laat de programmateksten zien en geeft antwoord op de 7 w-vragen (onder andere: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen?, Wanneer is het gereed? en Wat mag het kosten?). Hiernaast komen verder de (verplichte) paragrafen aan de orde.

In hoofdstuk 3 wordt de financiële begroting behandeld. Vanaf de uitgangspunten van deze begroting tot aan de begroting van het grondbedrijf.

Tenslotte zijn bijlagen toegevoegd. Het voorgestelde autonoom beleid, nieuw beleid en de te nemen maatregelen voor de periode 2026 tot en met 2029. Deze zijn in de afgelopen perspectiefnota opgenomen en vormen de basis voor deze programmabegroting.

Met dank aan de ambtelijke inzet, presenteren we deze programmabegroting aan de raad. Vanuit de ambitie om de blik vooruit te richten en focus te hebben op wat er echt toe doet. We maken ons hard om de gemeente Noordwijk echt een verademing te laten zijn. We kijken uit naar de behandeling op 4 november aanstaande.

Het college van burgemeester en wethouders

Noordwijk, 7 oktober 2025

1. Algemeen

1.1 Begroting in één oogopslag

1.2 Stapsgewijs naar het begrotingssaldo

Om uiteindelijk te komen tot het financiële meerjarenperspectief in de Programmabegroting 2026-2029 is een uitgebreid traject voorafgegaan. Onderstaand wordt stapsgewijs aangegeven hoe dit financieel meerjarenperspectief tot stand is gekomen.

Perspectiefnota 2026-2029

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-								
Totaaloverzicht 2026-2029		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**
Startsituatie Begroting 2025-2028	**€**	**-2.500.000**	**€**	**41.000**	**€**	**512.000**	**€**	**2.186.000**
Totaal autonoom beleid (incidenteel)	€	16.000	€	204.000	€	115.000	€	100.000
Totaal autonoom beleid (structureel)	€	3.285.000	€	2.446.000	€	612.000	€	383.000
Totaal startsituatie - autonoom	**€**	**801.000**	**€**	**2.691.000**	**€**	**1.239.000**	**€**	**2.669.000**
Totaal maatregelen prioriteit 1+2	€	64.000	€	-431.000	€	75.000	€	74.000
Algemene dekkingsmiddelen prioriteit 1+2	€	-	€	-	€	-	€	-
Saldo na maatregelen/dekkingsmiddelen	**€**	**865.000**	**€**	**2.260.000**	**€**	**1.314.000**	**€**	**2.743.000**
Totaal nieuw beleid prioriteit 1+2	€	-915.000	€	-1.099.000	€	-1.098.000	€	-1.108.000
Totaal Perspectiefnota 2026-2029	**€**	**-50.000**	**€**	**1.161.000**	**€**	**216.000**	**€**	**1.635.000**
Amendement PUUR gemeenteberichten			€	-52.000	€	-52.000	€	-52.000
Amendement Pvdl tevredenheidsonderzoeken	€	-32.000	€	-33.000	€	-34.000	€	-34.000
Amendement Pvdl parkeermanager/naheffing	€	114.000	€	119.000	€	124.000	€	129.000
Financieel effect amendementen	**€**	**82.000**	**€**	**34.000**	**€**	**38.000**	**€**	**43.000**
Totaal Perspectiefnota 2026-2029 geamendeerd	**€**	**32.000**	**€**	**1.195.000**	**€**	**254.000**	**€**	**1.678.000**

De startsituatie voor het financieel meerjarenperspectief voor 2026 tot en met 2029 wordt gevormd door het financieel meerjarenperspectief dat is vastgesteld in de Programmabegroting 2025-2028. Gemeenten zijn geconfronteerd met het feit dat het zogenaamde ‘ravijnjaar’ niet financieel gerepareerd zou worden vanuit het Rijk. Met als gevolg lagere inkomsten vanuit het gemeentefonds voor de gemeente Noordwijk.

Hierop heeft de gemeente Noordwijk in de Programmabegroting 2024-2027 en Programmabegroting 2025-2028 ingezet op enerzijds het realiseren van te nemen maatregelen wat leidde tot besparingen. Anderzijds zijn twee algemene dekkingsmiddelen verhoogd vanaf 2026. Dit betrof de forensen- en de parkeerbelasting. Door een verhoging van 4% per belasting werd vanaf 2026 voor in totaal € 251.000,- aan structurele extra inkomsten gegenereerd (respectievelijk € 57.000,- forensen en € 194.000,- parkeren).
Bij het uiteindelijk vaststellen van de Programmabegroting 2025-2028 werd een sluitend financieel meerjarenperspectief gepresenteerd.

Vervolgens is de Perspectiefnota 2026-2029 opgesteld. In deze perspectiefnota heeft het college het autonoom beleid opgevoerd en afgewogen keuzes gemaakt binnen het nieuw beleid (prioriteit 1 en 2 meegenomen) en de te nemen maatregelen (ook prioriteit 1 en 2 meegenomen). De complete overzichten van het autonoom en nieuw beleid en de te nemen maatregelen voor 2026-2029 zijn in de bijlagen van deze programmabegroting toegevoegd.

In de raadsbehandeling van de perspectiefnota zijn vervolgens de perspectiefnota en twee amendementen aangenomen. Eén amendement voor het continueren van de gemeenteberichten en één amendement voor continueren van tevredenheidsonderzoeken en het dekken van de functie van een parkeermanager binnen de inkomsten van de naheffingsaanslagen. Deze beide aangenomen amendementen hadden ook een financieel effect. De begrotingssaldi van de aangenomen geamendeerde perspectiefnota vormen het uitgangspunt voor de Programmabegroting 2026-2029 die nu voorligt.

Programmabegroting 2026-2029

Hieronder wordt de financiële vertaalslag gemaakt naar het financieel meerjarenperspectief van de Programmabegroting 2026-2029.

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-								
Totaal overzicht 2026-2029		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**
Startsituatie Begroting 2026-2029 (perspectiefnota)	**€**	**32.000**	**€**	**1.195.000**	**€**	**254.000**	**€**	**1.678.000**
Autonome ontwikkelingen								
Aanstellen gedragswetenschapper Voor Ieder 1	€	-72.000	€	-74.000	€	-76.000	€	-78.000
Wijziging organiatievorm en indexering Voor Ieder 1	€	-95.000	€	-99.000	€	-103.000	€	-107.000
Jeugdzorgbegroting 2026	€	-21.000	€	-10.000	€	-14.000	€	-198.000
Bijstelling kosten Jeugdzorgbegroting	€	-550.000	€	-550.000	€	-550.000	€	-550.000
Actualiseren vergoeding exploitatie Zwembad Binnenzee	€	-6.000	€	-6.000	€	-38.000	€	-50.000
Tariefstelling kostendekkende afvalstoffenheffing	€	-129.000	€	-83.000	€	-50.000	€	95.000
Verplaatsen verkiezingen Tweede Kamer					€	130.000		
Bijstellen uitgaven naheffingsaanslagen (+/- gecorrigeerd)			€	-206.000	€	-212.000	€	-218.000
Aanpassing budget OZB, parkeren, toeristen, onvoorzien	€	205.000	€	219.000	€	388.000	€	321.000
Overige aanpassingen (vervoermiddelen, Woo budget etc)	€	-52.000	€	-19.000	€	-12.000	€	-26.000
Ophoging kapitaallastenniveau voor 'nieuwe' investeringen	€	-	€	-53.000	€	-146.000	€	-254.000
Autonome ontwikkelingen subtotaal	**€**	**-720.000**	**€**	**-881.000**	**€**	**-683.000**	**€**	**-1.065.000**
Totaal startsituatie - autonoom	**€**	**-688.000**	**€**	**314.000**	**€**	**-429.000**	**€**	**613.000**
Septembercirculaire 2025								
Effect Septembercirculaire 2026-2029	€	1.939.000	€	263.000	€	173.000	€	132.000
Waarvan taakmutaties (voor WSW, CDOKE etc)	€	-1.703.000	€	-116.000	€	-43.000	€	-39.000
Septembercirculaire 2025 subtotaal	**€**	**236.000**	**€**	**147.000**	**€**	**130.000**	**€**	**93.000**
Totaal -/- Septembercirculaire 2025	**€**	**-452.000**	**€**	**461.000**	**€**	**-299.000**	**€**	**706.000**
Inflatie								
Inflatie budgetten/subsidies/inkomsten/salarissen	€	-71.000	€	-106.000	€	-192.000	€	-337.000
Totaal -/- mutatie inflatie	**€**	**-523.000**	**€**	**355.000**	**€**	**-491.000**	**€**	**369.000**
Salarislasten								
Minder uren naar grondbedrijf en uitgevoerde bijstelling	€	-140.000	€	-140.000	€	-140.000	€	-140.000
Totaal -/- mutatie salarislasten	**€**	**-663.000**	**€**	**215.000**	**€**	**-631.000**	**€**	**229.000**
Kapitaallasten (rente/afschrijving) en reserves								
Extra rentelasten als gevolg renteomslag	€	-114.000	€	-101.000	€	-155.000	€	-137.000
Kapitaallasten (afschrijvingen) en reserves	€	77.000	€	135.000	€	-156.000	€	-34.000
Totaal -/- kapitaallasten en reserves	**€**	**-700.000**	**€**	**249.000**	**€**	**-942.000**	**€**	**58.000**
Totaal begrotingssaldi 2026-2029	**€**	**-700.000**	**€**	**249.000**	**€**	**-942.000**	**€**	**58.000**

Startsituatie Begroting 2026-2029

De startsituatie voor het financieel meerjarenperspectief voor 2026 tot en met 2029 wordt gevormd door het financieel meerjarenperspectief dat is vastgesteld in de geamendeerde Perspectiefnota 2026-2029.

Autonome ontwikkelingen

Er hebben zich na de perspectiefnota nog een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan. Zo hebben ontwikkelingen rondom Voor Ieder 1 voor hogere lasten gezorgd, werden op basis van de tweede prognose 2025 de kosten vanuit de Jeugdzorgbegroting voor 2026 en verder opgehoogd, stonden in de perspectiefnota de lasten bij de naheffingsaanslagen abusievelijk als baten opgevoerd, heeft er een ophoging plaatsgevonden van inkomsten op basis van voorgaande jaarrekening en is het kapitaallastenniveau opgehoogd voor onder andere de nieuwe investering voor de Mobiliteitsagenda 2024 (prio 1) (zie hiervoor ook hoofdstuk 3.10 Investeringen).

Septembercirculaire 2025
De Septembercirculaire 2025 laat netto (na aftrek van de taakmutaties) een positief effect zien op het financieel meerjarenperspectief.

Inflatie
Op basis van de Septembercirculaire 2025 zijn de juiste bedragen in verband met de inflatie aan de lonen en prijzen (budgetten/inkomsten) toegerekend.

Salarislasten
Er worden in de programmabegroting onder andere minder uren aan de grondexploitatie toegerekend. Als gevolg hiervan komen deze uren op de exploitatie terecht.

Kapitaallasten (rente en afschrijving)
Als gevolg van de nieuw berekende renteomslag zijn de juiste rentelasten toegerekend. Hiernaast zijn de afschrijvingen en reserves op de juiste manier in de programmabegroting verwerkt.

Belangrijke ontwikkelingen

Gemeentefonds: Septembercirculaire 2025
De berekening van de algemene uitkering van het gemeentefonds is gebaseerd op de Septembercirculaire 2025 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Als gevolg van de demissionaire status van het kabinet is er sprake van een beleidsarme circulaire. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 is de accresraming voor het gemeentefonds op basis van de ramingen van het CBS naar beneden bijgesteld. Dit geldt zowel voor de prijsaanpassing als voor volumeaanpassing. Dit levert gemiddeld een daling op van € 300.000,- per jaar. Desondanks neemt de uitkering uit het gemeenfonds voor de gemeente Noordwijk toe. Dit wordt vooral veroorzaakt door stijging van de aantallen van diverse maatstaven. Dit betreft bijvoorbeeld inwoners ouder dan 75 en loonkostensubsidie. Deze aantallen worden ook door het CBS berekent en hierop heeft de gemeente zelf in principe geen invloed.

Hiernaast zijn enkele taakmutaties toegevoegd. Dit betekent dat er geld wordt toegevoegd aan het gemeentefonds, waar ook een taak tegenover staat. Voor 2026 gaat het om € 1.552.000,- voor de regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Tot en met 2025 is dit een specifieke uitkering, waar in de jaarrekening verantwoording moet afgelegd over bestedingen, en geldt een terugbetalingsverplichting over niet bestede middelen. Door het bedrag voor 2026 toe te voegen aan de algemene uitkering komen deze verplichtingen voor dat jaar te vervallen. Ook is er vanaf 2026 € 39.000,- toegevoegd voor laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Deze uitkering vervangt de specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid (IDO). Daarnaast nog enkele kleiner taakmutaties. Overige wijzigingen betreffen het bijstellen van aantallen bij maatstaven.

Door deze aanpassingen, en na aftrek van de taakmutaties, blijft er het volgende positieve effect over ten opzichte van de ramingen op basis van de Meicirculaire 2025 in de perspectiefnota over:

Overzicht afgerond op € 1.000,-				
Effecten Septembercirculaire 2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Raming Meicirculaire 2025	€ 83.161.000	€ 86.012.000	€ 86.686.000	€ 90.321.000
Raming Septembercirculaire 2025	€ 85.100.000	€ 86.275.000	€ 86.859.000	€ 90.453.000
Bruto effect circulaire	€ 1.939.000	€ 263.000	€ 173.000	€ 132.000
Waarvan taakmutaties	€ -1.703.000	€ -116.000	€ -43.000	€ -39.000
Positief netto effect circulaire	**€ 236.000**	**€ 147.000**	**€ 130.000**	**€ 93.000**

Daarnaast is, net als in de perspectiefnota, een stelpost opgenomen om de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds op te kunnen vangen. Van het totale herverdeeleffect van € 3,9 miljoen is € 2 miljoen reeds volledig verwerkt. Voor het restant is nu uitgegaan van verwerken van 50%. De reden hiervoor is dat er nog studies lopen naar de effecten van de herverdeling en er reden is aan te nemen dat op basis hiervan een bijstelling plaats zal vinden. Het gaat daarbij met name om de maatstaf centrumfunctie, die voor een belangrijk deel verantwoordelijk is voor de grote daling van de algemene uitkering.

Uitgaven jeugdhulp op basis van de Jeugdzorgbegroting

De Jeugdzorgbegroting wordt voor onze regio, en dus ook voor Noordwijk, beheerd door de Serviceorganisatie Zorg (SOZ).

De raming voor de uitgaven jeugdhulp in de regionale verbeterplannen nemen voor de jaren 2026 en verder wederom fors toe. Op basis van het rapport van Kokx & De Voogd is afgesproken dat de afrekening naar de gemeenten met ingang van 2025 gebeurt op basis van de werkelijke kosten van het betreffende jaar. Tot dusver gebeurde dit op basis van de kosten van twee jaar terug (T-2 systematiek). Met de nieuwe afspraken valt het dempend effect weg en is er sprake van een sprong is het uitgavenniveau.

De raming is gebaseerd op de werkelijk voor Noordwijk gemaakte kosten voor 2024 door de Serviceorganisatie Zorg. Deze bleken met € 9,6 miljoen bijna € 1,1 miljoen hoger dan het bedrag dat de gemeente over 2024 betaald. In september 2025 is een tweede prognose voor het lopende jaar verschenen. Daar is wederom een stijging van de kosten te zien en worden de uitgaven ten opzichte van de perspectiefnota 2026 structureel met € 550.000,- verhoogd. Voor 2026 en 2027 is er naast een structurele indexatie van 5% ook sprake van een forse toename van de kosten van gesloten jeugdhulp. Dit is gekoppeld aan gesloten plaatsingen, waarvan de inzet is dit in tijd te beperken. De kosten zijn dan (in principe) incidenteel. Vooralsnog wordt dit alleen voor 2026 en 2027 meegenomen. Op basis hiervan is een meerjarenraming gemaakt. Ten opzichte van de oorspronkelijke raming in onze begroting betekent dit een stijging van € 1.905.000,- voor 2026 en vanaf 2027 € 2.485.000,-.

Taskforce jeugdhulp incidenteel en structureel

Het verbeterplan op basis van het rapport van Kokx & De Voogd houdt in dat voor de jaren 2026 en 2027 extra kosten (respectievelijk € 265.000,- en € 40.000,-) noodzakelijk zijn en dat dit vanaf 2028 structureel € 243.000,- oplevert.

1.3 Uitvoeringsagenda

Uitvoeringsagenda
In de Uitvoeringsagenda 2024-2026 staan wat de plannen zijn van het college voor de resterende raadsperiode tot en met maart 2026. De basis voor de agenda is de raadsagenda, de Perspectiefnota 2024-2027, de Programmabegroting 2024-2027 en het Collegewerkprogramma 2022-2026.

De uitvoeringsagenda is een dynamisch document en geeft focus voor de resterende raadsperiode tot en met maart 2026. In het document staan concrete en realistische afspraken die het college heeft gemaakt met de ambtelijke organisatie met als doel de ambities te realiseren die in de raadsagenda staan.

Focuspunten
De ambtelijke organisatie gaat toekomstgericht en met focus aan de slag om de gemaakte afspraken in de uitvoeringsagenda te realiseren. Actuele ontwikkelingen, crises en uitdagingen vragen hierbij om wendbaarheid van het college en de organisatie.

De Uitvoeringsagenda 2024-2026 bestaat uit 12 hoofdstukken. Hierin staan de focuspunten die de raad heeft afgesproken in de raadsagenda. Dit zijn plannen waarop de gemeente Noordwijk samen met de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijke organisaties de gewenste resultaten wil bereiken. Er wordt antwoord gegeven op de vragen ‘Wat gaan we doen?’, ‘Waar staan we nu?’ en ‘Wat doen we al?’

Voor de complete Uitvoeringsagenda van de gemeente Noordwijk zie:
[Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk]

1.4 Beleidsdoelstellingen

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
1.1	Integriteit en transparantie	Integriteit en transparantie zijn kernwaarden in Noordwijk. Zij vormen de basis van onze bestuurscultuur.
1.2	Participatie en communicatie	Onze inwoners en de samenleving staan centraal. Wij weten wat er leeft door goed naar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te luisteren en door zichtbaar te zijn. We communiceren begrijpelijk en duidelijk. Op deze wijze overbruggen we de afstand tussen onze inwoners en het gemeentebestuur.
1.3	Dienstverlening	We zijn dienstverlenend en werken servicegericht. Op deze punten blijven we ons continu verbeteren. We zijn optimaal bereikbaar en gemeentelijke informatie is makkelijk vindbaar.
1.4	Regionale samenwerking en verbonden partijen	We hebben aandacht voor de eigen bestuurskracht om zelfstandig te blijven als gemeente. We sluiten een fusie uit. We bekijken goed welke taken we zelf uitvoeren en welke we uitbesteden. Als we voor dat laatste kiezen zijn we kritisch op de kwaliteit en de meerwaarde die het oplevert. Voorts zijn we in de samenwerkingsverbanden een sterke en betrokken partner; ook raadsleden geven profiel aan deze betrokkenheid. De 'Strategische- en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek' is een belangrijke basis in de regionale samenwerking richting een bloeiende toekomst.
Programma 2 Veiligheid		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
2.1	Veiligste gemeente	Noordwijk is een veilige gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en te leven. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor.
2.2	Aanpak ondermijnende criminaliteit	We geven geen ruimte aan ondermijnende criminaliteit. We werpen krachtige barrières daartegen op, interveniëren en handhaven waar nodig en verstevigen de weerbaarheid van de samenleving en het bestuur.
Programma 3 Verkeer en Parkeren		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
3.1	Regionale en lokale bereikbaarheid	Noordwijk is goed bereikbaar en beschikt over een veilige infrastructuur. Ons verkeersnetwerk is veilig. We zorgen voor een optimale verkeerscirculatie. We werken aan een betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers.
3.2	Parkeren	We beschikken over voldoende parkeervoorzieningen voor inwoners en bezoekers. In de drukke zomermaanden weren we 'zoekverkeer' uit de straten van Noordwijk aan Zee. Bezoekers kunnen parkeren op een park&ride-locatie aan de rand van het dorp.
3.3	Verkeersveiligheid	De wegen in Noordwijk zijn zo ingericht dat onze inwoners ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Hierbij hebben we onverminderd aandacht voor verkeersveiligheid in de directe omgeving van met name zorgcentra en scholen. De trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen en andere gebruikers.
Programma 4 Economie		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
4.1	Een vitale en innovatieve economie	We willen een vitale en innovatieve economie, die zorgt voor werkgelegenheid. Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Ook hebben we in regionaal verband de ambitie om de kennis- en innovatie as, die van Leiden via Katwijk naar Noordwijk loopt, te versterken.
4.2	Gunstig vestigings- en ondernemings-klimaat voor winkels, horeca en bedrijven	Noordwijk heeft aantrekkelijke winkel- en uitgaansgebieden met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor ondernemers.
4.3	Jaarrond toerisme en recreatie	Noordwijk ligt in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap. We zijn zuinig op deze kwaliteiten als basis voor ons toerisme. Met onze kuuroordstatus krijgt dit een extra impuls.
4.4	Space	Noordwijk blijft zich profileren als dé ruimtevaartgemeente van Nederland met aantrekkingskracht op innovatie bedrijvigheid.
4.5	Strand en heilzame badplaats	Het strand is een uniek gebied. De unieke ligging aan zee maakt dat Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 5 Onderwijs		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
5.1	Onderwijs	Behalve thuis is ook school een plek waar je normen en waarden leert die je meeneemt in je verdere leven. Daarom is het heel belangrijk dat kinderen kwalitatief goed onderwijs krijgen. Dat ze leren hoe je normaal met elkaar omgaat. Dat pesten onacceptabel is en ze de ruimte krijgen om zich te ontplooien en ontwikkelen, hoe zij, als persoon, dat willen. We groeien naar inclusief onderwijs.
5.2	Onderwijshuis-vesting	We zorgen voor voldoende en kwalitatief hoogwaardige onderwijshuisvesting.
Programma 6 Sport en Cultuur		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
6.1	Verenigingen en vrijwilligers	Veel mensen vinden in ons gevarieerde verenigingsleven een prettige en waardevolle vrijetijdsbesteding. We ondersteunen en investeren in het verenigingsleven omdat het waarde aan onze gemeenschap toevoegt en mensen samenbrengt.
6.2	Sport en recreatie	Het belang van bewegen en sport is onomstreden. Daarom bevorderen we een grote variatie aan sportmogelijkheden in de gemeente Noordwijk. Dat betekent dus ook dat het aanbod niet alleen is gericht op jongeren, maar dat het ook toegankelijk moet zijn voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met weinig financiële middelen. Gezondheid is immers belangrijk voor iedereen en past bij de status die we als kuuroord hebben.
6.3	Kunst en cultuur	Daarnaast is het voor een leefbare en gezellige gemeente Noordwijk van groot belang dat er ruim baan en ondersteuning wordt gegeven aan kunst en cultuur. Cultuur brengt immers mensen samen en kan ook maatschappelijke problemen helpen verminderen die specifiek zijn voor de jeugd, ouderen en inwoners met enige afstand tot de samenleving. We zorgen ervoor dat kunst- en cultuurprojecten een zo breed mogelijk publiek bereiken.
6.4	Evenement-vriendelijke gemeente	We zijn een evenementvriendelijke gemeente.
6.4	Multifunctionele accommodaties	We benutten onze multifunctionele sportaccommodaties optimaal.
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
7.1	Maatschappelijk programma 'Floreren in Noordwijk'	We geven uitvoering aan het Maatschappelijk Programma “Floreren in Noordwijk” met opgaven als Gezond leven; Opgroeien en zelfsontplooiing; Meedoen; Zorg en Ondersteuning; Gezonde leefstijl.
7.2	Gezond leven	We bevorderen een gezonde leefstijl en voorkomen zorg door preventie. Als gemeente met een kuuroordstatus stellen we sporten, bewegen en gezondheid centraal.
7.3	Opgroeien en zelfontplooiing	Onze kinderen groeien gezond, veilig en kansrijk op. Onze focus is primair gericht op preventie. We maken jongeren meer weerbaar en verbeteren zo de mentale gezondheid. Hiermee beïnvloeden we de instroom op de jeugdhulp.
7.4	Meedoen	Onze inwoners doen mee (naar vermogen). We stimuleren zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leven. We zorgen voor voorzieningen ten behoeve van inwoners die (tijdelijk) niet kunnen meedoen. We bestrijden eenzaamheid en vergroten de lokale mobiliteit van kwetsbare inwoners. We verbeteren de aansluiting van zorg en informele zorg door mantelzorgers beter te ondersteunen, ons integrale toegangsteam te versterken, meer welzijnsoplossingen in te zetten en de aansluiting te zoeken met de uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord. We bevorderen bestaanszekerheid door onze aanpak van schulden, armoede en kansengelijkheid voort te zetten.
7.5	Zorg en ondersteuning	De toegang tot advies, ondersteuning en (jeugd)zorg is laagdrempelig, We zorgen voor passende hulp en ondersteuning waarbij we sturen op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp. Zorg voor onze inwoners is van goede kwaliteit en moet in voldoende mate beschikbaar zijn. De wachtlijsten voor (jeugd)zorg zijn zo kort mogelijk.
7.6	Gezonde en veilige leefomgeving	In Noordwijk is het goed wonen. Inwoners voelen zich veilig en prettig. Onze buitenruimte en voorzieningen nodigen uit tot ontmoeting en bewegen en zijn toegankelijk voor iedereen. De gezonde en groene leefomgeving versterken de kwaliteit van leven.

Beleidsdoelstellingen gemeente Noordwijk		
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
8.1	Duurzaamheid	We behouden onze prachtige dorpen en ons open landschap voor toekomstige generaties en bezoekers. We stellen een lange termijnvisie voor verduurzaming op. We geven uitvoering aan doordachte, effectieve en efficiënte maatregelen ter bevordering van energiebesparing en klimaatadaptatie. Ons uitgangspunt is dat verduurzaming betaalbaar blijft voor iedereen.
8.2	Energietransitie	We koesteren onze prachtige bollenvelden, de kuststrook, de zee en onze natuurgebieden. We prefereren zonne-energie en aardwarmte en gaan plaatsing van windturbines in ons buitengebied daarom tegen. We plaatsen zonnepanelen bij voorkeur op grote daken.
8.3	Natuur en groen	Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.
8.4	Woon- en leefomgeving	Onze leefomgeving is schoon, gezond, groen en toegankelijk. We beheren de openbare ruimte op uniforme wijze. In de dorpscentra zetten we onze buitendienst zichtbaar in.
8.5	Afval en grondstoffen	De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en die moet dus ook goed worden bijgehouden. Dat betekent dus ook een nette en ordelijke afvalinzameling.
Programma 9 Ruimte en Wonen		
Thema		**Wat willen we bereiken?**
9.1	Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei	Wij bouwen volgens de natuurlijke groei van Noordwijk. Daarbij geldt dat grootschalige regionale woningbouw enkel plaats vindt langs de as Alphen-Leiden-Katwijk.
9.2	Bouwen op basis van de lokale behoefte	We bouwen, afgestemd op de behoefte, woningen in alle prijsklassen (huur en koop) in een veilige en prettige omgeving. Daarbij hoort ook voldoende ruimte om te parkeren en te recreëren.
9.3	Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving	We versterken de identiteit en openheid van onze leefomgeving door in te zetten op een vitale en duurzame bollenteelt. Daarmee zorgen we tevens dat de dorpen niet aan elkaar gebouwd worden. Het open landschap tussen de dorpen in de Bollenstreek weerspiegelt onze identiteit.

1.5 Nieuw beleid

Bij het opstellen van de eerdere programmabegrotingen in deze collegeperiode is er nieuw beleid geïnventariseerd en opgenomen. Dit nieuwe beleid is uiteraard ook verwerkt binnen de Programmabegroting 2026-2029. Tevens is bij het opstellen van de Perspectiefnota 2026-2029 geïnventariseerd wat er aan nieuw beleid voor 2026 en verder opgenomen zou kunnen worden (blauw gearceerd). Dit nieuwe beleid kreeg prioriteit 1 of 2 mee (zie ook in de bijlage 2 Voorgesteld nieuw beleid 2026-2029 bij deze programmabegroting). De (financiële) uitgangspunten van de perspectiefnota gelden als basis voor deze programmabegroting. Het complete beeld van het nieuwe beleid staat in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedrag x €									
Totaal nieuw beleid per programma		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening									
2023	Opstellen visie gemeentelijk vastgoed	€ 50.000							INC
2023	KCC backoffice/beleidsmedewerker	€ 77.000	€ 77.000						INC
2023	Bestuursondersteuner wethouders	€ 100.000	€ 100.000						INC
2023	Inhuur voor invoering moderne werkplek	€ 100.000							INC
2023	Inhuur in verband moeilijk vervulbare functies	€ 250.000							INC
2024	Financieel adviseur		€ 104.000	€ 104.000	€ 104.000	€ 104.000			INC
2024	Bestuursondersteuner wethouders			€ 100.000	€ 50.000				INC
2024	Actieplan Dienstverlening		€ 184.000	€ 169.000					INC
2024	Onderzoek/Data-analist		€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	STR
2025	Inhuur in verband moeilijk vervulbare functies			€ 250.000					INC
2025	Inhuur in verband met overlap pensionering			€ 250.000	€ 250.000				INC
2025	Inhuur in verband met geboorte/ouderschapsverlof			€ 375.000					INC
2026	Functioneel beheerder				€ 72.000				INC
2026	Inhuur in verband moeilijk vervulbare functies				€ 250.000				INC
2026	Inhuur in verband met geboorte/ouderschapsverlof				€ 375.000				INC
2026	Budget ter dekking van exploitatielasten Atrium					€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	STR
Programma 2 Veiligheid									
2023	Onderzoek (flexibel) cameratoezicht	€ 10.000							INC
2023	Beleidsmedewerkers aanpak ondermijning	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	STR
2023	Vergunningverlener	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	STR
2023	Senior BOA	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	STR
2023	BOA's	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000					INC
2025	Bibob-beleid coordinator en uitvoering beleid			€ 211.000	€ 207.000	€ 201.000	€ 196.000	€ 196.000	STR
2026	Dierenwelzijnsbeleid (inclusief inzet 0,2 fte schaal 10)				€ 33.000	€ 34.000	€ 35.000	€ 36.000	STR
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
2023	Mobiliteitsplan	€ 25.000							INC
2023	Onderzoek ontsluiting Verlengde Beeklaan	€ 25.000							INC
2023	Modelstudie ontsluiting wijk Boechorst	€ 15.000							INC
2023	Mogelijkheid nachtbus van Leiden naar Noordwijk		€ 60.000						INC
2023	Continueren campingpendel	€ 15.000							INC
2023	Tarief strandpendel	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	STR
2023	Passende parkeernormen arbeidsmigranten	€ 25.000							INC
2023	Gratis parkeren Kloosterplein na 18:00 uur	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	STR
2023	Gedifferentieerde tariefstelling dagparkeerkaarten	€ -560.000	€ -560.000	€ -560.000	€ -560.000	€ -560.000	€ -560.000	€ -560.000	STR
2023	Verkeersonderzoek Noordwijk-Binnen	€ 25.000							INC
2023	Parkeerregiseur	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	STR
2023	Onderzoek verkeersonveilige plekken	€ 25.000							INC
2023	Onderzoek verkeersveiligheid kruising Duinweg			€ 25.000					INC
2023	Uitvoeren uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek	€ 25.000							INC
2024	Gemeentebrede parkeerdrukmeting		€ 43.000						INC
2025	Budget projectleider mobiliteitsmaatregelen (MNDBS/H)			€ 25.000	€ 25.000				INC
2025	Traceonderzoek doorfietsroute Katwijk-de Zilk			€ 25.000					INC
2025	Mobiliteitsplan en parkeerbeleid			€ 100.000	€ 50.000				INC
2026	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR26) capaciteit				€ 50.000				INC
2026	Parkeermanager (1 fte schaal 11)				€ 114.000	€ 119.000	€ 124.000	€ 129.000	STR
Programma 4 Economie									
2023	Opstellen visie Noordelijke toeristische ontsluiting	€ 25.000	€ 25.000						INC
2023	Opstellen nieuw evenementenbeleid	€ 25.000							INC
2024	Subsidie Space Campus		€ 1.280.000						INC
2024	Economische samenwerking Duin- en Bollenstreek		€ 135.000	€ 138.000					INC
2024	Uitvoeringsagenda Oranje Opgaven DBS		€ 60.000						INC
2025	Bijdrage Stichting Bloemencorso Bollenstreek (SBB)			€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	STR
Programma 5 Onderwijs									
2023	Doorontwikkelen beleid voorschoolse voorzieningen	€ 7.500							INC
2024	Voorlezen in de bibliotheek		€ 17.000	€ 17.000					INC
Programma 6 Sport en Cultuur									
2024	Continuering Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)		€ 40.000	€ 40.000					INC
2026	Exploitatielasten voortzetten Tijdelijke de Schelft					€ 104.000	€ 104.000	€ 104.000	STR
2026	Jongeren op gezond gewicht (JOGG)				€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	STR
2026	Toekomstbestendige Muze				€ 228.000	€ 234.000			INC

Bedrag x €

Totaal nieuw beleid per programma		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid									
2023	Evalueren sociale kaart	€ 15.000	€ 15.000						INC
2023	Mindfulness trainingen jeugd	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	STR
2023	Tegengaan eenzaamheid	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	STR
2023	Zorgpauze en Waarderingsregel mantelzorgers	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	STR
2023	Beleidsadviseur Voor Ieder1	€ 41.000	€ 41.000						INC
2023	Beleidsadviseur Wet Inburgering	€ 19.000	€ 19.000						INC
2023	Beleidsadviseur WGS	€ 19.000	€ 19.000						INC
2023	Projectleider maatschappelijke vraagstukken	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000					INC
2024	Opgave specifieke doelgroepen		€ 160.000	€ 160.000					INC
2024	Versterken toegang zorg Voor Ieder1		€ 196.000	€ 196.000	€ 196.000	€ 196.000	€ 196.000	€ 196.000	STR
2025	Voortzetting Gelijke Kansen Agenda			€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	STR
2025	Subsidie wereldkampioenschap zeilen			€ 50.000					INC
2025	Project mentale gezondheid jongeren			€ 60.000					INC
2026	Stevige basis voor de jeugd; lokaal jeugdbeleid				€ 95.000	€ 105.000	€ 95.000	€ 95.000	STR
2026	Mantelzorgers				€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	STR
2026	Harmonisatie ondersteuning kinderboerderijen				€ 52.000	€ 52.000	€ 52.000	€ 52.000	STR
2026	Beleid arbeidsmigranten				€ 286.000	€ 290.000	€ 293.000	€ 297.000	STR
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving									
2023	MKB-transitieloket		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	STR
2023	Beleidsplan klimaatadaptieve leefomgeving	€ 25.000							INC
2023	Pilot advies verduurzamingsverplichtingen	€ 40.000							INC
2023	Handhaving verplichte energiebesparende maatregelen		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	STR
2023	Opstellen visie energietransitie	€ 25.000							INC
2023	Afnamebod potentiële warmte-aanbieders	€ 25.000							INC
2023	Wijkuitvoeringsplannen transitievisie	€ 100.000							INC
2023	In kaart brengen capaciteit elektriciteitsnetwerk	€ 50.000	€ 50.000						INC
2023	Opstellen uitvoeringsplan vergroening leefomgeving	€ 50.000							INC
2023	Aanplanten 800 bomen		€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000				INV
2023	Aanplanten 800 bomen beheerkosten	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	STR
2023	Continueren inzet vrijwillige energiecoaches	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	STR
2023	Regelanalist dienstverlening Omgevingswet	€ 88.000	€ 88.000						INC
2023	Groenbeheerplan	€ 150.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	STR
2024	Beheerder kinderboerderij		€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	STR
2025	Meeuwenoverlast bestrijding			€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	STR
2025	Dierenwelzijn			€ 25.000					INC
Programma 9 Wonen en Ruimte									
2023	Actualiseren woningbouwprogramma	€ 40.000							INC
2023	Continueren inzet projectleider internationale werkers	€ 25.000							INC
2023	Beleidsadviseur Volkshuisvesting	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	STR
2024	Invoering Omgevingswet		€ 435.000	€ 276.000	€ 175.000	€ 98.000			INC
Programma 10 Algemene Dekkingsmiddelen									
2023	Afschaffing hondenbelasting	€ 300.000	€ 302.000	€ 309.000	€ 316.000	€ 316.000	€ 316.000	€ 316.000	STR
2023	Lastenverlichting voor de burgers	€ 1.125.000	€ 1.125.000	€ 714.000	€ -	€ -	€ -		INC
2026	Budget nieuwe college				€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	STR
	Totale kosten nieuw beleid	**€ 3.235.500**	**€ 5.594.000**	**€ 4.721.000**	**€ 4.143.000**	**€ 2.928.000**	**€ 2.486.000**	**€ 2.496.000**	

Bedrag x €

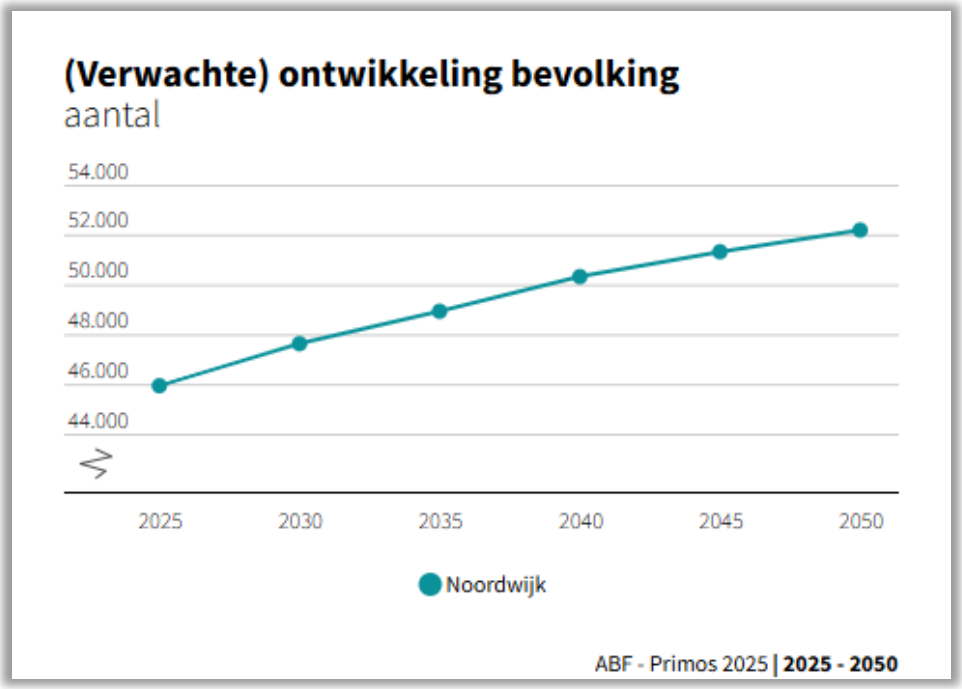
Meerjarig nieuw beleid	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Totaal dekking incidenteel uit stelpost nieuw beleid	€ 250.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	INC
Totaal dekking incidenteel uit reserves	€ 1.358.500	€ 3.174.000	€ 2.186.000	€ 1.554.000	€ 436.000	€ -	INC
Totaal dekking incidenteel uit begrotingsresultaat	€ 1.125.000	€ 1.125.000	€ 939.000	€ 75.000	€ -	€ -	INC
Totaal dekking structureel uit begrotingsresultaat	€ 502.000	€ 1.095.000	€ 1.396.000	€ 2.200.000	€ 2.373.000	€ 2.362.000	STR
Totaal dekking investeringen uit kapitaallastenniveau	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ -	€ -	INV
Totaal dekking structureel uit naheffingsaanslagen	€ -	€ -	€ -	€ 114.000	€ 119.000	€ 124.000	STR
Dekking meerjarig nieuw beleid	**€ 3.235.500**	**€ 5.594.000**	**€ 4.721.000**	**€ 4.143.000**	**€ 2.928.000**	**€ 2.486.000**	**€ 2.496.000**

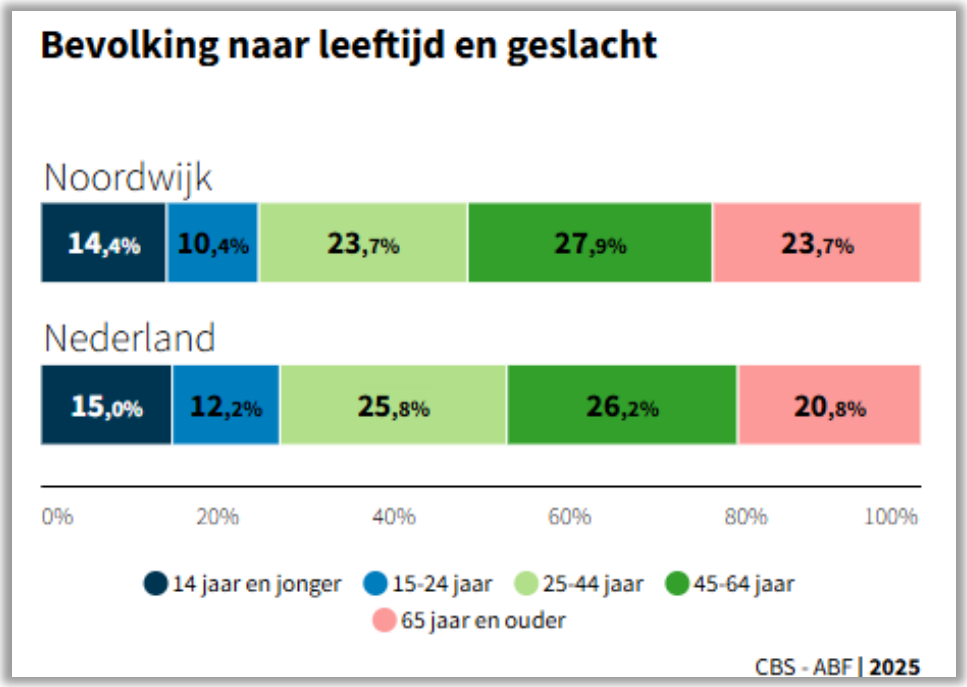
Het nieuw beleid wordt als volgt financieel gedekt:

- Investeringen (INV): binnen het kapitaallastenniveau.
- Structurele uitgaven (STR): uit het begrotingsresultaat.
- Structurele uitgaven (STR): uit de naheffingsaanslagen.
- Incidentele uitgaven (INC): uit het begrotingsresultaat of uit de reserves.

1.6 Kerngegevens

Sociale structuur

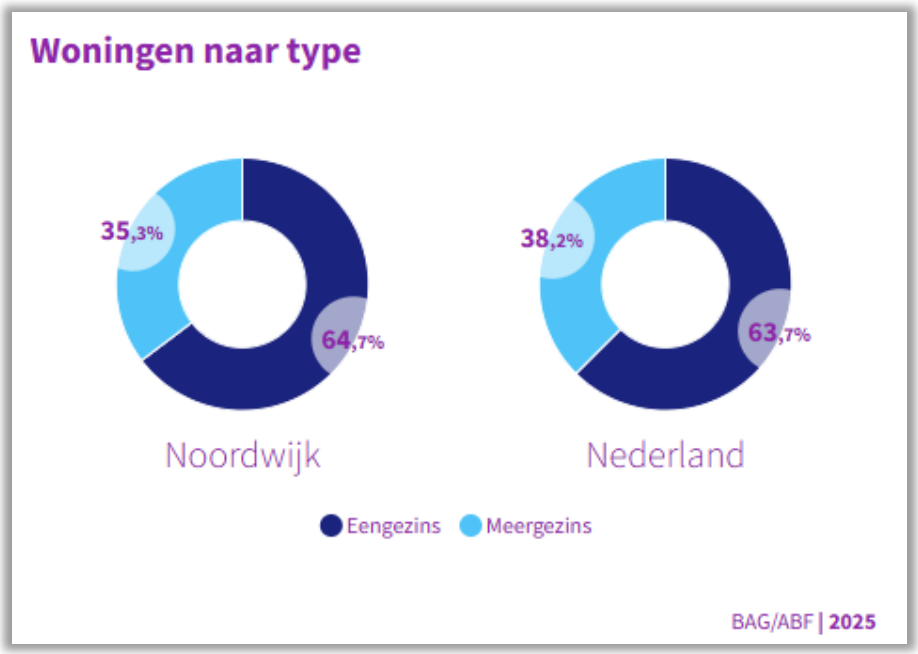

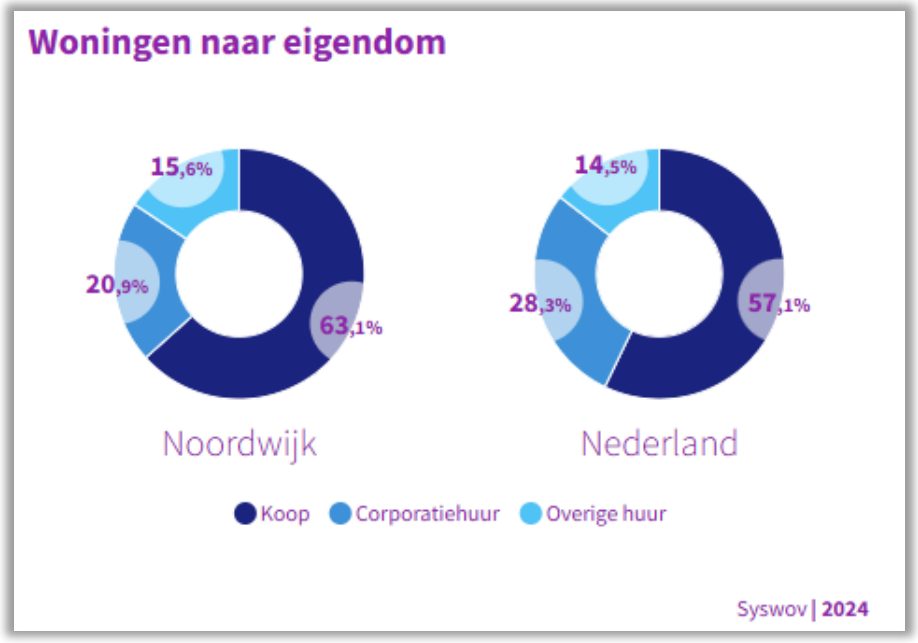

Bron: Noordwijk in Cijfers – Bevolking – Noordwijk

Fysieke structuur

Bron: [Dashboard – Bouwen en wonen – Noordwijk]

1.7 Kaders voor gezond financieel beleid

De onderstaande kaders zijn gehanteerd bij het maken van nieuwe afwegingen. De kaders zijn niet uitputtend en fungeren als meetlat waarlangs nieuwe ruimtevragers zijn afgewogen. In de uitvoeringspraktijk wordt daarbij het ‘pas toe of leg uit-principe’ gehanteerd. Dat houdt in dat de gekozen toepassing kan verschillen per onderwerp en dat in bijzondere omstandigheden er redenen kunnen zijn om van de gekozen toepassing af te wijken.

Kaders voor gezond financieel beleid

1. eerst de opgave, dan het plan, dan het geld;
2. nieuw beleid voor oud beleid (ombuigingen);
3. we doen het voor het geld dat we ervoor krijgen;
4. kostendekkendheid;
5. proactief gebruik maken van subsidies;
6. integraliteit;
7. ‘herstelbetalingen uit Den Haag’ komen in plaats van eigen middelen en niet er bovenop;
8. ontschotten van budgetten;
9. samen in partnerschap;
10. zuiver resultaat bestemmen;
11. zo min mogelijk reserves;
12. profijtbeginsel;
13. gezond weerstandvermogen.

1. Eerst de opgave, dan het plan, dan het geld

Nu beginnen we vaak eerst met de financiële claim en daarna met de visie, het plan en de uitwerking. Dat betekent dat middelen lang onbenut blijven (onderuitputting). Nog belangrijker is dat het geen recht doet aan de afweging door de raad. Transparantere beleidsdiscussies met de raad in een eerder stadium, betekent ook een transparanter begrotingsproces. Concreet betekent dit dat er meer pro memorie posten als ruimtevrager in de programmabegroting staan om later in te vullen. Niet alles kan en moet immers tegelijk. Dit kan echter ook leiden tot besluiten zonder financiële dekking waarmee financiële risico’s ontstaan.

2. Nieuw beleid voor oud beleid (ombuigingen)

Met het richtsnoer ‘nieuw voor oud’ wordt bedoeld dat een lopend project of bestaande activiteiten worden beëindigd, als er financiële dekking moet worden gevonden voor een nieuw initiatief. Vanuit de raad is het idee geopperd om een zero-based programma te maken. Dit is een methode om de programmabegroting door te lichten op wat wettelijk verplicht is, wat de vrije afwegingsruimte is, et cetera. Dat kan helpen om de juiste keuzes te maken.
In essentie gaat het om de vraag in welke mate bestaand beleid bijdraagt aan de bestuurlijke doelen. Waar dat niet zo is, ontstaat er ruimte voor heroverweging binnen de totale programmabegroting.

3. We doen het voor het geld dat we ervoor krijgen

Medebewindstaken doen we in principe voor (maximaal) het geld dat we ervoor krijgen. Waar de kosten de beschikbare middelen overschrijden moet worden gezocht naar mogelijkheden om de kosten te beheersen of de inkomsten te vergroten. Dit kan ook in collectief verband, zoals bij de recente arbitrage Jeugdhulp.

4. Kostendekkendheid

Belastingheffingen, leges en tarieven zijn kostendekkend.

5. Proactief gebruik maken van subsidies
Bij grote stedelijke projecten worden doelgerichte acties en lobby ingezet voor succesvolle subsidieverwerving.
Bij het verstrekken van subsidies telt niet de inspanning maar het resultaat. Bij elk van de gemeentelijke doelen wordt bepaald of en zo ja, hoe gesubsidieerde activiteiten een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren ervan.

6. Integraliteit
Opbrengsten en kosten worden zoveel mogelijk in samenhang gepresenteerd. Bij investeringen worden de capaciteit, de duurzaamheid en de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) aspecten ook meegenomen.

7. 'Herstelbetalingen uit Den Haag' komen in plaats van eigen middelen en niet er bovenop
Als er geld komt uit de Den Haag voor een ambitie die al in de programmabegroting is verwerkt en er is niet afgesproken 'dat we het doen voor het geld dat we ervoor krijgen', dan komt dit geld ten gunste van het begrotingsresultaat. En kan dus worden ingezet voor andere zaken.

8. Ontschotten van budgetten
Budgetten worden zoveel mogelijk ontschot, om een integrale afweging en het schuiven met budgetten mogelijk te maken met betrekking tot zowel het sociale als het fysieke domein. Tegenvallers worden zoveel mogelijk binnen het domein, het programma of een beleidsveld opgevangen.

9. Samen in partnerschap
Netwerk-besturen betekent ook netwerk-financieren. Wanneer een maatschappelijke opgave samen met andere partners wordt opgepakt, komt de rekening niet alleen bij de gemeente terecht.

10. Zuiver resultaat bestemmen
Budget dat aan het einde van het jaar overblijft gaat naar de algemene reserve.

11. Zo min mogelijke reserves
Algemeen uitgangspunt is om zo min mogelijk reserves te hebben. Bij het instellen van een reserve is het belangrijk om een concreet doel vast te stellen waarvoor de reserve wordt ingesteld, inclusief de geplande looptijd.

12. Profijtbeginsel
Kosten van publieke voorzieningen worden zoveel mogelijk in rekening gebracht bij degenen die daarvan profiteren.

13. Gezond weerstandsvermogen
Het benodigd weerstandsvermogen in relatie tot de risico's blijft in gezonde verhouding en ligt tussen de 1,4 en 2,0.

2. Beleidsbegroting

2.1 Algemeen

De uitvoering van de gemeentelijke taken en werkzaamheden spreidt zich uit over vele gebieden. In verband met de beheersbaarheid van de taken en werkzaamheden zijn deze verdeeld in programma's.

Om de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van de programma's zo groot mogelijk te maken hebben de programma's dezelfde structuur. Naar aanleiding van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en overleg met de auditcommissie zijn de programma's onderverdeeld in de volgende zeven w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wanneer is het gereed?
- Wat mag het kosten?
- Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?
- Wat zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?
- Wat zijn de risico's?

Door op basis van deze zeven w-vragen de programmabegroting vast te stellen worden door de gemeenteraad de kaders waarbinnen het college de programmabegroting moet uitvoeren vastgelegd.

Wat willen we bereiken?

Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven wat de gemeente binnen een beleidsveld uiteindelijk binnen de periode 2026-2029 wil bereiken (doelen). Hierin zijn de ambities uit onder andere het collegewerkprogramma verwerkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Hier wordt concreet aangegeven wat de gemeente in 2026-2029 gaat doen (prestaties) om eerder beschreven doelen te bereiken. Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf doet of die andere organisaties doen (in opdracht van de gemeente).

Wanneer is het gereed?

Vanaf de Begroting 2021-2024 is aan de w-vragen de w-vraag 'Wanneer is het gereed?' toegevoegd. Zo kan worden aangeven wanneer een betreffend voornemen uitgevoerd wordt.

Wat mag het kosten?

Om de vierde w-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden staat in elk programma de volgende informatie: lasten, baten en saldo per programma. Per programma staan de baten, lasten en het saldo vermeld.

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basis set van beleidsindicatoren op te nemen. Op basis van deze beleidsindicatoren wordt de gemeente Noordwijk vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit gebeurt op basis van de meest recente gegevens die ter beschikking worden gesteld op waarstaatjegemeente.nl.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De uitgebreide informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat zijn de risico's?
Per programma wordt aangegeven welke mogelijke risico's samenhangen met de uitvoering van het desbetreffende programma. Uitgebreide informatie over de risico's staat opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Programma's
De volgende programma's zijn opgenomen in de begroting:
1. Bestuur en Dienstverlening
2. Veiligheid
3. Verkeer en Parkeren
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport en Cultuur
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid
8. Duurzaamheid en Leefomgeving
9. Wonen en Ruimte

Paragrafen
Naast de programma's zijn de volgende (verplichte) paragrafen opgenomen in de begroting:
1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet open overheid (Woo)

2.2 Programma's

2.2.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Integriteit en transparantie zijn kernwaarden binnen Noordwijk. Zij vormen de basis van de bestuurscultuur.
Onze inwoners en de samenleving staan centraal. Wij weten wat er leeft door goed naar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te luisteren en door zichtbaar te zijn. We communiceren begrijpelijk en duidelijk. Op deze wijze overbruggen we de afstand tussen onze inwoners en het gemeentebestuur.
We zijn dienstverlenend en werken servicegericht. Op deze punten blijven we ons continu verbeteren. We zijn optimaal bereikbaar en gemeentelijke informatie is makkelijk vindbaar.
We hebben aandacht voor de eigen bestuurskracht om zelfstandig te blijven als gemeente. We sluiten een fusie uit. We bekijken goed welke taken we zelf uitvoeren en welke we uitbesteden. Als we voor dat laatste kiezen zijn we kritisch op de kwaliteit en de meerwaarde die het oplevert. Voorts zijn we in de samenwerkingsverbanden een sterke en betrokken partner; ook raadsleden geven profiel aan deze betrokkenheid. De 'Strategische- en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek' is een belangrijke basis in de regionale samenwerking richting een bloeiende toekomst.

1.1 Integriteit en transparantie		
Integriteit en transparantie zijn kernwaarden in Noordwijk. Zij vormen de basis van onze bestuurscultuur.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We werken transparant.	De ambitie op het gebied van integriteit is hoog. Wij willen een stevige basis om de goede dingen voor Noordwijk te kunnen. Naast het neerzetten van een stevige structuur, wordt er ook geïnvesteerd in bewustwording, het zicht krijgen op eigen kwetsbaarheden en werken aan manieren om de kwetsbaarheden kleiner te maken of weg te nemen. Juist in de huidige snel veranderende samenleving is een duidelijke focus op weerbaarheid noodzakelijk. In het te actualiseren integriteitsuitvoeringsplan wordt aangegeven hoe dit in de komende jaren wordt vormgegeven.	Vierde kwartaal

1.2 Participatie en communicatie		
Onze inwoners en de samenleving staan centraal. Wij weten wat er leeft door goed naar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te luisteren en door zichtbaar te zijn. We communiceren begrijpelijk en duidelijk. Op deze wijze overbruggen we de afstand tussen onze inwoners en het gemeentebestuur.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**

We zorgen door participatie en de inzet van de wijkregisseur voor een goede aansluiting tussen inwoners en het gemeentebestuur.	We voeren onderzoek uit onder inwoners, ondernemersorganisaties en medewerkers om inzicht te krijgen in wensen, behoeften en mogelijkheden voor een breder gebruik van het digitale participatieplatform van de gemeente Noordwijk “samen.noordwijk.nl”. We willen weten hoe we het bereik kunnen vergroten waardoor participatietrajecten nog zichtbaarder, toegankelijker en inclusiever worden. Op basis van de inzichten en adviezen uit het onderzoek voeren we campagne om het online participatieplatform zichtbaarder te maken en het gebruik te vergroten. De wijkregisseur zorgt voor goed contact en samenwerking tussen de gemeente en de wijkverenigingen. Dit is erg belangrijk, want in de wijken zit kennis, betrokkenheid en het echte wij-gevoel. Hierbij streven we naar kwaliteit (goede bereikbaarheid en benaderbaarheid van de wijkregisseur en minimaal twee keer netwerkbijeenkomsten per jaar voor alle wijkverenigingen) en kwantiteit (oprichting van wijkverenigingen in wijken waar deze nu nog niet zijn. Minimaal 1 per jaar).	Eerste kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal
Onze communicatie sluit aan op de behoefte van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.	We sluiten de communicatie zo veel mogelijk aan op de behoeften van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. De gemeente zet hierbij meerdere kanalen in en zorgt voor een juiste afstemming tussen de kanalen. Goede digitale toegankelijkheid en toegankelijk taalgebruik van de informatie die de gemeente via die kanalen deelt is hierbij het uitgangspunt. De informatiepositie van de gemeente wordt verder versterkt door een nieuwe newsroom te implementeren, het intranet te vernieuwen, de gemeentelijke website toegankelijker en logischer te maken voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden en via sociale media met deze doelgroepen te communiceren.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal
Onze website is gebruiksvriendelijk.	De gemeente heeft de B status behouden voor de website. Hiermee presteert de website van de gemeente goed en vergelijkbaar met gemeenten uit de regio. De gemeente inventariseert wat ervoor nodig is om de website verder te verbeteren en hoe zich dat verhoudt tot wat de A status oplevert voor de klanttevredenheid.	Tweede kwartaal
We realiseren een newsroom.	De gemeente heeft de pilot met de Newsroom 1.0 geëvalueerd en beëindigd. Op basis van die evaluatie start de gemeente met een nieuwe newsroom. Onder newsroom verstaan we het volgen en analyseren van media en het delen van inzichten met organisatie en bestuur. Zo signaleren we trends en kansen op tijd en meten we de impact van activiteiten.	Tweede kwartaal

1.3 Dienstverlening		
We zijn dienstverlenend en werken servicegericht. Op deze punten blijven we ons continu verbeteren. We zijn optimaal bereikbaar en gemeentelijke informatie is makkelijk vindbaar.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We verbeteren continu onze klanttevredenheid. We streven hierbij naar een rapportcijfer 8. Dit geldt ook voor onze uitvoeringsorganisaties.	We geven uitvoering aan onze 'Uitvoeringsagenda Dienstverlening'. We kunnen de volgende acties noemen: We brengen de serviceafspraken extra onder de aandacht. Deze afspraken geven aan welke prestaties we op het gebied van dienstverlening moeten behalen. We meten de klanttevredenheid per kanaal om te beoordelen of we aan de afspraken voldoen. Zodra de afspraken meetbaar zijn en we hierop kunnen sturen, communiceren we dit actief naar buiten. De website houden we actueel, compleet en goed werkend. Bezoekers vinden er snel en makkelijk de juiste informatie. We verbeteren de website continu met webanalyses, onderzoeken en input uit klantcontact We starten met 1 à 2 pilots voor dienstverlening via 'Mijn Zaken'. Mijn Zaak is een digitale, persoonlijke, veilige omgeving waarin inwoners en ondernemers hun lopende zaken met de gemeente kunnen inzien. Als de pilots succesvol zijn, breiden we de onlinedienstverlening via 'Mijn Zaken' verder uit. Kansrijke processen zijn Fixi-meldingen, informatieverzoeken, vergunningaanvragen en producten van Burgerzaken.	Tweede kwartaal Tweede kwartaal Tweede kwartaal

1.4 Regionale samenwerking en verbonden partijen		
We hebben aandacht voor de eigen bestuurskracht om zelfstandig te blijven als gemeente. We sluiten een fusie uit. We bekijken goed welke taken we zelf uitvoeren en welke we uitbesteden. Als we voor dat laatste kiezen zijn we kritisch op de kwaliteit en de meerwaarde die het oplevert. Voorts zijn we in de samenwerkingsverbanden een sterke en betrokken partner; ook raadsleden geven profiel aan deze betrokkenheid. De 'Strategische- en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek' is een basis in de regionale samenwerking richting een bloeiende toekomst.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We zijn een sterke en betrokken partner in onze samenwerkingsverbanden	We voeren de afspraken conform het bestuursconvenant Duin- en Bollenstreek (DBS) uit. Het ambtelijk kernteam DBS faciliteert de DBS-overlegstructuur, organiseert collegeconferenties en radenbijeenkomsten en verzorgt de interne en externe communicatie en rapportages. Het kernteam bestaat uit medewerkers uit de verschillende gemeenten.	Eerste kwartaal

	We dragen bij aan de uitvoering van de projecten zoals die in de Uitvoeringsagenda DBS zijn opgenomen. We stellen een samenwerkingsprogramma DBS 2026 vast en geven daar uitvoering aan. Het samenwerkingsprogramma bevat de concrete activiteiten die DBS-verband in 2026 uitgevoerd worden. In de kennisas Leiden-Katwijk-Noordwijk werken we samen in de Key Region Leiden. In deze compacte innovatieregio bevindt zich een uniek ecosysteem, waarbij onderwijs- en kennisinstellingen, startups, scaleups, multinationals en overheden samenwerken om oplossingen te creëren voor de strategische uitdagingen van nu en morgen. Dat is goed voor de economie in Noordwijk, de gehele Duin- en Bollenstreek en de Leidse regio.	Tweede kwartaal Tweede kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Integriteit en transparantie

- We zorgen ervoor dat integriteit continue de rode draad vormt van ons handelen.
- We werken verder aan onze integriteit en onze kernwaarden op basis van de routekaart ‘integriteit’ en het bijbehorend uitvoeringsplan.
- We stimuleren en werken aan de bewustwording van integriteit en weerbaarheid van bestuur en organisatie door middel van opleidingen en ontwikkelprogramma’s.
- Wij honoreren verzoeken op basis van de Wet open overheid (Woo) of ruimhartig conform de regelgeving.
- We publiceren Woo-verzoeken en –besluiten, alsmede klachten, convenanten en beschikkingen actief op meerdere openbare (digitale) platforms
- We geven uitvoering aan het strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid.
- We scholen onze medewerkers doorlopend op het domein van informatieveiligheid.
- We geven uitvoering aan het privacybeleid en de doorlopende actualisatie daarvan. We zijn aangesloten bij het VNG-programma ‘Grip Op Informatie’ (VNG).
- We hebben voortdurend aandacht voor de uitvoering van de AVG en de Wet politiegegevens (Wpg). Periodiek voeren we interne en externe AVG- en Wpg-audits uit. In het kader van de Wpg staan met name de thema’s bewustwording, beveiliging en periodieke controles op de agenda. In 2026 treden de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) en de Cyberbeveiligingswet (Cbw, als implementatie van NIS2) in werking. Bestuurlijke verantwoordelijkheid is vereist voor het borgen van fysieke én digitale weerbaarheid.
- Transparantie is een kernbeginsel van de AVG. Als gemeente moeten we duidelijk communiceren wat, waarom, en door wie persoonsgegevens worden verwerkt. De verantwoordingsplicht vereist dat bestuurders kunnen aantonen dat zij passende maatregelen hebben genomen voor gegevensbescherming. Onder meer het externe privacy beleid zal worden herzien in 2026 als uiting van die maatregelen.
- Er blijft continue aandacht voor ‘cybercrime’, waaronder dreigingen van ransomware-aanvallen. Maatregelen conform de BIO worden hiervoor genomen. Hierin gaat het om technische maatregelen, maar ook procedurele maatregelen. Ook is er aandacht voor de menselijke factor: cultuur, bewustzijn en voorbeeldgedrag medewerkers.
- Door middel van de jaarlijkse audit ‘Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)’ wordt verantwoording afgelegd over onze informatiebeveiliging.

Participatie en communicatie

- We monitoren met de newsroom het gebruik van de kanalen door onze inwoners en passen onze communicatie- middelenmix daarop aan.
- We versterken onze identiteit door het verbeteren van onze zichtbaarheid en gebruiken hierbij een eenduidige huisstijl.
- We werken aan begrijpelijk gemeentelijk taalgebruik op basis van het landelijk project “Direct Duidelijke Taal’. We breiden de bereikbaarheid via onlinekanalen van de gemeente Noordwijk

mogelijkheden (klantvragen via e-mail, livechat, WhatsApp, messengers en socials) een kanaal is waar inwoners het KCC goed op kunnen bereiken.
- We kijken periodiek of de teksten van de website van de gemeente Noordwijk nog actueel zijn.
- We voeren het vastgestelde integrale plan van aanpak voor participatie uit.
- We gebruiken het platform Samen Noordwijk voor alle interactieve participatietrajecten.
- We nemen de stand van zaken van onze participatietrajecten tweemaal per jaar op in een voortgangsrapportage.
- We stellen voor de start van een inwonersparticipatie-traject een notitie op waarin onder meer wordt vastgelegd:
    - De doelstelling(en) en de omvang van doelgroep(en)
    - Het participatieniveau (participatietrap)
    - De werkvorm(en)
    - Verwachtingenmanagement
- We ondersteunen buurt- en inwonersinitiatieven (overheidsparticipatie):
    - Via Samen.Noordwijk ontvangen we initiatieven van inwoners.
    - Samen met initiatiefnemers onderzoeken we het draagvlak voor het idee.
    - We toetsen initiatieven aan de kaders van de Nota Overheidsparticipatie.
    - Bij de uitvoering nemen we een adviserende en ondersteunende rol in.
    - We hanteren een ‘ja, mits’-houding: we denken mee in mogelijkheden en zoeken samen naar oplossingen.
    - Samen met de initiatiefnemer stellen we een samenwerkingskader op waarin we afspraken, doelen en verwachtingen van elkaar op papier zetten.
- We kijken periodiek of de teksten van de website van de gemeente Noordwijk nog actueel zijn.

Dienstverlening
- We versterken onze ‘eerstelijns-dienstverlening’ in ons Klant Contact Centrum (KCC) door dit een brugfunctie te geven tussen organisatie en inwoners. We verleggen het accent in klantcontact van fysieke- naar digitale dienstverlening.
- We zorgen ervoor dat de 30 meest verstuurde brieven en formulieren toegankelijk zijn en op het juiste taalniveau worden aangeboden.
- We breiden de bereikbaarheid via onlinekanalen van de gemeente Noordwijk mogelijkheden (klantvragen via e-mail, livechat, WhatsApp, messengers en socials) een kanaal is waar inwoners het KCC goed op kunnen bereiken.
- We kijken periodiek of de teksten van de website van de gemeente Noordwijk nog actueel zijn.
- We versterken onze identiteit. Herkenbaarheid en veiligheid zijn hierbij belangrijke thema’s.
- We geven gastlessen en/of excursies voor leerlingen tijdens hun schoolperiode als kennismaking met de plaatselijke democratie kennis.
- We stellen jaarlijks een kinderburgemeester aan.
- We geven sturing aan onze uitvoerende organisaties op basis van KPI’s en kengetallen.
- We willen een goed beeld van de gemeentelijk organisatie om van daaruit verder te bouwen naar een bedrijfsmatige organisatie waarin deskundigheid en efficiëntie de boventoon voert.
- Nieuwe ambtenaren worden aangenomen op basis van hun deskundigheid. Zij verdiepen zich in de lokale situatie en de dynamiek van de gemeente Noordwijk.
- We investeren in eigen mensen met als doelstelling om zo veel mogelijk het personeel te behouden.
- We verbeteren voortdurend de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, zodat ambtenaren optimaal kunnen presteren.
- We zetten de ambassadeurs dienstverlening in om samen met hun team specifieke doelstellingen te formuleren en de noodzakelijke acties te inventariseren om deze doelen te behalen, in samenwerking met de managers. We gebruiken daarvoor onder andere het intranet om actief te communiceren.

Regionale samenwerking en verbonden partijen
- We geven uitvoering aan de Strategische en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. Dit doen we samen met Katwijk en HLT Samen.
- We nemen onze verantwoordelijkheid als actieve, zichtbare, verbindende regiopartner waarbij we continue uiting geven aan onze bestuurlijke- en ambtelijke betrokkenheid.
- We weten als goede samenwerkingspartner wat er speelt in de regio en bij onze partners. We maken afgewogen keuzes in de wijze waarop en met wie wij samenwerken.
- We geven in Holland Rijnland-verband invulling aan de projecten uit de Regionale Investeringsagenda. We nemen deel in relevante stuur- en projectgroepen waar de gemeente Noordwijk belang bij heeft met oog op verdere doorontwikkeling van onze fysieke leefomgeving, economisch klimaat en het welzijn van onze inwoners.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 15.142.842	€ 10.099.596	€ 12.214.847	€ 13.336.454	€ 12.843.871	€ 13.359.721
Totale baten programma	€ 6.883.929	€ 3.260.758	€ 3.432.220	€ 3.518.644	€ 3.346.531	€ 3.000.486
Saldo van het programma	**€ -8.258.913**	**€ -6.838.838**	**€ -8.782.627**	**€ -9.817.810**	**€ -9.497.340**	**€ -10.359.235**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 8.131.359	€ 6.464.843	€ 3.264.474	€ 1.115.750	€ 1.125.750	€ 1.135.750
Onttrekkingen	€ 6.772.178	€ 8.410.982	€ 4.727.464	€ 2.142.639	€ 2.017.559	€ 1.848.531
Resultaat van het programma	**€ -9.618.094**	**€ -8.784.977**	**€ -10.245.617**	**€ -10.844.699**	**€ -10.389.149**	**€ -11.072.016**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	
Formatie	Fte per 1000 inwoners	2026	6,60	n.b.	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2026	6,02	n.b.	Eigen gegevens
Overhead	% van totale lasten	2026	14%	n.b.	Eigen gegevens

* gegevens afkomstig uit eigen gegevens begroting

Bovenstaande beleidsindicatoren komen uit de gegevens van de gemeente Noordwijk. De gegevens kunnen niet vergeleken worden met de gegevens van de rest van Nederland. Deze gegevens zijn namelijk nog niet beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening **Naam verbonden partij**	
Dunea	Holland Rijnland
Alliander	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
BNG Bank	GR Belastingen Noordwijk-Lisse-Teylingen
Stichting Rijk	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening **Risico's**
- Het veranderproces en -vermogen van de organisatie i.v.m. gewijzigde of nieuwe wet en regelgeving - Voor de harmonisatie van verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels is het uitgangspunt budgetneutraal. Het risico bestaat dat hier wellicht extra kosten uit voortvloeien. - Cyberrisico's: digitale inbraken of andere gebeurtenissen als gevolg van moedwillig handelen of menselijk falen (datalek, virus ed.).

2.2.2 Programma 2: Veiligheid

Noordwijk is een veilige gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en om te leven. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor. We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag. Criminaliteit en overlast horen niet thuis in onze gemeente en worden hard aangepakt. Dit doen we samen met politie, onze boa's, inwoners en ondernemers. Onder andere ons Integraal Veiligheidsplan (IVP) is hiervoor een ankerpunt.

2.1 Veiligste gemeente		
Noordwijk is een veilige gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en te leven. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
Noordwijk is een veilige gemeente. We streven naar een verhoging van ons rapportcijfer voor veilige buurten en afname van misdrijven en overlast.	We geven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2025-2028. Prioriteiten hierin zijn woonoverlast en wijkveiligheid, digitale veiligheid en ondermijning. • Bij het thema woonoverlast en wijkveiligheid ligt de nadruk op regie op wijk- en kernniveau, voorlichting aan en participatie van inwoners en de integrale aanpak van verschillende vormen van overlast samen met zorg- en veiligheidspartners. • Bij digitale veiligheid ligt de nadruk op voorlichting van verschillende doelgroepen zoals jeugd, senioren en ondernemers, het monitoren van en acteren op online-opruiing, beveiliging van de systemen en informatie van de gemeente en preparatie op eventuele cyberincidenten. De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van het veiligheidsbeleid. Dit gebeurt via een raadsinformatiebrief.	Vierde kwartaal Eerste kwartaal
Onze handhavers zijn duidelijk zichtbaar en goed bereikbaar.	We stellen het handhavingsarrangement vast, waarin we afspraken maken over de taken en verantwoordelijkheden. We starten met de handhaving van lichte verkeersovertredingen door onze boa's. We evalueren het handhavingsbeleid en beoordelen of aanpassing nodig is onder andere op basis van het opnieuw vastgestelde Integraal Veiligheidsplan.	Tweede kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal

2.2 Aanpak ondermijnende criminaliteit		
We geven geen ruimte aan ondermijnende criminaliteit. We werpen krachtige barrières daartegen op, interveniëren en handhaven waar nodig en verstevigen de weerbaarheid van de samenleving en het bestuur.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
Een veilige gemeente waarin geen plek is voor ondermijnende activiteiten.	We stellen het uitvoeringsplan Ondermijning 2026-2028 vast. De nadruk ligt daarbij op de integrale aanpak van concrete gevallen van ondermijning, brede inzet met onze partners op fenomenen zoals arbeidsuitbuiting en vastgoedcriminaliteit, interne borging van het Bibob-beleid, weerbare jeugd en ondernemers en weerbaarheid van het bestuur (raad, college, organisatie).	Eerste kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Veiligste gemeente

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 en organiseren verschillende preventieactiviteiten over de onderwerpen die prioriteit hebben in het IVP.
- We continueren de structurele inzet van de Suswacht op de Grent.
- We voeren structureel gesprekken met horecaondernemers en politie over veilig uitgaan op de Grent en het uitgangsgebied in Noordwijkerhout.
- We maken gebruik van particuliere beveiligingsorganisaties en voor zover juridische toegestaan cameratoezicht in de uitgaansgebieden waar dat nodig is. De wijze van inzet wordt continu gemonitord en indien nodig aangepast.
- We geven uitvoering aan ons handhavingsprogramma. We zijn hierbij alert op signalen uit onze samenleving.
- Ter ondersteuning van de politie versterken we onze informatiepositie door gebruik te maken van de ogen en oren van onze inwoners en handhavers. Meld Misdaad Anoniem en WhatsApp Buurtpreventie zijn hier ook onderdeel van.
- We blijven bouwen aan een goede informatiepositie en werken risico-gericht. Belangrijke elementen hierbij zijn een goed functionerend signalenoverleg, een strategische analyses van risicofactoren en tactische en operationele informatieproducten voor verschillende onderdelen van de aanpak.
- We ondersteunen de politie met onze boa's. Zij zijn onze oren en ogen in het kader van preventie.
- Onze boa's dragen bodycams. Daarmee zorgen we preventief voor meer veiligheid voor onze boa's en kan dit bijdragen aan de bewijslast bij overtredingen.
- We stimuleren initiatieven voor buurtpreventie.
- Jeugdaanpak op het snijvlak van zorg en veiligheid is geborgd binnen de organisatie en met partners, zowel op het individueel als op groepsniveau. We hebben hierbij onder meer aandacht voor overlast gevende jeugdgroepen en straatdealen in de openbare ruimte.
- Bij evenementen heeft veiligheid de hoogste prioriteit. De landelijk geldende veiligheidsregels worden indien nodig aangevuld met maatwerkvoorschriften in evenementenvergunningen. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de Veiligheidsregio Hollands Midden.
- We zetten onze handhavers in om wet- en regelgeving dienstverlenend en daadkrachtig handhaven.
- Binnen het maatschappelijk programma 'Floreren in Noordwijk' werken wij samen met partners aan verslavingspreventie. Te denken valt onder andere aan voorlichting op scholen, jongerenwerk en in uitgaansgebieden.

- We geven uitvoering aan het geactualiseerde convenant ‘veiligheid in en om school 2023-2026’. Dit doen we samen met onder meer het onderwijs en de politie. Hierin ligt een verband met programma 5.
- We faciliteren in Noordwijk geen coffeeshop. We verwerken de regionale nullijn voor coffeeshops in ons Omgevingsplan.

Aanpak ondermijnende criminaliteit
- We zetten de Wet Bibob op meerdere beleidsterreinen in conform ons Bibob-beleid.
- We handhaven strikt als het gaat om drugshandel vanuit woonhuizen, horeca- en bedrijfspanden conform de Opiumwet.
- We geven voorlichting aan ondernemers en inwoners over de risico’s en het belang van melden.
- We voeren een krachtig werkproces rond signalen van ondermijning.
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Ondermijning 2026-2028.

Crisisbeheersing
- We leveren een bijdrage aan de opgaven uit het regionale beleidsplan 2024-2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden. We werken tijdens de crisissen intensief en goed samen met de veiligheidsregio en er vindt afstemming plaats met omliggende gemeenten.
- We zijn een sterke partner in onze veiligheidsregio. We leiden het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie op voor onze crisisorganisatie. We sturen samen met de veiligheidsregio sterk op bewustwording van veiligheid/zelf- en samenredzaamheid door middel van preventie- en bewustwordingscampagnes.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 2 Veiligheid	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 6.186.345	€ 6.673.128	€ 6.838.330	€ 7.091.990	€ 7.347.848	€ 7.563.219
Totale baten programma	€ 446.104	€ 288.935	€ 300.347	€ 312.056	€ 324.260	€ 336.957
Saldo van het programma	**€ -5.740.241**	**€ -6.384.193**	**€ -6.537.983**	**€ -6.779.934**	**€ -7.023.588**	**€ -7.226.262**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 40.000	€ 41.000	€ 42.000	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000
Onttrekkingen	€ 88.385	€ 157.658	€ 103.921	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982
Resultaat van het programma	**€ -5.691.856**	**€ -6.267.535**	**€ -6.476.062**	**€ -6.724.513**	**€ -7.030.455**	**€ -7.240.280**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 2 Veiligheid					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2024	13	9	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1	2	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3	4	CBS
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1	1	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2024	4	6	CBS

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 2 Veiligheid **Naam verbonden partij**	
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 2 Veiligheid **Risico's**
- Binnen elke gemeente kunnen grote calamiteiten zich voordoen. Door het volgen van rampentrainingen en door de deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid. - Foutief handelen bij de inzet van gemeentelijke medewerkers bij de bestrijding een ramp en/of crisis. - Uitvoering handhaving niet eenduidig en daadkrachtig.

2.2.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren

Noordwijk heeft baat bij een goede en veilige infrastructuur van en naar de gemeente, zodat jongeren naar school of studie kunnen reizen, zodat werkenden naar hun werk kunnen reizen, zodat bezoekers de streek kunnen bereiken. Het is belangrijk dat er naast bereikbaarheid met de auto ook aandacht is voor het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers.
In een toeristische gemeente zoals Noordwijk is het belangrijk dat er voldoende parkeervoorzieningen zijn voor inwoners en bezoekers. In de drukke zomermaanden weren we 'zoekverkeer' uit de straten van Noordwijk aan Zee. Bezoekers moeten kunnen parkeren op een park&ride locatie aan de rand van het dorp. Noordwijk blijft de ambitie houden een parkeergarage in het duin te faciliteren.
De wegen in Noordwijk zijn zo ingericht dat ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Hierbij hebben we onverminderd aandacht voor verkeersveiligheid in de directe omgeving van met name zorgcentra en scholen. De trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen en andere gebruikers.

3.1 Regionale en lokale bereikbaarheid		
Noordwijk is goed bereikbaar en beschikt over een veilige infrastructuur. Ons verkeersnetwerk is veilig. We zorgen voor een optimale verkeerscirculatie. We werken aan een betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We willen een compleet beeld van de mobiliteit en zorgen voor een optimale lokale verkeerscirculatie.	We doen een aanpassing kruising Langevelderweg–Zanderij die vanwege bouwwerkzaamheden bij in den Houte eerder niet kon plaatsvinden. Andere werkzaamheden die bijdragen aan de verkeerscirculatie zijn onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM). Voor 2026 ligt de prioriteit echter bij werkzaamheden die bijdragen aan de verkeersveiligheid en daardoor zijn er geen concrete maatregelen ter optimaliseren van de lokale verkeerscirculatie in uitvoering.	Derde kwartaal Derde kwartaal
We zijn regionaal goed bereikbaar en beschikken over een robuust verkeersnetwerk.	We geven mogelijk vervolg aan het project Alzijdige aansluiting Beeklaan- N206 uit. Dat is onder andere afhankelijk van provinciale besluitvorming en financiering vanuit Holland Rijnland. We werken aan een structurele oplossing voor de opstapplaats voor de Beach Shuttle.	Tweede kwartaal Tweede kwartaal
We stimuleren gebruik van openbaar vervoer.	We voeren, in samenwerking met de provincie Zuid-Holland, de gemeenten Katwijk, Oegstgeest en Leiden. Een verkenning verder door voor een Hoogwaardige Openbaar Vervoersverbinding (HOV – R-NET) tussen Leiden en Katwijk naar Noordwijk aan Zee.	Derde kwartaal

	We voeren de Haltescan uit voor onze bushaltes, waarbij we de toegankelijkheid verbeteren.	Derde kwartaal
We stimuleren en faciliteren (veiliger) fietsen.	We geven uitvoering aan het verbeteren van fietspaden als doorfietsroute tussen Katwijk en De Zilk door onder andere het fietspad te verbreden aan de Gooweg en het meanderende voetpad waarvan de mogelijkheden nog onderzocht worden.	Vierde kwartaal
We faciliteren duurzame vormen van mobiliteit.	We onderzoeken de mogelijkheden voor een bredere inzetbaarheid van de deelfietsen samen met QBuzz.	Eerste kwartaal

3.2 Parkeren		
We beschikken over voldoende parkeervoorzieningen voor inwoners en bezoekers. In de drukke zomermaanden weren we 'zoekverkeer' uit de straten van Noordwijk aan Zee. Bezoekers kunnen parkeren op een park&ride-locatie aan de rand van het dorp.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We beschikken over voldoende parkeervoorzieningen.	We richten het parkeerterrein bij de Duindamseslag in voor betaald parkeren. Hierbij houden we rekening met de verlichting in het kader van kwalitatief goede parkeervoorzieningen. We starten met het actualiseren van de kadernota parkeren en bijhorende parkeernormnota. We verbeteren de vindbaarheid van beschikbare parkeerplaatsen (Parkeerroute informatiesysteem, PRIS).	Eerste kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal
We realiseren nieuwe parkeervoorzieningen in ons toeristisch kerngebied bij voorkeur ondergronds.	We richten het parkeerterrein Wantveld opnieuw in naar aanleiding van het verbeteren van de wateropvang waarbij er naar verwachting mogelijkheden zijn voor meer parkeerplaatsen. We monitoren of er tijdens de bouwactiviteiten bij Hotels van Oranje en op het Gat van Palace sprake is van tekort aan parkeerplekken. Indien noodzakelijk kan als oplossing gedacht worden aan tweezijdig parkeren aan de koningin Wilhelmina Boulevard. We zullen ons, indien de initiatiefnemers daartoe een aanvraag indienen, het proces om te komen tot parkeren in het duin waar mogelijk ondersteunen. Hierbij kan gedacht worden aan het nader onderzoeken van 1-(het ontbreken van) alternatieve locaties en 2de maatschappelijk noodzaak voor de te realiseren parkeerplaatsen.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal Vierde kwartaal

3.3 Verkeersveiligheid		
De wegen in Noordwijk zijn zo ingericht dat onze inwoners ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Hierbij hebben we onverminderd aandacht voor verkeersveiligheid in de directe omgeving van met name zorgcentra en scholen. De trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen en andere gebruikers.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We hebben een duurzaam veilig ingerichte verkeers-infrastructuur.	We geven uitvoering aan de nog vast te stellen Mobiliteitsagenda 2040. Dit houdt in dat we meerdere concrete acties vanuit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) gaan oppakken. Uitvoering is afhankelijk van besluit over financiering. • Aanpassing van de kruising Duinweg-Nieuwe Zeeweg. Voor dit project is budget beschikbaar. • We werken aan uniforme schoolzones en voetgangersoversteekplaatsen op basis van landelijke richtlijnen. Dit gebeurt tijdens lopende en toekomstige projecten. • Start aanpak sluipverkeer Raadhuisstraat • Instellen voetgangersgebied winkelgebied Hoofdstraat, Noordwijk aan zee. Waarbij de inzinkbare palen (pollers) worden vernieuwd.	Vierde kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Regionale en lokale bereikbaarheid

- We geven uitvoering aan ‘de uitvoeringsagenda Duin en Bollenstreek’ in het domein ‘Netwerken en verbindingen’. Op basis hiervan:
  - Nemen we deel in het project (verbetering) stedelijke as Leiden, Katwijk en Noordwijk.
  - We blijven deel uitmaken van het onderzoek en voorstudie naar een corridor als start van de ontwikkelfase voor ontsluiting van de noordelijke en zuidelijke ontsluiting van de Duin en Bollenstreek. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor de verbinding N206-N207 en N208-A44 en de zuidelijke corridorstudie bij Katwijk.
  - Samen met de provincies Noord- en Zuid-Holland, de vervoersregio Amsterdam, Holland Rijnland en de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk wordt verder gewerkt aan het project Maatregelen Noordelijke Duin- en Bollenstreek/ Haarlemmermeer. De provincie Zuid-Holland neemt een voorbereidingsbesluit om het project MNDBS/H verder te verkennen. In dit project wordt een multimodaal maatregelenpakket onderzocht voor de Fiets, Openbaar Vervoer en de Auto’’.
  - We zetten in op frequentere en snellere busverbindingen met de treinstations Schiphol, Hillegom, Voorhout, Sassenheim en Leiden. Dit doen we samen met de provincie als concessiehouder en de vervoersbedrijven.
  - Wij blijven participeren in het project HOV Noordwijk – Schiphol.
  - We leggen onze fietspaden waar mogelijk aan met betonplaten of asfalt waardoor er minder onderhoud nodig is voor het egaal houden van de paden. Bij reconstructie van de paden benutten we de mogelijkheid van verbreding.
  - We hebben doorlopend aandacht voor de kwaliteit van onze fietspaden.

Parkeren

- We passen de parkeernormen toe bij nieuwe ontwikkelingen.
- We monitoren de parkeerdruk.

Verkeersveiligheid

- We pakken verkeersonveilige plekken proactief aan op basis van meldingen en actuele onderzoeksgegevens.
- We brengen verkeersonveilige plekken in kaart op basis van de BLIQ-rapportage.
- We besteden tijd aan educatie en campagnes op verschillende momenten in het jaar om verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers te bevorderen. We hebben specifiek aandacht voor langzaam verkeer.
- We geven vervolg aan de doelstellingen zoals benoemd in de Mobiliteitsagenda 2040.
- We passen STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service, Personenauto) toe. We ontwerpen vanuit het oogpunt van voetgangers waaronder mensen die slecht ter been zijn.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 3 Verkeer en Parkeren	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 10.590.230	€ 12.061.228	€ 12.678.327	€ 13.257.219	€ 13.538.479	€ 13.614.708
Totale baten programma	€ 1.009.677	€ 700.130	€ 718.333	€ 737.009	€ 756.171	€ 775.832
Saldo van het programma	**€ -9.580.553**	**€ -11.361.098**	**€ -11.959.994**	**€ -12.520.210**	**€ -12.782.308**	**€ -12.838.876**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 705.105	€ -	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Onttrekkingen	€ 468.605	€ 261.697	€ 205.964	€ 80.964	€ 80.964	€ 63.063
Resultaat van het programma	**€ -9.817.053**	**€ -11.099.401**	**€ -11.754.030**	**€ -12.489.246**	**€ -12.751.344**	**€ -12.825.813**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn komen te vervallen.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 3 Verkeer en Parkeren **Risico's**
- Schades aan straatmeubilair en bestrating door vernieling, weersomstandigheden, diefstal, graffity enz.
- Negeren gevaarlijkse verkeerssituaties die verwijtbaar zijn aan gemeente.
- Verlies van parkeerplaatsen kan een negatief effect hebben op de parkeerinkomsten.

2.2.4 Programma 4: Economie

Noordwijk ligt in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap. Deze kwaliteiten vormen de onderlegger voor een reeks aan economische activiteiten zoals: de bollenteelt, toerisme, ruimtevaart, congressen en zorg. En met het predicaat heilzame badplaats, krijgt dit alles een extra impuls. Maar het betekent tegelijkertijd ook dat we zuinig moeten zijn op deze kwaliteiten.
We willen een vitale en innovatieve economie met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat, dat zorgt voor werkgelegenheid.
Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). We maken deel uit van een regionale economie die zich richt op drie specifieke doelen: duurzame greenport, kennisintensieve maakindustrie en gezond toerisme.
De unieke ligging aan zee maakt de Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.

4.1 Een vitale en innovatieve economie		
We willen een vitale en innovatieve economie, die zorgt voor werkgelegenheid. Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Ook hebben we in regionaal verband de ambitie om de kennis- en innovatie as, die van Leiden via Katwijk naar Noordwijk loopt, te versterken.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We werken aan een vitale en innovatieve economie.	We geven in regionaal en triple helix verband (nauwe samenwerking onderwijs, bedrijfsleven en overheid) uitvoering aan de projecten van de Economic Board Duin- en Bollenstreek en Stichting Greenport en rapporteren over de voortgang. De drie belangrijke doelen zijn: duurzame greenport, kennisintensieve maakindustrie en gezond toerisme.	Vierde kwartaal

4.2 Gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor winkels, horeca en bedrijven		
Noordwijk heeft aantrekkelijke winkel- en uitgaansgebieden met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor ondernemers.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We houden onze winkelgebieden bereikbaar en aantrekkelijk.	We voeren samen met de ondernemers de Uitvoeringsagenda van de Retail- en horecavisie 2025-2035 uit. We hebben hierbij specifiek aandacht voor de leegstand in onze winkelgebieden. We rapporteren over het uitvoeringsprogramma van de Retail- en horecavisie en alle maatregelen die daarin worden genoemd.	Eerste kwartaal Vierde kwartaal

We geven onze uitgaansgebieden in Noordwijk aan Zee een kwaliteitsimpuls.	We stellen als onderdeel van de uitvoeringsagenda van de Retail en Horecavisie 2025-2035 samen met de ondernemers een integrale toekomstvisie op voor de Koningin Wilhelmina boulevard voor de langere termijn. Dit als vervolg op de knelpuntenanalyse van Adviesbureau Gloudemans.	Tweede kwartaal
We hebben toekomstbestendige bedrijventerreinen.	We ondersteunen en faciliteren grondeigenaren om hun plan van aanpak voor de uitbreiding van Gravendam tot uitvoering te brengen met als belangrijk doel om te komen tot een integraal stedenbouwkundigplan en beeldkwaliteitsplan. Ook zal de gemeente zich inzetten om afspraken vast te leggen met grondeigenaren. We starten met de verlengingsprocedure van de bedrijveninvesteringszone (BIZ) Gravendam die eind 2026 afloopt. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma van de regionale bedrijventerreinenstrategie Bollenstreek voor onze eigen gemeente en rapporteren hierover.	Derde kwartaal Eerste kwartaal Derde kwartaal

4.3 Jaarrond toerisme en recreatie		
Noordwijk ligt in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap. We zijn zuinig op deze kwaliteiten als basis voor ons toerisme. Met onze kuuroordstatus krijgt dit een extra impuls.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We streven naar jaarrond toerisme en recreatie op hoogwaardig niveau.	We stellen op basis van de gebiedsvisie voor het noordelijk deel van de gemeente Noordwijk, een gebiedsvisie inclusief uitvoeringsprogramma op voor het Oosterduinsemeer. We toetsen nieuwe aanvragen voor verblijfsrecreatie aan de visie verblijfsrecreatie op duurzaamheid, seizoen verlenging, kernthema's en meerwaarde voor inwoners en bezoekers.	Eerste kwartaal Vierde kwartaal
We ontwikkelen een Noordelijke toeristische ontsluiting.	We starten in 2026 met de herinrichting van Langevelderslag (fase 1: strandopgang en horeca). Hiermee krijgt het gebied een kwaliteitsimpuls in materialisering en beleving, passend bij een heilzame badplaats, en verbeteren we de verkeersveiligheid.	Eerste kwartaal

4.4 Space		
Noordwijk blijft zich profileren als dé ruimtevaartgemeente van Nederland met aantrekkingskracht op innovatie bedrijvigheid.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We profileren ons als ruimtevaartgemeente.	We faciliteren initiatieven waaronder de Space Week en de Walk of Space.	Vierde kwartaal
We ontwikkelen de NL Space Campus tot een (inter-)nationale kennishub als toonbeeld van technologische innovaties.	We geven samen met de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, het Netherlands Space Office (NSO) en de NL Space Campus uitvoering aan het uitvoeringsprogramma 2025-2030 voor de NL Space. Met als doel om de NL Space Campus door te ontwikkelen tot een toonaangevende internationale ruimtevaart hub zoals beschreven in de Lange Termijn Ruimtevaartagenda. We rapporteren over de voortgang van het uitvoeringsprogramma. We vervolgen en versnellen de gebiedsontwikkeling met de provincie Zuid-Holland en NL Space Campus. We ondersteunen de totstandkoming van diverse ontwikkelingen waaronder het Basecamp naar aanleiding van de uitgevoerde selectieprocedure, realisatie van een Shortstay gebouw en het plaatsen van het Optische grondstation. Voor het op de markt zetten van de nog niet uitgegeven gronden in het middenterrein wordt een plan van aanpak gemaakt. We zorgen voor dat inwoners en ondernemers blijven profiteren van deze ontwikkeling. We rapporteren over de voortgang.	Vierde kwartaal Derde kwartaal

4.5 Strand en heilzame badplaats		
Het strand is een uniek gebied. De unieke ligging aan zee maakt dat Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We hebben een schoon, veilig en toegankelijk strand waar iedereen zich aan de regels houdt.	We werken samen met kustgemeenten om de Blauwe Vlag weer te verkrijgen en onze zwemwaterkwaliteit in zee te borgen. We stellen een nieuwe strandnota (2027–2031) op, waarin we de kaders en ambities vastleggen voor het gebruik, beheer en de ontwikkeling van het strand. Daarbij wordt aandacht besteed aan thema's zoals recreatie, natuur, veiligheid, evenementen en ondernemersbelangen.	Vierde kwartaal Tweede kwartaal

We willen ondernemers gezond en marktconform laten ondernemen op het strand.	We maken jaarlijks met de strandpaviljoenhouders aan het begin van het seizoen afspraken en evalueren dit aan het einde van het strandseizoen.	Eerste/ vierde kwartaal
We willen de ambitie van Noordwijk als Heilzame Badplaats verder vormgeven en zichtbaar maken voor inwoners, bezoekers en ondernemers.	We voeren het uitvoeringsprogramma Heilzame Badplaats uit in samenwerking met ondernemers, inwoners en partners. We koppelen tweemaal per jaar de voortgang en resultaten terug aan de gemeenteraad. We stellen een projectleider aan die verantwoordelijk is voor de uitvoering en coördinatie van de Heilzame Badplaatsvisie en het uitvoeringsprogramma.	Tweede/ vierde kwartaal Eerste kwartaal

Wat doen we doorlopend?	

Een vitale en innovatieve economie

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Economie als onderdeel van het Strategische agenda Duin- en Bollenstreek. De hoofdpijlers van het uitvoeringsprogramma zijn duurzame Greenport, kennisintensieve economie en gezond toerisme.
- We stimuleren innovatie en kansen voor nieuwe agrarische ondernemers onder andere via de Economic Board en stichting Greenport. We gaan hierbij uit van een intensievere samenwerking tussen beide stichtingen.
- We vervullen een trekkersrol bij regionale projecten die verbinding leggen tussen de kennisintensieve sectoren in de regio (space, drone- en sensortechnologieën, flowerscience en life science and health). Dit doen we samen met verschillende gemeenten binnen Holland Rijnland onder meer binnen het project Verbinden kennis en innovatie as (onderdeel van de Regionale Investeringsagenda (RIA).

Gunstig vestigings- en ondernemersklimaat voor winkels, horeca en bedrijven

- Het programma Noordwijk Zeewaardig is leidend, met integrale samenwerking vanuit de diverse lopende projecten en beleidsambities waaronder het project Parallelboulevard.
- We faciliteren ondernemers in de winkelgebieden in het maken van nieuwe samenwerkingsafspraken in het kader van de bedrijveninvesteringszone (BIZ). Dit leggen we vast in uitvoeringsovereenkomsten.
- We hebben een bedrijvencontactfunctionaris met aandacht voor samenwerking met ondernemers.
- Lokale ondernemers krijgen voorrang bij inkoop en aanbesteding, voor zover (EU-)wetgeving dat niet verbiedt.

Jaarrond toerisme en recreatie

- Planning omvangrijke infrastructurele werkzaamheden (voor zover mogelijk) buiten het toeristische seizoen.
- Blijvend versterken van ons imago als gastvrije gemeente, met veel voorzieningen en verblijfsmogelijkheden.
- We stimuleren de spreiding van bezoekers en evenementen over het hele jaar, zodat de gemeente Noordwijk aantrekkelijk blijft buiten het hoogseizoen.

Space

- We continueren onze steun aan de Stichting NL Space Campus.
- We voeren een actieve en ambitieuze lobby ten bate van de ontwikkeling van de NL Space Campus.

Strand en kuuroord

- We monitoren en bewaken de concrete afspraken met onze toezichthoudende partners over de borging van de integrale handhaving op het strand.

- In de nieuwe gebiedsontwikkelingen en visies hebben we aandacht voor de toegankelijkheid van het strand.
- Bij gebiedsontwikkelingen hebben we aandacht voor openbare toiletten.
- We monitoren jaarlijks het strandgebruik en de strandvoorzieningen.
- We zorgen voor het beheer, onderhoud en veiligheid van de kustzone en maken hierover afspraken met de paviljoenhouders.
- We profileren samen met Noordwijk Marketing, de gemeente Noordwijk als heilzame badplaats richting inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 4 Economie	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 4.722.499	€ 4.521.056	€ 4.313.773	€ 4.437.673	€ 4.200.602	€ 4.299.778
Totale baten programma	€ 897.953	€ 905.582	€ 757.131	€ 781.287	€ 806.074	€ 809.233
Saldo van het programma	**€ -3.824.546**	**€ -3.615.474**	**€ -3.556.642**	**€ -3.656.386**	**€ -3.394.528**	**€ -3.490.545**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 1.280.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen	€ 2.472.025	€ 505.267	€ 516.267	€ 516.267	€ 47.267	€ 30.679
Resultaat van het programma	**€ -2.632.521**	**€ -3.110.207**	**€ -3.040.375**	**€ -3.140.119**	**€ -3.347.261**	**€ -3.459.866**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 4 Economie Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Functiemenging	%	2023	54	54	CBS BAG/LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	212	182	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 4 Economie Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 4 Economie Risico's
- Het ten onrechte bevorderen van lokale of regionale ondernemers bij aanbestedingen brengt het risico van schadeclaims mee. - Behoud van Blauwe Vlag en andere keurmerken.

2.2.5 Programma 5: Onderwijs

De gemeente zorgt voor goede, veilige huisvesting die voldoet aan alle eisen van modern onderwijs en goed leerlingenvervoer. Behalve thuis is ook school een plek waar je normen en waarden leert die je meeneemt in je verdere leven. Daarom is het heel belangrijk dat kinderen kwalitatief goed onderwijs krijgen. Dat ze leren hoe je normaal met elkaar omgaat. Dat pesten onacceptabel is en ze de ruimte krijgen om zich te ontplooien en ontwikkelen, hoe zij, als persoon, dat willen. We groeien naar inclusief onderwijs.

5.1 Onderwijs		
Behalve thuis is ook school een plek waar je normen en waarden leert die je meeneemt in je verdere leven. Daarom is het heel belangrijk dat kinderen kwalitatief goed onderwijs krijgen. Dat ze leren hoe je normaal met elkaar omgaat. Dat pesten onacceptabel is en ze de ruimte krijgen om zich te ontplooien en ontwikkelen, hoe zij, als persoon, dat willen. We groeien naar inclusief onderwijs.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We faciliteren de ontwikkeling van hoogwaardig inclusief onderwijs.	We ontwikkelen samen met onze samenwerkingspartners onderwijsbeleid 2027 – 2030 We ontwikkelen subregionaal een uitvoeringsdocument, gericht op het bevorderen van inclusiever onderwijs aan de hand van de Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028, die ingaat op de volgende vijf thema's: 1. Welbevinden en preventie; 2. Jeugdhulpverlening in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs; 3. Doorgaande lijnen (van voorschoolse opvang tot deelname arbeidsmarkt); 4. Inclusieve onderwijshuisvesting en 5. Leerlingenvervoer (in relatie tot beweging naar inclusiever onderwijs).	Vierde kwartaal Vierde kwartaal
We gaan onderwijs- en ontwikkelachterstand actief tegen.	We evalueren samen met de betrokken maatschappelijke partners de Gelijke Kansen Alliantie-agenda.	Vierde kwartaal
We zorgen voor de toegankelijkheid van het onderwijs.	We verstevigen afspraken met de uitvoerder van het leerlingenvervoer om verbeteringen realiseren. Belangrijk daarbij zijn: • invoering van het vernieuwde factuurformat en evaluatie van de nieuwe rapportages (najaar 2025); • monitoring van de effecten van het klachtenmanagementsysteem; • doorontwikkeling van de klankbordgroep, met actieve betrokkenheid van scholen naast ouders;	Tweede kwartaal

	• inzet van een contractmanager voor bewaking van afspraken, structurele terugkoppeling en het doorvertalen van verbeterkansen naar de praktijk.	

5.2 Onderwijshuisvesting		
We zorgen voor voldoende en kwalitatief hoogwaardige onderwijshuisvesting.		
Portefeuillehouder:	Wethouder Salman	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We zorgen voor voldoende en hoogwaardige onderwijs-accommodaties.	We actualiseren de planning van de lopende onderwijshuisvesting projecten (onder andere De Schapendel, De Duinpieper en Het Duin) inclusief de bijbehorende financiële kaders.	Eerste kwartaal
	We passen het voorgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de jaren 2025-2040 aan op basis van de actuele leerlingenprognose en de nieuwe wet op onderwijshuisvesting, die ingaat per 01-01-2026. Hierin wordt de motie betreffende het IHP van november 2024 meegenomen.	Vierde kwartaal
	We starten met de nieuwbouw van de dislocatie van De Prinsenhof.	Derde kwartaal
	We starten met de nieuwbouw van De Noordwijkse School.	Eerste kwartaal
	We onderzoeken de mogelijkheid naar regionale samenwerking binnen de Duin- en Bollenstreek, op het gebied van onderwijshuisvesting en dan met name op het vlak van het Integraal Huisvestingsprogramma (IHP) , de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs en duurzaamheid.	Tweede kwartaal

Wat doen we doorlopend?

Onderwijs

- We geven uitvoering aan lokaal onderwijsbeleid.
- We geven uitvoering aan ons geactualiseerde beleid ‘Voor- en Vroegschoolse Educatie’.
- We geven uitvoering aan de Route Doorgaande lijn en overdracht kinderopvang - basisschool.
- We geven uitvoering aan de vijf actielijnen van het Taalpact en we versterken de samenwerking. Het belang van taalvaardigheid brengen we breed onder de aandacht door middel van een jaarlijkse inspiratiesessie voor (nieuwe) samenwerkingspartners.
- We voeren de Verordening leerlingenvervoer uit, zoals afgestemd met de gemeenten en het onderwijs in de Duin- en Bollenstreek. We doen dit in samenhang met contractbeheer en de samenwerking met de vervoersmaatschappij, onderwijsinstellingen, ouders en gemeenten. We faciliteren de maatschappelijke diensttijd (MDT) in de Bollenstreek.
- We dragen middels een subsidie bij aan de Taalklassen voor nieuwkomers tot 12 jaar, waar zij in maximaal twee jaar focussen op het leren van de Nederlandse taal voorafgaand aan het volgen van regulier onderwijs.

- We gaan schoolverzuim, vroegtijdig schoolverlaten en thuiszitten actief tegen. Dit doen we samen met Regionaal Bureau Leerrecht en het onderwijs.
- We geven uitvoering aan het convenant 'Veiligheid in en om de VO-school 2024 –2028'. Dit doen we samen met onder meer het onderwijs en de politie. Hierin ligt een verband met programma 5 Veiligheid.
- We faciliteren voorlichtingsactiviteiten over sociale veiligheid en weerbaarheid.

Onderwijshuisvesting
- Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2025-2040). We zijn hierbij alert op kansen voor de verduurzaming van onderwijsaccommodaties.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 5 Onderwijs	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 5.329.575	€ 5.978.526	€ 5.807.212	€ 5.535.051	€ 5.827.651	€ 5.999.191
Totale baten programma	€ 1.065.102	€ 903.681	€ 1.056.638	€ 1.072.854	€ 1.089.492	€ 1.106.562
Saldo van het programma	**€ -4.264.473**	**€ -5.074.845**	**€ -4.750.574**	**€ -4.462.197**	**€ -4.738.159**	**€ -4.892.629**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 474.182	€ 443.480	€ 405.345	€ 463.746	€ 521.876	€ 227.229
Onttrekkingen	€ 143.897	€ 137.000	€ 50.000	€ 50.000		€ -
Resultaat van het programma	**€ -4.594.758**	**€ -5.381.325**	**€ -5.105.919**	**€ -4.875.943**	**€ -5.260.035**	**€ -5.119.858**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 5 Onderwijs Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	5	7	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	20	28	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2024	2	2	DUO/Ingrado

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 5 Onderwijs Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 5 Onderwijs Risico's
- Leerlingenvervoer is moeilijk inschatbaar vanwege de open-einde regeling.

2.2.6 Programma 6: Sport en Cultuur

Veel mensen vinden in ons gevarieerde verenigingsleven een prettige en waardevolle vrijetijdsbesteding. Als gemeente erkennen en waarderen we ook de inherente waarde van dat verenigingsleven: het brengt mensen samen, zorgt voor verbinding, samenhorigheid en gemeenschapszin. Daarom ondersteunen en investeren we in verenigingen op het gebied van sport, kunst en cultuur.
Het belang van bewegen en sport is onomstreden. Daarom bevorderen we een grote variatie aan sportmogelijkheden in de gemeente Noordwijk. Dat betekent dus ook dat het aanbod niet alleen is gericht op jongeren, maar dat het ook toegankelijk moet zijn voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met weinig financiële middelen. Gezondheid is immers belangrijk voor iedereen en past bij de status die we als kuuroord hebben.
Daarnaast is het voor een leefbare en gezellige gemeente Noordwijk van groot belang dat er ruim baan wordt gegeven aan kunst en cultuur. Cultuur brengt immers mensen samen en kan ook maatschappelijke problemen helpen verminderen die specifiek zijn voor de jeugd, ouderen en inwoners met enige afstand tot de samenleving. We zorgen ervoor dat kunst- en cultuurprojecten een zo breed mogelijk publiek bereiken.

6.1 Verenigingen en vrijwilligerswerk		
Veel mensen vinden in ons gevarieerde verenigingsleven een prettige en waardevolle vrijetijdsbesteding. We ondersteunen en investeren in het verenigingsleven omdat het waarde aan onze gemeenschap toevoegt en mensen samenbrengt.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien / Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We versterken de sociale veiligheid binnen verenigingen.	We stimuleren meer verenigingen om een eigen Sociaal Veiligheidsplan te maken en te implementeren ten behoeve van een veilige en prettige omgeving voor iedereen met het doel om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.	Vierde kwartaal

6.2 Sport en recreatie		
Het belang van bewegen en sport is onomstreden. Daarom bevorderen we een grote variatie aan sportmogelijkheden in de gemeente Noordwijk. Dat betekent dus ook dat het aanbod niet alleen is gericht op jongeren, maar dat het ook toegankelijk moet zijn voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met weinig financiële middelen. Gezondheid is immers belangrijk voor iedereen en past bij de status die we als kuuroord hebben.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We dragen het belang van sport en bewegen actief uit.	We evalueren het sportbeleid met onze samenwerkingspartners zoals de sportverenigingen, het onderwijs, Sportbedrijf Noordwijk en de Sportraad. Uit de evaluatie volgen de speerpunten voor 2026 waar we uitvoering aan geven. In 2026 starten we met het opstellen van nieuw beleid op basis van het nieuwe coalitieakkoord.	Tweede kwartaal

	Op basis van de onderzoeksresultaten uit 2025 wordt in samenwerking met de vereniging een potentiële mountainbikelocatie integraal uitgewerkt. Daarbij worden onderwerpen als bereikbaarheid, veiligheid, ruimtelijke inpassing en financiële aspecten meegenomen. Ook wordt onderzocht welke bijdrage de vereniging zelf kan leveren aan de realisatie van de locatie.	Vierde kwartaal
	We vervolgen de inzet van de regionale coördinator Aangepast Sporten. We zullen naast HLT en Katwijk ook andere regiogemeenten hierbij betrekken.	Derde kwartaal
	We ontwikkelen met onze maatschappelijke partners een Leefstijlakkoord 2026, waarmee inwoners en organisaties initiatieven kunnen aandragen om een gezonde leefstijl van vooral kwetsbare groepen te bevorderen. Het belang van vitaliteit, en dus ook sport en bewegen, is ook onderdeel van het programma Heilzame Badplaats. Dit is vermeld in programma 4 ‘Economie’.	Derde kwartaal
	We vinden het van belang dat verenigingen pestgedrag of seksuele intimidatie voorkomen en/of daartegen optreden. We ondersteunen de verenigingen bij het opstellen van Sociale Veiligheidsplannen en in 2026 heeft minimaal 50% van de verenigingen een beleidsplan Sociale Veiligheid.	Vierde kwartaal
	We vervolgen het project Aangepast Sporten met de omliggende gemeenten HLT en Katwijk. We enthousiasmeren andere regiogemeenten en de Provincie om aan te sluiten bij de bekostiging van een regioregisseur Aangepast Sporten.	Tweede kwartaal
We breiden onze publieke sportfaciliteiten in de buitenruimte uit.	We starten activatieprogramma's op onze beweegtuinen en sporttoestellen, onder andere de nieuwe beweegplek in de Zilk en promoten deze onder andere via sociale media.	Eerste kwartaal
	We starten een participatietraject voor een nieuwe beweegtuin bij Robijnstaete in Noordwijkerhout.	Eerste kwartaal
	We realiseren vijf nieuwe watertappunten nabij beweegplekken, onder andere bij de speeltuin in het landschapspark.	Derde kwartaal
	We onderzoeken op basis van de behoefte een locatie voor een nieuwe beweegtuin in Noordwijk.	Vierde kwartaal
	We breiden onze publieke sportfaciliteiten in de buitenruimte uit. Dit doen we door middel van het realiseren van onder andere beweegtuinen, multifunctionele speelplaatsen en watertappunten.	Vierde kwartaal

	We geven met het project Langevelderslag het openbare gebied een kwaliteitsupgrade, waardoor het aantrekkelijker wordt voor sport en recreatie, waaronder wandelen, hardlopen, fietsen, wielrennen, watersporten, paragliden en deelname aan de Strandrups. Inclusie en (rolstoel)toegankelijkheid staat hierbij voorop. Het plan omvat onder andere het plaatsen van openbare toiletten (rolstoeltoegankelijk en genderneutraal), een kleedruimte, een watertappunt, bankjes, fietsparkeerfaciliteiten en educatiepunten (informatiepanelen). Door het autovrij maken en de verkeersstromen te scheiden vergroten we de veiligheid. De start van project is in 2026 en wordt in de loop van 2027 afgerond.	Eerste kwartaal

6.3 Kunst en cultuur		
Daarnaast is het voor een leefbare en gezellige gemeente Noordwijk van groot belang dat er ruim baan en ondersteuning wordt gegeven aan kunst en cultuur. Cultuur brengt immers mensen samen en kan ook maatschappelijke problemen helpen verminderen die specifiek zijn voor de jeugd, ouderen en inwoners met enige afstand tot de samenleving. We zorgen ervoor dat kunst- en cultuurprojecten een zo breed mogelijk publiek bereiken.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We koesteren ons cultureel erfgoed.	We ondersteunen projecten die een bijdrage leveren aan het behoud en de versterking van ons erfgoed door middel van subsidieverlening uit het erfgoedfonds. We breiden het aantal audiotours met minimaal 1 uit ten behoeve van musea en maatschappelijke organisaties.	vierde kwartaal Derde kwartaal
We versterken het culturele aanbod en breiden het kunstaanbod uit.	We verlenen opdracht aan het Sportbedrijf om het jaarplan van de Cultuurcoach te actualiseren en uit te voeren. We verlenen subsidie voor vernieuwende projecten die een bijdrage leveren aan de cultuurparticipatie van jongeren en jongvolwassenen. We starten met een selectie van een kunstenaar en een ontwerp voor een kunstwerk bij Langevelderslag. Dit doen we op basis van het advies van de adviesraad BKOR (Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte). Hier betrekken we ook inwoners bij. Er komt minimaal één audiotour voor kunst in de openbare ruimte. We plaatsen een tweedimensionaal kunstwerk in de openbare ruimte. Hiermee geven we lokale kunstenaars een podium. Ook hierbij betrekken we de inwoners.	Eerste kwartaal Vierde kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal

	We stellen een nieuwe cultuurnota vast. Deze wordt opgesteld op basis van de evaluatie van de cultuurnota Cultuur in de Kern 2022 – 2025 met diverse betrokkenen.	Vierde kwartaal

6.4 Evenementvriendelijke gemeente		
We zijn een evenementvriendelijke gemeente.		
Portefeuillehouder:	*Waarnemend burgemeester Schneiders / Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We zijn een evenementvriendelijke gemeente.	Op basis van de strategische evenementenvisie stellen we evenementenbeleid op, inclusief een uitvoeringsprogramma. Daarbij kijken we goed hoe evenementen passen bij de identiteit van de gemeente.	Tweede kwartaal

6.5 Multifunctionele accommodaties		
We benutten onze multifunctionele sportaccommodaties optimaal.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien / Wethouder Alkemade / Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We benutten onze multifunctionele sport- en welzijnsaccommodaties optimaal.	We renoveren de kunstgrasvelden bij voetbalvereniging Van Nispen. We renoveren samen met team spelen het bestaande basketbalveldje in het Vinkeveld. We starten de voorbereidingen voor de renovatie van een korfbalveld. We stellen samen met de hockey- en de tennisverenigingen groeiprognoses op, waarin de behoefte aan extra ruimte inzichtelijk wordt. Deze behoefte wordt als input meegegeven aan de Omgevingsvisie. We vervangen de veldverlichting op de sportparken en plaatsen verlichting op sportpark de Boekhorst zodat de handbalvereniging ook met de donkere dagen buiten kan trainen.	Derde kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal Tweede kwartaal Derde kwartaal
We bouwen een nieuwe De Schelft.	Het Sportbedrijf neemt het voortraject vóór de start van het nieuwe zwembad op zich door middel van een opstartmanager. We leggen de afspraken over de exploitatie met de exploitant vast in een exploitatieovereenkomst.	Eerste kwartaal Eerste kwartaal

	De bouw van het zwembad is in januari 2025 gestart en vordert goed. De officiële ingebruikname staat gepland voor 13 mei 2026. Afhankelijk van het raadsbesluit ten behoeve van een nieuwe sporthal De Schelft starten we eveneens met de ontwikkeling ervan.	Tweede kwartaal

Wat doen we doorlopend?	

Verenigingen en vrijwilligerswerk

- We brengen bestaande subsidieregelingen nadrukkelijker onder de aandacht.
- We brengen de vacaturebank actief onder de aandacht van onze inwoners en maatschappelijke partners. Dit doen we samen met de stichting Welzijn.
- We ondersteunen de Volksuniversiteit Noordwijk (in oprichting) bij het samenstellen van een cursusaanbod waaraan ook andere maatschappelijke partners bijdragen en waarbij de buurtcentra als locatie worden ingezet. Dit draagt bij aan de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en de educatie van inwoners.
- We versterken de deskundigheid van de vrijwilligers door de inzet van 2 clubkadercoaches bij het Sportbedrijf. Zij ondersteunen de verenigingen hierbij op maat.
- We brengen bestaande erfgoedwandel- en fietsroutes nadrukkelijker onder de aandacht.
- We faciliteren ruimte voor festivals.
- We activeren het (nog onbenutte) potentieel van vrijwilligers in de leeftijd 60+. Dit doen we samen de stichting Welzijn.
- We activeren vrijwilligers die voor een relatief korte periode inzetbaar willen zijn. Dit doen we samen met de stichting Welzijn.
- We zorgen voor een trainingsaanbod ten behoeve van vrijwilligers. Dit doen we samen met de stichting Welzijn.
- We publiceren maandelijks een nieuwsbrief voor culturele verenigingen.
- We stimuleren het jeugdlidmaatschap van (sport)verenigingen.
- We geven via het Sportbedrijf uitvoering aan het kennismakingsprogramma "Sjors Sportief en Sjors Creatief". We brengen hierbij het Jeugdfonds Sport en Cultuur, een fonds die de contributie van kinderen uit armere gezinnen betaalt, onder de aandacht.
- We organiseren netwerkbijeenkomsten voor de culturele sector.

Sport en recreatie

- We stimuleren het jeugdlidmaatschap van (sport)verenigingen.
- We voeren het vastgestelde Sportbeleid 2022-2025 uit (bij 6.2 en toevoegen evaluatie)
- We geven uitvoering aan het "Gezond en Actief Leven Akkoord" (GALA). Dit omvat voor sport de combinatiefuncties, het sport-/leefstijlakkoord en valpreventie. Andere onderdelen van GALA komen terug in programma 7 Sociaal Domein
- De buurtsportcoaches en cultuurcoaches blijven we inzetten. Zij zorgen er met diverse activiteiten voor dat kinderen, ouderen en mensen die niet altijd even goed meekomen in beweging komen en blijven.
- We geven een vervolg aan Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en Goed Bezig, waarmee BSO en scholen worden gestimuleerd om ouders bewust te maken van gezonde voeding en bewegen.
- We faciliteren (sport)evenementen door verlening van subsidies op maat. We zetten hierbij tevens onze evenementencoördinator en het Sportbedrijf in.
- We ondersteunen de jaarlijkse evenementen zoals de Noordwijk Ladies Classic en de 10 van Noordwijk.
- We geven een vervolg op Motorische Remedial Teaching voor kinderen die ondermaats scoren op de beweegvaardigheid-testen.
- We ondersteunen sportverenigingen op maat onder andere door middel van subsidies.
- We zetten in op sport en recreatie als onderdeel van de ontwikkeling van Noordwijk als heilzame badplaats. Daarbij stimuleren we jaarrond bewegen in de natuurlijke omgeving van strand, duin en zee, en versterken we de samenwerking met sportverenigingen en

maatschappelijke partners. Zo dragen we bij aan een gezonde leefstijl voor inwoners en bezoekers en vergroten we de aantrekkingskracht van Noordwijk als vitale kustgemeente.

Kunst en cultuur

- We verlengen de uitvoering van onze beleidsnota Cultuur in de Kern 2022-2025 totdat er een nieuwe cultuurnota is vastgesteld.
- We borgen de culturele basisinfrastructuur, de amateursector, de culturele evenementensector en de erfgoedsector door middel van subsidies.
- We brengen bestaande subsidieregelingen nadrukkelijker onder de aandacht bij verenigingen, stichting en onderwijsinstellingen.
- We brengen ons culturele aanbod nadrukkelijker onder de aandacht bij inwoners en bezoekers door middel van gerichte campagnes.
- We versterken de onderlinge samenwerking en organisatiekracht van culturele partners door middel van netwerkbijeenkomsten.
- We geven via het Sportbedrijf uitvoering aan het kennismakingsprogramma "Sjors Sportief en Sjors Creatief". We brengen hierbij het Jeugdfonds Sport en Cultuur, een fonds die de contributie van kinderen uit armere gezinnen betaalt, onder de aandacht.
- We publiceren maandelijks een nieuwsbrief voor culturele verenigingen, stichtingen en kunstenaars.
- We versterken de deskundigheid van de vrijwilligers door een trainingsaanbod, georganiseerd door de cultuurcoach, de buurtsportcoach en stichting Welzijn.
- We faciliteren de Cultuurraad en de adviesraad Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte (BKOR).
- We zetten onze evenementencoördinator in als brug tussen de gemeente en maatschappelijke partners.
- We profileren de erfgoedsector door initiatieven zoals Klassendag, Open Monumentendag, de Dag van de Noordwijkse geschiedenis en de audiotours.
- We brengen bestaande erfgoed, wandel- en fietsroutes nadrukkelijker onder de aandacht.
- We hebben oog voor onze gemeenschappen en hun tradities.
- We geven uitvoering aan de Masterplan Kunst in de openbare ruimte.
- We blijven werken aan een toekomstbestendig theater De Muze.

Evenementvriendelijke gemeente

- We geven uitvoering aan de strategische evenementenvisie.
- We faciliteren niet-commerciële evenementenorganisaties in de vorm van noodzakelijke voorzieningen zoals hekken, aankondigingsborden, bewonersbrieven et cetera.
- We faciliteren ruimte voor evenementen.
- We hebben een evenementen coördinator en een toezichthouder evenementen in de openbare ruimte.
- Wij ondersteunen organisatoren bij het veilig organiseren van een evenement. Hieronder valt onder andere het begeleiden bij het opstellen van een veiligheidsplan en een verkeersplan. En we geven financiële ondersteuning van veiligheidskosten in de vorm van subsidie.
- Er is twee wekelijks een multidisciplinair overleg, met hierin vertegenwoordiging vanuit de gemeente Noordwijk, politie, brandweer, Geneeskundige Hulpverenigingsorganisatie in de Regio (GHOR) en de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH). Hierin worden alle evenementen besproken die plaatsvinden in de gemeente. Zo nodig wordt ook de organisator uitgenodigd. De doelstelling is een veilig en geslaagd evenement.

Multifunctionele accommodaties

- We beheren het gemeentelijk vastgoed op basis van ons Vastgoedboek 2024.
- We stimuleren verenigingen hun accommodaties open te stellen voor multifunctioneel gebruik.
- We werken aan verduurzaming van onze sportaccommodaties, clubhuizen en sportvelden.
- We beheren ons gemeentelijk vastgoed op basis van ons Vastgoedboek 2024.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 6 Sport en Cultuur	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 9.370.994	€ 9.674.235	€ 16.466.680	€ 11.857.738	€ 11.899.672	€ 11.894.689
Totale baten programma	€ 1.738.801	€ 2.144.074	€ 1.622.351	€ 1.506.342	€ 1.545.247	€ 1.585.235
Saldo van het programma	**€ -7.632.193**	**€ -7.530.161**	**€ -14.844.329**	**€ -10.351.396**	**€ -10.354.425**	**€ -10.309.454**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 863.531	€ 563.466	€ 2.038.291	€ 583.270	€ 628.959	€ 684.679
Onttrekkingen	€ 2.650.928	€ 2.136.512	€ 8.775.563	€ 2.862.832	€ 2.676.911	€ 2.479.107
Resultaat van het programma	**€ -5.844.796**	**€ -5.957.115**	**€ -8.107.057**	**€ -8.071.834**	**€ -8.306.473**	**€ -8.515.026**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 6 Sport en Cultuur					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Niet-sporters	%	2024	39	43	GGD/CBS/RIVM

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 6 Sport en Cultuur
Risico's
- Niet volledige vergoeding van de BTW op uitgaven van sport a.g.v. onvoldoende rijksbudget (SPUK).
- Stikstofproblematiek: Vertraging, bouwkosten stijging.
- Garantstelling op het gebied sport en cultuur.

2.2.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

We bevorderen een gezonde leefstijl en voorkomen zorg door preventie. Als gemeente met een kuuroordstatus stellen we sporten, bewegen en gezondheid centraal.
Onze kinderen groeien gezond en veilig op. Onze focus is primair gericht op preventie. We bewerkstelligen daarom een aanbod gericht op onder meer versterking van weerbaarheid. We bevorderen de samenwerking tussen maatschappelijke partners.
Onze inwoners doen mee (naar vermogen). We stimuleren zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leven. We zorgen voor voorzieningen ten behoeve van inwoners die (tijdelijk) niet kunnen meedoen. We bestrijden eenzaamheid en vergroten de lokale mobiliteit van kwetsbare inwoners. We verbeteren de aansluiting van zorg en informele zorg door mantelzorgers beter te ondersteunen, ons integrale toegangsteam te versterken, meer welzijnsoplossingen in te zetten en de aansluiting te zoeken met de uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord. We bevorderen bestaanszekerheid door onze aanpak van schulden, armoede en kansengelijkheid voort te zetten.
De toegang tot advies, ondersteuning en (jeugd)zorg is laagdrempelig, We zorgen voor passende hulp en ondersteuning. Hierbij sturen we op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp. Zorg voor onze inwoners is van goede kwaliteit en moet in voldoende mate beschikbaar zijn. De wachtlijsten voor (jeugd)zorg zijn zo kort mogelijk. We verbeteren de mentale gezondheid van jongeren door meer aandacht te besteden aan de oorzaken van de verslechtering. Wij verwachten dat dit ook de instroom in de jeugdhulp zal beïnvloeden.
In Noordwijk is het goed wonen. Inwoners voelen zich veilig en prettig. Onze buitenruimte en voorzieningen nodigen uit tot ontmoeting en bewegen en zijn toegankelijk voor iedereen. De gezonde en groene leefomgeving versterken de kwaliteit van leven.
Grote uitdagingen die binnen dit programma spelen, zijn de houdbaarheid van de zorg en de mentale gezondheid van jongeren. Binnen de zorg spelen knelpunten als de overbelasting van de geestelijke gezondheidszorg, het dreigend personeelstekort binnen meerdere sectoren van de zorg en de stijgende kosten als gevolg van de groeiende vraag naar jeugdhulp en de vergrijzing van de bevolking.
Als basis voor de uitvoering wordt het Maatschappelijk Programma “Floreren in Noordwijk” gevolgd, met de opgaven Gezond leven; Opgroeien en zelfontplooiing; Meedoen; Zorg en ondersteuning; Gezonde en veilige leefomgeving.

7.1 Maatschappelijk programma ‘Floreren in Noordwijk’		
We geven uitvoering aan het Maatschappelijk Programma “Floreren in Noordwijk” met opgaven als Gezond leven; Opgroeien en zelfontplooiing; Meedoen; Zorg en Ondersteuning; Gezonde leefstijl.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We vergroten de maatschappelijke impact van interventies in het Sociaal Domein.	We actualiseren het Maatschappelijk Programma Floreren in Noordwijk in aansluiting op de nieuwe omgevingsvisie en laatste onderzoekscijfers. Het maatschappelijk programma verbindt het beleid op het vlak van het onderwijs, sport, jeugd, volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning, welzijn, werk & inkomen, minima, zorg en inburgering. Verder worden dwarsverbanden gelegd met andere beleidsvelden, zoals kunst & cultuur, heilzame badplaats, wonen en de inrichting van de leefomgeving.	Vierde kwartaal

7.2 Gezond Leven		
We bevorderen een gezonde leefstijl en voorkomen zorg door preventie. Als gemeente met een kuuroordstatus stellen we sporten, bewegen en gezondheid centraal.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We bevorderen een gezonde leefstijl en voorkomen zorg door preventie. Dit doen we vanuit de insteek van positieve gezondheid.	We geven uitvoering aan de programma's die onder het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vallen en bereiden ons voor op de overgang van het "Gezond en Actief Leven Akkoord" GALA naar AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijns- Akkoord). 2026 is het laatste jaar van het Gezond en Actief Leven Akkoord. De ketenaanpakken uit het GALA worden opgenomen in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord vanaf 2027. Hiermee zetten we ons in voor de ketenaanpakken die vanuit het GALA opgestart of doorontwikkeld zijn: • Kansrijke Start • Welzijn op Recept ('sociaal verwijzen') • Valpreventie voor thuiswonende 65-plussers, Kind naar Gezonder Gewicht • Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI voor volwassenen, 'het Leefstijlloket')	Vierde kwartaal
	Per 1 januari 2026 is de Wet Integrale Suïcidepreventie van kracht. De wet krijgt een plek in de Wet Publieke Gezondheid. In de regio Hollands Midden werken we samen met de GGD aan een plan van aanpak voor de uitvoering suïcidepreventiebeleid.	Derde kwartaal

7.3 Opgroeien en zelfontplooiing		
Onze kinderen groeien gezond, veilig en kansrijk op. Onze focus is primair gericht op preventie. We maken jongeren meer weerbaar en verbeteren zo de mentale gezondheid. Hiermee beïnvloeden we de instroom op de jeugdhulp.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We maken jongeren meer weerbaar en verbeteren zo de mentale gezondheid. Hiermee beïnvloeden we de instroom op de jeugdhulp.	We versterken de sociaalpedagogische basis jeugd in Noordwijk door uitvoering te geven aan de nota Stevige basis voor de jeugd. In 2025 is gestart met de actielijnen 2 en 4: 'het versterken ouders' en 'versterken van sociale wijkteams'. In 2026 starten we met de uitvoering van actielijnen 1 en 3: 'Zelfhulp jeugd' en 'Samenwerken met onderwijs'. Dit doen we in samenwerking en afstemming met lokale partners.	Eerste kwartaal

7.4 Meedoen		
Onze inwoners doen mee (naar vermogen). We stimuleren zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leven. We zorgen voor voorzieningen ten behoeve van inwoners die (tijdelijk) niet kunnen meedoen. We bestrijden eenzaamheid en vergroten de lokale mobiliteit van kwetsbare inwoners. We verbeteren de aansluiting van zorg en informele zorg door mantelzorgers beter te ondersteunen, ons integrale toegangsteam te versterken, meer welzijnsoplossingen in te zetten en de aansluiting te zoeken met de uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord. We bevorderen bestaanszekerheid door onze aanpak van schulden, armoede en kansengelijkheid voort te zetten.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman / Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We zorgen dat onze inwoners met beperkte financiële middelen volwaardig mee kunnen doen. We bevorderen bestaanszekerheid.	We passen onze verordeningen aan wanneer de (nieuwe) Participatiewet in Balans wordt ingevoerd. De Participatiewet in Balans is een wetsvoorstel met meer dan twintig maatregelen om de Participatiewet te vereenvoudigen, te versoepelen en beter te laten aansluiten op de persoonlijke situaties van mensen met een bijstandsuitkering. Belangrijke aspecten zijn onder meer een eenvoudigere inkomenstoets, meer ruimte voor giften en maatschappelijke participatie, en grotere gemeentelijke ruimte voor maatwerk bij handhaving.	Eerste kwartaal
We helpen inwoners naar werk en/of scholing.	We hebben in 2025 in regionaal verband meerdere werkcentra (RWC) geopend. Het RWC is één toegangsloket voor inwoners met vragen over leren, werken of hun loopbaan en is een onderdeel van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur Holland Rijnland. We werken hierin samen met gemeenten, UWV, werkgeversorganisaties, onderwijs en vakbonden. Als volgende stap integreren we de werkgeversdienstverlening, borgen we de rol van loopbaanadviseurs en zorgen we voor een goede aansluiting van aankomende wet- en regelgeving, zoals de Participatiewet in Balans. We passen ons beleid en verordeningen aan naar aanleiding van de invoering de Wet school naar duurzaam werk.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal
We vergroten de lokale mobiliteit van onze kwetsbare inwoners.	We evalueren het TukTuk-vervoer in de kernen Noordwijk Zee en Noordwijk Binnen.	Tweede kwartaal
We ondersteunen, naast opvang en huisvesting (programma 9), alle groepen nieuwkomers te participeren in de samenleving.	Op basis van de evaluatie van de Wet Inburgering 2021 passen we zo nodig het uitvoeringsbeleid aan. We geven een stand van zaken van de uitvoering van het beleidsplan Internationale Werknemers.	Tweede kwartaal Derde kwartaal

7.5 Zorg en ondersteuning		
De toegang tot advies, ondersteuning en (jeugd)zorg is laagdrempelig, We zorgen voor passende hulp en ondersteuning waarbij we sturen op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp. Zorg voor onze inwoners is van goede kwaliteit en moet in voldoende mate beschikbaar zijn. De wachtlijsten voor (jeugd)zorg zijn zo kort mogelijk.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We zorgen voor laagdrempelige toegang tot advies, ondersteuning en zorg.	We passen uitvoeringsafspraken met Voor Ieder 1 aan op basis van de hervormingsagenda jeugd en nieuwe wetgeving. Dit doen we in samenspraak met de HLT-gemeenten, Voor ieder 1, verwijzers, zorgpartners en welzijn.	Vierde kwartaal
We sturen op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp.	We geven uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd door de maatregelen van de regionale bestuurlijke Taskforce gefaseerd in te voeren. Deze maatregelen vertalen we naar lokaal niveau in Noordwijk, zodat landelijke en regionale doelstellingen voor een toegankelijker, effectiever en betaalbaarder jeugdstelsel concreet worden. Concreet betekent dit dat: • We de regionale visie Jeugdhulp opnieuw vaststellen; • We de gemeentelijke verordening Jeugdhulp herzien; • We de samenwerking met huisartsen, sociaal wijkteam en onderwijs intensiveren; • We de sociaalpedagogische basis voor de jeugd lokaal versterken.	Vierde kwartaal

7.6 Gezonde en veilige leefomgeving		
In Noordwijk is het goed wonen. Inwoners voelen zich veilig en prettig. Onze buitenruimte en voorzieningen nodigen uit tot ontmoeting en bewegen en zijn toegankelijk voor iedereen. De gezonde en groene leefomgeving versterken de kwaliteit van leven.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We zorgen dat onze inwoners prettig kunnen leven.	We stellen een beleidsvisie 'sociale basis' op vanuit het project GALA Wijkaanpak. Hierbij staat sociale cohesie, positieve gezondheid en het terugdringen van gezondheidsverschillen centraal. De beleidsvisie sluit aan op reeds opgezette initiatieven zoals de pilot 'zorgzame buurt' (community builden met maatschappelijke partners) in de wijk Boerenburg. De beleidsvisie zal aansluiten op andere Noordwijkse visies zoals Floreren in Noordwijk en Stevige Basis voor de Jeugd. Vanuit de lagen van persoonlijke sociale basis, gemeenschappelijke basis en institutionele sociale basis (zie ook het position paper van Verwey-Jonker Instituut) wordt lokaal richting en uitvoering gegeven.	Vierde kwartaal

Wat doen we doorlopend?	

Gezond leven
- Versterking ketensamenwerking ISD/ Provalu/Welzijn Noordwijk met project Lekker Fit

Opgroeien en zelfontplooiing
- We faciliteren schooljudo en weerbaarheidstrainingen in het onderwijs.

Meedoen
- We versterken de zelfredzaamheid van onze inwoners door algemene voorzieningen met inzet van welzijnswerk en de geestelijke gezondheidszorg.
- We geven uitvoering aan het project “Geldzorgen de Baas’.
- Prestatieafspraken met Voor Ieder 1-jaarlijks actualiseren.
- We begeleiden de transformatie van het bestaande stelsel van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- We geven uitvoering aan de nieuwe Wet Inburgering. Dit doen we samen met onze partners.
- We intensiveren ons aanpak voor vroegsignalering.
- We intensiveren ons actieprogramma tegen eenzaamheid.
- We zorgen voor begrijpelijke informatie over minimaondersteuning en schuldhulpverlening (voor jongeren) op de gemeentelijke website.
- We verwachten een tegenprestatie naar vermogen van inwoners met een uitkering.
- We voeren het jaarplan ‘sociaal return on investment’ uit.
- We gaan door met het verstrekken van saneringskredieten

Zorg en ondersteuning
- We versterken de kwaliteit en vindbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning door inzet van het Meedenkersnetwerk.
- In het kader van Maatschappelijke zorg geven we uitvoering aan lokale acceptatie van zorg door zorgmijders en monitoren de resultaten.
- We voeren structureel overleg met onze huisartsen en andere eerste-lijns-zorgverleners.
- We zorgen voor samenhang tussen de uitvoering van het “Gezond en Actief Leven Akkoord”, het Leefstijlakkoord 2024 en “Integraal Zorgakkoord".
- We vergroten de bekendheid van het on- en offline aanbod van advies, ondersteuning en zorg bij onze inwoners op het domein van mentale gezondheid.

Gezonde en veilige leefomgeving
- We organiseren zorg effectief en nabij de inwoners. We sluiten hierbij aan op het Rijksprogramma langer zelfstandig thuis wonen.
- We bouwen levensloopbestendig en zorgen voor huisvesting voor specifieke doelgroepen, met onder meer beschermd wonen en verpleeghuiswoningen

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 7 Sociaal Domein/Volksgezondheid	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 57.670.635	€ 58.587.797	€ 62.241.639	€ 61.482.073	€ 61.834.470	€ 61.114.471
Totale baten programma	€ 21.045.624	€ 16.004.939	€ 17.048.236	€ 16.359.438	€ 16.816.902	€ 15.187.353
Saldo van het programma	**€ -36.625.011**	**€ -42.582.858**	**€ -45.193.403**	**€ -45.122.635**	**€ -45.017.568**	**€ -45.927.118**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 2.828.000	€ 510.500	€ 1.635.289	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen	€ 871.057	€ 1.019.850	€ 2.848.610	€ 777.321	€ 526.321	€ 526.321
Resultaat van het programma	**€ -38.581.954**	**€ -42.073.508**	**€ -43.980.082**	**€ -44.345.314**	**€ -44.491.247**	**€ -45.400.797**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	860	837	CBS/LISA
Jongeren met delict voor rechter	%	2023	1	1	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023	3	6	CBS
Netto arbeidsparticipatie	%	2024	75	73	CBS
Werkloze jongeren	%	2023	1	2	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2024	167	344	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2024	84	203	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	17	14	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	1	1	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0	0	CBS
Clienten met een maat-werkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2024	610	720	CBS/MSD WMO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	
Naam verbonden partij	
Service Organisatie Zorg (SOZ)	GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	HECHT

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid
Risico's
- Het sociaal domein heeft nog een aantal risico's (met name Jeugdzorg) in zich als het gaat om de kosten. - Onzekerheden bestaan uit mogelijke kortingen vanuit het Rijk op de algemene uitkering.

2.2.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

We behouden onze prachtige dorpen en ons open landschap voor toekomstige generaties en bezoekers. We stellen een lange termijnvisie voor verduurzaming op. We geven uitvoering aan doordachte, effectieve en efficiënte maatregelen ter bevordering van energiebesparing en klimaatadaptatie. Ons uitgangspunt is dat verduurzaming betaalbaar blijft voor iedereen.
We koesteren onze prachtige bollenvelden, de kuststrook, de zee en onze natuurgebieden. We prefereren zonne-energie en aardwarmte en gaan plaatsing van windturbines in ons buitengebied daarom tegen. We plaatsen zonnepanelen bij voorkeur op grote daken.
Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.
Onze leefomgeving is schoon, gezond, groen en toegankelijk. We beheren de openbare ruimte op uniforme wijze. In de dorpscentra zetten we onze buitendienst zichtbaar in.
De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en die moet dus ook goed worden bijgehouden. Dat betekent dus ook een nette en ordelijke afvalinzameling.

8.1 Duurzaamheid		
We behouden onze prachtige dorpen en ons open landschap voor toekomstige generaties en bezoekers. We stellen een lange termijnvisie voor verduurzaming op. We geven uitvoering aan doordachte, effectieve en efficiënte maatregelen ter bevordering van energiebesparing en klimaatadaptatie. Ons uitgangspunt is dat verduurzaming betaalbaar blijft voor iedereen.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We verminderen ons energieverbruik.	We laten een SDG-monitor (Sustainable Development Goals-monitor) opstellen om een goed beeld te krijgen van de invloed van gemeentelijk beleid op de SDG's. Vanuit dat kader gaan we in gesprek met de clusters en teams over de interne toepassingen, te beginnen met de teams die we in 2025 hebben gesproken in voorbereiding. Richting inwoners gaan we in gesprek met maatschappelijk partners om in 2026 tot brede maatschappelijke bewustwording te creëren. Binnen het onderwijs kijken we samen met de ODWH naar lokale onderwijs mogelijkheden die we koppelen aan SDG's.	Tweede kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal
We werken aan een duurzame leefomgeving.	In navolging op de lange termijnvisie duurzaamheid werken we aan een duurzaam jaarverslag waarin we de duurzame ontwikkelingen van de gemeenschap en de eigen organisatie monitoren. We hebben een opdrachtomschrijving opgezet, daarbij hebben we gesprekken gevoerd met potentiële bureaus, echter zijn we na de planning van de omgevingsvisie erachter gekomen dat het niet haalbaar is de UVOR eerder te realiseren van de scenario's van de omgevingsvisie. De start van UVOR zal daarom medio Q2 2026 plaatsvinden.	Tweede kwartaal Vierde kwartaal

8.2 Energietransitie		
We koesteren onze prachtige bollenvelden, de kuststrook, de zee en onze natuurgebieden. We prefereren zonne-energie en aardwarmte en gaan plaatsing van windturbines in ons buitengebied daarom tegen. We plaatsen zonnepanelen bij voorkeur op grote daken.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We verduurzamen onze energievoorziening.	Gedurende het hele jaar wordt gewerkt conform de stappen zoals vermeld in de Startnotitie Warmtenet Bollenstreek. We werken aan het opstellen van een Convenant met initiatiefnemers, corporaties en de Bollengemeenten. Daarnaast zal in 2026 Energie Beheer Nederland (staatsdeelneming) als partner in het project worden uitgenodigd. De onderhandelingen daarvoor starten in het eerste kwartaal. De onderzoeken voor het SMP (Soorten Management Plan) die zijn begonnen in 2025 worden heel 2026 vervolgd en afgerond in 2027. Het SMP is een initiatief voor de bescherming van onder andere vleermuizen in spouwmuren van woningen. In 2026 gaan we door met de uitvoering van de in Lokale Energie Aanpak Noordwijk 1.0 (LEAN) opgenomen activiteiten. Eind 2026 zullen we LEAN evalueren en de uitvoering aanpassen waar nodig. Wij werken optimaal mee aan de ontwikkeling van door Liander te realiseren nieuwe onderstations.	Vierde kwartaal Derde kwartaal Derde kwartaal Vierde kwartaal Vierde kwartaal Vierde kwartaal
We willen lokaal eigenaarschap van energiebronnen.	We evalueren de ontwikkeling van de lokale energiecoöperatie en onderzoeken de mogelijkheden om in 2026 te komen tot een Lokale Energiegemeenschap conform de komende nieuwe Energiewet.	Vierde kwartaal

8.3 Natuur en groen		
Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We willen een meer groene leefomgeving.	We verwijderen op meerdere plaatsen overbodige verharding en vervangen dit voor groen. We rapporteren over de behaalde resultaten.	Vierde kwartaal

	We ronden de tweede fase (Noordwijkerhout) af van het aanplanten van de bomen op basis van het bomenplan. We geven uitvoering aan vastgesteld Klimaatadaptatiebeleid door het toe te passen in ontwikkelingen en geplande wijkvernieuwingen zoals het Duinpark.	Tweede kwartaal Vierde kwartaal
We willen meer biodiversiteit.	Bij nieuwe aanleg of reconstructies passen wij meer variatie in gras, beplanting en bomen toe.	Vierde kwartaal
We vergroten de identiteit, beleving en de natuurwaarde van ons landschap.	We realiseren verbetering van de EVZ (Ecologische Verbindings Zone) Watersnip nabij Klei-Oost door grondverbetering en verwijdering van niet van nature voorkomende beplanting. We werken samen met de betrokken gemeenten en partners gezamenlijk aan een uitvoeringsagenda van het Programma Landelijk Gebied & Duurzame Greenport (LGDG). Daarmee zetten we een belangrijke stap richting een toekomstbestendig en vitaal landelijk gebied in de Duin- en Bollenstreek. Het programma, dat de Intergemeentelijke Structuurvisie (ISG) opvolgt, sluit aan op de opgaven uit het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PGL) en is gestoeld op drie leidende principes: • Water en bodem sturend: ruimtelijke keuzes worden gemaakt op basis van de natuurlijke ondergrond en waterhuishouding. • Openhouden van het cultuurlandschap: behoud van zichtlijnen en het tegengaan van verrommeling zijn essentieel voor de landschappelijke kwaliteit. • Fijnmazige groenblauwe dooradering: versterking van ecologische structuren draagt bij aan biodiversiteit, waterkwaliteit en belevingswaarde. Het Programma LGDG biedt een wenkend perspectief tot 2040, met een doorkijk naar 2050, waarin duurzaamheid, innovatie en samenwerking centraal staan. De Greenport werkt aan de ambitie van een emissieloze en residuvrije teelt, met ruimte voor agrarisch natuurbeheer, recreatie en een gezonde leefomgeving. De participatie met inwoners, stakeholders en gebiedspartners heeft geleid tot breed gedragen keuzes en een integrale aanpak.	Derde kwartaal Vierde kwartaal

8.4 Woon- en leefomgeving	
Onze leefomgeving is schoon, gezond, groen en toegankelijk. We beheren de openbare ruimte op uniforme wijze. In de dorpscentra zetten we onze buitendienst zichtbaar in.	
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade / Wethouder Salman*

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Wanneer?
We zorgen voor een uniforme beheerwijze van onze leefomgeving.	We stellen een integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) op in plaats van eerdere beheerplannen per vakgebied. We stellen een advies op over het toepassen van beeldkwaliteit op straatreiniging. We hergebruiken het (bestratings-)materiaal als uitgangspunt conform de Europese doelstellingen als voorloper voor hergebruik bij nieuwbouw.	Vierde kwartaal Eerste kwartaal Derde kwartaal
We vergroten de aandacht rondom Dierenwelzijn.	We vergroten de bewustwording door uitvoering te geven aan de communicatie zoals in de nota dierenwelzijn is opgenomen.	Derde kwartaal

8.5 Afval en grondstoffen		
De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en die moet dus ook goed worden bijgehouden. Dat betekent dus ook een nette en ordelijke afvalinzameling.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we er voor doen?**	**Wanneer?**
We verminderen de hoeveelheid (rest)afval dat verbrand wordt en optimaliseren hergebruik van grondstoffen.	We leveren een nieuw beleidsplan op voor de jaren 2027 en verder om tot een reductie van een nog te bepalen kilogram restafval per inwoner. We evalueren de frequentie van de verschillende ophalingen en komen met een voorstel: Papier, PBD, Rest en groen, waarbij we streven de ophaalplanning zodanig in te regelen dat dit op vaste eenduidige dagen in de week plaatsvindt.	Vierde kwartaal Tweede kwartaal
We houden onze milieuparkjes netjes.	We leveren structurele inzet door dagelijks de milieuparkjes te controleren en bijplaatsingen op te ruimen als dat nodig is. We beperken de overlast van onder andere meeuwen door het verder uitrollen van miniperscontainers in de winkelcentra. We faciliteren en ondersteunen ondernemers die initiatief nemen tot het inzamelen van statiegeldverpakkingen. We plaatsen statiegeld afvalbakken bij die door verzamelaars leeggehaald kunnen worden. We zetten een straatconciërge in om het centrumgebied en de nabijgelegen milieuparkjes extra netjes te houden.	Vierde kwartaal Tweede kwartaal Derde kwartaal Derde kwartaal Tweede kwartaal

Wat doen we doorlopend?	

Duurzaamheid
- We organiseren net als afgelopen jaren meerdere kennissessie voor ondernemers in samenhang met de SDG's.
- We realiseren een kopgroep die moet bijdragen aan verdere integrale ontwikkeling van duurzaam werken binnen de gemeentelijke organisatie.

Energietransitie
- In 2025 is er een website opgezet die inwoners en ondernemers kan helpen met tips voor zelf te nemen energiemaatregelen, met onder andere ook inspirerende verhalen, informatie over subsidies en lopende acties van de gemeente. Deze gaan we door ontwikkelen om zo goed mogelijk in te spelen op de vraag van inwoners en ondernemers.
- We blijven het MKB ondersteunen met gerichte activiteiten voor verduurzaming. Dit doen we in nauwe samenwerking met team Economie om het MKB gericht te ondersteunen bij veranderende vraagstukken.

Natuur en groen
- We geven uitvoering aan onze geactualiseerde beheerplannen groen, wegen en civiele kunstwerken.
- We zorgen voor een netter straatbeeld door de strook langs wegen frequenter te maaien. In het buitengebied en in de kernen passen we minder arbeidsintensieve beplanting toe.
- We monitoren de mogelijkheden van bestrijden van de blauwalg en brengen het onder de aandacht bij relevante partners en rapporteren over de resultaten.

Woon- en leefomgeving
- We maken onze speelplekken toegankelijk voor minder valide gebruikers op basis van de input van de participatie.
- We renoveren speelplekken zodat deze schoon, veilig en heel zijn.
- We maken openbare toiletten nog beter vindbaar door optimalisatie van het gebruik van de HogeNood-app en, indien mogelijk, het gebruik van voordeurstickers.
- We faciliteren waar mogelijk de verbinding van onze duinen en landgoederen door middel van ecologische zones.
- We willen geen windturbines in ons buitengebied. We vervolgen een lobby voor aardwarmte windturbines op zee
- We reageren snel op (fixi)meldingen en signalen uit de openbare ruimte. We zetten onze medewerkers uit de buitendienst hierbij in.
- We hebben aandacht aan grondverbetering bij nieuwe aanplant.
- We schouwen onze wijken en brengen afwijkingen op de vastgestelde kwaliteit in beeld en verrichten verbetermaatregelen.
- Vanuit raamovereenkomsten worden werkzaamheden aan asfalt en bestrating verricht.
- We behouden de zomerconciërge voor de boulevard.
- Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is momenteel bezig met een opzet om het luchtruim te herzien. In de herziening veranderen de aanvliegroutes van vliegtuigen richting Schiphol. Samen met de buurgemeenten in de regio, als met de gemeenten rond de regio Schiphol, trekt de gemeente Noordwijk op om ervoor te zorgen dat de overlast niet verergerd wordt. Hierin worden wij bijgestaan door de Omgevingsdienst West-Holland. Het uitgangspunt is dat de overlast bij alle gemeenten minder moet worden (geen waterbedeffect) en de gezondheid voorop staat. Dit willen we bereiken doormiddel van het vormen van een gezamenlijke vuist en in te zetten op samenwerking met andere overheden.

Afval en grondstoffen
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen.
- We werken samen met onze partner Meerlanden voor de afvalinzameling vanuit lopende dienstverleningsovereenkomsten.
- We volgen het Vuilafvoerbedrijf (VAB) bij de bouw van de op- en overslaglocatie van afval.
- Regelmatig delen wij informatie over afvalinzameling in lokale nieuwsbladen om onze inwoners zo goed mogelijk te informeren.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 22.768.254	€ 25.824.108	€ 27.117.940	€ 25.819.893	€ 28.239.649	€ 29.039.713
Totale baten programma	€ 18.490.667	€ 19.991.044	€ 19.755.725	€ 20.345.063	€ 22.585.424	€ 23.249.960
Saldo van het programma	**€ -4.277.587**	**€ -5.833.064**	**€ -7.362.215**	**€ -5.474.830**	**€ -5.654.225**	**€ -5.789.753**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 31.100	€ -	€ 96.518	€ 19.902	€ 21.156	€ 160.830
Onttrekkingen	€ 462.896	€ 418.215	€ 745.306	€ 235.306	€ 225.306	€ 215.306
Resultaat van het programma	**€ -3.845.791**	**€ -5.414.849**	**€ -6.713.427**	**€ -5.259.426**	**€ -5.450.075**	**€ -5.735.277**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2023	182	148	CBS
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	16	33	Bron

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam verbonden partij	
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Risico's
- De actualisaties van de beheerplannen kan leiden tot veranderende uitgaven, welke afwijken van de kosten opgenomen in de begroting. In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is. - De energietransitie zal de komende jaren waarschijnlijk gepaard gaan met forse investeringen. - Toenemende aansprakelijkheid voor daling kwaliteitsniveau onderhoud openbare ruimte.

2.2.9 Programma 9: Wonen en Ruimte

We bouwen volgens de natuurlijke groei van Noordwijk. Daarbij geldt dat grootschalige regionale woningbouw enkel plaats vindt langs de as Alphen-Leiden-Katwijk. We bouwen, afgestemd op de behoefte, woningen in alle prijsklassen (huur en koop) in een veilige en prettige omgeving. Daarbij hoort ook voldoende ruimte om te parkeren en te recreëren.
Wij hechten aan kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving. De open ruimte bestaat bij de gratie van agrarisch landschap.
We versterken de identiteit en openheid van landschap door in te zetten op een vitale en duurzame bollenteelt. Daarmee zorgen we tevens dat de dorpen niet aan elkaar gebouwd worden.
Het openlandschap tussen de dorpen in de Bollenstreek weerspiegelt onze identiteit.

9.1 Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei		
Wij bouwen volgens de natuurlijke groei van Noordwijk. Daarbij geldt dat grootschalige regionale woningbouw enkel plaats vindt langs de as Alphen-Leiden-Katwijk.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
Een woningbouw-voorraad die aansluit op de lokale bevolkingsgroei.	We hebben de meerjaren-prestatie afspraken 2022-2025 met de woningcorporaties met een jaar verlengd. In 2026 gaan we gezamenlijk aan de slag met nieuwe meerjarenafspraken. Vanaf september 2025 gaan we samen met Companen aan de slag om het huisvestingsprogramma te gaan opzetten. De Woonvisie 2020-2030 wordt als gevolg van wetswijziging vroegtijdig vervangen door een Volkshuisvestingsprogramma onder de Omgevingsvisie. Het proces hiervoor is inmiddels in gang gezet. Het Volkshuisvestingsprogramma hangt wettelijk onder de Omgevingsvisie. De doelstelling is dat het in 2027 wordt vastgesteld. Het Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport (LGDG) heeft het Achterweggebied aangewezen als zoeklocatie voor reguliere woningbouw. In 2024 is hiervoor een ontwikkelplan ingediend met sociale woningbouw als belangrijk onderdeel. De verdere uitwerking kan plaatsvinden zodra Provinciale Staten in mei 2026 het provinciale omgevingsbeleid hebben herzien. Na vaststelling van het Programma LGDG wordt dit verwerkt in de Omgevingsvisie Noordwijk en kan de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG 2016) worden ingetrokken.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal Vierde kwartaal

9.2 Bouwen op basis van de lokale behoefte		
We bouwen, afgestemd op de behoefte, woningen in alle prijsklassen (huur en koop) in een veilige en prettige omgeving. Daarbij hoort ook voldoende ruimte om te parkeren en te recreëren.		
Portefeuillehouder(s):	*Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We realiseren een woningbouwvoorraad die past bij de behoefte en extra kansen biedt voor de doelgroepen uit de visie op wonen, welzijn en zorg.	We zorgen voor geschikte woningen voor alle doelgroepen, dit is opgenomen in de meerjaren prestatieafspraken die we met de woningcorporaties maken. We continueren onze inzet op passende huisvesting van één-of tweepersoonshuishoudens waarbij een woonoppervlakte met volwaardige voorzieningen van minimaal 40 à 50 m² uitgangspunt is. Naast de segmentering, sturen we op woningen geschikt voor ouderen in de categorieën nultreden-geclusterde en zorggeschikte woningen bij alle nieuwe initiatieven en ontwikkelingen.	Vierde kwartaal Vierde kwartaal
We sturen op een passend aanbod van woningen in het betaalbare segment.	We stellen samen met de woningcorporaties en de huurdersvertegenwoordigers nieuwe meerjaren-prestatieafspraken over hoe de corporaties een passend aanbod van woningen in het betaalbare segment realiseren.	Vierde kwartaal
We faciliteren opvang en passende huisvesting voor alle groepen nieuwkomers.	We voeren het beleidsplan internationale werknemers uit met de volgende acties: • We ontwikkelen een registratiesysteem om zoveel mogelijk internationale werknemers in beeld te krijgen. • We stellen een verhuurverordening op waarin is geregeld dat huisvesters zich houden aan de regels van de Wet Goed Verhuurderschap. • Onderzoek quotum naar maximaal aantal internationale werknemers. • We sluiten aan bij het Work in NL Punt (WIN-punt) en we starten met de digitale informatie app om internationale werknemers te informeren over ondersteuning. • We ontwikkelen een ondersteuningsaanbod voor internationale werknemers dat is afgestemd op hun behoeften. • We sluiten aan bij de uitvoering van de regiodeal Sierteeltregio om gezamenlijke uitdagingen rondom internationale werknemers op te pakken. • We maken afspraken met werkgevers en huisvesters ter voorkoming van dak- en thuisloosheid van internationale werknemers, in het kader van de regionale pilot van Holland Rijnland (dit heeft een doorlooptijd van 3 jaar).	Eerste kwartaal Eerste kwartaal Tweede kwartaal Eerste kwartaal Tweede kwartaal Eerste kwartaal Derde kwartaal

9.3 Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving		
We versterken de identiteit en openheid van onze leefomgeving door in te zetten op een vitale en duurzame bollenteelt. Daarmee zorgen we tevens dat de dorpen niet aan elkaar gebouwd worden. Het open landschap tussen de dorpen in de Bollenstreek weerspiegelt onze identiteit.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade / Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer?**
We versterken de identiteit en het open karakter van onze leefomgeving.	Het Programma LGDG wordt in december 2025 vastgesteld. In 2026 werken de betrokken gemeenten en partners gezamenlijk aan een uitvoeringsagenda. Daarmee zetten we een belangrijke stap richting een toekomstbestendig en vitaal landelijk gebied in de Duin- en Bollenstreek. Het programma, dat de Intergemeentelijke Structuurvisie (ISG) opvolgt, sluit aan op de opgaven uit het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PGL) en is gestoeld op drie leidende principes: • Water en bodem sturend: ruimtelijke keuzes worden gemaakt op basis van de natuurlijke ondergrond en waterhuishouding. • Openhouden van het cultuurlandschap: behoud van zichtlijnen en het tegengaan van verrommeling zijn essentieel voor de landschappelijke kwaliteit. • Fijnmazige groenblauwe dooradering: versterking van ecologische structuren draagt bij aan biodiversiteit, waterkwaliteit en belevingswaarde. Het Programma LGDG biedt een wenkend perspectief tot 2040, met een doorkijk naar 2050, waarin duurzaamheid, innovatie en samenwerking centraal staan. De Greenport werkt aan de ambitie van een emissieloze en residuvrije teelt, met ruimte voor agrarisch natuurbeheer, recreatie en een gezonde leefomgeving. De participatie met inwoners, stakeholders en gebiedspartners heeft geleid tot breed gedragen keuzes en een integrale aanpak.	Vierde kwartaal
We gaan werken met de Omgevingswet.	We zijn gestart met de Omgevingsvisie 2.0. Hiervoor is een planning gemaakt waarbij de inzet is om voor de verkiezingen twee tot drie scenario's voor te leggen. Na de gemeenteraadsverkiezingen volgt dan de definitieve uitwerking. De Nota Omgevingskwaliteit is een uitwerking van de omgevingsvisie. De huidige raad stelt het tussenresultaat vast en de nieuwe raad het eindresultaat.	Tweede kwartaal

Wat doen we doorlopend?	

Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei

- We zetten in op het middensegment en kansrijke plannen uit de woningbouwplanlijst.
- In nauwe samenwerking met de woningbouwcorporaties, ontwikkelaars en projectleiders zetten we in op sociale woningbouw.
- We hebben continu integrale afstemming over mogelijke ontwikkellocaties. De Bouwtafel is hier een goed instrument om alle partijen snel te informeren.
- We stimuleren de woningbouwcorporaties om hun huidige- en toekomstige sociale woningbouwvoorraad zo lang mogelijk op peil te houden.
- We toetsen afwijkingsverzoeken strikt aan de bepalingen van de bestemmingsplannen in het buitengebied.
- We zetten onverminderd in om woningbouw te realiseren in het Achterweggebied.
- We verstrekken startersleningen.
- Handhaven op antispeculatiebeding en zelfbewoningsplicht voor woningen.
- We realiseren sociale woningbouwlocaties, met aandacht voor de realisatie van betaalbare koopwoningen.

GREXen

- Space Business Park Zie hiervoor Programma 4 Economie, hoofdstuk 4.4 Space
- Bronsgeest 2026: Er wordt een start gemaakt met bouwrijp maken van het plangebied
- Maarten Kruytstraat 2026: medio 2026 volgt de oplevering supermarkt, versmarkten, appartementen en parkeergarage. In het eerste kwartaal start de reconstructie van de openbare ruimte.
- Viaductweg 2026: Er wordt een start gemaakt met de bouw school en huurappartementen.
- DPO-terrein 2026: Er wordt een start gemaakt met de bouw van sociale huurappartementen.

Onder “warme gronden”

- De Nes 1 2026: Er vindt onderzoek plaats naar haalbaarheid van permanente woningbouw.

Faciliterend

- Hotels van Oranje 2026: In het eerste kwartaal start de bouw van Residence van Oranje.
- Achmea / Zilveren Kruis: In 2026 wordt verder gebouwd aan de appartementsgebouwen. De bouw hiervan is eind 2025 gestart.
- Offem Zuid: de bouw van woningen en appartementsgebouwen gaat verder in 2026
- Bavo AOK De oplevering van ontwikkellocatie 5C (45 woningen) en transformatie van Bavo hoofdgebouw naar 32 woningen
- Molenweg, NWH: In 2026 wordt een vergunningaanvraag voor een Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit (BOPA) ingediend, door de ontwikkelaars, voor de bouw van woningen en arbeidsmigranten.
- Koninginneweg (Padua)
- Gat van Palace 2026: In het derde kwartaal start de bouw
- Vuurtorenplein 2026: Er wordt een anterieure overeenkomst vastgesteld
- Jan Kroonsplein 2026: het vaststellen van een anterieure overeenkomst en het bestemmingsplan. In het derde kwartaal: verhuizen supermarkt naar Maarten Kruytstraat
- Zeereep 2026: Dit maakt onderdeel uit van het Vuurtorenplein. Vaststellen anterieure overeenkomst
- Schoolstraat 2026: Vaststellen intentieovereenkomst met Stek
- Nicolaas Barnhoornweg 2026: Vaststellen intentieovereenkomst met Stek

Bouwen op basis van de lokale behoefte

- We bouwen (levensloop- en) toekomstbestendig voor een mix van doelgroepen. Verdere uitwerking van de gewenste basiskwaliteit is opgenomen in het geactualiseerde uitvoeringsprogramma van de woonvisie. Sociaal domein en volkshuisvesting trekken hierbij samen op.
- We continueren onze inzet op passende huisvesting van één-of tweepersoonshuishoudens waarbij een woonoppervlakte met volwaardige voorzieningen van minimaal 40 à 50 m² uitgangspunt is. Dit komt uit de prestatieafspraken jaarschijf 2025.
- We voeren gesprekken met ontwikkelaars over de realisatie en kwaliteit van woningen. Daar waar mogelijk sturen we op zoveel mogelijk (zorg)geschikte woningen die betaalbaar zijn voor de doelgroep.

- We bespreken in een periodiek bouwoverleg zo snel mogelijk knelpunten met het doel dit op te lossen zodat bouwplanningen gehaald worden.
- Op grond van de Retail- en Horecavisie bieden we ruimte om leegstaande gebouwen buiten de winkelkernen te transformeren naar woningen.
- We continueren de inzet van de projectleider internationale arbeidsmigranten.
- Binnen de huidige en nieuwe mogelijkheden passen we lokaal maatwerk toe.
- We voeren de taakstellingen voor huisvesting en inburgering van statushouders en opvang van Oekraïense ontheemden uit.
- De Wet betaalbare huur 2024 en Goed Verhuurderschap 2024 zijn hiervoor nieuwe instrumenten die we hebben ingezet. Het meldpunt is onderdeel van de website en wordt beheerd door Steenvlinder.
- Voor urgente gebiedsontwikkelingen zetten we nu in op het tijdelijk wijzigen van het omgevingsplan in de vorm van een Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM), daar waar alternatieve mogelijkheden voor gemeente om het omgevingsplan te wijzigen, niet gebruikt kunnen worden zoals het vergunnen door een buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA). Aangekondigd is dat de TAM per 1 januari 2026 naar verwachting komt te vervallen. Dit betekent dat wijzigen van het omgevingsplan vanaf 1 januari 2026 via de STOP/TPOD procedure zal verlopen. In 2026 werken we verder uit hoe deze wijzigingen een plek krijgen in het gemeentebrede omgevingsplan dat uiterlijk 1 januari 2032 moet zijn vastgesteld

Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving

- We maken ons bij de provincie sterk voor de uitvoering van het herziene Regionale beleid (module ruimte en wonen).
- We toetsen afwijkingsverzoeken strikt aan de bepalingen van de bestemmingsplannen in het buitengebied.
- We zetten onverminderd in op oneigenlijk gebruik van ons buitengebied op basis van vigerende bestemmingsplannen. We hanteren hierbij de uitgangspunten van de vastgestelde beleidsnota niet meer doelmatig te gebruiken bollengrond. Voor het handhaven van het gebruik van bollengronden in strijd met het Omgevingsplan gemeente Noordwijk voeren de toezichthouders (ODWH en MB-ALL) controles uit op alle relevante adressen. Vervolgens handhaven wij actief waar nodig en onderzoeken wij waar het gebruik (mogelijk) gelegaliseerd kan worden.
- We zetten in op de strandbeleving van inwoners en bezoekers. Daarom toetsen we afwijkingen op het strand aan geldende wet- en regelgeving (APV, Omgevingswet, Omgevingsplan). We handhaven hierbij doelgericht, efficiënt en effectief. Hierbij trekken we op met de ODWH.

Wat mag het kosten?

Bedragen in €	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma 9 Ruimte en Wonen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Mutatie baten en lasten						
Totale lasten programma	€ 10.435.061	€ 11.400.478	€ 8.183.620	€ 5.596.480	€ 8.747.461	€ 8.096.068
Totale baten programma	€ 6.802.849	€ 8.330.955	€ 5.078.270	€ 2.458.446	€ 6.729.484	€ 4.210.524
Saldo van het programma	**€ -3.632.212**	**€ -3.069.523**	**€ -3.105.350**	**€ -3.138.034**	**€ -2.017.977**	**€ -3.885.544**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	€ 1.209.293	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 1.727.163	€ -
Onttrekkingen	€ 1.152.400	€ 276.000	€ 175.000	€ 98.000	€ -	€ -
Resultaat van het programma	**€ -3.689.105**	**€ -3.293.523**	**€ -3.430.350**	**€ -3.540.034**	**€ -3.745.140**	**€ -3.885.544**

Welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 9 Wonen en Ruimte					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2025	516	398	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	10	8	ABF
Demografische druk	%	2025	76	71	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2025	1032	957	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2025	1208	1050	COELO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand september 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 9 Wonen en Ruimte **Naam verbonden partij**	
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)
Holland Rijnland	

Wat zijn de risico's?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 9 Wonen en Ruimte **Risico's**
- De omgevingswet komt eraan en is nog omgeven door onzekerheden over de kosten en de gevolgen. De financiële gevolgen hiervan zijn nog onduidelijk. - Stikstofproblematiek: Vertraging, bouwkosten stijging. - De gemeente loopt als grondeigenaar een risico. In het slechtste geval moet de boekwaarde van de grond worden afgeraamd naar de marktwaarde.

2.3 Paragrafen

In het BBV is bepaald, dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd voor beheersmatige aspecten en de lokale heffingen.
Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de programmabegroting staan op één plek worden gebundeld. Hierdoor krijgt de gemeenteraad voldoende inzicht in de desbetreffende onderwerpen.

2.3.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat, conform artikel 10 van het BBV, informatie over de lokale heffingen van de gemeente Noordwijk. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- algemene ontwikkelingen;
- lokale ontwikkelingen;
- kaders;
- belastingtypen en heffingen;
- belastingtarieven;
- kostendekking lokale heffingen;
- lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene ontwikkelingen

OZB-tarief woningen voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere instellingen van sociaal belang
Naar aanleiding van een amendement van Tweede Kamerlid Omtzigt is het tweede lid van artikel 220f van de Gemeentewet (het artikel met betrekking tot de tariefstelling onroerendezaakbelasting (OZB)) per 1 januari 2019 aangepast. Sinds die datum kan de gemeente sportaccommodaties, dorpshuizen en andere instellingen van sociaal belang het lagere OZB-tarief voor woningen laten betalen in plaats van het hoge tarief dat geldt voor niet-woningen.

De wettekst en de toelichting daarop sluiten niet op elkaar aan en onduidelijk is wat de reikwijdte van het amendement is. Na overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de vorige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) geconcludeerd dat de bepaling voor gemeenten niet toepasbaar is en de Tweede Kamer hierover geïnformeerd. In opdracht van de vorige minister heeft er een extern onderzoek plaatsgevonden naar aanpassingen of alternatieven voor de regeling. Deze blijken geen van alle een volledig sluitende oplossing te bieden voor de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken.

In een brief aan de Tweede Kamer van 22 december 2023 geeft de vorige Minister van BZK aan dat het onderwerp controversieel is verklaard, waardoor hij niet ingaat op de conclusies van het onderzoek. Het wachten is nu op de Tweede Kamer.

Op aanraden van de VNG wordt een eventuele wetswijziging afgewacht en wordt er geen voorstel gemaakt met betrekking tot dit amendement.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
Deze wetten zijn per 1 januari 2024 van kracht en de legesverordening is hierop per die datum aangepast. De Wkb wordt gefaseerd ingevoerd en geldt tot nu toe alleen nog voor nieuwe objecten die vallen in gevolgklasse 1 (grondgebonden woningen en eenvoudige bedrijfsgebouwen). De Wkb zou voor meer gevolgklassen gaan gelden en per 1 juli 2025 ook

voor verbouwactiviteiten. Vanuit het Rijk is echter aangegeven dat de Wkb vooralsnog alleen blijft gelden voor de bouwwerken van gevolgklasse 1, mogelijk zelfs tot 2029.

Lokale ontwikkelingen

Compensatie onroerendezaakbelastingen/roerende-zaakbelastingen (OZB/RZB) vervalt
Vanwege onder andere de stijging van energieprijzen, rentestijgingen, hoge inflatie en stijgende bouw- en grondstofkosten had de gemeente Noordwijk besloten hiervoor drie jaar compensatie te verlenen aan eigenaren van woningen. Dit in de vorm van een gedeeltelijke teruggave van OZB en RZB. De compensatie gold voor de jaren 2023, 2024 en 2025.
Met ingang van 2026 geldt de compensatie niet meer.

Kaders

Kaders gemeentelijke belastingen
De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijke deel van de inkomsten van de gemeente Noordwijk. De gemeenteraad is bevoegd te beslissen tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. De gemeenteraad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven en stelt deze jaarlijks vast door middel van een nieuwe verordening of een wijziging op een bestaande verordening. De belastingverordeningen bevatten verder bepalingen over onder meer het belastbare feit, de belastingplichtige, eventuele vrijstellingen en ontheffingen en de betaaltermijnen.

Belastingtypen en heffingen
Bij de gemeentelijke belastingen zijn verschillende typen belastingen te onderscheiden:

Algemene belastingen
De opbrengsten hiervan komen ten goede van de algemene middelen en er geldt geen opbrengstlimiet.

De gemeente Noordwijk kent voor 2026 de volgende algemene belastingen:
- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB);
- toeristenbelasting;
- forensenbelasting;
- precariobelasting;
- parkeerbelasting.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)
De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de OZB. De WOZ-waarden van alle objecten in de gemeente worden jaarlijks opnieuw bepaald. Voor 2026 geldt de waarde naar het prijsniveau op 1 januari 2025 (waarde peildatum). Bij de berekening van de OZB-tarieven is de begrote opbrengst het uitgangspunt en wordt rekening gehouden met de gemiddelde stijging van de WOZ-waarde van de objecten.

In de begroting 2025 is uitgegaan van een extra verhoging van de OZB-opbrengst voor niet-woningen. Deze extra opbrengstverhoging is in zijn geheel toegepast op de OZB niet-woning eigenaar. Naar aanleiding van vragen uit de raad is de extra opbrengstverhoging nu verdeeld over de OZB niet-woning eigenaar en de OZB niet-woning gebruiker. Daarnaast zijn de OZB-opbrengsten voor 2026 verhoogd met 2,6%.

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB)
Roerende zaken kunnen niet in de heffing van de OZB worden betrokken. Daarom heft de gemeente RZB, belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten. De systematiek van de

RZB sluit aan bij die van de OZB. Belastingplichtig zijn de eigenaren van de roerende ruimten en bij niet-woningen ook de gebruikers. De tarieven zijn gelijk aan die van de OZB. De gemeente Noordwijk kent tot nu toe alleen woonboten als roerende ruimten.

Toeristenbelasting
Doel van het instrument toeristenbelasting is om toeristen mee te laten betalen aan de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Noordwijk. Er gelden twee tarieven; een laag tarief voor kampeermiddelen op toeristische plaatsen en een hoger tarief voor overige accommodaties (bijvoorbeeld hotels). Voor 2026 worden de tarieven verhoogd met 2,6%.

Forensenbelasting
De forensenbelasting heeft als doel om de mensen met een tweede woning in Noordwijk mee te laten betalen aan het voorzieningenniveau binnen de gemeente. Voor 2026 stijgen de tarieven en de opbrengst forensenbelasting met 4,0%. (besluit genomen bij vaststelling van de begroting 2025)

Precariobelasting
Er wordt een precariobelasting geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of in gemeentegrond. De tarieven stijgen met 2,6%. Op 6 november 2025 wordt er een voorstel aan de raad voorgelegd om de tarieven precariobelasting voor woonschepen stapsgewijs in 5 jaar tijd extra te verhogen naar het niveau van de huur die voor ligplaatsen en tuin op de kade in rekening wordt gebracht.

Parkeerbelastingen
De opbrengst van de parkeerbelasting stijgt met 4,0%. (besluit genomen bij vaststelling van de begroting 2025). Dit zorgt voor een tariefstijging.
Daarnaast wordt er een herinrichting en uitbreiding (Duindamseslag) van de parkeerplaatsen voorgesteld. Hiervoor is een extra parkeeropbrengst van € 200.000,- opgenomen in 2026 oplopend naar € 300.000,- in 2028. Het bedrag aan kosten voor een naheffingsaanslag ter zake van de parkeerbelasting wordt voor 2026 bepaald aan de hand van een kostenraming behorende bij en deel uitmakende van de Verordening parkeerbelasting (2025: € 52,75).

Bestemmingsheffingen
De opbrengsten zijn bestemd ter dekking van de kosten van specifieke taken zoals huisvuilinzameling en onderhoud van het gemeenteriool. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten van de specifieke taak.

De gemeente Noordwijk kent voor 2026 de volgende bestemmingsheffingen:
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing.

Algemeen
De tarieven van de bestemmingsheffingen kunnen naast de stijging door inflatie nog door andere oorzaken stijgen.

Afvalstoffenheffing
De heffing stijgt in 2026 met 5,5% en naar verwachting met 6% in 2027, 5,5% in 2028 en 3% in 2029. De gemeente moet de heffing verhogen door de toenemende inzamelings- en verwerkingskosten van het huishoudelijk afval.

Sinds begin 2023 valt lachgas onder de Opiumwet, waarmee er in Nederland een lachgasverbod geldt. Toch is het nog steeds mogelijk om lachgas via het internet te bestellen. De markt heeft zich wel aangepast en heeft de oude grote cilinders met een overloopventiel waar statiegeld op zat vervangen door een wegwerp-exemplaar, zonder

overloopventiel. Deze wegwerpcilinders komen we sindsdien vaak tegen in de openbare ruimte. Ook worden ze veelvuldig aangetroffen in het restafval en zorgen door ontploffingen in vuilniswagens en afvalverbrandingsinstallaties voor grote schade en serieuze veiligheidsrisico's. De afvalverwerker is daarop steekproeven gaan nemen en heeft halverwege 2024 lachgascilinders aangetroffen in het restafval van onze gemeente. Daarom moet de gemeente net als veel andere gemeenten nu al het restafval (laten) shredderen. De extra kosten daarvan waren voorheen circa € 51,- per ton restafval maar dankzij maatregelen weten we die extra kosten te reduceren en is dit structureel verwerkt in de begroting.

Vanwege die nieuwbouw van het overslagstation VAB zal de gemeentelijke bijdrage aan het VAB aanzienlijk stijgen. Dit was in de voorgaande gemeentelijke begroting meerjarig verwerkt. De gemeentelijke bijdrage is aanzienlijk lager gebleken in 2025 en 2026 doordat de nieuwbouw in eerste instantie in 2025 afgerond zou zijn maar is verschoven naar 2027. Daarnaast nemen de rentelasten toe waardoor in de jaren 2027 en 2028 de bijdrage hoger wordt.

De kosten van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing neemt toe. Grotendeels is dat te wijten aan de aanzienlijke stijging afgelopen jaren van het tarief van de heffing. Doordat het tarief veel hoger is geworden wordt ook het bedrag dat wordt kwijtgescholden navenant hoger. De indexering van de kwijtschelding moet in eerste instantie gelijk met het tarief worden gesteld.

Ook zijn de aantallen verleende kwijtscheldingen afgelopen jaren geleidelijk toegenomen. Dat is deels te wijten aan de problematiek met WAJONG- en WIA-regelingen. Hierdoor moet een volledige kwijtschelding worden verleend, in plaats van en gedeeltelijke kwijtschelding.

De deels voor de heffing doorberekende kosten van vegen van wegen zijn toegenomen. Dat komt doordat dat budget ruimschoots onvoldoende is gebleken (zie Perspectiefnota 2026) om straten en stoepen schoon te houden van vuil en onkruid.

Het ziet ernaar uit dat huishoudens vanaf 2028 aanzienlijk meer afvalstoffenheffing moeten gaan betalen. De stijging is het gevolg van een maatregel van het Rijk. Het kabinet had in het regeerakkoord een plasticheffing opgenomen, bedoeld om het gebruik van fossiele plastics te verminderen. Die heffing voor producenten en industrie is echter van tafel. De kosten gaan nu doorberekend worden aan afvalinstallaties, die de hogere heffing zullen doorberekenen aan gemeenten.
De verwachting is dat het tarief van afvalinstallaties voor de verbranding van restafval inclusief verbrandingsbelasting en CO2 zal tenderen van nu € 100,- per ton naar € 150 - € 200,- per ton in 2030. Gemeente Noordwijk heeft op dit moment ongeveer 10.000 ton restafval per jaar inclusief grofvuil. Daarmee zullen de extra kosten tegen één miljoen euro extra per jaar kunnen belopen. Dit is ook al aangekondigd in de Perspectiefnota 2026. Deze geleidelijke stijging vanaf 2028 zal in een volgende begroting worden verwerkt.

Rioolheffing

In maart 2023 heeft de raad met de vaststelling van het rioolbeleidsplan de keuze gemaakt voor een systeem waarbij we spaarbedragen in de heffing opnemen die vergelijkbaar zijn met het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar (zogenaamde ideaalcomplex). Deze worden als last in de exploitatie opgenomen en als toevoeging aan de voorziening riolering (ex. artikel 44, lid 1d BBV). De in een dergelijke voorziening gestorte bedragen kunnen in latere jaren aangewend worden voor het beperken van de lasten en voor het bewerkstelligen van een gelijkmatige toename van de lastendruk over meerdere jaren. De jaarlijkse spaarbedragen zijn sinds 2023 aanzienlijk hoger geworden door de gestegen rente op geldleningen die in de toekomst aangetrokken zullen worden voor de financiering van de investeringen in de riolering.

De overgang naar een ideaalcomplex zal wel de eerste paar jaar een hogere stijging van de rioolheffing inhouden van 4% per jaar ten opzichte van de gehanteerde gemiddelde prijsindexering van momenteel 2,6% voor de begroting. Daar staat tegenover dat de gemeente op lange termijn grote voordelen behaalt in de financieringsruimte omdat daardoor de geactiveerde investeringen niet alsmaar verder oplopen.
Door de spaarbedragen zijn aanvankelijk de jaarlijkse lasten van riolering hoger dan de opbrengsten uit de rioolheffing, maar is dat in latere jaren vanaf 2034 omgekeerd het geval wanneer de rioolheffing geleidelijk is gestegen in combinatie met de autonome toename van het aantal woningen.

Vanaf 2026 tot en met 2028 neemt de rioolheffing verder toe van jaarlijks 4% naar 7%. De reden daarvoor is dat vanaf dan de compensabele btw ook over de spaarbedragen in het tarief van de heffing meegenomen worden. Het is één van de noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen die voorgesteld zijn met de Perspectiefnota 2024-2027. Daarmee werd bewerkstelligd dat in de begroting de geraamde baten verder toenemen ten opzichte van de geraamde lasten, hetgeen een positief effect opleverde op het begrotingssaldo om die meerjarig sluitend te krijgen.

Vanaf 2037 wanneer de baten hoog genoeg zijn geworden, kan geleidelijk weer worden volstaan met een indexering van de rioolheffing ter hoogte van de gemiddelde prijsindexatie volgens de perspectiefnota, te weten 2,6%.

Rechten

De gemeente verleent een specifieke dienst en hiervoor wordt een recht in rekening gebracht. De specifieke dienst bestaat bijvoorbeeld uit het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een grafrecht. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten. Deze maximale kostendekking wordt beoordeeld op de gehele verordening en niet per dienst.
De gemeente Noordwijk kent voor 2026 de volgende rechten:

- leges;
- marktgelden;
- lijkbezorgingsrechten;
- rioolaansluitrecht.

De leges (met uitzondering van de wettelijk maximumtarieven), marktgelden, lijkbezorgingsrechten en het riool-aansluitrecht stijgen met 2,6%.
De tarieven voor reisdocumenten dalen ten opzichte van 2025 om niet meer dan 100% kostendekkend te zijn. Door de ‘paspoortpiek’ (veel paspoorten verlopen en er zijn veel verleningsaanvragen) ontvangt de gemeente tijdelijk meer legesinkomsten, terwijl de kosten per document lager zijn.

De tarieven voor 2026 worden:

- Nationaal paspoort, zakenpaspoort en faciliteitenpaspoort voor ≥18 jaar: € 80,- (2025: € 86,85)
- Nationaal paspoort, zakenpaspoort en faciliteitenpaspoort voor < 18 jaar: € 60,- (2025: € 65,70)
- Vluchteling reisdocument en vreemdelingen reisdocument: € 60,- (2025: € 65,70)
- ID voor ≥18 jaar: € 72,- (2025: € 78,50)
- ID voor <18 jaar: € 39,- (2025: € 42,35)
- uitreisverbod ID: € 35,- (2025: € 38,25)
- modaliteitenpaspoort: € 54,- (2025: € 59,10)

Na evaluatie wordt een aantal tarieven leges omgevingsvergunningen extra verhoogd op basis van kostendekking.

Overige

De bijdrage Bedrijveninvesteringszone (BIZ) is een belasting die wordt geheven op initiatief van ondernemers in een bepaald gebied van de gemeente na een onder de ondernemers gehouden draagvlakmeting. De opbrengst wordt in de vorm van een subsidie aan een door de ondernemers op te richten stichting of vereniging uitgekeerd. Met de opbrengst kunnen de ondernemers de kosten dekken voor activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de BIZ of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de BIZ.

Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

De gemeente kent 4 BIZ-verordeningen, namelijk voor zone winkelgebied Noordwijk-Binnen en zone winkelgebied Noordwijk aan Zee (ingevoerd per 1 januari 2020 en verlengd per 1 januari 2025), zone Gravendam Noordwijkerhout (opnieuw ingevoerd per 1 januari 2022) en zone Noordwijkerhout centrum (ingevoerd per 1 januari 2023), alle met een looptijd van 5 jaar.

Belastingtarieven

Onderstaande tabel geeft een overzicht van voorgestelde tarieven voor belastingjaar 2026.

Bedragen in €				
Belastingtarieven	**Tarief 2025**		**Tarief 2026**	
Toeristenbelasting				
- kampeermiddelen op volgtijdige standplaatsen	€	1,75	€	1,80
- overige accommodaties	€	2,51	€	2,58
Rioolheffing				
- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€	209,38	€	224,04
- gebruikers (waterverbruik > 300m3)	€	0,28	€	0,30
- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€	46,13	€	49,36
Afvalstoffenheffing				
- éénpersoonshuishouden	€	317,64	€	335,16
- meerpersoonshuishouden	€	493,56	€	520,80
- extra containers	€	320,76	€	338,52
Onroerende zaakbelastingen				
- woningen eigenaren		0,0927%	Nog onbekend	
- niet-woningen eigenaren		0,5243%	Nog onbekend	
- niet-woningen gebruikers		0,1507%	Nog onbekend	
Roerende ruimtebelastingen				
- woningen eigenaren		0,0927%	Nog onbekend	
- niet-woningen eigenaren		0,2543%	Nog onbekend	
- niet-woningen gebruikers		0,1507%	Nog onbekend	
Forensenbelasting				
- Waarde minder dan € 75.000	€	511,00	€	531,00
- Waarde € 75.000 tot € 128.000	€	689,00	€	717,00
- Waarde € 128.000 tot € 190.000	€	758,00	€	788,00
- Waarde € 190.000 tot € 319.000	€	1.082,00	€	1.125,00
- Waarde € 319.000 tot € 678.000	€	1.377,00	€	1.432,00
- Waarde € 678.000 tot € 1.120.000	€	2.384,00	€	2.479,00
- Waarde € 1.120.000 of meer	€	3.180,00	€	3.307,00

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote opbrengsten op basis van de voorgaande belastingtarieven.

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Begrote opbrengst belastingen		**2025**		**2026**
Leges vergunningen en ontheffingen	€	68.000	€	70.000
Leges bouwvergunningen	€	2.624.000	€	3.092.000
Leges burgerlijke stand	€	660.000	€	912.000
Rioolrecht	€	5.405.000	€	5.787.000
Lijkbezorgingsrechten	€	190.000	€	195.000
Marktgelden	€	38.000	€	39.000
Leges vergunningen strandgebruik	€	3.000	€	3.000
Afvalstoffenheffing	€	8.842.000	€	9.519.000
Onroerende-zaakbelastingen	€	15.104.000	€	16.376.000
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	€	231.000	€	237.000
Forensenbelasting	€	1.511.000	€	1.720.000
Toeristenbelasting	€	3.763.000	€	3.712.000
Parkeergelden	€	5.112.000	€	5.657.000
Parkeervergunningen	€	283.000	€	411.000
Naheffingsaanslagen	€	639.000	€	1.070.000
Precariobelasting	€	266.000	€	184.000
Totaal	**€**	**44.739.000**	**€**	**48.984.000**

Kostendekking lokale heffingen

Op basis van de BBV-voorschriften wordt nu achtereenvolgens een onderbouwing gegeven van de kostendekkendheid van de volgende heffingen:

- de rioolheffing;
- de afvalstoffenheffing;
- de lijkbezorgingsrechten;
- de leges.

Rioolheffing

Kostentoerekening Rioolheffing Gemeente Noordwijk 2026

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P184. Riolering en drainage
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2026

1. Inventarisatie activiteiten

Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten	
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar	
Schadevergoedingen	€	3.065
Vervanging en reparatie Riolering	€	115.191
Beheer hoofdriool	€	109.975
Onderzoek en inspectie hoofdriool	€	76.985
Onderhoud reinigen hoofdriool	€	60.730
Onderhoud reinigen kolken	€	71.776
Aanleg onderhoud huisaansluitingen	€	42.252
Onderhoud pompen	€	582.760
Beleid en advisering riolering	€	169.594
Onderhoud en beheer grondwatermeetnet	€	30.677
Onderhoud infiltratie- en drainagesysteem	€	24.193
Doorberekende veegkosten	€	140.207
Doorberekende baggerkosten ter plaatse van overstorten	€	46.988
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	**€**	**1.474.393**
Afschrijvingskosten	€	881.989
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€	367.159
Storting spaarvoorziening geoormerkte middelen derden (BBV 44.1d)	€	1.334.635
Loonkosten en verzekeringen	€	475.691
Totale overige kosten	**€**	**3.059.474**
Rentetoerekening	€	527.485
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€	634.741
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€	589.896
BTW over afschrijvingen	€	176.317
Totale toe te rekenen kosten per jaar	**€**	**1.928.439**
Bijdragen nieuwe rioolaansluitingen	**€**	**26.317**
Maximaal toe te rekenen aan rioolheffing	**€**	**6.435.989**

2. Prognose en historische productiegegevens		
Aantal:	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	24.561
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	3.732
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	557

3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	**Effect op prijs product**

4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid			
			7,00%
Tarieven	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€	224,04
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€	49,36
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	€	0,30
Opbrengsten:	- eigenaren percelen met drinkwateraansluiting	€	5.502.646
	- eigenaren percelen zonder drinkwateraansluiting	€	184.212
	- gebruikers (waterverbruik >300m³)	€	100.260
Totale Opbrengsten		**€**	**5.787.118**

Mutatie voorziening geoormerkte middelen derden (BBV 44.2)	**€**	**648.871**

Totale lasten	**€**	**6.435.989**
Totale baten inclusief vrijval voorziening (BBV 44.2)	**€**	**6.435.989**
Kostendekkendheidspercentage		**100%**

De tarieven van de rioolheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) biedt de mogelijkheid om fluctuatie in de kosten op te vangen en een gelijkmatige tariefontwikkeling (tariefegalisatie) te bewerkstelligen.
Uit het voorgaande overzicht blijkt dat de te verkrijgen opbrengsten uit de heffing in het begrotingsjaar minder zijn dan de lasten. Overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2) valt er een bedrag vrij vanuit de voorziening voor riolering. In het verleden is de meeropbrengst in het kader van tariefegalisatie gestort in deze voorziening zodat daaruit nu een bedrag weer kan vrijvallen. De opbrengst uit de heffing blijft op die manier specifiek gereserveerd voor lasten waarvoor de heffing is opgelegd.

Een toelichting op de kostenposten die meegenomen worden in de tariefberekening van rioolheffing is als volgt:

Beleid en advisering riolering,
Dit betreft uitbestede werkzaamheden aan derden zoals voor hemelwaterafvoer, droge voeten-toets, grondwateroverlast, klimaatstresstest voor hoe kwetsbaar een gebied is voor extreme neerslag en overstroming, ondersteuning bij het verzamelen van riooldata, advisering over het integraal beheersysteem voor het dagelijks onderhoud van de riolering, advisering en ondersteuning over bijzondere constructies in het rioleringsbeheersysteem, onderzoek en advies over aanbesteding van rioolvervangingen, et cetera.

- *Storting voorziening geoormerkte middelen derden*
  Dit betreft de toevoeging aan de voorziening riolering voor de bijdrage aan toekomstige rioolvervangingsinvesteringen.

- *De aan taakvelden toegerekende rente en rentetoerekening*
  Dit betreft enerzijds de omslagrente die via het taakveld van riolering wordt meegenomen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening van riolering,

anderzijds (extracomptabel) een resterend redelijk deel van de rentekosten die daarin wordt meegenomen. Hiermee sluit de totale rentetoerekening aan bij de werkelijke rentelasten.

- *Overhead*
  Voor het bepalen van de kostendekkende tarieven van de heffingen worden overheadkosten toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage over de kosten van het betreffende taakveld van riolering. Dit staat ook nader toegelicht in de begroting 2026 in paragraaf 3.9.

- *Loonkosten en verzekeringen*
  Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat dit met name de (directe) personele kosten zijn die rechtstreeks samenhangen met de uitvoering van de dienstverlening voor de desbetreffende taakvelden.

- *Doorberekende veeg- en baggerkosten*
  Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat het gebruikelijk is om een deel van de veeg- en baggerkosten mee te nemen in de kostenopstelling voor de tariefberekening van riolering en afval. Niet de gehele post maar een deel van deze kosten wordt meegenomen in de kostenopstelling.

Afvalstoffenheffing

Kostentoerekening Afvalstoffenheffing Gemeente Noordwijk 2026	
Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P271. Afvalverwijdering en -verwerking
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2026

1. Inventarisatie activiteiten		
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten	
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar	
Alg.omslag/verontr.hef.	€	35
Afvalverwijdering	€	4.301.552
Exploitatie overlaadstation VAB	€	363.856
Voorlichting en klachten	€	25.000
Advieskosten en meerprogramma	€	12.872
Diverse adviezen en maatregelen	€	29.059
Restafval GFT	€	-
Grofvuil	€	-
Papier	€	640.000
Kunststof	€	664.000
Metaal, Wit en Bruingoed	€	-
Kerstbomen	€	-
Glas	€	91.000
Gezamelijke milieustraat	€	623.000
Uitvoeringskosten maatregelen afvalscheiding	€	-
Prognose areaal uitbreiding	€	88.113
Doorberekende veegkosten	€	130.315
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	**€**	**6.968.802**
Afschrijvingskosten	€	3.640
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€	399
Kwijtscheldingen	€	250.000
Loonkosten en verzekeringen	€	306.476
Totale overige kosten	**€**	**560.515**
Rentetoerekening	€	565
Overhead (% van kosten activiteiten en overige kosten)	€	1.054.104
Compensabele BTW via BCF over kosten activiteiten en overige kosten	€	1.247.820
BTW over afschrijvingen	€	764
Totale toe te rekenen kosten per jaar	**€**	**2.303.254**
Baten afvalstoffen, excl. heffingen	**€**	**152.926**
Maximaal toe te rekenen aan afvalstoffenheffing	**€**	**9.679.644**

2. Prognose en historische productiegegevens	
Aantal:	
- éénpersoonshuishouden	6.944
- meerpersoonshuishouden	13.673
- extra containers	208

3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product

4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid		
Afvalstoffenheffing		
Indexering tarief		5,50%
- tarief éénpersoonshuishouden	€	335,16
- tarief meerpersoonshuishouden	€	520,80
- tarief extra containers	€	338,52
Opbrengst		
- éénpersoonshuishouden	€	2.327.351
- meerpersoonshuishouden	€	7.120.898
- extra containers	€	70.412
Totale Opbrengsten	**€**	**9.518.662**

Mutatie voorziening geoormerkte middelen derden (BBV 44.2)	**€**	**160.982**

Totale lasten	**€**	**9.679.644**
Totale baten inclusief vrijval voorziening (BBV 44.2)	**€**	**9.679.644**
Kostendekkendheidspercentage		**100%**

De tarieven van de afvalstoffenheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) biedt de mogelijkheid om fluctuatie in de kosten op te vangen en een gelijkmatige tariefontwikkeling (tariefegalisatie) te bewerkstelligen.
Uit het voorgaande overzicht blijkt dat de te verkrijgen opbrengsten uit de heffing in het begrotingsjaar minder zijn dan de lasten. Overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2) valt er een bedrag vrij vanuit de voorziening voor afval. In het verleden is de meeropbrengst in het kader van tariefegalisatie gestort in deze voorziening zodat daaruit nu een bedrag weer kan vrijvallen. De opbrengst uit de heffing blijft op die manier specifiek gereserveerd voor lasten waarvoor de heffing is opgelegd.

Een toelichting op de kostenposten die meegenomen worden in de tariefberekening van afvalstoffenheffing is het volgende:

- *Afvalverwijdering*
  Dit betreft de kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Een specificatie van het opgenomen bedrag van de kosten is te vinden in de gepubliceerde productenraming 2026-2029.

- *De aan taakvelden toegerekende rente en rentetoerekening*
  Dit betreft enerzijds de omslagrente die via het taakveld van riolering wordt meegenomen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening van riolering, anderzijds (extracomptabel) een resterend redelijk deel van de rentekosten die daarin wordt meegenomen. Hiermee sluit de totale rentetoerekening aan bij de werkelijke rentelasten.

- *Overhead*
  Voor het bepalen van de kostendekkende tarieven van de heffingen worden overheadkosten toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage over de kosten van het betreffende taakveld van riolering. Dit staat ook nader toegelicht in de begroting 2026 in paragraaf 3.9.

- *Loonkosten en verzekeringen*
  Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat dit met name de (directe) personele kosten zijn die rechtstreeks samenhangen met de uitvoering van de dienstverlening voor de desbetreffende taakvelden.

- *Doorberekende veeg- en baggerkosten*
  Het verband van deze kosten met de riool- en afvalstoffenheffing is dat het gebruikelijk is om een deel van de veeg- en baggerkosten mee te nemen in de kostenopstelling voor de tariefberekening van riolering en afval. Niet de gehele post maar een deel van deze kosten wordt meegenomen in de kostenopstelling.

Lijkbezorgingsrechten

Kostentoerekening Lijkbezorgingsrechten Gemeente Noordwijk 2026

Programma:	8. Duurzaamheid en leefomgeving
Product:	P230 Begraafplaats
Basisgegevens:	Begroting
Jaar:	2026

1. Inventarisatie activiteiten		
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten	
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar	
Begraafplaats algemeen	€	44.428
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	**€**	**44.428**
Afschrijvingskosten	€	818
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€	143
Loonkosten en verzekeringen	€	185.428
Totale overige kosten	**€**	**186.390**
Rentetoerekening	€	203
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€	32.314
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€	-
BTW over afschrijvingen	€	-
Totale toe te rekenen kosten per jaar	**€**	**32.518**
Baten derden, excl. heffingen	**€**	**-**
Maximaal toe te rekenen aan lijkbezorgingsrechten	**€**	**263.335**

2. Prognose en historische productiegegevens	

3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product

4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid		
Lijkbezorgingsrechten		
Indexatie grafrechten		2,60%
Totale Opbrengsten	**€**	**194.614**

Mate van kostendekkendheid (kosten taakveld plus overhead/rente minus baten)	**€**	**68.722**

Totale lasten	**€**	**263.335**
Totale baten	**€**	**194.614**
Kostendekkendheidspercentage		**74%**

Leges

In de volgende tabel is de kostendekkendheid van de leges berekend en in percentages uitgedrukt.

Bedragen x €				
Berekening kostendekkendheid	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Kosten taakvelden				
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.456.374	€ 1.547.328	€ 1.538.038	€ 1.365.580
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.741.492	€ 2.411.272	€ 2.483.233	€ 2.557.443
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 219.240	€ 228.228	€ 237.585	€ 247.326
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	**€ 4.417.106**	**€ 4.186.828**	**€ 4.258.856**	**€ 4.170.349**
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen				
Netto kosten taakveld	**€ 4.417.106**	**€ 4.186.828**	**€ 4.258.856**	**€ 4.170.349**
Toe te rekenen kosten:				
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 618.000	€ 586.000	€ 596.000	€ 584.000
Totale kosten	**€ 5.035.106**	**€ 4.772.828**	**€ 4.854.856**	**€ 4.754.349**
Opbrengsten taakvelden				
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.402.997	€ 1.485.365	€ 1.424.523	€ 1.108.192
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 3.091.961	€ 2.761.952	€ 2.833.763	€ 2.907.441
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 69.661	€ 71.473	€ 73.331	€ 75.238
Opbrengst taakvelden	**€ 4.564.619**	**€ 4.318.790**	**€ 4.331.617**	**€ 4.090.871**
Dekkingspercentages	**91%**	**90%**	**89%**	**86%**

De lastendruk

In de volgende tabel is de ontwikkeling van een deel van de lokale lastendruk in de komende jaren opgenomen.

Bedragen x €					
Lokale lasten	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 493,56	€ 520,80	€ 552,12	€ 582,60	€ 600,12
Rioolheffing	€ 209,38	€ 224,04	€ 239,72	€ 256,50	€ 266,76
OZB gemiddelde WOZ-waarde	€ 534,79	€ 548,69	€ 562,96	€ 577,60	€ 592,62
Woonlastenverlichting	€ -55,97	€ -	€ -	€ -	€ -
Lokale lasten	**€ 1.181,76**	**€ 1.293,53**	**€ 1.354,80**	**€ 1.416,70**	**€ 1.459,50**
Stijging ten opzichte van voorgaand jaar		**9,5%**	**4,7%**	**4,6%**	**3,0%**

Het kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van betaling van belasting te verzoeken. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing, onroerendezaakbelastingen en belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.

Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding hangt af van het netto besteedbaar inkomen. Dit is het bedrag dat men overhoudt nadat de uitgaven zijn afgetrokken van de netto-inkomsten.

Het netto besteedbaar inkomen wordt vervolgens getoetst aan de vastgestelde bijstandsnormen en bij pensioengerechtigden aan het netto-ouderdomspensioen. Aan de hand hiervan kan worden bepaald of men in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Sinds 2017 worden de gemeenten bij het beoordelen van een verzoek om kwijtschelding ondersteund door het Centraal Inlichtingenbureau (CIB). Het CIB toetst geautomatiseerd of een verzoek voldoet aan de door de gemeente opgestelde normstelling voor inkomen en vermogen. Bij een positief besluit voor de aanvrager verleent de gemeente kwijtschelding van de belastingen.

De verwachting is dat in 2026 ongeveer 650 huishoudens in aanmerking komen voor (gedeeltelijke) kwijtschelding. Binnen de begroting is voor kwijtschelding een bedrag opgenomen van ruim € 250.000,-.

2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bestuursdienst
Deze paragraaf behandelt, conform artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; een inventarisatie van de risico's, het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's; de verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De risico's zijn verdeeld in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf.

Inventarisatie van de risico's
Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risicodekking Sociaal Domein
De decentralisaties van taken van het rijk naar de gemeente – Wmo, Jeugdzorg en Participatie kent uiteraard risico's. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten die niet werden voorzien. Hiervoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandsvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is. De stand van de reserve Sociaal Domein begin 2026 is € 3.344.774,-. Daarmee zijn de risico's de komende jaren afgedekt.

Benodigde weerstandscapaciteit
De in kaart gebrachte risico's geven een het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 10.413.000,-
- Totaal netto risico's : € 2.450.000,-

Voor Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve weerstandvermogen 1,75 x € 2.450.000,- = € 4.287.000,- moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De stand van de reserve weerstandsvermogen begin 2026 is € 6.425.000,-.

Posten als "onbenutte belastingcapaciteit" en "verkoop gebouwen" zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toegekend is. Te denken valt hierbij aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de Reserve Verkoop Nuon aandelen is onwenselijk, dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de weerstandsratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandcapaciteit
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 6.425.000,-}}{\text{€ 2.450,000,-}} = 2{,}6$$

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze Begroting voor de algemene dienst is 2.6: “Uitstekend”. In paragraaf 1.7 Kaders van gezond financieel beleid van deze programmabegroting is opgetekend dat het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1.4 en 2.0.

Grondbedrijf

Het weerstandsvermogen

Voor het bepalen van de netto-risico’s in het grondbedrijf zijn die risico’s meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico’s in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico’s in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico’s is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant. De ‘post onvoorzien’ in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorziene omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten -/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïnventariseerde netto risico’s voor de programmabegroting 2026 berekend op € 3.303.000,-. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal € 4.129.000,- zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op circa € 8.922.000,- en is daarmee toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de jaarrekening voor het grondbedrijf is 2.7 en daarmee “Uitstekend”.

In de programmabegroting 2025 is een toevoeging van € 2,6 miljoen aan de reserve grondbedrijf opgenomen om mogelijke toekomstige verliezen van grondexploitaties op te vangen. De toevoeging aan de reserve grondbedrijf is buiten de berekening van het weerstandsvermogen gelaten om een realistisch beeld te waarborgen.

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie / kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op een enkel punt enige toelichting nodig:

- Met ingang van 1 januari 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht ook voor overheidsondernemingen in Nederland, dus ook voor gemeenten. Na beoordeling van alle activiteiten binnen de gemeente Noordwijk blijkt voor Noordwijk alleen het grondbedrijf onder de vennootschapsbelasting te vallen.
- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Bedragen x € Grondexploitatie	A. Gepr. resultaat	B. Risico	Wel/niet meenemen	C. Weerstands-capaciteit	D. Overige verplichtingen	E. Risico
Space Business Park	€ 2.601.000	€ 666.197	niet	€ 1.934.803		€ -
Bronsgeest	€ -	€ 2.316.363	wel	€ -		€ 2.316.363
Maarten Kruytstraat	€ -	€ 216.312	wel	€ -		€ 216.312
DPO-terrein	€ -	€ 34.670	wel	€ -		€ 34.670
Viaductweg	€ -	€ 64.595	wel	€ -		€ 64.595
Beoogde investeringen (D)						
Investeringen (2026-2029)					€ 4.675.000	
Afboeking IVA (2026-2029)					€ -504.000	
Overhead grondbedrijf en projecten (2026-2029)					€ -3.299.000	
Risico's Voorraden grond en overige risico's						
Risico's NIEGG's		€ 671.160				€ 671.160
Risico's voorraden grond		€ -				€ -
Totaal	**€ 2.601.000**	**€ 3.969.297**	**€ -**	**€ 1.934.803**	**€ 872.000**	**€ 3.303.100**

Stand van zaken reserve per 01-01-2025	€ 6.114.696
C. Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties -/- risico's)	€ 1.934.803
D. Beoogde investeringen	€ 872.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 8.921.499
E. Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitaties)	€ 3.303.100
Weerstandsratio	**2,7**

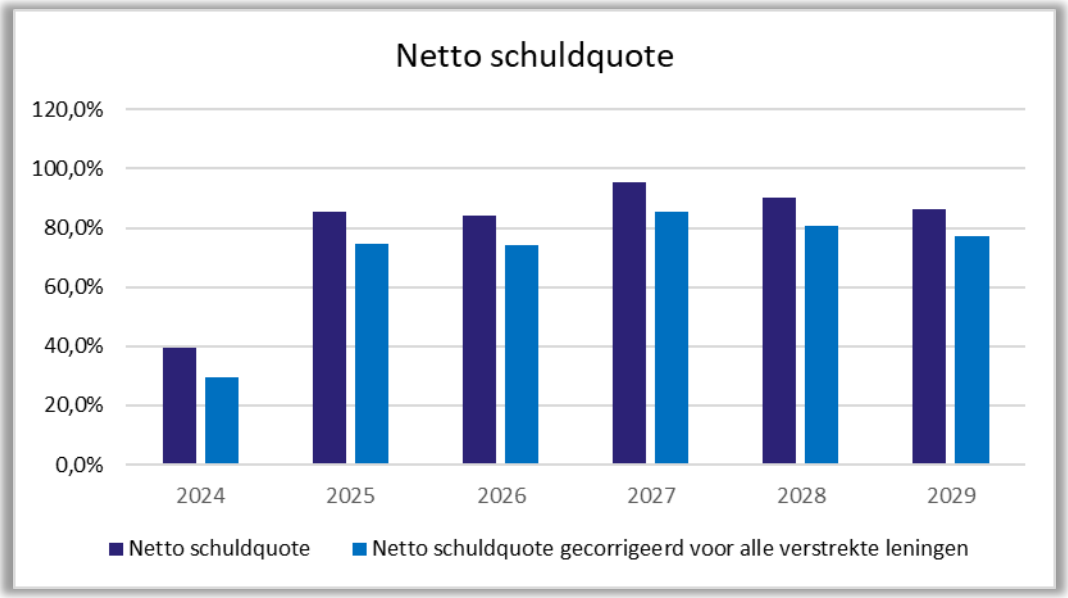
Financiële kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	2026	2027	2028	2029
1a. Netto schuldquote	39,6%	85,3%	84,2%	95,3%	90,3%	86,5%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	29,7%	74,4%	74,2%	85,3%	80,7%	77,0%
2. Solvabiliteitsratio	50,5%	46,3%	43,2%	40,5%	40,2%	40,2%
3. Grondexploitatie	11,4%	10,4%	10,1%	9,8%	4,6%	0,0%
4. Structurele exploitatieruimte	5,5%	0,2%	-0,9%	0,8%	0,6%	1,3%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	110,3%	112,2%	116,0%	114,6%	113,2%	110,1%

De belangrijkste conclusie is dat de financiële positie van de gemeente solide is en dat de kengetallen minst risicovol of neutraal aangeven. Een nadere toelichting op de kengetallen afzonderlijk is als volgt:

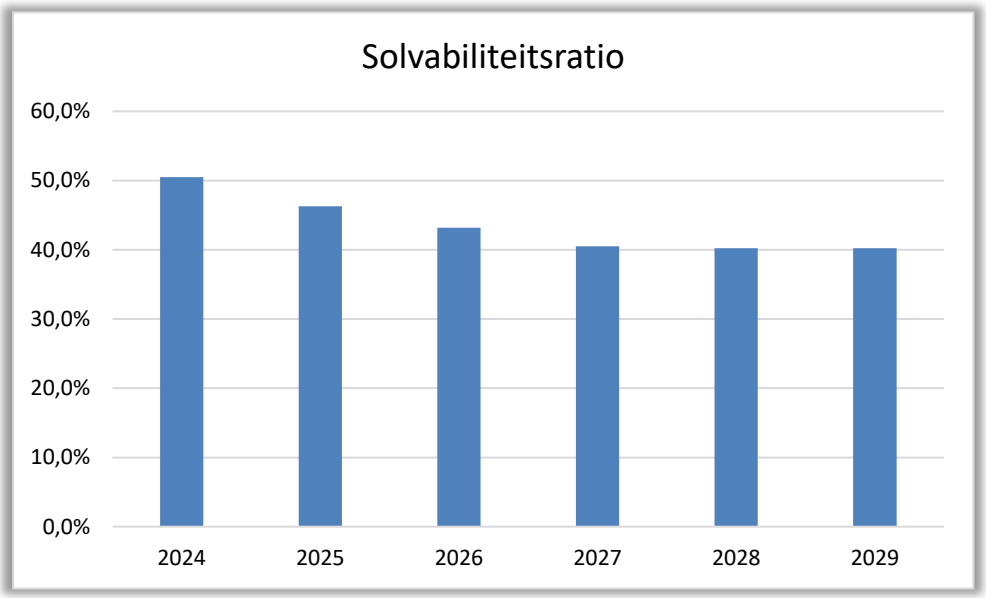
Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen (baten). We zien dat de schuldquote stijgt ten opzichte van 2024. Dat komt door meer investeringen in vaste activa en daardoor meer benodigde externe middelen. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Noordwijk valt nog ruim onder die norm. Daarentegen is het ook weer niet de bedoeling voor een gemeente om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de inwoners. Voor de komende jaren zal de gemeente ook meer gaan investeringen in grote projecten. Gezien de huidige stand van de schuldquote is dat voor de gemeente aanvaardbaar.

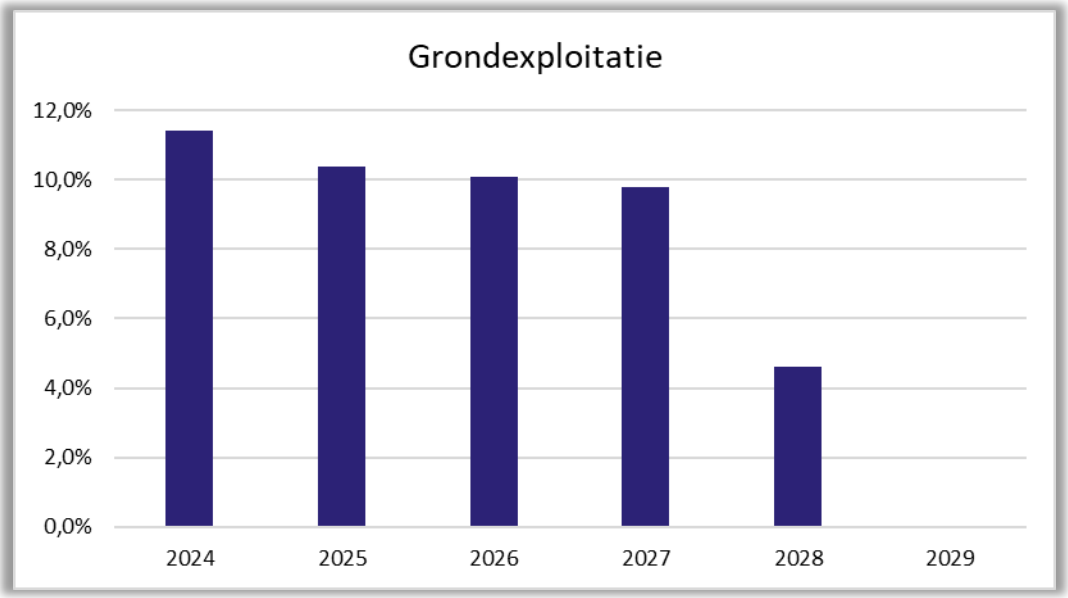
Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de bezittingen gefinancierd zijn door het eigen vermogen. Het geeft aan de mate waarin de gemeente de schulden kan terugbetalen. Dus hoe meer eigen vermogen, des te hoger de solvabiliteit.
Door de toegenomen investeringen en daarmee de schulden daalt de solvabiliteit van de gemeente van 50% naar 40%. De signaleringswaarde daarvan is neutraal te noemen.

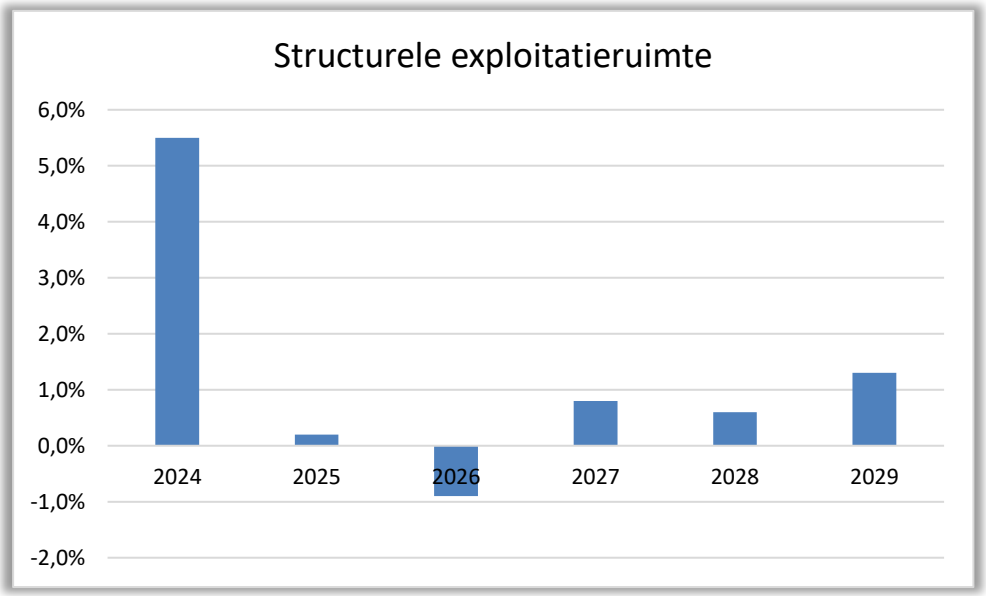
Grondexploitatie

Dit financiële kengetal geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Er is geen VNG-norm voor de hoogte van deze ratio. In de regel geldt: hoe lager de ratio, des te lager het risico dat investeringen in grondexploitaties niet zullen worden terugverdiend. We hebben de eerste jaren een kengetal grondexploitatie van rond de 10% wat beschouwd kan worden als minst risicovol (hoger dan 10% wordt kwetsbaar en hoger dan 35% meest risicovol). Vanaf 2027 gaan complexen worden afgesloten en tendeert deze waarde naar nihil (geen risico meer).

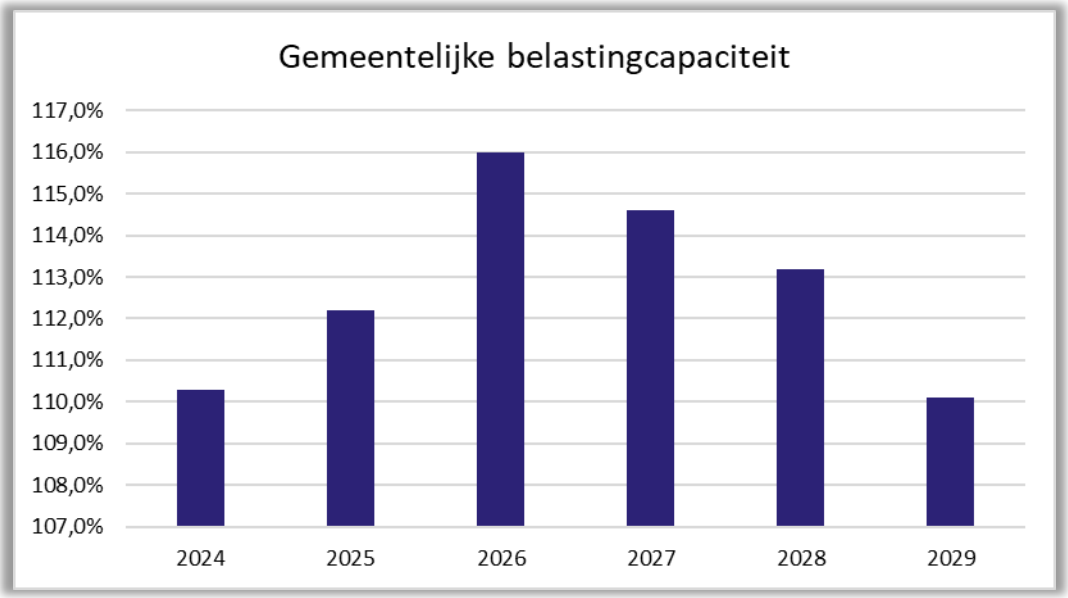
Structurele exploitatieruimte

Dit financiële kengetal helpt mee om te beoordelen welke ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Door het positieve structurele begrotingsresultaat is de structurele exploitatieruimte als minst risicovol aan te merken. Alleen in 2026 is het structureel resultaat negatief.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'gemiddeld' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Noordwijk bevinden zich rond het landelijk gemiddelde en scoren binnen de normering van VNG 'gemiddeld'.

Gemeentelijke belastingcapaciteit
117,0%
116,0%
115,0%
114,0%
113,0%
112,0%
111,0%
110,0%
109,0%
108,0%
107,0%
2024
2025
2026
2027
2028
2029

2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de voormalige gemeente Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), en voor de voormalige gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte.

Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en periodieke onderhoud en vervanging verstaan van onder andere wegen, civiele kunstwerken, riolering, openbare verlichting, groen, water en gemeentelijke gebouwen. Voor het beheer wordt gewerkt met beheerplannen. Het doel van deze beheerplannen is het adequaat en op het gewenst niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De financiële gevolgen voortkomend uit de beheerplannen worden verwerkt in begroting.

Naast het reguliere beheer worden grootschalige reconstructies uitgevoerd. Deze worden afzonderlijk voor besluitvorming aan de raad aangeboden en worden als investering los van het reguliere beheer gefinancierd. Ook hiervoor is voor de komende jaren een globale planning beschikbaar en zijn de benodigde bedragen reeds in belangrijke mate opgenomen in het investeringsplan.

Voor het opstellen van toekomstige beheerplannen zal er in 2026 een IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) worden opgesteld met richtlijnen en kaders voor de gewenste kwaliteit.

De huidige beheerplannen worden in onderstaand overzicht weergegeven. Doordat we in 2026 een IBOR opstellen zijn de in 2024 en 2025 aflopende beheerplannen verlengd.

Hieronder staat een overzicht van de beleidsplannen.

Beleidskader	Looptijd plan geharmoniseerd	Actualisatie/ vaststelling	Onderhouds-niveau plan
Wegen	2021-2024	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Civiele kunstwerken	2021-2024	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Riolering	2022-2026	28-3-2023 vastgesteld	Niet van toepassing
Openbare Verlichting	2021-2025	16-3-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Groen	2023-2027	28-3-2023 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Speelvoorzieningen	2021-2025	28-9-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Baggeren	2020-2030	08-6-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Oeverbescherming	2022-2026	16-8-2022 vastgesteld	Basis
Afval en grondstoffen	2021-2025	21-4-2020 vastgesteld	Niet van toepassing
Gebouwen	2025-2028	3-12-2024 vastgesteld	Niet van toepassing

Speelvoorzieningen
Speelvoorzieningen dragen bij aan de leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang in de buurt of wijk. Ze omvatten onder andere speeltoestellen, speelaanleidingen en skateparken die jarenlang meegaan en regelmatig onderhoud vragen om schoon, veilig en aantrekkelijk te blijven.

Kerncijfers speelvoorzieningen	
Aantal speellocaties	126 stuks
Aantal speeltoestellen	638 stuks
Valondergronden kunststof	75%
Valonodergrond natuurlijke materialen	25%

De kwaliteit van de speeltoestellen en ondergronden in de gemeente wordt gewaarborgd door regelmatige inspecties en onderhoud. Meerdere keren per jaar worden de speellocaties gecontroleerd op veiligheid, waarbij wordt gelet op slijtage, schade en mogelijke risico's. Constateringen uit deze inspecties worden opgevolgd met herstel- of vervangingswerkzaamheden. De ondergronden worden meermaals per jaar gereinigd en geïnspecteerd om hygiëne en levensduur optimaal te behouden.

In 2026 vinden renovaties plaats van speelplekken onder andere nabij basisschool de Hoffenne en De Prinsenhofschool.

Groenvoorziening
Groenvoorziening omvat elementen zoals bomen, bosplantsoen, hagen, gazons en bloemrijke bermen, die zorgen voor een aantrekkelijke, gezonde en leefbare omgeving. Ze vervullen belangrijke functies voor biodiversiteit, klimaat en de beleving van de openbare ruimte.

Kerncijfers groenvoorziening	
Hoeveelheid groen	15.857 are
Bosplantsoen	24%
Heesters en vaste planten	10%
Hagen	4%
Gazon	18%
Bloemrijk en kruidenrijke bermen	44%

Het groen wordt onderhouden op het niveau sober+ zoals dat is vastgelegd in het beheerplan groen. Dit betekent dat de groenvoorziening sober maar verzorgd wordt onderhouden.
Hagen hebben een redelijk gesloten beeld, heesters tonen vitaliteit met een evenwichtige vorm en het gazon is overwegend groen, met enkele kale plekken of kruiden toegestaan. Bloem- en kruidenrijke bermen laten een natuurlijke variatie zien die past bij ecologisch beheer. Voor de vaste planten langs hoofdwegen en beplanting in de centra geldt beeldmeetlat A, met hoge kwaliteit, volle dekking en rijke bloei.
In 2026 worden er meerdere hagen omgevormd tot gazon (onder andere Hoekgat 34A, Zilkerduinweg), en vinden er onder andere groen verbeteringen plaats aan de Pilarenlaan, Biezenland en Zuidbroek.

Oppervlaktewater
Oppervlaktewater omvat oeverconstructies zoals beschoeiingen, natuurlijke – en natuurvriendelijke oevers. De constructies dragen bij aan het vasthouden van grondlichamen en dagen waar mogelijk bij aan de biodiversiteit.

Kerncijfers Oeverconstructies	
Lengte oeverconstructies	104,3 km
Harde oevers	33%
- Beschoeiing hout	25,3 km
- Beschoeiing overige	8,8 km
Natuurlijke oevers	63%
Natuurvriendelijke oevers	4%

De kwaliteit van de oeverconstructies wordt gewaarborgd door periodieke inspecties en onderhoud. In het laatste kwartaal van 2025 is inspectie uitgevoerd. Op basis van de kwaliteit en de urgentie wordt de planning bijgesteld. In 2026 vindt onderhoud plaats aan de Guldemontsloot in ten hoogte van de Vinkenstraat, Herenweg Noordwijkerhout en de Pilarensloot.

Openbare verlichting
De openbare verlichting draagt bij aan de sociale veiligheid en verkeersveiligheid. Dit is van essentieel belang voor de veiligheid in de openbare ruimte, in de avond en in de nacht. Openbare verlichting omvat alle voedingspunten, lichtmasten en armaturen in het areaal.

Kerncijfers openbare verlichting	
Lichtmasten	9.957 stuks
Armaturen	10.413 stuks
Led armaturen	70%
Conventionele armaturen	30%

De kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan de eisen zoals vastgesteld in het openbare beheerplan verlichting 2021-2025. Het vervangen van conventionele armaturen voor meer energiezuinige ledverlichting voldoet aan de planning van het beheerplan openbare verlichting. De vervangingen worden uitgevoerd op basis van levensduur en afschrijving. In 2026 worden er onder andere 280 conventionele armaturen vervangen in Noordwijkerhout en het buitengebied. En worden er 65 lichtmasten vervangen in en om het centrum van Noordwijkerhout.

Riolering
De riolering omvat alle leidingen en andere ondergrondse voorzieningen zoals pompgemalen, putten, kelders en bijbehorende zaken die dienen voor het meten, afvoeren of verwerken van afvalwater, regenwater en grondwater.

Kerncijfers Riolering	
Vrijverval riool (gemengd, vuil en schoon water, IT/DT riool)	251 km
Drukriool	41 km
Hoofdgemalen en pompunits	486 stuks
Berg-bezinkvoorz., overstortvoorz.	38 stuks
Kolken	12.000 stuks
Hemelwateruitlaten	120 stuks
Grondwatermeetpunten	68 stuks

De kwaliteit van de riolering is op orde. Aan de hand van inspecties wordt de kwaliteit in de gaten gehouden en wordt onderhoud, verbetering en vervanging bepaald. De technische levensduur en het functioneren van het stelsel is daarbij bepalend voor het uit te voeren onderhoud, reparaties en vervanging. De wijze waarop is beschreven in het integrale WaterKetenplan 2022-2026. Tevens wordt voor de waterkwaliteit en het klimaat structureel geïnvesteerd in de aanleg van regenwatervoorzieningen zoals infiltratietanks of leidingen en regenwaterriool.

In 2026 vinden voorbereidingen plaats voor de wijkvernieuwing Duinpark, wordt gestart met aanpassen van het parkeerterrein aan het Wantveld om wateroverlast te voorkomen, vinden er op verschillende locaties reline werkzaamheden plaats, worden diverse rioolgemalen vervangen en wordt voorbereiding verricht voor de aanleg van een duiker nabij kruispunt Gooweg-van de Mortelstraat.

Wegen

De gemeente Noordwijk heeft de wettelijke taak het uitgebreide wegennet binnen haar grenzen te beheren en te onderhouden. Het wegennet betreft het totaal aan verharde en onverharde wegen, de bijbehorende bermen en de fiets- en voetpaden inclusief alle onderliggende funderingen.

Kerncijfers Wegen	
Aantal kilometers weg	211 km
Binnen bebouwde kom	80%
Buiten bebouwde kom	20%
Oppervlakte wegennet	2.384.000 m2
Klinkers (en overige verharding)	32%
Asfalt	68%

De kwaliteit van de verhardingen binnen de gemeente Noordwijk voldoet grotendeels aan het kwaliteitsambitieniveau B (Basis), zoals gesteld in het Beleidsplan Wegen. Waar het kwaliteitsniveau niet voldoet vindt onderhoud en vervanging plaats. Hierbij wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud. Met functioneel beheer wordt het onderhoud afgestemd op de functie en het gebruik van de verharding. Deze werkwijze is geïmplementeerd in het beheersysteem. Vanuit het beheersysteem is er een reëel en actueel inzicht in de financiële consequenties van de beheersystematiek. In 2026 vindt er onderhoud plaats aan de Schulpweg, de Langevelderlaan en de Leeweg.

Civiele Kunstwerken

De gemeente Noordwijk beschikt in de openbare ruimte over verschillende civiele kunstwerken zoals bruggen, trappen, duikers, stuwen en kades.

Kerncijfers civiele kunstwerken	
Bruggen	93 stuks
Trappen	51 stuks
Duikers	223 stuks
Stuwen	14 stuks
Kades	434 meter
Tunnels	1 stuk

Uit inspecties blijkt dat de kwaliteit van de civiele kunstwerken van de gemeente Noordwijk grotendeels voldoet aan het kwaliteitsambitieniveau B (Basis), zoals gesteld in het Beleidsplan Civiele Kunstwerken. Waar het niet voldoet zal onderhoud of vervanging plaatsvinden. Ook hier wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud waardoor het onderhoud is afgestemd op de functie en het gebruik.

In 2026 zal de leuning worden aangepast aan de Hoogeveensebrug en zijn er meerder houten bruggen waar groot onderhoud of herstelwerkzaamheden gaan plaatsvinden.

Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen in Noordwijk omvatten alle gemeentelijke panden voor bestuur, publiek gebruik, cultuur, sport en dienstverlening, met aandacht voor duurzaamheid, monumentale waarde en de maatschappelijke functie.
Het doel van deze gebouwen is het faciliteren van de taken van de gemeente ter ondersteuning van de organisatie en openbare orde en veiligheid.
Om daarbij in eerste instantie maatschappelijke beleidsdoelstellingen te realiseren.

Kerncijfers Gebouwen	
Aantal gemeentelijke gebouwen	66 (incl. scholen)
Totale vloeroppervlakte	+/- 76.000 m2
Energielabel C of beter	85%
Aantal sportgebouwen	13 stuks (sporthallen en gymzalen)
Aantal onderwijsgebouwen	23 stuks (primair en voortgezet onderwijs)

De kwaliteit van de gebouwen wordt beheerd via het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en reguliere inspecties volgens geldende normen. De focus ligt op instandhouding, veiligheid, duurzaamheid en geschiktheid voor gebruik. Oudere gebouwen en monumenten vragen extra onderhoud en verduurzamingsinspanningen, mede in het kader van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen. De bezettingsgraad en energieprestaties sturen mee in strategische keuzes voor renovatie of afstoting.
In 2026 worden diverse verduurzamingsprojecten uitgevoerd zoals het plaatsen van pv-panelen op daken en het vervangen van CV door warmtepompen. Daarnaast onder andere de renovatie van de Duinrakkers en vindt er groot onderhoud plaats op diverse scholen.

Onderwijshuisvesting

Schoolgebouwen worden onderhouden door het betreffende schoolbestuur. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor voldoende ruimte. Afspraken over de gebouwen worden geregeld via het Integraal Huisvestingplan Onderwijs. Pas als een schoolgebouw terugvalt aan de gemeente, komt dit pand weer onder eigen beheer. Dit is op dit moment van toepassing op de panden aan Uitvaltij 2 en Julianastraat 11 te Noordwijk.
De gemeente heeft een achttal gymnastieklocaties ten behoeve van het onderwijs. Deze zalen worden verhuurd aan het Sportbedrijf Noordwijk. In de huurovereenkomsten zijn de demarcatielijsten inzake het onderhoud opgenomen.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen

In het hierna opgenomen overzicht is het verband tussen het beleidskader en de begrote kosten van klein en groot onderhoud inclusief kapitaallasten van de kapitaalgoederen weergegeven.

Bedragen in €

Verband tussen beleidskader en begrote kosten

Beleidskader	Programma	2026	2027	2028	2029
Wegen en civiele kunstwerken	PR03	€ 5.665.433	€ 6.128.392	€ 6.304.388	€ 6.389.081
Openbare verlichting	PR03	€ 1.435.708	€ 1.513.236	€ 1.549.383	€ 1.565.648
Water	PR08	€ 919.623	€ 934.712	€ 956.248	€ 976.649
Riolering	PR08	€ 4.364.407	€ 4.586.090	€ 4.853.151	€ 5.143.201
Groen en speelplaatsen	PR08	€ 4.813.634	€ 4.670.058	€ 4.796.353	€ 4.925.160
Sportaccomodaties	PR06	€ 12.892.446	€ 8.691.402	€ 8.889.008	€ 8.803.718
Onderwijshuisvesting	PR05	€ 3.110.544	€ 3.111.007	€ 3.356.725	€ 3.474.553
Gebouwen (gemeentehuis)	OVH	€ 1.261.805	€ 1.097.227	€ 1.123.024	€ 1.148.563
Gebouwen (overig)	PR01	€ 1.924.202	€ 1.967.865	€ 2.015.922	€ 2.057.223
		€ 36.387.802	**€ 32.699.989**	**€ 33.844.202**	**€ 34.483.796**

2.3.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:
- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat onder andere gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer
Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico
Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken. Gezien de lage stand van de rente is er sprake van een laag risico.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen met een looptijd < 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten bij aanvang van het verslagjaar.

De onderstaande tabel laat zien dat de toegestane kasgeldlimiet de komende vier jaar niet zal worden overschreden door de kortlopende financieringsmiddelen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting				
Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Netto vlottende schuld						
Vlottende schulden	€ -	€ 18.311	€ 19.863	€ 18.723	€ 19.402	€ 19.338
Vlottende middelen	€ 48.848	€ 4.227	€ 4.227	€ 4.227	€ 4.227	€ 4.227
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	**€ -48.848**	**€ 14.084**	**€ 15.636**	**€ 14.496**	**€ 15.175**	**€ 15.111**
Toegestane kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal	€ 159.762	€ 165.698	€ 183.953	€ 170.537	€ 178.532	€ 177.778
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Toegestane kasgeldlimiet	**€ 13.580**	**€ 14.084**	**€ 15.636**	**€ 14.496**	**€ 15.175**	**€ 15.111**
Ruimte onder kasgeldlimiet	**€ 62.428**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Overschrijding van de kasgeldlimiet						

De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand. Als de rente op kort geld lager is zal, zo lang als de kasgeldlimiet dit toestaat, met kort geld gefinancierd worden.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's in de huidige leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico op de vaste leningen wordt bepaald door:

- het deel van de vaste leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe vaste leningen;
- het deel van de vaste leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).

Het renterisico heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen.

De renterisiconorm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het totale bedrag van de begroting met een minimumbedrag van 2.500.000 euro.

In de onderstaande tabel is de ruimte onder de renterisiconorm weergegeven. Hieruit blijkt dat de renterisiconorm niet is of zal worden overschreden. Het renterisico van de leningenportefeuille is goed gespreid en er blijft de komende jaren sprake van voldoende ruimte onder de renterisiconorm. Er zijn de komende jaren geen geldleningen met een (tussentijdse) renteherziening.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting				
Renterisico	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Renterisico vaste schulden						
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Herfinanciering	€ 6.649	€ 4.134	€ 4.506	€ 4.537	€ 2.890	€ -
Renterisico vaste schulden	**€ 6.649**	**€ 4.134**	**€ 4.506**	**€ 4.537**	**€ 2.890**	**€ -**
Toegestane renterisiconorm						
Begrotingstotaal	€ 159.762	€ 165.698	€ 183.953	€ 170.537	€ 178.532	€ 177.778
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Toegestane renterisiconorm	**€ 31.952**	**€ 33.140**	**€ 36.791**	**€ 34.107**	**€ 35.706**	**€ 35.556**
Toets renterisiconorm						
Ruimte onder renterisiconorm	**€ 25.303**	**€ 29.006**	**€ 32.285**	**€ 29.570**	**€ 32.816**	**€ 35.556**
Overschrijding van de renterisiconorm						

Kredietrisico
Een kredietrisico is het risico dat de tegenpartij (geldnemers) haar verplichtingen niet kan nakomen.
Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat de gemeente verplicht is om uitzettingen te doen bij de schatkist of bij andere lichamen die geen toezichtrelatie hebben met de gemeente. Slechts 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 is uitgezonderd van het schatkistbankieren. Het kredietrisico doet zich dan ook in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak.

Het is niet de taak van de gemeente om gelden aan verenigingen of instellingen uit te lenen. Als toch wordt besloten een geldlening uit hoofde van de publieke taak te verstrekken, dan worden, op basis van het huidige Treasurystatuut, zekerheden of garanties geëist.
Het kunnen aantrekken van voordelige geldleningen door verenigingen of instellingen uit hoofde van de publieke taak kan bereikt worden door garantstelling van leningen, te verstrekken aan reguliere banken. Het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak kan niet zonder toestemming van de gemeenteraad.

In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Op 31 december 2025 betreft dit nog een bedrag van € 3.596.772. De gemeente kon destijds onder gunstiger leningsvoorwaarden geld aantrekken dan de woningstichting. In beginsel worden nu geen nieuwe geldleningen meer verstrekt.
De verstrekte geldleningen aan de woningstichting zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij overigens weer op als achtervang.
Gelet op de financiële situatie bij de woningstichting is dit verantwoord.

De gemeente Noordwijk staat garant voor een kredietfaciliteit die de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) heeft bij de BNG van in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld. Hier is sprake van de uitoefening van de publieke taak.

Ten slotte worden, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, sinds 2010 aan starters, zogenoemde startersleningen verstrekt om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. De gemeente heeft hiervoor een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN), die de middelen beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. De starterslening overbrugt het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De starterslening is een lening waarover de eerste drie jaar geen rente en aflossing betaald wordt.
Om bewoners van Noordwijk te helpen om te verduurzamen zoals het isoleren van hun woningen verstrekt de gemeente Noordwijk ook via de SVn sinds 2017 een duurzaamheidslening. Omdat dit een lening betreft komt - op den duur - het geleende bedrag weer terug in het fonds (revolverend fonds).

Rente
Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Door de omvang van deze bedragen is het wenselijk dit onderdeel inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om de factoren die invloed op de rente hebben als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die aanwezig zijn.
Onderscheid kan worden gemaakt tussen korte rente en lange rente. Korte rente geldt voor kort geld (leningen met looptijd korter dan een jaar) en lange rente voor lang geld (leningen met looptijd langer dan een jaar).
Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden nauwlettend gevolgd. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van de informatie van banken (in hoofdzaak de BNG)

en andere bemiddelaars op de geld - en kapitaalmarkt. Daardoor blijft de gemeente op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen.

De jaren tot 2022 waren een periode waarin de rente ongekend laag was. Op een bepaald moment was de rente zelfs negatief. Sindsdien is er veel veranderd: de rente steeg weer. De ECB verhoogde vanaf juli 2022 de rente in tien stappen naar 4%. Doel was om de economie af te laten koelen en zo de torenhoge inflatie naar beneden te krijgen. Prijzen waren omhooggeschoten in de nasleep van de pandemie en de Russische inval in Oekraïne. Inflatie was ver boven het doel van 2% dat de ECB op middellange termijn nastreeft.

Met ingang van 11 juni 2025 is de rente verlaagd naar 2%. Het is de achtste verlaging sinds juni vorig jaar. Toen stond de rente nog op 4%. Met de renteverlaging wil de ECB de consumptie en de investeringen een impuls geven en voorkomen dat de inflatie later dit jaar te ver onder het streefniveau van 2% zakt.

Voor de hoogte van een aan te trekken langlopende geldlening wordt gekeken naar de geldbehoefte voor de korte én middellange termijn (te verwachten grote projecten) en de hoogte van de rente.
Als er sprake is van een liquiditeitstekort wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen (kort geld). Wordt de kasgeldnorm gedurende drie kwartalen overschreden dan dient volgens de voorschriften een langlopende geldlening te worden aangetrokken.

De gemeente heeft op 15 mei 2024 een langlopende lineaire geldlening aangetrokken van € 75.000.000,- met een looptijd van 30 jaar en een vaste rente van 3,22%. Dit was voor een groot deel ook vanwege herfinanciering van kortlopende kasgeldleningen.

Rentevisie
De rente voor de korte termijn (kasgeldlening voor 1 maand) is voor de gemeente 4,75% (september 2025). Het rentepercentage voor een aan te trekken langlopende geldlening (10 jaar vast) is ten tijde van het opmaken van de begroting voor de gemeente 3,07%.

Financiering
Uit de financieringsplanning blijkt dat de gemeente een financieringsbehoefte heeft. De financieringsbehoefte ontstaat wanneer de gemeente meer uitgeeft dan ontvangt waardoor de schuld toeneemt.

Ontwikkeling investeringen
De onderstaande tabel laat de realisatie zien van de gemeentelijke investeringen. Het gaat hierbij zowel om de lopende als de nieuwe investeringen in (im)materiële vaste activa en financiële vaste activa van het verslagjaar. Onder de immateriële activa worden gerekend de kosten van onderzoek van niet exploitatie genomen bouwgronden. Tot de materiële vaste activa behoren onder andere de terreinen, gebouwen en vervoermiddelen van de gemeente. De financiële vaste activa bestaan uit gestort aandelenkapitaal en verstrekte geldleningen.

Boekwaarde vaste activa per 31 december:

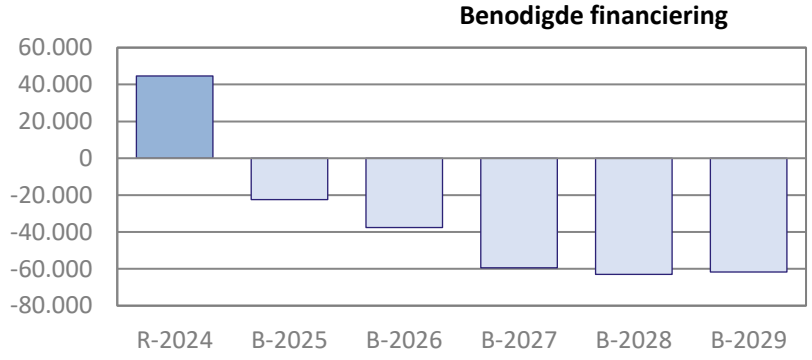
Bedragen x € 1.000,-	Realisatie		Begroting			
Prognose meerjarenbalans	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	€ 629	€ 647	€ 643	€ 142	€ 142	€ 120
Materiële vaste activa	€ 210.175	€ 264.370	€ 262.278	€ 276.285	€ 280.555	€ 279.212
Financiële vaste activa	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409
*Kapitaalverstrekkingen	€ 4.260	€ 4.260	€ 4.260	€ 4.260	€ 4.260	€ 4.260
*Verstrekte leningen	€ 16.433	€ 16.433	€ 16.433	€ 16.433	€ 16.433	€ 16.433
*Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716
Totaal vaste activa	**€ 238.213**	**€ 292.426**	**€ 290.330**	**€ 303.836**	**€ 308.106**	**€ 306.741**

De materiële vaste activa stijgen wat komt onder andere door de investeringen in onderwijshuisvesting, de bouw van een nieuw zwembad voor de afgebrande De Schelft, alzijdige aansluiting Beeklaan/N206, reconstructie van de Maandagsewetering, maatregelen van de Mobiliteitsagenda, wijkvernieuwingen met klimaatmaatregelen en vervangingen van de riolering.
De investeringen die gepland staan in 2025 zullen afhankelijk van de uitvoering ervan mogelijk tot uitgaven kunnen leiden in latere jaren. Wanneer dat het geval is dan zal ook de benodigde externe financieringsmiddelen van die uitgaven in de planning doorschuiven.

Financieringsbehoefte

De ontwikkeling van de investeringen bepaalt hoeveel financiering er benodigd is. Dus hoe hoog de financiële tegoeden en schulden meerjarig zullen zijn. Als er sprake is van een tegoed bepalen de spelregels van schatkistbankieren wanneer financiële tegoeden uitgezet worden in 's Rijks schatkist. Als er sprake is van een schuld, dan wordt door de kasgeldlimiet bepaald welk deel kort en welk deel lang wordt gefinancierd.

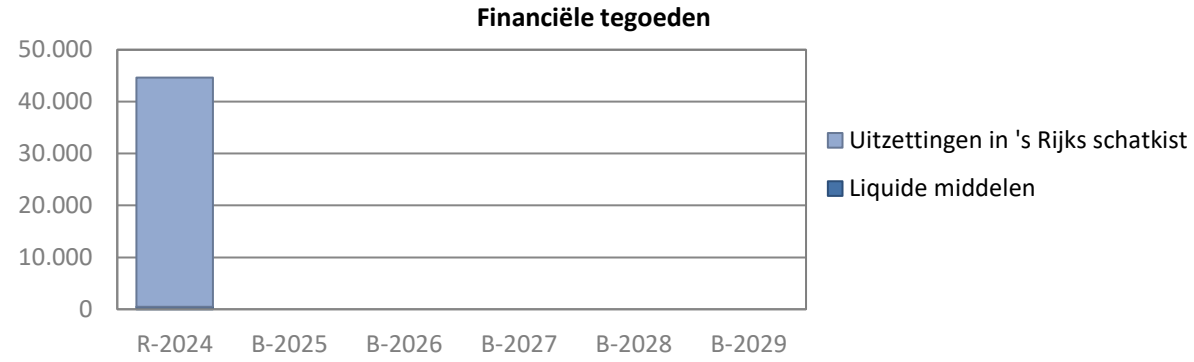
We zien dat door de investeringen de financieringsbehoefte toeneemt:

Ontwikkeling externe financieringsmiddelen

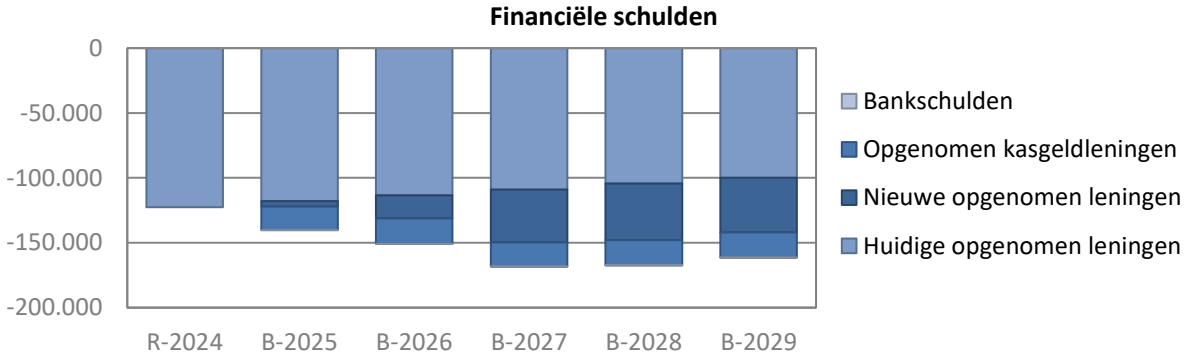
De financieringsbehoefte oftewel de benodigde externe financieringsmiddelen bestaan uit de financiële tegoeden en de kortlopende en langlopende leningen. De grens tussen kort en lang ligt voor de leningen op één jaar.

De externe financiering (tegoeden en schulden) kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Het financiële tegoed wordt overeenkomstig de bepalingen voor schatkistbankieren uitgezet in 's Rijks schatkist.

Voor de financiële schuld wordt door de kasgeldlimiet bepaald welk deel kort en welk deel lang wordt gefinancierd. In het onderstaande overzicht zijn de kasgeldleningen kortlopend en de opgenomen leningen langlopend. Uit de grafiek blijkt een toename van de schulden door de toegenomen financieringsbehoefte. In de latere jaren blijft de schuldpositie ongeveer gelijk om in de jaren daarna geleidelijk weer te gaan afnemen door het doen van aflossingen bij een verminderd investeringsvolume.

Renteomslag

De renteomslag is het rentepercentage dat aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Dit rentepercentage is als volgt opgebouwd voor het begrotingsjaar:

Bedragen x €					
Renteomslag					
De externe rentelasten over de korte en lange financiering			€	3.583.407	
De externe rentebaten	-/-		€	444.240	
Totaal door te rekenen externe rente			€	3.139.168	
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€ 230.950			
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ -			
		-/-	€	230.950	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			€	2.908.218	
Rente over eigen vermogen			€	-	
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)			€	-	
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente			€	2.908.218	
De aan taakvelen (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-		€	2.908.294	
Renteresultaat op het taakveld Treasury			€	76	
Externe rente				2,67%	
Rente % maximaal te berekenene over eigen vermogen				2,67%	
Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden & BIE				1,0974%	
Gegevens			*Leningbedrag*		*Rentelast*
Leningenportefeuille			€	118.010.921	€ 3.091.078
Voorzieningen			€	22.744.049	
Totale Vreemd Vermogen			€	140.754.970	€ 3.091.078
			Bedrag		
Algemene Reserves			€	48.654.818	
Bestemmingsreserves			€	96.399.606	
Overige reserves			€	10.139.492	
Totale Eigen Vermogen			€	155.193.916	

Totale Passiva					
				Bedrag	*Toegerekende rente*
Boekwaarde BIE's			€	19.625.245	€ 230.950
				Bedrag	*Toegerekende rente*
Boekwaarde activa integraal gefinancierd			€	255.015.764	€ 2.798.543
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend (Financiële Activa)			€	27.343.659	
Bankrekening			€	44.182.752	
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2026-2029) jaarschijf 2026			€	10.001.000	€ 109.751
Boekwaarde Investeringsambities jaarschijf 2026			€	-	€ -
Totale boekwaarde activa			€	336.543.175	€ 2.908.294

Totale Activa					
				Bedrag	*Toegerekende rente*
Financieringstekort			€	60.219.533	
Bankrekening schatkistbankieren			€	44.182.752	
Kasgeldlimiet			€	-	€ -
Nieuwe leningen 2026			€	16.036.781	€ 492.329

Totale rentelasten leningen	**€ 3.583.407**

2.3.5 Bedrijfsvoering

We bouwen verder aan goede dienstverlening en een robuuste, effectieve en efficiënte organisatie. We zijn een goede partner in de regio zijn én we werken aan goed werkgeverschap. Deze doelen staan in het strategiehuis Samen Noordwijk. Dit strategiehuis geeft richting aan de organisatie.

Organisatieontwikkeling

Versterken van de organisatiestructuur
Met het strategiehuis als uitgangspunt verbeteren we de structuur van de ambtelijke organisatie met als doel integraler werken en meer opgavegericht werken. En het blijven bieden van een plezierige werkomgeving aan onze medewerkers.

Onderdeel hiervan is de herijking van de managementstructuur. Rekening houdend met de span of control (aantal formatieplaatsen), span of attention (aandacht voor mensen) en span of knowledge (inhoudelijke onderwerpen) worden enkele clusters samengevoegd en geeft een extra tussenlaag in het management meer mogelijkheden voor aandacht voor zowel de individuele medewerker als tegelijkertijd een integrale benadering van de opgaven. Teammanagers zorgen in grotere clusters voor samenhang tussen beleid en uitvoering. Deze structuurwijziging wordt budgetneutraal doorgevoerd.

Cao-ontwikkelingen
De huidige cao-gemeenten loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De gemaakte afspraken hebben tot doel dat de gemeente een aantrekkelijke werkgever blijft op de gespannen arbeidsmarkt.

In de cao zijn per 1 januari 2026 en per 1 juli 2026 salarisverhogingen afgesproken. In de looptijd van 24 maanden krijgen de hogere salarisschalen ongeveer 7% erbij en de lagere salarisschalen tot ongeveer 8,5%.

Verder zijn afspraken gemaakt over:
- Een tijdelijke uitbreiding van de doelen in het Individueel Keuzebudget met het aflossen van een reguliere studieschuld bij DUO over de periode 2026 t/m 2030.
- Een verhoging van de toelage onregelmatige dienst.
- Een verhoging van de thuiswerkvergoeding met € 0,35 netto per dag.

- Inclusieve cao met gendertransitieverlof, ouderschapsverlof voor meerlingen. En de mogelijkheid voor het uitruilen van tweede Paasdag en Pinksterdag voor een feest- of herdenkingsdag met een andere religie, culturele achtergrond of levensovertuiging.
- Een nieuwe Regeling Vervroegde Uittrede (RVU)-regeling zware beroepen vanaf 1 januari 2026.

Ambtelijke formatie: vast en tijdelijk

De ambtelijke organisatie van de gemeente Noordwijk bestaat per 1 januari 2026 uit 306,89 fte vaste formatie (met een loonsom van € 29.356.900,-) en 11,95 tijdelijke formatie.

Vaste en tijdelijke formatie gemeente Noordwijk in fte/loonsom per cluster		Vast fte	Vast loonsom	Tijdelijk 2026	2027	2028	2029
01.	Beheer Openbare Ruimte	76,06	€ 6.736.100	1,89			
02.	Advies en ondersteuning	29,92	€ 2.589.800				
03.	Dienstverlening	52,74	€ 4.700.600	2,00	1,00	1,00	
04.	Veiligheid	29,96	€ 2.894.100				
05.	Financiën en Belastingen	31,79	€ 3.070.700	1,00	1,00		
06.	Maatschappij	20,14	€ 2.101.000	3,17	2,40	2,40	
07.	Economie en Grondzaken	28,69	€ 2.981.100	0,89	0,89		
08.	Ruimtelijk beleid en Advies	22,33	€ 2.363.200	2,00	2,00	2,00	2,00
09.	Directie	3,22	€ 500.800	1,00			
10.	Concernstaf, Strategie en Control	7,22	€ 868.900				
11.	Griffie	4,83	€ 550.600				
Formatie gemeente Noordwijk fte/loonsom		**306,89**	**€ 29.356.900**	**11,95**	**7,29**	**5,40**	**2,00**

De structurele formatie is toegenomen ten opzichte van de vorige programmabegroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er bij de Perspectiefnota 2026-2029 nieuwe formatie is toegevoegd. Zo komt er formatie bij voor de ondersteuning bij Omnichanel, voor het door ontwikkelen van de programmabegroting en voor de uitvoering van het Dierenwelzijnsbeleid. Ook komt er formatie bij voor asiel en migratie, arbeidsmigranten en een parkeermanager (voor meer informatie zie de bijlagen autonoom en nieuw beleid vanuit de Perspectiefnota 2026-2029)

De structurele loonsom die samenhangt met de vaste formatie is deels gestegen door de hierboven aangegeven toegevoegde formatie en deels door het inflatiepercentage van 4,1% op de lonen ten opzichte van vorige programmabegroting.

Inhuurbudgetten

Naast vaste en tijdelijke formatie maakt de gemeente Noordwijk gebruik van inhuur van medewerkers. Hiervoor zijn binnen deze programmabegroting onder andere de volgende budgetten opgenomen:

Bedragen x € **Overig inhuurbudget**	2026	2027	2028	2029
Budget inhuur in verband met ziekte (structureel)	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Budget inhuur bij moeilijk vervulbare functies	€ 250.000	€ 250.000	€ -	€ -
Budget inhuur voor op sterkte houden personeels-bestand in verband met pensionering	€ 250.000	€ 250.000	€ -	€ -
Budget inhuur voor op sterkte houden personeels-bestand bij geboorte- en ouderschapsverlof	€ 375.000	€ 375.000	€ -	€ -
	€ 960.000	**€ 960.000**	**€ 85.000**	**€ 85.000**

De gemeente Noordwijk streeft ernaar onder het landelijk inhuurpercentage bij gemeenten te blijven en dit verder te verlagen. Het landelijke percentage was 18,1% in 2023 en 17,5% in 2024. In de gemeente Noordwijk was dit percentage in 2024 lager, namelijk 16,3 procent. Voor 2026 is het streven dit onder de 16% te houden.

Ziekteverzuimpercentage
Voor 2026 streven wij naar een ziekteverzuimpercentage van 4,9%. Het ziekteverzuimpercentage van de organisatie daalt al een aantal jaren. Deze daling kan doorzetten met een goede begeleiding van de ziekteverzuimdossiers door de arbodienst, de leidinggevende en team P&O. Daarbij blijft er aandacht voor werkdruk en een goede werk/privébalans.

Integriteit
De ambitie op het gebied van integriteit is hoog. Wij willen een stevige basis om de goede dingen voor Noordwijk te kunnen doen. Naast het neerzetten van een stevige structuur, investeren we ook in bewustwording, het zicht krijgen op eigen kwetsbaarheden en werken we aan manieren om de kwetsbaarheden kleiner te maken of weg te nemen. Juist in de huidige snel veranderende samenleving is een duidelijke focus op weerbaarheid noodzakelijk. In het te actualiseren integriteitsuitvoeringsplan geven we aan hoe we dit in de komende jaren vormgeven.

Medewerkers onderzoek
In de zomer van 2025 is gekozen voor een nieuwe aanbieder en vorm voor het medewerkers onderzoek. Daarbij hebben we bewust gekozen voor een methodiek van continu meten. Na afronding van de voorbereidingen (AVG, ICT en communicatie) start de implementatie eind 2025. Vanaf dat moment worden de eerste resultaten zichtbaar en hebben we na enkele maanden inzicht in trends.

Dienstverlening

Klanttevredenheidsonderzoeken
Bij de behandeling van de Perspectiefnota heeft de raad het eerder geschrapte budget voor klanttevredenheidsonderzoeken weer beschikbaar gesteld vanaf 2026.
In 2026 kiezen we de methodiek en starten we met de metingen.

Servicenormen
In 2026 brengen we onze servicenormen actief onder de aandacht binnen de organisatie. Iedereen moet weten waar we voor staan en welke service we willen leveren. Tegelijk zorgen we dat deze normen meetbaar worden zodat we inzicht krijgen in hoe we het doen en waar we kunnen verbeteren. Zodra we betrouwbaar kunnen meten zetten we de volgende stap en gaan we onze servicenormen ook naar onze inwoners communiceren. Zo laten we zien waar we voor staan.

Informatieveiligheid, informatiebeheer en privacy

Informatieveiligheid
In 2026 ligt de focus op het verder versterken van de digitale weerbaarheid van de gemeente Noordwijk. Dit doen we door:

Onder informatiebeveiliging verstaan we: het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van (persoons)gegevens. De aanpak van Noordwijk is zowel normgebaseerd als risicogebaseerd.

Implementatie BIO 2.0: De nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid wordt volledig doorgevoerd, inclusief de beheersmaatregelen die aansluiten op de Europese NIS2-richtlijn.
Voorbereiding Cyberbeveiligingswet: De wet treedt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 in werking. Bestuurders krijgen expliciete verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging en moeten voldoen aan zorg-, meld- en registratieplichten.

Risicobeheersing: Er is voortdurende aandacht voor cyberdreigingen zoals gijzelsoftware (ransomware), met technische, procedurele en (bewustzijns)maatregelen.
Verantwoording en audits: Jaarlijkse ENSIA-audit en externe toetsing om naleving van BIO 2.0 en NIS2 (cyberbeveiligingswet) te borgen.
Met deze maatregelen zorgen we voor een betrouwbare, veilige en toekomstbestendige informatievoorziening.'

Informatiebeheer
Een goede informatiehuishouding is cruciaal voor een integere, weerbare en robuuste organisatie. Het zorgt voor een efficiënte en betrouwbare overheid. Het op orde houden van de informatiehuishouding is een continu proces. In 2026 worden de oude zaakapplicaties van de voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout verder uitgefaseerd met als doel een volledige uitfasering per 31 december 2026. Dit is een langlopend project, waarbij onderzocht wordt waar de informatie van de gemeenten van voor de fusie bewaard kan worden. Daarnaast is het een continu proces om binnen de geldende termijnen te archiveren en vernietigen, zowel fysiek als digitaal. We hebben onze e-mail archivering ingericht in de vorm van onder andere de Capstone methodiek. We richten in 2026 onze digitale archieven, SharePoint en de organisatiebrede gouvernance op informatie verder in en optimaliseren waar nodig. Het huidige zaaksysteem heeft een looptijd van 10 jaar en wordt opnieuw aanbesteed in 2028.

Privacy
Per 28 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door de komst van de AVG hebben organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verplichtingen. In 2025 is een begin gemaakt met de inventarisatie van het privacybeleid en daarin ontbrekende informatie. We actualiseren het beleid zal in 2026 op basis van die bevindingen.

Verder zetten we in 2026 stappen voor het vergroten van de kennis onder alle medewerkers in de vorm van e-learnings en toelichting in de clusters.
Nog meer dan nu zal ook het (bewust) gebruiken van AI-componenten worden bekeken. Zowel binnen de organisatie als ook met betrekking tot het aanbod met leveranciers. De vraag of bepaalde applicaties en/of samenwerkingen door (buitenlandse) overnames en/of AI toepassingen nog gebruikt kunnen worden (onder de bestaande voorwaarden), wordt verder onderzocht.

Voor de Wpg staat een jaarlijks terugkerende audit op het programma, waarbij we ernaar streven om de puntjes op de i te zetten naar aanleiding van de vorige auditronde. We kunnen concluderen naar aanleiding van de audit 2025, dat dit louter een kwestie is van het aanbrengen van verfijningen.

Tot slot is de verwachting dat 2026 in het teken staat van een toename in het uitvoeren van DPIA's, mede als gevolg van technologische ontwikkelingen zoals AI.

Informatieverstrekking aan de raad/ doorlooptijden van schriftelijke en feitelijke vragen
De raad heeft verschillende instrumenten om informatie te vragen aan het college en/of de ambtelijke organisatie. Ieder instrument kent zijn eigen termijn van beantwoording.

In het reglement van orde van de raad is vastgelegd:
- Artikel 32; Schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester.
  Schriftelijke termijn van beantwoording is maximaal 30 dagen. Mondelinge beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering, mits 48 uur voor de vergadering ingediend (behandeling als rondvraag).

- Artikel 33; Verzoek om inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft doch in ieder geval binnen 10 dagen.
  In het presidium is afgesproken om het nieuwe iBabs-systeem voor feitelijke vragen te monitoren qua afhandelingstermijnen waarbij gekeken wordt hoe andere gemeenten hier mee om gaan. Dat kan leiden tot een aanpassing van de verordening maar mogelijke aanpassingen van termijnen moeten uiteraard ook uitvoerbaar zijn.

Daarnaast is vastgelegd in artikel 1 van de verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning dat een raadslid of commissielid zich tot de griffie of rechtstreeks tot een ambtenaar kan wenden met een verzoek om feitelijke informatie, en inzage of afschriften van documenten die openbaar zijn. De schriftelijke beantwoording volgt zo snel mogelijk door de ambtenaar aan het commissie- of raadslid (in de praktijk loopt dit via het iBabs-systeem/ de griffie).

De doorlooptijden van deze instrumenten worden gemonitord. In de Paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarrekening wordt hierover aan de raad gerapporteerd.

Rechtmatigheid

Met de rechtmatigheidsverantwoording doen we vanaf begrotingsjaar 2023 als college zelf een uitspraak over de rechtmatigheid. Dit lag bij de accountant, maar bij wet is nu geregeld dat het college dit doet. De bedoeling van de wijziging is dat dit de naleving van wet – en regelgeving bij het financieel handelen van de gemeente bevordert. Het inzicht in en de zekerheid over het overheidshandelen, in andere woorden de transparantie en de integriteit, worden hierdoor versterkt. De verantwoordingsgrens is 2%, dat wil zeggen dat bij minder dan 2% fouten het college zich positief kan uitspreken over rechtmatigheid. Deze grens is vastgelegd in de Financiële Verordening.

Effectieve en efficiënte organisatie

Het college heeft op 16 juni 2025 de raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over welke stappen gezet gaan worden voor metingen voor efficiëntie en effectiviteit.
Zoals aangegeven rapporteren we dit via de P&C-producten, hiermee doelend op deze paragraaf Bedrijfsvoering. Tijdens het opstellen van deze Programmabegroting 2026-2029 is de stand van zaken en de vervolgplanning als volgt.

Formatiecalculatie

Bij deze methodiek worden tijdsnormen per taak of procesonderdeel bepaald met behulp van een bestaand model of door de eigen normen van de organisatie te gebruiken. Aan de hand van aantallen (bv. aanvragen) en normtijden kan dan bepaald worden hoeveel formatie nodig is.

In Noordwijk kiezen we voor deze methodiek voor het Klantcontactcentrum (KCC) en bij het inrichten van de nieuwe processen voor de bouwtaken die overkomen van de ODWH.

- Bij het KCC is een basis gelegd voor deze methodiek. Van de meeste ‘producten’ zijn de ‘Noordwijkse normtijden per product’ in beeld gebracht. In 2026 verfijnen we dit en vullen we dit overzicht verder aan, ook met aantallen. Daarnaast vergelijken we - waar mogelijk - de normtijden met andere gemeenten. Op basis van deze analyse bekijken we in 2026 of en welke normtijden voor verbetering vatbaar zijn zodat eventuele verbeterslagen ingepland kunnen worden.
- In het kader van de invlechting van de bouwtaken die overkomen van de ODWH en het breder herinrichten van de RO-processen, is na het opvragen van offertes het bureau People make Senze geselecteerd voor het doen uitvoeren van een formatiecalculatie. Onderdeel van de uitvraag is om ook in beeld te krijgen hoe, en in welke mate, keuzes in het Omgevingsplan van invloed zijn op de benodigde formatie en gemeente specifieke omstandigheden, zoals de vastgestelde Adviesrechtlijst en specifieke beleidskaders. Planning is om in het eerste kwartaal 2026 de eerste opzet te hebben ontvangen.

Vergelijkingen met andere gemeenten
Noordwijk gebruikt Noordwijk in cijfers. Dit is een instrument waarmee we de gemeente op diverse gebieden cijfermatig kunnen vergelijken met andere gemeenten. Daarnaast onderzoeken we hoe we meer inzicht kunnen krijgen in vraagstukken rondom de bedrijfsvoering. Dit onderzoek staat gepland voor het najaar van 2025. Afhankelijk van de uitkomst hiervan stellen we in het najaar een planning op en kan naar verwachting in 2026 worden gestart met de implementatie van relevante onderdelen.

Lean
We zetten gemeentebreed in op de Lean-methodiek als structurele aanpak voor procesverbetering. Hierbij is expliciete aandacht voor de rol van leidinggevenden, de tijdsinvestering van medewerkers en het aanbieden van gerichte trainingen ter ondersteuning. Lean leidt tot efficiëntere werkprocessen en verhoogt klanttevredenheid. Medewerkers worden actief betrokken bij het verbeteren van hun werkprocessen. Dit leidt niet alleen tot betere resultaten, maar ook tot meer werkplezier. Voor uitvoerende processen kunnen normen worden vastgesteld, zoals doorlooptijden, waarmee prestaties meetbaar en stuurbaar worden. Ten tijde van het opstellen van deze begroting worden al trainingen voor leidinggevenden en medewerkers gegeven. Gelijktijdig werken we aan de aanpak en planning voor het vervolg in 2026.

Klanttevredenheidsonderzoek
Dit is hiervoor al gemeld onder Dienstverlening, maar wordt hier volledigheidshalve ook genoemd. Bij de behandeling van de Perspectiefnota heeft de raad het eerder geschrapte budget voor klanttevredenheidsonderzoeken weer beschikbaar gesteld vanaf 2026. In 2026 kiezen we de methodiek en starten we met de metingen.

Medewerkers onderzoek
Dit is hiervoor al gemeld onder Organisatieontwikkeling, maar wordt hier volledigheidshalve ook genoemd. Bij de keuze voor een nieuwe aanbieder en vorm voor het medewerkers onderzoek, hebben we bewust gekozen voor een methodiek van continu meten. Vanaf eind 2025 worden de eerste resultaten zichtbaar en hebben we na enkele maanden inzicht in trends.

2.3.6 Verbonden partijen

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een mogelijkheid is om de uitvoering in eigen beheer door een gemeentelijke dienst uit te voeren. Er kan ook worden gekozen om een taak in te kopen bij een marktpartij. Als derde mogelijkheid is er uitbesteden aan een verbonden partij. In tegenstelling tot een marktpartij heeft de gemeente bij een verbonden partij naast een financieel ook een bestuurlijk belang. Dit kan zijn een gemeenschappelijke regeling, waarin gemeenten onderling samenwerken, zoals bij voorbeeld de sociale dienst ISD of de HECHT. Het kan ook gaan om een privaatrechtelijke organisatie. Zo is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar de gemeente Noordwijk aandeelhouder van is, ook een verbonden partij.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna wordt een lijst van verbonden partijen gepresenteerd waarin opgenomen de doelstelling, de financiële bijdrage van de gemeente, eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij en de risico's die zich voor kunnen doen.

Visie op verbonden partijen

De gemeente Noordwijk zet in op een netwerkende en participatieve overheid.
De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.
Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Accounthouderschap

Noordwijk is aandacht om het accounthouderschap voor verbonden partijen en belangrijke subsidierelaties verder te verbeteren. Dit project kent vier uitgangspunten: Beleid; sterke partner in de regio; naar een 8 voor dienstverlening en financieel grip. Behandeling van de financiële stukken (met name begrotingen en jaarverslagen) krijgen extra aandacht bij behandeling in de raad.

Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen

De toegestane indexering van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks vastgesteld door de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR). Dit gebeurt op basis van de indexcijfers van het Centraal Planbureau (CPB) zoals opgenomen in de circulaires van het gemeentefonds. Het vorige kabinet heeft echter besloten om de indexering van het gemeentefonds vanaf 2024 te koppelen aan de ontwikkelingen van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Deze is lager dan de daarvoor gebruikte cijfers. Voor gemeenten leidt dit tot lagere inkomsten. De werkgroep FKGR heeft de gemeenten geadviseerd de gemeenschappelijke regelingen een taakstelling van 6% op te leggen.

Overzicht invulling 6% bezuinigingsopdracht gemeenschappelijke regelingen

Vanuit de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) is in de brief waarin de toegestane indexering voor de begrotingen voor 2026 ook een bezuinigingsopdracht van 6% vanaf 2026 opgenomen.

In principe geldt deze brief voor de GR-en die over de gehele regio opereren. Dit zijn (relevant voor Noordwijk) de Omgevingsdienst (ODWH), de Veiligheidsregio (VRHM), Hecht (GGD), Holland Rijnland (HR) en de Serviceorganisatie Zorg (SOZ).

Een aantal GR-en die sub-regionaal werken vallen hier dus niet onder. In het verleden heeft onder meer de Intergemeentelijke Sociale Dienst Duin- en Bollenstreek (ISD) in de bespreking naar deze norm verwezen. In de subregio Duin- en Bollenstreek is afgesproken om de bezuinigingsopdracht ook bij deze GR-en naar te leggen. Voor alle GR-en geldt dat er naast de taakstelling wel een inflatiecorrectie is toegestaan gebaseerd op de indices van CPB voor 2026 van 2,1% voor beloning werknemers en 2,7% voor netto materieel.

ODWH
Bijdrage:
Voor 2025: € 5.893.000,-
Voor 2026: € 5.500.000,-
De ODWH heeft de taakstelling van 6% volledig verrekend in de bijdrage voor 2026.

VRHM
Bijdrage:
Voor 2025: € 3.745.874,-
Voor 2026: € 3.824.252,-
De VRHM heeft aangegeven geen invulling te kunnen geven aan de taakstelling. In 2023 is juist een plan gemaakt (en gedeeltelijk aangenomen) om een aantal achterstanden op het gebied van opleidingen en investeringen in te halen. Dit heeft geleid tot een extra .stijging van de bijdrage de komende jaren. Voor de begroting 2026 heeft 1% ruimte gevonden voor het invullen van interne knelpunten. Voor de komende jaren zal opnieuw naar bezuinigingsmogelijkheden worden gezocht.

Hecht
Bijdrage:
Voor 2025: € 3.191.000,-
Voor 2026: € 3.136.000,-
Hecht heeft de afgelopen twee jaar te maken gehad met tekorten waardoor het eigen vermogen ernstig is gedaald. De komende jaren moet dit uit de beschikbare middelen worden aangevuld. Desondanks heeft HECHT aangegeven voor 2026 een besparing van 4,6% te kunnen realiseren. Voor de begroting 2027 zal worden gezocht naar aanvullende besparingen.

Holland Rijnland
Bijdrage:
Voor 2025: € 651.434,-
Voor 2026: € 632.846,-
Holland Rijnland heeft de taakstelling van 6% volledig verrekend in de bijdrage voor 2026.

SOZ
Bijdrage:
Voor 2025: € 301.426,-
Voor 2026: € 340.839
Het bestuur van SOZ heeft geen invulling te gegeven aan de besparing van 6%, omdat de organisatie pas twee jaar bestaat en voor grote opgaven staat op het gebied van jeugdhulp de komende jaren.

ISD
Bijdrage:
Voor 2025: € 4.554.950,-
Voor 2026: € 4.342.100,-
Hoewel de ISD Bollenstreek formeel geen onderdeel uitmaakt van de scope van de FKGR, hebben wij wel meegedaan aan het onderzoek. Het advies van de FKGR is een uniforme taakstelling van 6% voor alle gemeenschappelijke regelingen vanaf 2026. Voor de ISD betekent dit volgens het rapport van Berenschot een bedrag van € 4,5 miljoen.
Hiervan is in voorliggende begroting een bedrag van € 3,9 miljoen verwerkt.
Uitvoeringskosten

GR KDB
Bijdrage:
Voor 2025: € 3.602.000,-
Voor 2026: € 3.691.000,-
Op 5 december 2024 is het ‘Implementatieplan 2.0, uitwerking meerjarenvisie 2024-2030’, door het Algemeen Bestuur van de GR KDB vastgesteld. Dit implementatieplan richt zich op de doorontwikkeling van Provalu (en daarmee de GR KDB) tot een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf, waarbij vier initiatieven centraal staan. Zoals in het implementatieplan is uiteengezet, brengen deze initiatieven extra lasten met zich mee voor de GR KDB. De besparingen die hiermee worden gerealiseerd bij de zijn voornamelijk terug te zien in de uitgaven bij de gemeentelijke sociale dienst (bijstand). Een verdere invulling van genoemde besparingsopdracht, zou de uitvoering van onze wettelijke taken aantasten. Daarnaast bestaan de lasten grotendeels uit loonkosten voor de verschillende doelgroepen (onder andere oud-WSW) waarvoor een geldende cao bestaat.

Lijst van verbonden partijen
Volgens het BBV-voorschrift is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze begroting. De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma’s opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het begrotingsjaar 2026 (volgens het BBV). Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf ‘Weerstandstandsvermogen’ zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico’s van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico’s per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) waarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:
Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Twee collegeleden in het Algemeen Bestuur; collegelid in Dagelijks Bestuur				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	27.791.400			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	-	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	-
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	-	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	-
Resultaat 2024:	€	349.183			

Risico's:
De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', waarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinrichting(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie wordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:
De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwerken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	-			
Eigen vermogen 1-1-2026:	€	224.505	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	259.120
Vreemd vermogen 1-1-2026:	€	8.775.495	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	17.626.644
Resultaat 2024:	€	-			

Toelichting financiën:
De gemeenschappelijke regeling is een samenwerking aangegaan met Meerlanden BV. Hiervoor is MeerVAB B.V. opgericht. De GR is voor 50% eigenaar van de BV. Aande GR betalen de gemeenten geen bijdrage. De inkomsten van de GR komen via MeerVAB BV. De bijdrage voor het uitvoeren van de taken betalen de gemeenten aan de BV. Dit is voor de gemeenten echter geen verbonden partij.

Risico's:
Eventueel onvoorziene kosten in van de bouw van de overslaginstallatie.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
Hoogwaardige brandweerzorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitoefenen van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:
Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	3.824.252			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	6.455.203	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	6.222.000
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	68.478.161	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	68.711.364
Resultaat 2024:	€	3.152.807			

Toelichting financieel belang:
Eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de geprognotiseerde balans uit de begroting 2019.

Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's hebben onder andere betrekking op de aanwezigheid van gekwalificeerd of boventallig personeel, de indexpercentages, veranderende wet- en regelgeving en de afschrijving van bedrijfsmiddelen.

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepen-vervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:
Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid en raadslid in het Algemeen Bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	632.846			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	2.738.802	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	4.613.705
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	33.409.198	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	33.409.295
Resultaat 2024:	€	45.472			

Toelichting financieel belang:
De toename van het eigen vermogen wordt vooral veroorzaakt door middelen voor de Regionale Investeringsagenda.

Risico's: Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen.

Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (Provalu) (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoording van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	3.564.000			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	4.506.000	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	4.016.000
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	2.014.000	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	2.111.000
Resultaat 2024:	€	-71.000			

Toelichting financieel belang:
Dit inclusief het budget voormalig WSW

Risico's:
De bijdrage van de gemeente is afhankelijk van het bedrijfsresultaat van Provalu. De verdiencapaciteit van de medewerkers die nog onder de WSW regeling vallen neemt door daling van het aantal medewerkers af.

HECHT, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
HECHT (tot 2021 bekend als Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden), met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de HECHT tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:
HECHT bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisisomstandigheden.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	3.136.000			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	839.000	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	2.117.000
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	17.069.000	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	18.840.000
Resultaat 2024:	€	-390.000			

Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de HECHT onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).

Service Organsatie Zorg (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De Service Organisatie Zorg (SOZ) is vanaf 2023 belast met de regionale uitvoering van Jeugdhulp in de regio Holland Rijnland. Deze niewue gemeenschappelijke regeling komt in de plaats van de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	340.839			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	-	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	-
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	19.018	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	19.018
Resultaat 2024:	€	162.605			

Toelichting financieel belang:
De Service Organisatie Zorg gaat op 1 januari 2023 van start.

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst West Holland (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	5.500.000			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	1.013.000	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	319.000
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	14.000.000	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	14.000.000
Resultaat 2024:	€	343.000			

Toelichting financieel belang:

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling				
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	1.301.307			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	-	**Eigen vermogen 31-12-2026:**	€	-
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	-	**Vreemd vermogen 31-12-2026:**	€	-
Resultaat 2024:	€	-			

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vuiafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel:
Met ingang van 2026 is de Meerlanden Holding NV gesplitst in de gemeenschappelijke regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstraak (GR VAB) en de MeerVAB B.V.. Deze BV is samenwerking van Meerlanden en de GR VAB, die zich richt op het inzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In de dienstverleningsovereenkomst zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden. Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding.

Openbaar belang:					
Rechtsvorm:	NV				
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	363.856			
Eigen vermogen 01-01-2026:	€	224.505	**Eigen vermogen 31-12-2022:**	€	259.120
Vreemd vermogen 01-01-2026:	€	9.000.000	**Vreemd vermogen 31-12-2022:**	€	17.833.334

Risico's:
De kosten kunnen oplopen door de CO2 heffing voor afvalverbrandingsinstallaties. De hoogte van deze heffing is nog niet bekend.

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:
De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm:	Structuur Vennootschap
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	21.411
Dividend 2026:	€ 45.680

Risico's:
Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:
Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:
De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	130.755
Dividend:	Dunea keert geen dividend uit.

Risico's:
De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Alliander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:
Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:
Alliander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	1.011.302
Dividend 2025:	€ 703.623

Vennootschappen en corporaties

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)

Doel:
Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.
Het verrichten van alle overige handelingen op commercieel en financieel gebied, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Openbaar belang:
De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	65.000
Dividend:	De GOM keert geen dividend uit.

Risico's:
De vijf Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.

Stichtingen en verenigingen

Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en sinds kort 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting				
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.				
Financieel belang/bijdrage 2025:	€	392.791			
Eigen vermogen 01-01-2024:	€	1.044.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	€	1.005.360
Vreemd vermogen 01-01-2024:	€	499.945	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	€	595.449
Resultaat 2024:	€	242.385			

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vereniging van Nederlandse Gemeente (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappeijke diensten voor gemeenten uit.

Rechtsvorm:	Vereniging				
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV				
Financieel belang/bijdrage 2026:	€	290.700			
Eigen vermogen 01-01-2024:	€	56.301.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	€	60.361.000
Vreemd vermogen 01-01-2024:	€	2.150.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	€	1.541.000
Resultaat 2023:	€	2.824.000			

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichtingen en verenigingen

Stichting Greenport Duin en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De Stichting heeft tot doel te komen tot een regionale aanpak van de ruimtelijke ordening.

Rechtsvorm:	Stichting			
Zeggenschap:				
Financieel belang/bijdrage 2024:	€	18.000		
Eigen vermogen 01-01-2024:	pm		**Eigen vermogen 31-12-2024:**	pm
Vreemd vermogen 01-01-2024:	pm		**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	pm
Resultaat 2024:	pm			

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel :
Het verbeteren van de economische prestaties van de Duin- en Bollenstreek met behoud van de woonaantrekkelijkheid.

Openbaar belang: het versterken en stimuleren van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven – en kennisinstellingen (hierna tezamen ook te noemen: "triple helix") op de sectoren Greenport, Toerisme, Zorg en Space/Tech en de crossovers daartussen.

Rechtsvorm:	Stichting			
Zeggenschap:	Burgemeester in de Raad van Toezicht			
Financieel belang/bijdrage 2025:	€	261.138		
Eigen vermogen 31-12-2024:	pm		**Eigen vermogen 31-12-2024:**	pm
Vreemd vermogen 31-12-2024:	pm		**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	pm
Resultaat 2023:	pm			

Risico's: daar de begroting van de Economic Board is opgesteld vanuit de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de deelnemende gemeenten en halfjaarlijkse voortgangsrapportages worden aangeleverd zijn de financiële risico's beperkt.

2.3.7 Grondbeleid

De gemeente Noordwijk voert actief grondbeleid waar kan (situationeel grondbeleid). Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid 2025-2028 die in juni 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit. In het Boek Grondbedrijf wordt de (financiële) stand van zaken van de projecten gepresenteerd.
Het meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

BBV

Het BBV de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening.
De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- De systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- Het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- De looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- Wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst conform artikel 13.11 Omgevingswet jo. 8.15 Omgevingsbesluit;
- 'Warme gronden', gronden waar de gemeente een voornemen heeft om te ontwikkelen.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2025. Het financieel effect daarvan is in de Programmabegroting 2026-2029 verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder.
Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2025 aan de openingsbalans toegevoegd.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Verkeer en Parkeren (Programma 3)

Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten. Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren (waar mogelijk) ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Economie (Programma 4)

Het grondbedrijf zal ten aanzien het bedrijventerrein Space Business Park de gronduitgifte begeleiden en wordt hier een verdere invulling aan de Space Campus gegeven.
Hiernaast, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM). Gronden worden verworven, die vervolgens worden ingebracht bij de GOM.

Sport en Cultuur (Programma 6)

Noordwijk is een cultureel en sportief dorp met een rijk evenementen- en verenigingsleven, met actieve betrokkenheid van de vrijwilligers. Onder andere door gerealiseerde exploitatiewinsten op ruimtelijke projecten wordt getracht middelen vrij te maken om investeringen in deze voorzieningen mogelijk te maken.

Wonen en Ruimte (Programma 9)

Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.
De woningmarkt is de afgelopen jaren aangetrokken en de verwachting is dat dit zich de komende jaren doorzet. In 2026 zullen verschillende projecten vanuit de planvorming overgaan in de uitvoering. Dit betekent vanuit het grondbedrijf dat er onderhandelingen moeten worden gevoerd met grondeigenaren dan wel ontwikkelaars/bouwers, overeenkomsten moeten worden gemaakt en grondexploitaties moeten worden opgesteld.
De ruimtelijke projecten waar vandaan aan het grondbedrijf de meeste aandacht wordt gevraagd zijn waarschijnlijk:

Complex	Naam
1.23	Space Business Park
1.25	Bronsgeest

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen zijn in 2025 een BIE. De beschrijving van de complexen zijn opgenomen in het boek Grondbedrijf 2025, alsmede in de Programma's 4 Economie en 9 Wonen en Ruimte.

Complex	Naam
1.23	Space Business Park
1.25	Bronsgeest
1.44	Maarten Kruytstraat
1.80	Viaductweg

Voor het volgende complex wordt (mogelijk) in de loop van 2025 een besluit genomen om de grondexploitatiebegroting vast te stellen, waarmee dit complex eveneens de status van BIE krijgt.

Complex	Naam
1.16	DPO-terrein

Voor complex Schoolstraat wordt er in de loop van 2026 (mogelijk) een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen.

Faciliterende grondexploitatieprojecten

Bij faciliterende grondexploitatieprojecten heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst.
Bij de gemeente Noordwijk is dat onder andere het geval bij de herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein).

Risicoparagraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich vele risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf (MPG)

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgesteld voor het actualiseren van het boek Grondbedrijf 2025. De geüpdatete versie van het MPG is gebruikt voor de begroting van 2026.

2.3.8 Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Conform de Woo maken we informatie zowel actief als passief openbaar. De gemeente Noordwijk streeft naar een open en transparante werkwijze, waarbij inwoners op eenvoudige wijze toegang kunnen krijgen tot gemeentelijke informatie.

Sinds 19 juli 2023 is de door het Rijk ontwikkelde Woo-index beschikbaar. Deze is via de gemeentelijke website toegankelijk en biedt inwoners de mogelijkheid om documenten terug te vinden op basis van elf informatiecategorieën. Op termijn is de gemeente verplicht om deze index volledig te vullen.

In 2024 heeft de gemeente prioriteit gegeven aan de actieve publicatie van de eerste informatiecategorieën. Op 12 juli 2024 is de website open.noordwijk.nl gelanceerd, waar al documenten zoals Woo-verzoeken en besluitenlijsten van het college beschikbaar zijn. Deze website is nog volop in ontwikkeling en het zal enige tijd vergen voordat alle elf informatiecategorieën volledig beschikbaar zijn gesteld.

Per 1 november 2024 zijn de eerste informatiecategorieën verplicht actief openbaar te maken. Dit betreft:
- Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- Overige besluiten van algemene strekking;
- Informatie over organisatie en werkwijze;
- Bereikbaarheidsgegevens.

Vanaf dat moment voldoet de gemeente aan deze wettelijke verplichting. Voor de overige categorieën zijn de ingangsdata nog niet vastgesteld. Deze zijn verdeeld over drie aanvullende tranches:

Tranche 2:
- Adviezen van adviescommissies;
- Agenda en besluitenlijst van het College;
- Jaarstukken van de organisatie als geheel;
- Vergaderstukken van de Raad;
- Ingekomen stukken bij de raad.

Tranche 3:
- Woo-verzoeken en Woo-besluiten;
- Convenanten;
- Onderzoekrapporten;
- Formele klachtoordelen.

Tranche 4:
- Beschikkingen

Naar verwachting wordt bij Koninklijk Besluit bepaald dat overige informatiecategorieën vanaf het vierde kwartaal van 2025 actief openbaar gemaakt moeten worden. Noordwijk loopt hier al vooruit door documenten uit tranche 2 en 3 vanaf 2025 te publiceren.

Jaarplannen zijn al openbaar en te raadplegen via de gemeentelijke website. Met de komst van het nieuwe publicatieplatform willen we de documenten die nu nog verspreid op verschillende plekken te vinden zijn, op één centrale plek beschikbaar stellen. Op die manier wordt de informatie toegankelijker en overzichtelijker voor inwoners.

In 2025 heeft de gemeenteadviezen van de Commissie Omgevingskwaliteit, de Sportraad en de Commissie Sociaal Domein, evenals formele klachtoordelen, Woo-verzoeken en Woo-besluiten (tranche 2 en 3) gepubliceerd. Tegelijkertijd werken we aan een verdere uitbreiding van de publicaties binnen deze categorieën.

In 2026 richt de gemeente zich op de afronding van de laatste informatiecategorieën uit tranche 3 en 4, waaronder onderzoeksrapporten en beschikkingen. Daarmee wordt de volledige set van wettelijke categorieën actief openbaar gemaakt, in lijn met de landelijke verplichtingen. Aansluitend ligt de nadruk op het verbeteren van de kwaliteit van de publicaties en het verder uitbreiden van de informatiecategorieën, zodat inwoners niet alleen meer, maar ook beter toegankelijke informatie krijgen.

Organisatorische Voorbereiding

Naast de inhoudelijke publicaties besteden we veel aandacht aan de interne voorbereiding van de organisatie. Training en coaching van medewerkers zijn cruciaal voor een succesvolle implementatie van de Woo. In 2025 hebben al drie trainingen plaatsgevonden, gericht op basiskennis over actief openbaar maken en het correct anonimiseren van documenten. In 2026 worden verdiepingssessies georganiseerd om de opgedane kennis verder te versterken en medewerkers te ondersteunen bij complexere vraagstukken. Door trainingen en workshops beschikbaar te stellen, zorgen we ervoor dat medewerkers structureel en duurzaam met openbaarmaking kunnen werken.

Conclusie

De gemeente Noordwijk hanteert een gefaseerde aanpak: enerzijds door de organisatie klaar te maken voor de Woo, anderzijds door de informatiecategorieën stapsgewijs openbaar te maken conform de wettelijke vereisten.

3. Financiële begroting

3.1 Inleiding

De financiële begroting heeft de volgende doelen:
1. Autorisatie: na vaststelling door de gemeenteraad goedkeuring geven aan het doen van uitgaven;
2. Allocatie: keuzes maken voor welke taken de middelen worden ingezet;
3. Inzicht: verschaffen van inzicht in de financiële begroting, ook op lange termijn.

Hoewel in het programmaplan eveneens meerjarige cijfers per programma zijn opgenomen, heeft dit deel tot doel daar een nadere toelichting op te geven.

In het BBV zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële begroting. De bedoeling is om de transparantie van deze programmabegroting te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn uitgangspunten voor de structuur van de programmabegroting.

3.2 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt bij de totstandkoming van de ramingen in de financiële begroting. In het volgende overzicht staan de belangrijkste uitgangspunten weergegeven.

Uitgangspunten Programmabegroting 2026-2029				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Algemene uitkering	September-circulaire 2025	September-circulaire 2025	September-circulaire 2025	September-circulaire 2025
Lonen/premies	4,1%	4,1%	4,1%	4,1%
Prijzen (algemeen)	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Subsidies	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Leges en rechten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
OZB opbrengsten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Afvalstoffenheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Rioolheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Kapitaallasten (omslagpercentage)	1,1%	1,1%	1,2%	1,3%
Aantal inwoners	46.493	46.722	46.945	47.169

3.3 Totaaloverzicht lasten en baten per programma

Bedragen in €	Realisatie 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Naam programma	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 15.142.842	€ 6.883.929	€ 10.099.596	€ 3.260.758	€ 12.214.847	€ 3.432.220	€ 13.336.454	€ 3.518.644	€ 12.843.871	€ 3.346.531	€ 13.359.721	€ 3.000.486
2. Veiligheid	€ 6.186.345	€ 446.104	€ 6.673.128	€ 288.935	€ 6.838.330	€ 300.347	€ 7.091.990	€ 312.056	€ 7.347.848	€ 324.260	€ 7.563.219	€ 336.957
3. Verkeer en Parkeren	€ 10.590.230	€ 1.009.677	€ 12.061.228	€ 700.130	€ 12.678.327	€ 718.333	€ 13.257.219	€ 737.009	€ 13.538.479	€ 756.171	€ 13.614.708	€ 775.832
4. Economie	€ 4.722.499	€ 897.953	€ 4.521.056	€ 905.582	€ 4.313.773	€ 757.131	€ 4.437.673	€ 781.287	€ 4.200.602	€ 806.074	€ 4.299.778	€ 809.233
5. Onderwijs	€ 5.329.575	€ 1.065.102	€ 5.978.526	€ 903.681	€ 5.807.212	€ 1.056.638	€ 5.535.051	€ 1.072.854	€ 5.827.651	€ 1.089.492	€ 5.999.191	€ 1.106.562
6. Sport en Cultuur	€ 9.370.994	€ 1.738.801	€ 9.674.235	€ 2.144.074	€ 16.466.680	€ 1.622.351	€ 11.857.738	€ 1.506.342	€ 11.899.672	€ 1.545.247	€ 11.894.689	€ 1.585.235
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 57.670.635	€ 21.045.624	€ 58.587.797	€ 16.004.939	€ 62.241.639	€ 17.048.236	€ 61.482.073	€ 16.359.438	€ 61.834.470	€ 16.816.902	€ 61.114.471	€ 15.187.353
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 22.768.254	€ 18.490.667	€ 25.824.108	€ 19.991.044	€ 27.117.940	€ 19.755.725	€ 25.819.893	€ 20.345.063	€ 28.239.649	€ 22.585.424	€ 29.039.713	€ 23.249.960
9. Wonen en Ruimte	€ 10.435.061	€ 6.802.849	€ 11.400.478	€ 8.330.955	€ 8.183.620	€ 5.078.270	€ 5.596.480	€ 2.458.446	€ 8.747.461	€ 6.729.484	€ 8.096.068	€ 4.210.524
Subtotaal Programma's	**€ 142.216.435**	**€ 58.380.706**	**€ 144.820.152**	**€ 52.530.098**	**€ 155.862.368**	**€ 49.769.251**	**€ 148.414.571**	**€ 47.091.139**	**€ 154.479.703**	**€ 53.999.585**	**€ 154.981.558**	**€ 50.262.142**
Algemene dekkingsmiddelen		€ 107.383.693	€ 1.124.956	€ 108.367.474		€ 115.335.128		€ 116.833.107		€ 117.979.100		€ 122.380.570
Overhead	€ 19.103.940		€ 19.676.356		€ 20.058.788		€ 19.246.303		€ 19.783.834		€ 20.292.797	
Vennootschapsbelasting	€ -		€ -		€ -		€ -		€ -		€ -	
Onvoorzien	€ -		€ 76.000		€ 50.000		€ 100.000		€ 150.000		€ 200.000	
Totaal baten en lasten	**€ 161.320.375**	**€ 165.764.399**	**€ 165.697.464**	**€ 160.897.572**	**€ 175.971.156**	**€ 165.104.379**	**€ 167.760.874**	**€ 163.924.246**	**€ 174.413.537**	**€ 171.978.685**	**€ 175.474.355**	**€ 172.642.712**
Totaal saldo van baten en lasten	**€ 4.444.024**		**€ -4.799.892**		**€ -10.866.777**		**€ -3.836.628**		**€ -2.434.852**		**€ -2.831.643**	
Toevoeging/Onttrekking aan Reserves:												
Toevoegingen	€ 15.562.569		€ 8.523.289		€ 7.981.917		€ 2.775.668		€ 4.118.904		€ 2.303.488	
Onttrekkingen		€ 15.082.371		€ 13.323.181		€ 18.148.095		€ 6.861.750		€ 5.611.461		€ 5.193.989
Subtotaal Mutaties Reserves	**€ 15.562.569**	**€ 15.082.371**	**€ 8.523.289**	**€ 13.323.181**	**€ 7.981.917**	**€ 18.148.095**	**€ 2.775.668**	**€ 6.861.750**	**€ 4.118.904**	**€ 5.611.461**	**€ 2.303.488**	**€ 5.193.989**
	€ 176.882.944	**€ 180.846.770**	**€ 174.220.753**	**€ 174.220.753**	**€ 183.953.073**	**€ 183.252.474**	**€ 170.536.542**	**€ 170.785.996**	**€ 178.532.441**	**€ 177.590.146**	**€ 177.777.843**	**€ 177.836.701**
Resultaat		**€ 3.963.828**		**€ -**		**€ -700.599**		**€ 249.454**		**€ -942.295**		**€ 58.858**

3.4 Structureel en reëel evenwicht

Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Het structureel evenwicht geeft aan of de inkomsten en uitgaven van de gemeente op de lange termijn in balans zijn. Als dit niet het geval is, is de kans groot dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

In 2027 tot en met 2029 wordt een positief structureel resultaat verwacht, wat wijst op een stabiele financiële positie. Alleen in 2026 is het structureel resultaat negatief.
Het reëel evenwicht, waarbij de inkomsten en uitgaven in verhouding zijn tot de economische omstandigheden (de ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar), blijft over de hele periode een belangrijk aandachtspunt voor de financiële gezondheid van de gemeente. Het handhaven van zowel structureel als reëel evenwicht is essentieel om de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening op lange termijn te waarborgen.

Het onderstaande overzicht laat de opbouw van het structurele begrotingsresultaat van deze begroting zien (conform het schema uit de notitie BBV over structurele en incidentele baten en lasten). De financieel toezichthouder, de provincie, hanteert het principe dat de begroting 2026 of de meerjarenraming uiterlijk in 2029 structureel en reëel moet sluiten. Te concluderen valt dat onze begroting aan dat criterium voldoet en daarmee dus structureel in evenwicht is.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x €)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo baten en lasten	€ -10.866.777	€ -3.836.628	€ -2.434.852	€ -2.831.643
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ 10.166.178	€ 4.086.082	€ 1.492.557	€ 2.890.501
Begrotingssaldo na bestemming	**€ -700.599**	**€ 249.454**	**€ -942.295**	**€ 58.858**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	€ 769.321	€ -1.045.941	€ -1.948.962	€ -2.110.244
Structureel begrotingssaldo	**€ -1.469.920**	**€ 1.295.395**	**€ 1.006.667**	**€ 2.169.102**

Door onze toezichthouder is geadviseerd om onderstaand overzicht op te nemen in de begroting om op deze wijze het structurele begrotingssaldo te laten zien.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x €)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten exclusief mutaties reserves	€ -175.971.156	€ -167.760.874	€ -174.413.537	€ -175.474.355
Baten exclusief mutaties reserves	€ 165.104.379	€ 163.924.246	€ 171.978.685	€ 172.642.712
Geraamd saldo van baten en lasten	**€ -10.866.777**	**€ -3.836.628**	**€ -2.434.852**	**€ -2.831.643**
Toevoegingen aan reserves	€ -7.981.917	€ -2.775.668	€ -4.118.904	€ -2.303.488
Onttrekkingen aan reserves	€ 18.148.095	€ 6.861.750	€ 5.611.461	€ 5.193.989
Geraamd resultaat	**€ -700.599**	**€ 249.454**	**€ -942.295**	**€ 58.858**
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	€ -18.533.640	€ -5.984.042	€ -6.886.437	€ -3.478.871
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	€ 19.302.961	€ 4.938.101	€ 4.937.475	€ 1.368.627
Structureel begrotingssaldo	**€ -1.469.920**	**€ 1.295.395**	**€ 1.006.667**	**€ 2.169.102**

Voor een specificatie van de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar 3.12 Overzicht incidentele baten en lasten.

In het gepresenteerde structurele begrotingssaldo zijn de structurele toevoegingen aan de reserves voor de instandhouding van ICT en onderwijshuisvesting en het reserveren voor toekomstige kapitaallasten van vervangingsinvesteringen voor zwem- en sportaccommodaties niet als kosten meegenomen. Hierdoor lijkt het dat we structureel een

begrotingssaldo overhouden. Zouden de bovengenoemde kosten hierin meegenomen zijn dan wordt het begrotingssaldo wezenlijk lager. Volgens de voorgeschreven handelwijze om het structurele begrotingssaldo te bepalen zijn deze toevoegingen aan de reserves incidenteel van aard. En daarom uit het structurele begrotingssaldo gehaald.

Naast het structureel en reëel evenwicht dient volgens de provincie de begroting ook formeel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat alle lasten, zowel structurele als incidentele lasten, gedekt zijn door baten (te weten het “begrotingssaldo na bestemming”). In 2026 en 2028 is dat niet het geval maar in het laatste jaar 2029 wel weer. Dat betekent dat onze begroting niet alleen in structurele zin maar ook formeel in evenwicht is.

3.5 Geprognosticeerde balans

Voor de uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente wordt de geprognosticeerde balans weergegeven. Dit geeft onder meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen en het meerjarig verloop van de reserves en voorzieningen. Deze balans bevat de posten om het EMU-saldo (ook wel overheidssaldo genoemd) en de financiële kengetallen te kunnen berekenen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting				
Prognose meerjarenbalans	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	€ 629	€ 647	€ 643	€ 142	€ 142	€ 120
Materiële vaste activa	€ 210.175	€ 264.370	€ 262.278	€ 276.285	€ 280.555	€ 279.212
Financiële vaste activa	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409
Totaal vaste activa	**€ 238.213**	**€ 292.426**	**€ 290.330**	**€ 303.836**	**€ 308.106**	**€ 306.741**
Vlottende activa						
Voorraden	€ 18.967	€ 15.662	€ 16.692	€ 16.015	€ 7.830	€ -
Uitzettingen	€ 61.352	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205
Liquide middelen	€ 474	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127
Totaal vlottende activa	**€ 90.920**	**€ 42.994**	**€ 44.024**	**€ 43.347**	**€ 35.162**	**€ 27.332**
Totaal activa	**€ 329.133**	**€ 335.420**	**€ 334.354**	**€ 347.183**	**€ 343.268**	**€ 334.073**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	€ 162.185	€ 155.195	€ 145.029	€ 140.242	€ 138.999	€ 135.166
Resultaat boekjaar	€ 3.964	€ -	€ -701	€ 249	€ -942	€ 59
Voorzieningen	€ 18.601	€ 17.873	€ 17.035	€ 16.398	€ 15.920	€ 15.441
Vaste schuld	€ 122.562	€ 122.220	€ 131.307	€ 149.749	€ 148.069	€ 142.248
Totaal vaste passiva	**€ 307.312**	**€ 295.288**	**€ 292.670**	**€ 306.638**	**€ 302.046**	**€ 292.914**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	€ 7.140	€ 25.451	€ 27.003	€ 25.864	€ 26.541	€ 26.478
Overlopende passiva	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681
Totaal vlottende passiva	**€ 21.821**	**€ 40.132**	**€ 41.684**	**€ 40.545**	**€ 41.222**	**€ 41.159**
Totaal passiva	**€ 329.133**	**€ 335.420**	**€ 334.354**	**€ 347.183**	**€ 343.268**	**€ 334.073**

Toelichting op de balans

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie		Begroting			
Prognose meerjarenbalans	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	€ 629	€ 647	€ 643	€ 142	€ 142	€ 120
Materiële vaste activa	€ 210.175	€ 264.370	€ 262.278	€ 276.285	€ 280.555	€ 279.212
Financiële vaste activa	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409	€ 27.409
Kapitaalverstrekkingen	€ *4.260*	€ *4.260*	€ *4.260*	€ *4.260*	€ *4.260*	€ *4.260*
Verstrekte leningen	€ *16.433*	€ *16.433*	€ *16.433*	€ *16.433*	€ *16.433*	€ *16.433*
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ *6.716*	€ *6.716*	€ *6.716*	€ *6.716*	€ *6.716*	€ *6.716*
Totaal vaste activa	**€ 238.213**	**€ 292.426**	**€ 290.330**	**€ 303.836**	**€ 308.106**	**€ 306.741**
Vlottende activa						
Voorraden	€ 18.967	€ 15.662	€ 16.692	€ 16.015	€ 7.830	€ -
Onderhanden werk: Bouwgrond in exploitatie	€ *22.930*	€ *19.625*	€ *17.214*	€ *16.537*	€ *8.352*	€ -
Voorziening: Bouwgrond in exploitatie	€ *3.963*	€ *3.963*	€ *522*	€ *522*	€ *522*	€ -
Overige grond- en hulpstoffen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gereed product en handelsgoederen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vooruitbetalingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen	€ 61.352	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205	€ 17.205
Vorderingen (o.a. debiteuren)	€ *12.978*	€ *12.978*	€ *12.978*	€ *12.978*	€ *12.978*	€ *12.978*
Verstrekte kasgeldleningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Rekening-courant tegoeden	€ *233*	€ *233*	€ *233*	€ *233*	€ *233*	€ *233*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	€ *44.147*	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	€ *3.994*	€ *3.994*	€ *3.994*	€ *3.994*	€ *3.994*	€ *3.994*
Liquide middelen	€ 474	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127	€ 10.127
Totaal vlottende activa	**€ 90.920**	**€ 42.994**	**€ 44.024**	**€ 43.347**	**€ 35.162**	**€ 27.332**
Totaal activa	**€ 329.133**	**€ 335.420**	**€ 334.354**	**€ 347.183**	**€ 343.268**	**€ 334.073**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	€ 162.185	€ 155.195	€ 145.029	€ 140.242	€ 138.999	€ 135.166
Resultaat boekjaar	€ 3.964	€ -	€ -701	€ 249	€ -942	€ 59
Voorzieningen	€ 18.601	€ 17.873	€ 17.035	€ 16.398	€ 15.920	€ 15.441
Vaste schuld	€ 122.562	€ 122.220	€ 131.307	€ 149.749	€ 148.069	€ 142.248
Opgenomen leningen	€ *122.487*	€ *122.145*	€ *131.232*	€ *149.674*	€ *147.994*	€ *142.173*
Waarborgsommen	€ *75*	€ *75*	€ *75*	€ *75*	€ *75*	€ *75*
Overige vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste passiva	**€ 307.312**	**€ 295.288**	**€ 292.670**	**€ 306.638**	**€ 302.046**	**€ 292.914**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	€ 7.140	€ 25.451	€ 27.003	€ 25.864	€ 26.541	€ 26.478
Opgenomen kasgeldleningen	€ -	€ *18.061*	€ *19.613*	€ *18.473*	€ *19.152*	€ *19.088*
Bankschulden	€ -	€ *250*	€ *250*	€ *250*	€ *250*	€ *250*
Rekening courant schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige opgenomen gelden met een looptijd < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vlottende schulden (o.a. crediteuren)	€ *7.140*	€ *7.140*	€ *7.140*	€ *7.140*	€ *7.140*	€ *7.140*
Overlopende passiva	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681	€ 14.681
Totaal vlottende passiva	**€ 21.821**	**€ 40.132**	**€ 41.684**	**€ 40.545**	**€ 41.222**	**€ 41.159**
Totaal passiva	**€ 329.133**	**€ 335.420**	**€ 334.354**	**€ 347.183**	**€ 343.268**	**€ 334.073**

1. Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa bestaat uit de boekwaarde van reeds gedane investeringen (zoals grond en terreinen, gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties) en die in de toekomst zullen worden gedaan op basis van het investeringsplan.

De materiële vaste activa stijgen in de komende jaren door de diverse investeringen zoals in onderwijshuisvesting, de bouw van een nieuw zwembad voor de afgebrande De Schelft, alzijdige aansluiting Beeklaan/N206, reconstructie van de Maandagsewetering, maatregelen van de Mobiliteitsagenda, wijkvernieuwingen met klimaatmaatregelen, vervangingen van de riolering, et cetera. De investeringen die gepland staan in 2025 zullen afhankelijk van de uitvoering ervan mogelijk tot uitgaven kunnen leiden in latere jaren. Wanneer dat het geval is dan zal ook de benodigde externe financieringsmiddelen van die uitgaven in de planning doorschuiven. In eerste instantie leiden de investeringen tot een toename van de benodigde externe middelen, maar daarna zal dit redelijk constant blijven.

Financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen
Hieronder is opgenomen de waarde van aandelen in bezit van de gemeente Noordwijk. Het betreft aandelen van BNG, AVR, Nuon, BNG, De Meerlanden en Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM).

Financiële vaste activa: leningen
Leningen die verstrekt zijn in het kader van zonnepanelen, starters en leningen aan de woningbouwvereniging.

Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar
Gelden die in het verleden zijn ontvangen door de verkoop van Nuon aandelen welke voor een langere periode zijn weggezet bij de Rabobank.

Vlottende Activa

Voorraden: Onderhanden werk & overige grond- en hulpstoffen
Dit betreft de geopende grondexploitaties Maarten Kruystraat en Viaductweg die in 2026 gereedkomen, Space Business Park die in 2028 afgerond zal worden en Bronsgeest die in 2029 wordt afgesloten. In dat laatste begrotingsjaar zijn er dus geen geopende grondexploitaties meer wat maakt dat de boekwaarde dan nihil is.

Uitzettingen < 1 jaar
Dit betreft nog niet ontvangen bedragen van debiteuren overheid en niet overheid. Daarnaast is hierin opgenomen het overtollige saldo op onze bankrekeningen welke wij verplicht zijn uit te zetten bij het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

Liquide Middelen
Positieve saldi op de verschillende bankrekeningen.

Overlopende Activa
Vooruitbetaalde bedragen (gemaakte kosten) aan leveranciers en dienstverleners die hun producten of diensten nog moeten leveren en nog te ontvangen bedragen.

2. Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen loopt de komende 4 jaar terug met ruim € 20 miljoen.

Bedragen x € 1.000,- Eigen Vermogen	2026	2027	2028	2029
Uitname ten laste van eigen vermogen				
Ter dekking van kapitaallasten	€ 3.664	€ 4.290	€ 4.242	€ 4.019
Incidentele onttrekkingen	€ 14.484	€ 2.572	€ 1.369	€ 1.175
	€ 18.148	**€ 6.862**	**€ 5.611**	**€ 5.194**
Toevoegingen ten gunste van eigen vermogen				
Stortingen in reserves	€ 7.982	€ 2.776	€ 4.119	€ 2.303
Resultaat vorig boekjaar naar reserves	€ -	€ -701	€ 249	€ -942
	€ 7.982	**€ 2.075**	**€ 4.368**	**€ 1.361**
Per saldo afname eigen vermogen per jaar	**€ 10.166**	**€ 4.787**	**€ 1.243**	**€ 3.833**
Afname eigen vermogen na vier jaar				**€ 20.029**

Voorzieningen
De voorzieningen zijn getroffen voor onder andere toekomstige pensioenen en waardeoverdrachten van de voormalige wethouders en riolering. Deze blijven redelijk constant in de loop der jaren.

Vaste schuld
Onder de vast schuld wordt verstaan: leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen (gebonden aan de wet FIDO, waarin geregeld is bij wie je leningen mag afsluiten). De gemeente Noordwijk verwacht het onderstaande verloop van de boekwaarde van de leningenportefeuille. We zien dat de stand van de vaste schuld eerst verder toeneemt maar daarna redelijk constant zal blijven.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting				
Prognose vaste schuld	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Opgenomen leningen	€ 122.562	€ 122.775	€ 131.862	€ 150.304	€ 148.624	€ 142.803

Vlottend passiva

Vlottende schuld
Vlottende schulden zijn korte aangegane kasgeldleningen voornamelijk bij Nederlandse banken (voor het grootste gedeelte bij de Bank Nederlandse Gemeenten, BNG).
We zien dat de vlottende schuld over de jaren constant blijft.

Overlopende passiva
Dit zijn ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Daarnaast zijn overlopende passiva kosten die betrekking hebben op een andere periode dan wanneer ze worden geboekt. Overlopende passiva zijn vaak bedragen die pas in een volgend jaar tot betaling komen.

Verloopstaat Eigen vermogen

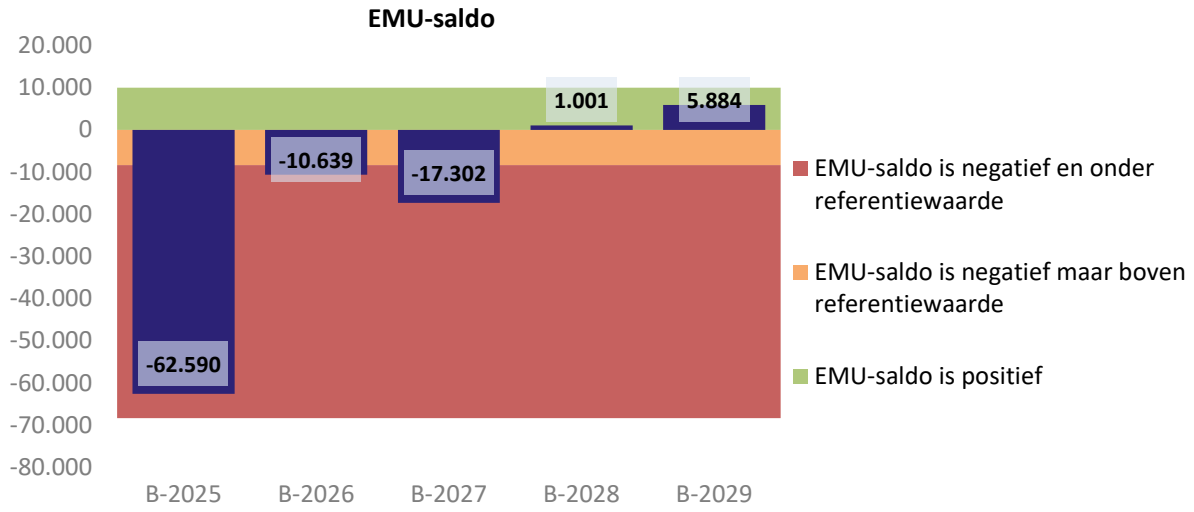
Bedragen x € 1.000,- Verloopstaat Eigen Vermogen	2026	2027	2028	2029
Eigen Vermogen, begin	**€ 155.194**	**€ 145.028**	**€ 140.241**	**€ 138.998**
Geraamde onttrekkingen aan reserves	€ -18.148	€ -6.862	€ -5.611	€ -5.194
Geraamde stortingen in reserves	€ 7.982	€ 2.776	€ 4.119	€ 2.303
Toevoeging positief resultaat vorig boekjaar*	€ -	€ -701	€ 249	€ -942
Eigen Vermogen, eind	**€ 145.028**	**€ 140.241**	**€ 138.998**	**€ 135.165**
* Resultaat boekjaar				
Lasten Programma's				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 12.215	€ 13.336	€ 12.844	€ 13.360
2. Veiligheid	€ 6.838	€ 7.092	€ 7.348	€ 7.563
3. Verkeer en Parkeren	€ 12.678	€ 13.257	€ 13.538	€ 13.615
4. Economie	€ 4.314	€ 4.438	€ 4.201	€ 4.300
5. Onderwijs	€ 5.807	€ 5.535	€ 5.828	€ 5.999
6. Sport en Cultuur	€ 16.467	€ 11.858	€ 11.900	€ 11.895
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 62.242	€ 61.482	€ 61.834	€ 61.114
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 27.118	€ 25.820	€ 28.240	€ 29.040
9. Wonen en Ruimte	€ 8.184	€ 5.596	€ 8.747	€ 8.096
Overhead	€ 20.059	€ 19.246	€ 19.784	€ 20.293
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien	€ 50	€ 100	€ 150	€ 200
Totaal lasten	**€ 175.971**	**€ 167.761**	**€ 174.414**	**€ 175.474**
Baten Programma's				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 3.432	€ 3.519	€ 3.347	€ 3.000
2. Veiligheid	€ 300	€ 312	€ 324	€ 337
3. Verkeer en Parkeren	€ 718	€ 737	€ 756	€ 776
4. Economie	€ 757	€ 781	€ 806	€ 809
5. Onderwijs	€ 1.057	€ 1.073	€ 1.089	€ 1.107
6. Sport en Cultuur	€ 1.622	€ 1.506	€ 1.545	€ 1.585
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 17.048	€ 16.359	€ 16.817	€ 15.187
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 19.756	€ 20.345	€ 22.585	€ 23.250
9. Wonen en Ruimte	€ 5.078	€ 2.458	€ 6.729	€ 4.211
Parkeren	€ 7.138	€ 7.374	€ 7.616	€ 7.813
Dividend	€ 868	€ 868	€ 868	€ 868
OZB	€ 16.295	€ 16.718	€ 17.153	€ 17.599
Overige belastingen	€ 5.934	€ 6.268	€ 6.433	€ 6.598
Algemene Uitkering	€ 85.100	€ 85.605	€ 85.909	€ 89.503
Totaal baten	**€ 165.104**	**€ 163.924**	**€ 171.979**	**€ 172.643**
Geraamde onttrekkingen aan reserves	**€ 18.148**	**€ 6.862**	**€ 5.611**	**€ 5.194**
Geraamde stortingen in reserves	**€ 7.982**	**€ 2.776**	**€ 4.119**	**€ 2.303**
Resultaat boekjaar	**€ -701**	**€ 249**	**€ -942**	**€ 59**

3.6 Ontwikkeling EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. De cijfers over het EMU-saldo worden gecontroleerd door de Europese Commissie. Door het CBS wordt verantwoording afgelegd aan de Europese Commissie. Gemeenten dienen het geraamde EMU-saldo op te nemen in de begroting.

EMU-saldo in vergelijking met vorig en volgend begrotingsjaar

Het EMU-saldo wordt vergeleken met de individuele referentiewaarde voor de gemeente. Het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven (EMU-saldo) van de gemeente Noordwijk wordt als volgt ten opzichte van de referentiewaarde weergegeven:

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat het EMU-saldo van de gemeente met name in het begrotingsjaar 2025 negatief uitkomt en de individuele referentiewaarde dan overschrijdt. Dat komt door de aanzienlijke investeringen in vaste activa. De jaren erna is de overschrijding veel kleiner. Ná 2027 is het EMU-saldo van de gemeente positief en zijn er geen overschrijdingen meer van de referentiewaarde.

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)

Bedragen x € 1.000,-	Begroting				
EMU-saldo	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ -10.954	€ -10.867	€ -3.837	€ -2.435	€ -2.832
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	€ 54.213	€ -2.096	€ 13.506	€ 4.270	€ -1.365
3. (+) Mutatie voorzieningen	€ -728	€ -838	€ -637	€ -478	€ -479
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ -3.305	€ 1.030	€ -678	€ -8.184	€ -7.830
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo	**€ -62.590**	**€ -10.639**	**€ -17.302**	**€ 1.001**	**€ 5.884**

Ontwikkeling EMU-saldo op transactiebasis

Het EMU-saldo kan ook op transactiebasis worden berekend en dit ziet er dan als volgt uit:

Berekening EMU-saldo via mutaties in de financiële activa en financiële passiva van de balans

Bedragen x € 1.000,-	Begroting				
EMU-saldo	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1. Mutaties financiële activa					
1a. (+) Financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1b. (+) Uitzettingen	€ -44.147	€ -	€ -	€ -	€ -
1c. (+) Liquide middelen	€ -474	€ -	€ -	€ -	€ -
1d. (+) Overlopende activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Mutaties financiële passiva					
2a. (-) Vaste schuld	€ -342	€ 9.087	€ 18.442	€ -1.680	€ -5.820
2b. (-) Vlottende schuld	€ 18.311	€ 1.552	€ -1.140	€ 679	€ -64
2c. (-) Overlopende passiva	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Verwachte boekwinst					
3a. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo	**€ -62.590**	**€ -10.639**	**€ -17.302**	**€ 1.001**	**€ 5.884**

Toelichting op het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Om een indicatie te geven van het aandeel dat een provincie of gemeente in dat gezamenlijke saldo heeft, publiceert het Ministerie van BZK jaarlijks individuele EMU-referentiewaarden. De individuele referentiewaarden zijn gepubliceerd in de circulaire van het Gemeentefonds. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Vergelijking EMU-saldo met individuele referentiewaarde

Bedragen x € 1.000,-	Begroting				
EMU-saldo referentiewaarde	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
EMU-saldo volgens berekening	€ -62.590	€ -10.639	€ -17.302	€ 1.001	€ 5.884
EMU-saldo referentiewaarde	€ -8.362	€ -8.362	€ -8.362	€ -8.362	€ -8.362
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde				**€ 9.363**	**€ 14.246**
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	**€ -54.228**	**€ -2.277**	**€ -8.940**		

Voor de gemeente Noordwijk geldt een referentiewaarde van negatief € 8,3 miljoen. Pas als het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) constateert dat het plafond voor het EMU-tekort van alle gezamenlijke gemeenten in Nederland wordt overschreden, kan aan gemeenten worden “gevraagd” de begroting (en dan vooral het investeringsvolume) in dat jaar bij te stellen. Een eventuele EMU-instructie van het Rijk kan dus effect hebben op de investeringsplanning en de financieringsplanning.

De conclusie is dat de gemeente met het EMU-saldo in begrotingsjaar 2025 en -zij het in beperkte mate- in 2026 en 2027 de individuele referentiewaarde overschrijdt met name als gevolg van investeringen in die jaren in vaste activa. De jaren erna zijn er geen overschrijdingen meer van de referentiewaarde. Maar er is ook vaak gebleken bij het opmaken van de jaarrekeningen dat bepaalde investeringsuitgaven later plaatsvinden dan vooraf gepland, wat dan alsnog een positief effect zal betekenen op het EMU-saldo.

3.7 Stand en verloop van reserves en voorzieningen

Totaaloverzicht van de reserves

Bedragen x €	Begroting				
Reserves	**1-1-2026**	**1-1-2027**	**1-1-2028**	**1-1-2029**	**1-1-2030**
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 24.897.341	€ 23.025.018	€ 22.218.086	€ 22.052.154	€ 22.052.154
Reserve Weerstandsvermogen	€ 6.424.989	€ 6.424.989	€ 6.424.989	€ 6.424.989	€ 6.424.989
Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 17.332.488	€ 18.371.234	€ 18.749.756	€ 19.156.778	€ 19.592.300
Totaal Algemene Reserves	**€ 48.654.818**	**€ 47.821.241**	**€ 47.392.831**	**€ 47.633.921**	**€ 48.069.443**
Bestemmingsreserves					
Parkeerreserve	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192	€ 227.192
Reserve Volkshuisvesting	€ 2.025.320	€ 2.025.320	€ 2.025.320	€ 2.025.320	€ 2.025.320
Reserve ICT Instandhouding	€ 2.502.244	€ 1.628.711	€ 1.571.316	€ 1.543.133	€ 1.647.444
Reserve Onderwijshuisvesting	€ 4.911.921	€ 5.267.266	€ 5.681.012	€ 6.202.888	€ 6.430.117
Egalisatiereserve Strandveiligheid	€ 193.056	€ 131.135	€ 75.714	€ 82.581	€ 96.599
Reserve Personeelskosten	€ 316.809	€ 314.772	€ 314.772	€ 314.772	€ 314.772
Reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 01-20jr	€ 2.545.408	€ 3.313.619	€ 2.916.117	€ 2.471.725	€ 1.804.113
Reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 20-40jr	€ 468.847	€ 546.847	€ 630.847	€ 730.847	€ 856.847
Reserve Sociaal Domein	€ 3.344.774	€ 2.657.774	€ 2.406.774	€ 2.406.774	€ 2.406.774
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Reserve Sociale Huurwoningen	€ 872.100	€ 872.100	€ 872.100	€ 872.100	€ 872.100
Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC	€ 1.011.000	€ 691.000	€ 371.000	€ 371.000	€ 371.000
Egalisatiereserve riool	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477	€ 38.477
Reserve Oosterduinse meer	€ 503.076	€ 447.485	€ 391.894	€ 336.303	€ 280.712
Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 406.000	€ 312.000	€ 218.000	€ 124.000	€ 30.000
Reserve onderhoud Breloftpark	€ 450.000	€ 360.000	€ 280.000	€ 210.000	€ 150.000
Egalisatiereserve rioolheffing	€ -	€ 96.518	€ 116.420	€ 137.576	€ 298.406
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve Maatschappelijke zorg	€ 626.000	€ 626.000	€ 626.000	€ 626.000	€ 626.000
Reserve Mobiliteitsagenda	€ -	€ -	€ 50.000	€ 100.000	€ 150.000
Egalisatiereserve Verhardingen	€ 2.117.912	€ 2.117.912	€ 2.117.912	€ 2.117.912	€ 2.117.912
Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen	€ 745.555	€ 745.555	€ 745.555	€ 745.555	€ 745.555
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen	€ 3.163.228	€ 3.266.978	€ 3.370.728	€ 3.474.478	€ 3.578.228
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	€ 577.057	€ 577.057	€ 577.057	€ 577.057	€ 577.057
Reserve baggeren	€ 930.233	€ 930.233	€ 930.233	€ 930.233	€ 930.233
Subtotaal	**€ 28.176.209**	**€ 27.393.951**	**€ 26.754.440**	**€ 26.865.923**	**€ 26.774.858**
Reserves ter dekking van kapitaallasten					
Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering	€ 7.206.464	€ 6.966.249	€ 6.726.034	€ 6.485.819	€ 6.245.604
Reserve kapitaallasten Zwembad Binnenzee	€ 7.686.366	€ 7.421.319	€ 7.156.272	€ 6.891.225	€ 6.626.178
Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC)	€ 13.650.275	€ 13.647.193	€ 13.344.111	€ 13.041.029	€ 12.737.947
Reserve kapitaallasten Nieuwe Investeringen	€ 2.710.566	€ 2.496.957	€ 2.283.348	€ 2.069.739	€ 1.890.619
Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft	€ 1.143.936	€ 762.624	€ 381.312	€ -	€ -
Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst	€ 14.654.515	€ 14.167.421	€ 13.680.327	€ 13.193.233	€ 12.706.139
Reserve kapitaallasten De Duinpan	€ 1.110.478	€ 1.066.376	€ 1.022.274	€ 978.172	€ 934.070
Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft	€ 11.845.195	€ 7.064.917	€ 6.688.882	€ 6.312.847	€ 5.936.812
Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk	€ 2.006.953	€ 2.176.953	€ 2.169.453	€ 2.161.953	€ 2.154.453
Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 6.208.650	€ 4.047.040	€ 3.520.719	€ 2.994.398	€ 2.468.077
Subtotaal	**€ 68.223.398**	**€ 59.817.049**	**€ 56.972.732**	**€ 54.128.415**	**€ 51.699.899**
Totaal bestemmingsreserves	**€ 96.399.607**	**€ 87.211.000**	**€ 83.727.172**	**€ 80.994.338**	**€ 78.474.757**
Overige reserves					
Reserve Winst uit Grondbedrijf	€ 10.139.492	€ 9.995.498	€ 9.821.654	€ 10.820.841	€ 10.014.399
Totaal overige reserves	**€ 10.139.492**	**€ 9.995.498**	**€ 9.821.654**	**€ 10.820.841**	**€ 10.014.399**
Totaal Reserves	**€ 155.193.917**	**€ 145.027.739**	**€ 140.941.657**	**€ 139.449.100**	**€ 136.558.599**

Toelichting op staat van reserves

Algemene Reserves

Algemene Reserve

De stand van de Algemene Reserve is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Algemene Reserve	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand reserve per 1 januari	**€ 24.897.341**	**€ 23.025.018**	**€ 22.218.086**	**€ 22.052.154**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Formatie bestuursondersteuner wethouders	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
Formatie financieel adviseur	€ 104.000	€ 104.000	€ -	€ -
Energieverbruik gemeentelijke gebouwen	€ 250.000	€ -	€ -	€ -
Op sterkte houden personeelsbestand ivm pensionering	€ 250.000	€ -	€ -	€ -
Beschikbaar stellen middelen overhevelen bouwtaken	€ 500.000	€ -	€ -	€ -
Inhuur archiefblok	€ -	€ -	€ 125.000	€ -
Regionale Investeringsagenda (RIA)	€ 181.000	€ 181.000	€ -	€ -
Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek	€ 15.000	€ -	€ -	€ -
Functioneel beheerder	€ 72.000	€ -	€ -	€ -
Inhuur bij moeilijk vervulbare functies	€ 250.000	€ -	€ -	€ -
Inhuur bij geboorteverlog/ouderschapsverlof	€ 375.000	€ -	€ -	€ -
Amendement informeer inwoners via de lokale krant	€ 52.000	€ -	€ -	€ -
Programma 3				
Projectleider Mobiliteitsmaatregelen Noordwijkerhout Duin- & Bollenstreek	€ 25.000	€ -	€ -	€ -
Mobiliteitsplan en parkeerbeleid	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR26) capaciteit	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
Programma 4				
Economische samenwerking Duin- en Bollenstreek	€ 149.000	€ 149.000	€ -	€ -
Programma 6				
Jaarlijkse rentelasten tijdelijke de Schelft	€ 19.932	€ 19.932	€ 19.932	€ -
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke de Schelft	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ -
Eenmalige storting in reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 1-20 jaar uit Algemene Reserve in verband met aanpassing inflatie CPI	€ 1.190.680	€ -	€ -	€ -
Toekomstbestendige Muze	€ 228.000	€ 234.000	€ -	€ -
Programma 8				
Beheerplan groen onderhoudsachterstand	€ 250.000	€ -	€ -	€ -
Noodfonds energietransitie doorgeschoven (2024)	€ 250.000	€ -	€ -	€ -
Programma 9				
Invoering Omgevingswet	€ 175.000	€ 98.000	€ -	€ -
Toevoegingen				
Programma 1				
Eenmalige onttrekking uit Reserve ICT Instandhouding naar Algemene Reserve	€ 1.000.000	€ -	€ -	€ -
Programma 7				
Vrijvallen kapitaallasten vanuit Reserve kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg naar Algemene Reserve	€ 1.635.289	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 23.025.018**	**€ 22.218.086**	**€ 22.052.154**	**€ 22.052.154**

Het doel van deze reserve is de vorming van een financiële buffer voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers. De reserve heeft een financieringsfunctie. Op 01-01-2026 heeft deze reserve een omvang van € 24.897.341,-.

Reserve Weerstandsvermogen

De stand van de Reserve Weerstandsvermogen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Weerstandsvermogen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**	**€ 6.424.989**

De Reserve Weerstandsvermogen is bedoeld om financiële tegenvallers op te kunnen vangen die niet zijn opgenomen in de begroting. De hoogte van de reserve wordt bepaald op basis van een risico-inventarisatie. (zie voor verdere toelichting 2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing). De reserve heeft op 01-01-2026 een omvang van € 6.424.989,- en voldoet aan het vereiste niveau.

Reserve Verkoop Nuon aandelen

De stand van de Reserve Verkoop Nuon aandelen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Verkoop Nuon aandelen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 17.332.488**	**€ 18.371.234**	**€ 18.749.756**	**€ 19.156.778**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Incidentele toevoeging aan Reserve Kapitaallasten Sint Jeroens Club vanuit Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 300.000	€ -	€ -	€ -
Toevoegingen				
Programma 6				
Toevoeging aan Reserve Verkoop aandelen Nuon vanuit ruimte in kapitaallastenniveau 2025	€ 988.724	€ -	€ -	€ -
Ingroeimodel sportaccomodatie Duinwetering	€ 75.000	€ 79.500	€ 84.000	€ 88.500
Ingroeimodel zwembad Binnenzee	€ 175.022	€ 189.022	€ 203.022	€ 217.022
Ingroeimodel Sint Jeroensclub (SJC)	€ 100.000	€ 110.000	€ 120.000	€ 130.000
Stand per reserve per 31 december	**€ 18.371.234**	**€ 18.749.756**	**€ 19.156.778**	**€ 19.592.300**

De gelden die verkregen zijn uit de verkoop van Nuon aandelen zijn nog voor € 6,7 miljoen weggezet bij de Rabobank tot juni 2028. De hieruit ontvangen rentebaten worden ingezet als dekkingsmiddel binnen de begroting. Op 01-01-2026 heeft deze reserve een omvang van € 17.332.488,-.

Binnen het totale gemiddelde kapitaallastenniveau van circa € 4.600.000,- in 2026 is € 988.724,- gereserveerd voor kapitaallasten behorende bij investeringen uit het Investeringsplan 2025. Gezien eerder vastgestelde investeringsbudgetten nog niet volledig zijn aangewend en/of in tijd langer doorlopen en daarnaast nog niet volledig uitvoering is gegeven aan de in het investeringsplan 2025 opgenomen investeringen wordt dit bedrag van € 988.724,- niet aangewend. Voorgesteld wordt dit overschot van € 988.724,- te storten in deze reserve.

Doordat de Reserves kapitaallasten Sportpark Duinwetering, Sint Jeroens Club (SJC) en Zwembad Binnenzee volgestort zijn met de boekwaarden zijn de toevoegingen (het sparen) niet nodig meer voor deze reserves. Deze (structurele) toevoegingen uit deze bovengenoemde drie kapitaallastenreserves zullen worden toegevoegd aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen om de eerdere onttrekking van € 16.500.000,- voor deze complexen op termijn te compenseren en te kunnen sparen voor toekomstige investeringen. In 2026 bedraagt de omvang van deze toevoegingen € 350.022,-.

In eerdere begrotingen is jaarlijks € 75.000,- extra voor de Sint Jeroens Club toegevoegd aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen, boven op het ingroeimodel. Deze toevoegingen hadden echter direct aan de Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club moeten worden gedaan. Vanaf 2026 worden de middelen daarom alsnog correct verwerkt: er wordt € 300.000,- eenmalig in 2026 overgeheveld naar de Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club, en de jaarlijkse toevoeging van € 75.000,- wordt voortaan ook aan de reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club gedaan.

Bestemmingsreserves

Parkeerreserve

De stand van de Parkeerreserve is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Parkeerreserve	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 227.192**	**€ 227.192**	**€ 227.192**	**€ 227.192**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 227.192**	**€ 227.192**	**€ 227.192**	**€ 227.192**

Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg voor parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de “parkeerreisovereenkomst”. Vooralsnog wordt er in 2026 geen beslag gelegd op deze reserve. De reserve heeft op 01-01-2026 een stand van € 227.192,-.

Reserve Volkshuisvesting

De stand van de Reserve Volkshuisvesting is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Volkshuisvesting	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**	**€ 2.025.320**

De aanwending van de Reserve Volkshuisvesting moet gebaseerd zijn op een subsidieverordening of een beleidsnota, zodat een objectief beoordelingskader wordt geschapen. De besteding van middelen dient gekoppeld te zijn aan plannen en projecten die binnen de gemeentegrens van Noordwijk worden uitgevoerd.
Vooralsnog wordt er in 2026 geen beslag gelegd op deze reserve. De reserve heeft op 01-01-2026 een stand van € 2.025.320,-.

Reserve ICT Instandhouding

De stand van de Reserve ICT Instandhouding is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve ICT Instandhouding	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 2.502.244**	**€ 1.628.711**	**€ 1.571.316**	**€ 1.543.133**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Afschrijvingslasten staat C Automatisering	€ 461.106	€ 408.669	€ 258.661	€ 153.899
Afschrijvingslasten staat C Informatisering	€ 180.013	€ 150.071	€ 124.780	€ 107.416
Kapitaallasten Investeringsplan Automatisering-Informatisering 2026-2029	€ -	€ 348.410	€ 428.130	€ 538.762
Technische bijstelling ICT investeringsplan	€ 157.414	€ 85.245	€ 161.612	€ 50.612
Eenmalige onttrekking uit Reserve ICT Instandhouding naar Algemene Reserve	€ 1.000.000	€ -	€ -	€ -
Toevoegingen				
Programma 1				
Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ 925.000	€ 935.000	€ 945.000	€ 955.000
Stand per reserve per 31 december	**€ 1.628.711**	**€ 1.571.316**	**€ 1.543.133**	**€ 1.647.444**

Deze reserve is via een raadsbesluit op 29 oktober 2002 gevormd om budgetten te reserveren die jaarlijks via de begroting vrijgemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Hiermee wordt voorkomen dat er periodiek grote aanspraken ontstaan op het investeringsplan of het eigen vermogen voor kosten die in de regel binnen de begroting thuishoren.

Er wordt jaarlijks een bedrag gestort in deze reserve. Daarnaast worden de kapitaallasten van informatisering en automatisering ten laste gebracht van deze reserve. In verband met de actualisatie van het ICT-investeringsplan wordt er ook een technische bijstelling gedaan, waarbij gedurende vier jaar incidenteel een bedrag uit de Reserve ICT Instandhouding wordt onttrokken. In 2026 wordt eenmalig € 1 miljoen onttrokken aan de Reserve ICT Instandhouding en toegevoegd aan de Algemene Reserve, omdat het saldo de afgelopen jaren hoger is opgelopen dan oorspronkelijk beoogd. De structurele toevoeging blijft echter vanwege toekomstige risico's ongewijzigd.

Reserve Onderwijshuisvesting

De stand van de Reserve Onderwijshuisvesting is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Onderwijshuisvesting	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 4.911.921**	**€ 5.267.266**	**€ 5.681.012**	**€ 6.202.888**
Onttrekkingen				
Programma 5				
Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ -
Toevoegingen				
Programma 5				
Integraal Huisvestingsprogramma (IHP)	€ 405.345	€ 463.746	€ 521.876	€ 227.229
Stand per reserve per 31 december	**€ 5.267.266**	**€ 5.681.012**	**€ 6.202.888**	**€ 6.430.117**

De kapitaallasten van investeringen voor onderwijshuisvesting van het huidige Integrale huisvestingsplan Onderwijs (IHP) worden verrekend met het te storten bedrag in de reserve onderwijshuisvesting. Door de vele investeringen en prijsstijgingen is dit in de toekomst echter niet meer haalbaar. Voor kapitaallasten van nieuwe investeringen (die nog niet in het huidige IHP staan) en toename van de huidig berekende kosten zal dekking moeten worden gevonden binnen het gehanteerde algemene kapitaallastenniveau. De toevoeging in 2026 op basis van IHP bedraagt € 405.345,-. Daarnaast wordt er € 50.000,- onttrokken uit deze reserve voor de huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof.

Egalisatiereserve Strandveiligheid

De stand van de Reserve Strandveiligheid is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Strandveiligheid	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 193.056**	**€ 131.135**	**€ 75.714**	**€ 82.581**
Onttrekkingen				
Programma 2				
Investeringen Noordwijkse Reddingsbrigade	€ 103.921	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982
Toevoegingen				
Programma 2				
Strandveiligheid	€ 42.000	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000
Stand per reserve per 31 december	**€ 131.135**	**€ 75.714**	**€ 82.581**	**€ 96.599**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB). De gemeente Noordwijk doet een bijdrage aan deze kosten. Op basis van een meerjarenraming vindt een jaarlijkse onttrekking en een storting in de reserve plaats.

Reserve Personeelskosten

De stand van de Reserve Personeelskosten is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Personeelskosten	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 316.809**	**€ 314.772**	**€ 314.772**	**€ 314.772**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Bovenformatieven	€ 2.037	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 314.772**	**€ 314.772**	**€ 314.772**	**€ 314.772**

Deze reserve is ervoor om de kosten van bovenformatief geplaatst personeel te dekken. De overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekening worden gestort in deze reserve.

Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 1-20jr

De stand van de Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 1-20jr is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 1-20jr	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 2.545.408**	**€ 3.313.619**	**€ 2.916.117**	**€ 2.471.725**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Exploitatie en onderhoud zwembad Binnenzee	€ 467.058	€ 443.250	€ 491.329	€ 715.769
Toevoegingen				
Programma 6				
Huurinkomsten zwembad Binnenzee	€ 44.589	€ 45.748	€ 46.937	€ 48.157
Eenmalige storting in reserve exploitatiekosten zwembad Binnenzee 1-20 jaar uit Algemene Reserve in verband met aanpassing inflatie CPI	€ 1.190.680	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 3.313.619**	**€ 2.916.117**	**€ 2.471.725**	**€ 1.804.113**

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het Zwembad Binnenzee gedurende de eerste 20 jaar te dekken. Daarnaast worden de huurinkomsten jaarlijks gestort in deze reserve. Bij de vorming van deze reserve gold dat rentetoevoegingen waren toegestaan. In een later stadium is dit op grond van de BBV-regels komen te vervallen. Hierdoor ontbreekt er een bedrag in de opbouw van de reserve, waardoor de reserve in de toekomst negatief zou uitvallen. Om dit te voorkomen wordt voorgesteld om de reserve eenmalig aan te vullen met € 1.190.680,-.

Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 20-40jr

De stand van de Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 20-40jr is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Zwembad Binnenzee 20-40jr	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 468.847**	**€ 546.847**	**€ 630.847**	**€ 730.847**
Toevoegingen				
Programma 6				
Jaarlijkse storting	€ 78.000	€ 84.000	€ 100.000	€ 126.000
Stand per reserve per 31 december	**€ 546.847**	**€ 630.847**	**€ 730.847**	**€ 856.847**

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het Zwembad Binnenzee gedurende de laatste 20 jaar te dekken. Om deze kosten te dekken wordt er vanaf 2014 € 6.000,- cumulatief in de reserve gestort en vanaf 2028 € 16.000,-. Het saldo in deze reserve is € 468.847,- op 1 januari 2026. De storting in 2026 bedraagt € 78.000,-.

Reserve Sociaal Domein

De stand van de Reserve Sociaal Domein is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Sociaal Domein	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 3.344.774**	**€ 2.657.774**	**€ 2.406.774**	**€ 2.406.774**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Uitgaven jeugdhulp op basis van Jeugdzorgbegroting incidenteel	€ 422.000	€ 211.000	€ -	€ -
Taskforce jeugdhulp incidenteel	€ 265.000	€ 40.000		
Stand per reserve per 31 december	**€ 2.657.774**	**€ 2.406.774**	**€ 2.406.774**	**€ 2.406.774**

Wanneer bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat in een jaar minder geld is besteed dan werd ontvangen aan jeugd, zorg en werk, dan zal deze onderbesteding worden toegevoegd aan de reserve. De reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor de dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties.

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria

De stand van de Reserve exploitatiekosten Sancta Maria is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**

Deze reserve is gevormd om de exploitatiekosten en onderhoudskosten in de openbare ruimte van de locatie Sancta Maria te dekken. Vooralsnog wordt er in 2026 geen beslag gelegd op deze reserve. Deze reserve heeft een stand van € 200.000,-.

Reserve Sociale Huurwoningen

De stand van de Reserve Sociale Huurwoningen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Sociale Huurwoningen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 872.100**	**€ 872.100**	**€ 872.100**	**€ 872.100**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 872.100**	**€ 872.100**	**€ 872.100**	**€ 872.100**

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2017 besloten om een bestemmingsreserve Sociale Huurwoningen in te stellen met als doel het bevorderen van sociale nieuwbouw en middeldure huur in de gemeente Noordwijk. Vooralsnog wordt er in 2026 geen beslag gelegd op deze reserve. De reserve heeft op 01-01-2026 een stand van € 872.100,-.

Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC

De stand van de Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve gebiedsontwikkeling ESTEC	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 1.011.000**	**€ 691.000**	**€ 371.000**	**€ 371.000**
Onttrekkingen				
Programma 4				
Subsidie SpaceCampus	€ 320.000	€ 320.000	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 691.000**	**€ 371.000**	**€ 371.000**	**€ 371.000**

De gemeente Noordwijk heeft een regiodeal gesloten om gezamenlijk met het Rijk en de Provincie te investeren in de gebiedsontwikkeling en doorontwikkeling van Space Business Park.

Egalisatiereserve riool

De stand van de Egalisatiereserve riool is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve riool	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 38.477**	**€ 38.477**	**€ 38.477**	**€ 38.477**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 38.477**	**€ 38.477**	**€ 38.477**	**€ 38.477**

Deze egalisatiereserve is bedoeld om het overschot en/of tekort van het product riolering op rekeningbasis in deze reserve te storten respectievelijk te onttrekken. Dat geldt niet voor opgehaalde gelden die per balansdatum (bij de rekening) nog niet zijn besteed door onder andere het uitstellen van investeringen (lagere kapitaallasten dan begroot). Dit bedrag moet immers in de voorziening voor riolering worden opgenomen. De egalisatiereserve is bedoeld voor de budgettaire afwijkingen in de exploitatiekosten en jaarlijks onderhoud van de riolering (een andere optie is om dit in het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening op te nemen). In 2026 zit er een bedrag van € 38.477,- in deze reserve.

Reserve Oosterduinse meer

De stand van de Reserve Oosterduinse meer is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Oosterduinse meer	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 503.076**	**€ 447.485**	**€ 391.894**	**€ 336.303**
Onttrekkingen				
Programma 8				
Bijdrage uit de Reserve Oosterduinse meer	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591
Stand per reserve per 31 december	**€ 447.485**	**€ 391.894**	**€ 336.303**	**€ 280.712**

De provincie heeft in 2021 een eenmalige beheervergoeding aan de gemeente ter beschikking gesteld ter hoogte van € 558.667,- gebaseerd op de normkosten voor recreatiegebieden in Zuid-Holland. Het bedrag wordt ontvangen voor de komende tien jaar. Er wordt jaarlijks € 55.591,- onttrokken uit deze reserve.

Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo

De stand van de Reserve onderhoud tuinen van de Bavo is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**406.000**	**€**	**312.000**	**€**	**218.000**	**€**	**124.000**
Onttrekkingen								
Programma 8								
Bijdrage uit de Reserve Onderhoud groen tuinen van de Bavo	€	44.000	€	44.000	€	44.000	€	44.000
Bijdrage uit de Reserve Onderhoud groen tuinen van de Bavo	€	50.000	€	50.000	€	50.000	€	50.000
Stand per reserve per 31 december	**€**	**312.000**	**€**	**218.000**	**€**	**124.000**	**€**	**30.000**

De gemeente heeft in 2022 een bijdrage van de projectontwikkelaar van het voormalige Bavo-terrein ontvangen van € 500.000,- voor de toekomstige onderhoudskosten van het groen in de tuinen op die plek. De bijdrage is toegevoegd aan deze reserve. Er wordt jaarlijks € 94.000,- onttrokken uit deze reserve.

Reserve onderhoud Breloftpark

De stand van de Reserve onderhoud Breloftpark is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Reserve onderhoud Breloftpark	**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**450.000**	**€**	**360.000**	**€**	**280.000**	**€**	**210.000**
Onttrekkingen								
Programma 8								
Beheer en onderhoud landschapspark en speeleiland Duineveld	€	90.000	€	80.000	€	70.000	€	60.000
Stand per reserve per 31 december	**€**	**360.000**	**€**	**280.000**	**€**	**210.000**	**€**	**150.000**

Het saldo van de reserve was afkomstig van de genomen winst uit de grondexploitatie Breloftpark (speeleiland Duineveld) en bedoeld om in de eerste periode te kunnen voorzien in het beheer en onderhoud van het landschapspark en Breloftpark.

Egalisatiereserve rioolheffing

De stand van de Egalisatiereserve rioolheffing is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Egalisatiereserve rioolheffing	**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**-**	**€**	**96.518**	**€**	**116.420**	**€**	**137.576**
Toevoegingen								
Programma 8								
Storting Egalisatiereserve rioolheffing voordelig effect tariefstelling	€	96.518	€	19.902	€	21.156	€	160.830
Stand per reserve per 31 december	**€**	**96.518**	**€**	**116.420**	**€**	**137.576**	**€**	**298.406**

Bij de bepaling van de tariefstelling van de heffing mogen de overheadkosten, een redelijk deel van de rentelasten en de omzetbelasting toegerekend worden. De reden voor de omzetbelasting (zogeheten BCF-BTW) is dat wanneer die niet toegerekend zou worden aan de heffing, zou de gemeente anders een niet bedoeld inkomstenverlies leiden.
Doordat deze kostencomponenten extracomptabel in het tarief van de heffing worden meegenomen, zijn in de begroting de geraamde baten hoger dan de geraamde lasten van riolering.
Wanneer de geraamde kosten jaarlijks fluctueren, zou deze berekening van de tarieven en de geraamde baten een effect hebben op het resultaat.

Om deze neveneffecten op het begrotings- dan wel rekeningresultaat weg te nemen, kan ter hoogte van het saldo hiervan telkens voor de begroting en rekening via de Reserve Rioolheffing worden gemuteerd.

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing

De stand van de Egalisatiereserve afvalstoffenheffing is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Bij de bepaling van de tariefstelling van de heffing mogen de overheadkosten, een redelijk deel van de rentelasten en de omzetbelasting toegerekend worden. De reden voor de omzetbelasting (zogeheten BCF-BTW) is dat wanneer die niet toegerekend zou worden aan de heffing, zou de gemeente anders een niet bedoeld inkomstenverlies leiden.
Doordat deze kostencomponenten extracomptabel in het tarief van de heffing worden meegenomen, zijn in de begroting de geraamde baten hoger dan de geraamde lasten van afvalverwerking.
Wanneer de geraamde kosten jaarlijks fluctueren, zou deze berekening van de tarieven en de geraamde baten een effect hebben op het resultaat.
Om deze neveneffecten op het begrotings- dan wel rekeningresultaat weg te nemen, kan ter hoogte van het saldo hiervan telkens voor de begroting en rekening via de Reserve afvalstoffenheffing worden gemuteerd.

Reserve Maatschappelijke zorg

De stand van de Reserve Maatschappelijke zorg is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Maatschappelijke zorg	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 626.000**	**€ 626.000**	**€ 626.000**	**€ 626.000**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 626.000**	**€ 626.000**	**€ 626.000**	**€ 626.000**

De taken voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen werden tot 2023 uitgevoerd door de gemeente Leiden als centrumgemeente. Vooruitlopend op verdere decentralisatie is in de regio Leiden afgesproken dat de gemeenten dat zelf gaan doen, en hiervoor via de gemeente Leiden budget krijgen.
De gemeente Noordwijk doet dit samen met Hillegom, Lisse, Teylingen en Katwijk. Omdat dit voor onze gemeenten een nieuwe taak is, is afgesproken deze taak gezamenlijk uit te voeren en te financieren voor tenminste 10 jaar. Afgesproken is om overschotten te reserveren voor toekomstige besteding.

Reserve Mobiliteitsagenda

De stand van de Reserve Mobiliteitsagenda is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Mobiliteitsagenda	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ -**	**€ -**	**€ 50.000**	**€ 100.000**
Toevoegingen				
Programma 3				
Storting in Reserve Mobiliteitsagenda	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Stand per reserve per 31 december	**€ -**	**€ 50.000**	**€ 100.000**	**€ 150.000**

Met het vaststellen van de Mobiliteitsagenda 2040 in de raad van 6 november 2025 is er circa € 50.000,- extra jaarlijkse exploitatiekosten te verwachten voor bijvoorbeeld het doen van onderzoek. Door hiervoor een Bestemmingsreserve Mobiliteitsagenda te vormen kan jaarlijks vanaf 2027 voor een periode van tien jaar dat bedrag worden gestort om daarmee die extra kosten te kunnen dekken.

Egalisatiereserve Verhardingen

De stand van de Egalisatiereserve Verhardingen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Egalisatiereserve Verhardingen		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve								
Stand per reserve per 31 december	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**	**€**	**2.117.912**

Om fluctuaties over een reeks van begrotingsjaren op te kunnen vangen wordt er gebruik gemaakt van een Egalisatiereserve Verhardingen. Voorheen werd deze alleen voor het kapitaalgoed wegen gebruikt. Met de vaststelling van het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021-2024 op 28 september 2021 heeft de gemeenteraad besloten om deze reserve ook voor civiele kunstwerken -een brug is een onderdeel van de weg- te gaan inzetten. De onderhoudskosten van bruggen kunnen net als van wegen namelijk sterk fluctueren afhankelijk van gebruiks- en weersinvloeden (zoals veranderende verkeersbelasting, vorst, strooizout). De stand van deze reserve is op 1 januari 2026 € 2.117.912,-.

Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve								
Stand per reserve per 31 december	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**	**€**	**745.555**

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten. De stand van deze reserve op 1 januari 2026 is € 745.555,-.

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €								
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€**	**3.163.228**	**€**	**3.266.978**	**€**	**3.370.728**	**€**	**3.474.478**
Toevoegingen								
Programma 6								
Jaarlijkse storting De Muze	€	103.750	€	103.750	€	103.750	€	103.750
Stand per reserve per 31 december	**€**	**3.266.978**	**€**	**3.370.728**	**€**	**3.474.478**	**€**	**3.578.228**

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Hierin wordt vanaf de Nota Reserves en Voorzieningen 2025-2028 de jaarlijkse storting van De Muze met een bedrag van € 103.750,- gestort. Hiervoor bestond voorheen een aparte reserve. De stand van deze reserve op 1 januari 2026 is € 3.163.228,-.

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

De stand van de Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 577.057**	**€ 577.057**	**€ 577.057**	**€ 577.057**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 577.057**	**€ 577.057**	**€ 577.057**	**€ 577.057**

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten. De stand van deze reserve op 1 januari 2026 is € 577.057,-.

Reserve baggeren

De stand van de Reserve baggeren is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve baggeren	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 930.233**	**€ 930.233**	**€ 930.233**	**€ 930.233**
Geen onttrekkingen of toevoegingen in deze reserve				
Stand per reserve per 31 december	**€ 930.233**	**€ 930.233**	**€ 930.233**	**€ 930.233**

Het baggeren van de watergangen wordt uitgevoerd om een goede opslag, afvoer van water, waterkwaliteit, uitstraling en gebruik te borgen. Het strategische en operationele beheer van de watergangen is in het door college van burgemeester en wethouders op 8 juni 2021 vastgestelde beheerplan Onderhoud watergangen 2020-2030 beschreven. De gemeenteraad is met een brief (ID 2238) op 10 juni 2021 hierover door het college geïnformeerd.

De uitgaven fluctueren per jaar waardoor jaarlijks het overschot of tekort voor de baggerwerkzaamheden wordt gestort respectievelijk onttrokken aan de Reserve baggeren. De reserve is met een stand op 1 januari 2026 van € 930.233,- toereikend om de fluctuaties op te vangen.

Reserves ter dekking kapitaallasten

Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering

De stand van de Reserve Sportpark Duinwetering is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Sportpark Duinwetering	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 7.206.464**	**€ 6.966.249**	**€ 6.726.034**	**€ 6.485.819**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Kapitaallasten Sportpark Duinwetering - 240083	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215
Stand per reserve per 31 december	**€ 6.966.249**	**€ 6.726.034**	**€ 6.485.819**	**€ 6.245.604**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het sportpark.

Reserve kapitaallasten Zwembad Binnenzee

De stand van de Reserve kapitaallasten Zwembad Binnenzee is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Zwembad Binnenzee	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 7.686.366**	**€ 7.421.319**	**€ 7.156.272**	**€ 6.891.225**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Kapitaallasten Zwembad Binnenzee - 230126	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047
Stand per reserve per 31 december	**€ 7.421.319**	**€ 7.156.272**	**€ 6.891.225**	**€ 6.626.178**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het zwembad.

Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC)

De stand van de Reserve kapitaallasten SJC is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 13.650.275**	**€ 13.647.193**	**€ 13.344.111**	**€ 13.041.029**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Kapitaallasten Sint Jeroens Club (SJC) - 240108	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082
Toevoegingen				
Programma 6				
Structurele toevoeging aan Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Incidentele toevoeging aan Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club vanuit Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 300.000	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 13.647.193**	**€ 13.344.111**	**€ 13.041.029**	**€ 12.737.947**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het complex Sint Jeroens Club. In eerdere begrotingen is de jaarlijkse toevoeging van € 75.000,- voor de Sint Jeroens Club ondergebracht bij de Reserve Verkoop Nuon aandelen, bovenop het ingroeimodel. Deze middelen hadden rechtstreeks aan de Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club moeten worden toegevoegd. Vanaf 2026 wordt dit gecorrigeerd: een eenmalig bedrag van € 300.000,- wordt in 2026 overgeheveld naar de Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club vanuit de Reserve Verkoop Nuon aandelen. Tevens wordt de jaarlijkse toevoeging van € 75.000,- vanaf dat moment structureel aan deze reserve toegerekend. Er wordt ook jaarlijks een bedrag van € 378,082,- aan kapitaallasten uit deze reserve onttrokken.

Reserve Nieuwe Investeringen

De stand van de Reserve Nieuwe Investeringen is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Nieuwe Investeringen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 2.710.566**	**€ 2.496.957**	**€ 2.283.348**	**€ 2.069.739**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Kapitaallasten facilitaire voorzieningen fusie - 230152	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798
Programma 3				
Kapitaallasten parkeerterrein Nicolaas Barnhoornweg - 240144	€ 17.901	€ 17.901	€ 17.901	€ -
Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein - 240159	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326
Kapitaallasten verlengde Beeklaan (groen) - 240151	€ 47.682	€ 47.682	€ 47.682	€ 47.682
Kapitaallasten parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee - 245215	€ 4.055	€ 4.055	€ 4.055	€ 4.055
Programma 4				
Kapitaallasten uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard - 240158 - 240166 - 240167	€ 30.679	€ 30.679	€ 30.679	€ 30.679
Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt Kloosterplein - 240154	€ 16.588	€ 16.588	€ 16.588	€ -
Programma 6				
Kapitaallasten Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN) - 240117	€ 16.865	€ 16.865	€ 16.865	€ 16.865
Programma 8				
Kapitaallasten reconstructie verlengde Beeklaan (verhardingen) - 240288	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715
Stand per reserve per 31 december	**€ 2.496.957**	**€ 2.283.348**	**€ 2.069.739**	**€ 1.890.619**

Deze reserve is gevormd om kapitaallasten van eerdere en toekomstige investeringsambities te dekken. De stand per 1 januari 2026 is € 2.496.957,-.

Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft

De stand van de Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten tijdelijke De Schelft	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 1.143.936**	**€ 762.624**	**€ 381.312**	**€ -**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Kapitaallasten tijdelijke De Schelft	€ 381.312	€ 381.312	€ 381.312	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 762.624**	**€ 381.312**	**€ -**	**€ -**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de tijdelijke De Schelft.

Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst

De stand van de Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten sportpark De Boekhorst	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 14.654.515**	**€ 14.167.421**	**€ 13.680.327**	**€ 13.193.233**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Kapitaallasten sportpark De Boekhorst - 240168 - 240170 - 230157	€ 487.094	€ 487.094	€ 487.094	€ 487.094
Stand per reserve per 31 december	**€ 14.167.421**	**€ 13.680.327**	**€ 13.193.233**	**€ 12.706.139**

Per 1 januari 2022 is er aparte reserves gevormd voor sportpark De Boekhorst. De onttrekkingen stonden voorheen in de Reserve kapitaallasten activa Noordwijkerhout en sinds 2022 in deze reserve.

Reserve kapitaallasten De Duinpan

De stand van de Reserve kapitaallasten De Duinpan is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten De Duinpan	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 1.110.478**	**€ 1.066.376**	**€ 1.022.274**	**€ 978.172**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Kapitaallasten De Duinpan	€ 44.102	€ 44.102	€ 44.102	€ 44.102
Stand per reserve per 31 december	**€ 1.066.376**	**€ 1.022.274**	**€ 978.172**	**€ 934.070**

Om de lasten beter te kunnen monitoren is er een aparte reserve gevormd voor De Duinpan. De onttrekkingen stonden voorheen in de Reserve kapitaallasten activa Noordwijkerhout en sinds 2022 in deze reserve.

Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft

De stand van de Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten nieuwe De Schelft	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 11.845.195**	**€ 7.064.917**	**€ 6.688.882**	**€ 6.312.847**
Onttrekkingen				
Programma 6				
Uitname verzekeringsgeld Gebouw De Schelft	€ 4.780.278		€ -	€ -
Kapitaallasten Installaties Nieuwe De Schelft	€ -	€ 376.035	€ 376.035	€ 376.035
Stand per reserve per 31 december	**€ 7.064.917**	**€ 6.688.882**	**€ 6.312.847**	**€ 5.936.812**

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten nieuwe De Schelft. In 2026 wordt het bedrag van € 4.780.278,- aan verzekeringsgeld Gebouw De Schelft eruit onttrokken om hiermee het investeringsbedrag Gebouw De Schelft te verlagen. Jaarlijks wordt er vanaf 2027 een bedrag van € 376.035,- aan kapitaallasten onttrokken uit deze reserve.

Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk

De stand van de Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Atrium Noordwijk	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 2.006.953**	**€ 2.176.953**	**€ 2.169.453**	**€ 2.161.953**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Kapitaallasten Atrium Noordwijk (voorbereidingskrediet)	€ -	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Toevoegingen				
Programma 1				
Incidentele toevoeging aan Reserve kapitaallasten Atrium vanuit de niet benutte gelden kapitaallastenniveau 2026	€ 170.000	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 2.176.953**	**€ 2.169.453**	**€ 2.161.953**	**€ 2.154.453**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in het Atrium. In de Perspectiefnota 2026-2029 is besloten dat een bedrag van € 170.000,- van de niet benutte gelden uit het kapitaallastenniveau 2026 hierin wordt gestort.

Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg

De stand van de Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 6.208.650**	**€ 4.047.040**	**€ 3.520.719**	**€ 2.994.398**
Onttrekkingen				
Programma 7				
Kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321
Vrijvallen kapitaallasten vanuit Reserve kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg naar Algemene Reserve	€ 1.635.289	€ -	€ -	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 4.047.040**	**€ 3.520.719**	**€ 2.994.398**	**€ 2.468.077**

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg. Voor 2025 stond er nog een restant investeringsbedrag van € 1.635.289,- geraamd voor de tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg. Het totale investeringsbedrag is lager uitgevallen dan waar rekening mee is gehouden. De gelden die in deze reserve voor dit investeringsbedrag waren opgenomen zijn daarom ook niet meer nodig en hierdoor kan een bedrag van € 1.635.289,- vrijvallen vanuit de Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg naar de Algemene Reserve. Omdat dit restkrediet niet nodig is, ontstaan er voor dit bedrag ook geen toekomstige kapitaallasten die ten laste van de betreffende reserve zouden komen. Daardoor valt het bedrag dat jaarlijks aan kapitaallasten onttrokken wordt ook lager uit.

Overige reserves

Reserve Winst uit Grondbedrijf

De stand van de Reserve Winst uit Grondbedrijf is voor 2026 tot en met 2029 als volgt:

Bedragen in €				
Reserve Winst uit Grondbedrijf	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per reserve per 1 januari	**€ 10.139.492**	**€ 9.995.498**	**€ 9.821.654**	**€ 10.820.841**
Onttrekkingen				
Programma 1				
Uren Grondbedrijf Algemeen P249 grondbedrijf	€ 432.849	€ 450.595	€ 469.070	€ 488.302
Overhead uren Grondbedrijf P249 Onroerende Zaken (14%)	€ 60.599	€ 63.083	€ 65.670	€ 68.362
Rente gronden P249 Onroerende Zaken	€ 158.394	€ 160.188	€ 168.480	€ 174.671
Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regelgeving	€ 69.152	€ 76.978	€ 101.756	€ 152.107
Toevoegingen				
Programma 1				
Pacht vm NIEGG's	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000
Programma 9				
Space Business Park	€ 500.000	€ 500.000	€ 1.727.163	€ -
Stand per reserve per 31 december	**€ 9.995.498**	**€ 9.821.654**	**€ 10.820.841**	**€ 10.014.399**

Het doel van de reserve winst uit grondbedrijf is het dekken van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitaties en voor de dekking van niet direct aan grondexploitaties toe te rekenen uren en rente. De reserve wordt gevoed uit positieve grondexploitaties en aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex.

Voorzieningen

Totaaloverzicht van de voorzieningen

Bedragen x € Voorzieningen	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030
Voorziening afvalinzameling en -verwerking	€ 719.690	€ 558.708	€ 376.799	€ 143.458	€ 45.017
Voorziening riolering (BBV 44.2)	€ 3.884.831	€ 3.235.960	€ 6.760.580	€ 6.535.632	€ 6.535.632
Voorziening begraafplaats	€ 73.623	€ 73.623	€ 73.623	€ 73.623	€ 73.623
Spaarvoorziening riolering (BBV 44.1d)	€ 7.039.298	€ 7.039.298	€ 7.039.298	€ 7.039.298	€ 7.039.298
Voorziening pensioenen wethouders	€ 5.731.511	€ 5.711.511	€ 5.691.511	€ 5.671.511	€ 5.651.511
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 238.347	€ 238.347	€ 238.347	€ 238.347	€ 238.347
Voorzienbare Voorzienbare verliezen Grondbedrijf MVA	€ 764.414	€ 764.414	€ 764.414	€ 764.414	€ 764.414
Voorziening Verlieslatende Projecten Grondbedrijf	€ 3.962.000	€ 522.000	€ 522.000	€ 522.000	€ -
Voorziening verlofsparen	€ 205.162	€ 285.162	€ 365.162	€ 445.162	€ 525.162
Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding	€ 218.835	€ 130.435	€ 42.035	€ -	€ -
Totaal voorzieningen	**€ 22.837.711**	**€ 18.559.458**	**€ 21.873.769**	**€ 21.433.445**	**€ 20.873.004**

Toelichting op staat van voorzieningen

Voorziening afvalinzameling en -verwerking
Het doel van deze voorziening is om de middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de afvalstoffenheffingen te voorkomen.

Voorziening riolering (BBV 44.2)
De beschrijving van het doel luidt: de financiering van de aanleg, het beheer en onderhoud van riolering als middel om te voldoen aan gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater.

Overschotten of tekorten binnen het product 184 Riolering worden toegevoegd aan of vallen vrij ten gunste van de rekening van baten en lasten vanuit de voorziening riolering overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2).

Voorziening begraafplaats
Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding. Ten einde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld.

Spaarvoorziening riolering (BBV 44.1d)
In maart 2023 heeft de raad met de vaststelling van het rioolbeleidsplan de definitieve keuze gemaakt voor een systeem waarbij we spaarbedragen in de heffing opnemen die vergelijkbaar zijn met het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar (zogenaamde ideaalcomplex). Deze worden als last in de exploitatie opgenomen en als toevoeging aan de voorziening riolering (ex. artikel 44, lid 1d BBV). De in een dergelijke voorziening gestorte bedragen kunnen in latere jaren aangewend worden voor vervangingsinvesteringen om de lasten te beperken c.q. voor het bewerkstelligen van een gelijkmatige toename van de lastendruk over meerdere jaren. Over de bestaande activa zullen we nog wel blijven afschrijven, maar over de nieuwe niet meer.

Voorziening pensioenen wethouders
De voorziening is getroffen voor de toekomstige pensioenen en/of waardeoverdrachten van de voormalige wethouders. Op basis van de actuariële waarde berekening wordt in 2026 een bedrag van € 140.000,- aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast wordt er een bedrag aan de voorziening onttrokken van € 160.000,- voor pensioenpremies.

Voorziening dubieuze debiteuren
Deze voorziening is bedoeld ter bekostiging van eventueel af te boeken debiteuren. Vooralsnog zijn er nog geen debiteuren oninbaar verklaard.

Voorziening Voorzienbare verliezen Grondbedrijf MVA
Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele bedragen gestort in deze voorzieningen voor voorzienbare verliezen grondbedrijf.

Voorziening Verlieslatende Projecten Grondbedrijf
Deze voorziening is gecreëerd voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf.

Voorziening verlofsparen
Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening gevormd te worden. Inschatting is dat bij een storting van jaarlijks € 80.000,- de voorziening voldoende toereikend is om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.

Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)
Deze voorziening is getroffen op basis van het BBV. In de Cao Gemeenten, artikel 2.11, is opgenomen dat met ingang van 31 december 2023 onder bepaalde voorwaarden deelgenomen kan worden aan de RVU. Deelname aan de RVU is mogelijk voor een periode van maximaal twee jaar en de regeling loopt van 31 december 2023 tot en met 31 december 2028.

3.8 Overzicht incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Incidentele baten en lasten, zoals projecten of subsidies, zijn eenmalige posten die het begrotingssaldo tijdelijk beïnvloeden en zijn verder toegelicht in paragraaf 3.12, "Overzicht incidentele baten en lasten". Reservemutaties zijn in principe incidenteel, met uitzondering van de mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Deze kunnen onder voorwaarden als structureel worden beschouwd, zoals wanneer het saldo van de reserve gelijk is aan de boekwaarde van de activa, wat in de Programmabegroting 2026-2029 het geval is.

Op de volgende pagina en verder staat het overzicht van het incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van deze begroting.

Toevoegingen

Programma	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	INC/STR
Programma 1	Toevoeging aan Reserve Verkoop aandelen Nuon vanuit ruimte in kapitaallastenniveau 2025	€ 988.724				INC
	Eenmalige onttrekking van € 1.000.000,- uit Reserve ICT Instandhouding	€ 1.000.000				INC
	Jaarlijkse toevoeging aan de Reserve ICT Instandhouding	€ 925.000	€ 935.000	€ 945.000	€ 955.000	INC
	Pacht voormalige NIEGG's	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	INC
	Jaarlijkse storting De Muze	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750	€ 103.750	INC
	Toevoeging aan Reserve Atrium vanuit de niet benutte gelden kapitaallastenniveau 2026	€ 170.000				INC
		€ 3.264.474	€ 1.115.750	€ 1.125.750	€ 1.135.750	
Programma 2	Strandveiligheid	€ 42.000	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	INC
		€ 42.000	€ 43.000	€ 44.000	€ 45.000	
Programma 3	Storting in bestemmingsreserve mobiliteitsagenda	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	INC
		€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Programma 5	Instandhoudingsplan Noordwijk	€ 405.345	€ 463.746	€ 521.876	€ 227.229	INC
		€ 405.345	€ 463.746	€ 521.876	€ 227.229	
Programma 6	Ingroeimodel sportaccomodatie Duinwetering - 9910056	€ 75.000	€ 79.500	€ 84.000	€ 88.500	INC
	Ingroeimodel Zwembad Binnenzee - 9910062	€ 175.022	€ 189.022	€ 203.022	€ 217.022	INC
	Ingroeimodel Sint Jeroensclub (SJC) - 9910068	€ 100.000	€ 110.000	€ 120.000	€ 130.000	INC
	Huur inkomsten zwembad Binnenzee	€ 44.589	€ 45.748	€ 46.937	€ 48.157	INC
	Eenmalige storting in reserve zwembad Binnenzee in verband met aanpassing inflatie CPI uit AR	€ 1.190.680				INC
	Jaarlijkse toevoeging exploitatie zwembad Binnenzee	€ 78.000	€ 84.000	€ 100.000	€ 126.000	INC
	Toevoeging aan Reserve Kapitaallasten SJC (oorspronkelijk aan Reserve Verkoop Nuon aandelen)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	INC
	Incidentele toevoeging aan Reserve Kapitaallasten SJC vanuit Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 300.000				INC
		€ 2.038.291	€ 583.270	€ 628.959	€ 684.679	
Programma 7	Vrijvallen kapitaallasten vanuit Reserve tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg naar AR	€ 1.635.289				INC
		€ 1.635.289	€ -	€ -	€ -	
Programma 8	Storting Egalisatiereserve rioolheffing voordelig effect tariefstelling	€ 96.518	€ 19.902	€ 21.156	€ 160.830	INC
		€ 96.518	€ 19.902	€ 21.156	€ 160.830	
Programma 9	Boek Grondbedrijf Space Business Park	€ 500.000	€ 500.000	€ 1.727.163		INC
		€ 500.000	€ 500.000	€ 1.727.163	€ -	
Totaal incidentele toevoegingen		**€ 7.981.917**	**€ 2.775.668**	**€ 4.118.904**	**€ 2.303.488**	
Totaal structurele toevoegingen		**€ 967.000**	**€ 978.000**	**€ 989.000**	**€ 1.000.000**	
Totaal toevoegingen		**€ 7.981.917**	**€ 2.775.668**	**€ 4.118.904**	**€ 2.303.488**	

Onttrekkingen

Programma	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	INC/STR
Programma 1	Formatie bestuursondersteuner wethouders	€ 50.000				INC
	Formatie financieel adviseur	€ 104.000	€ 104.000			INC
	Energieverbruik gemeentelijke gebouwen	€ 250.000				INC
	Op sterkte houden personeelsbestand i.v.m. pensionering	€ 250.000				INC
	Begrotingswijziging beschikbaar stellen middelen overhevelen bouwtaken	€ 200.000				INC
	Begrotingswijziging beschikbaar stellen middelen overhevelen bouwtaken	€ 300.000				INC
	Inhuur archiefblok			€ 125.000		INC
	Regionale Investeringsagenda (RIA)	€ 181.000	€ 181.000			INC
	Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreeek 2024-2028	€ 15.000				INC
	Functioneel beheerder	€ 72.000				INC
	Inhuur bij moeilijk vervulbare functies	€ 250.000				INC
	Inhuur bij geboorteverlof/ouderschapsverlof	€ 375.000				INC
	Informeer inwoners via de lokale krant	€ 52.000				INC
	Afschrijvingslasten staat C Automatisering	€ 461.106	€ 408.669	€ 258.661	€ 153.899	STR
	Afschrijvingslasten staat C Informatisering	€ 180.013	€ 150.071	€ 124.780	€ 107.416	STR
	Kapitaallasten investeringsplan Automatisering-Informatisering 2026-2029	€ -	€ 348.410	€ 428.130	€ 538.762	STR
	Technische bijstelling ICT investeringsplan	€ 157.414	€ 85.245	€ 161.612	€ 50.612	INC
	Eenmalige onttrekking van € 1.000.000,- uit Reserve ICT Instandhouding	€ 1.000.000				INC
	Uren Grondbedrijf Algemeen P249 grondbedrijf	€ 432.849	€ 450.595	€ 469.070	€ 488.302	INC
	Overhead uren Grondbedrijf P249 Onroerende Zaken (14%)	€ 60.599	€ 63.083	€ 65.670	€ 68.362	INC
	Rente gronden P249 Onroerende Zaken	€ 158.394	€ 160.188	€ 168.480	€ 174.671	INC
	Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regelgeving	€ 69.152	€ 76.978	€ 101.756	€ 152.107	INC
	Bovenformatieven	€ 2.037				INC
	Kapitaallasten facilitaire voorzieningen fusie - 230152	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	STR
	Kapitaallasten renovatie De Duinpan -230205	€ 27.254	€ 27.254	€ 27.254	€ 27.254	STR
	Kapitaallasten Installaties De Duinpan - 230206	€ 16.848	€ 16.848	€ 16.848	€ 16.848	STR
	Kapitaallasten Atrium Noordwijk - 230233	€ -	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	STR
		€ 4.727.464	€ 2.142.639	€ 2.017.559	€ 1.848.531	
Programma 2	Investeringen Noordwijkse Reddingsbrigade	€ 103.921	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982	INC
		€ 103.921	€ 98.421	€ 37.133	€ 30.982	
Programma 3	Projectleider Mobiliteitsmaatregelen Noordwijkerhout Duin- en Bollenstreek	€ 25.000				INC
	Mobiliteitsplan en parkeerbeleid	€ 50.000				INC
	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR26) capaciteit	€ 50.000				INC
	Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas Barnhoornweg - 240144	€ 17.901	€ 17.901	€ 17.901	€ -	STR
	Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein - 240159	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	STR
	Kapitaallasten verlengde Beeklaan (groen) - 240151	€ 47.682	€ 47.682	€ 47.682	€ 47.682	STR
	Kapitaallasten parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee - 245215	€ 4.055	€ 4.055	€ 4.055	€ 4.055	STR
		€ 205.964	€ 80.964	€ 80.964	€ 63.063	

Programma	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	INC/STR
Programma 4	Economische samenwerking Duin- en Bollenstreek	€ 149.000	€ 149.000			INC
	Kapitaallasten gebiedwuitwerking uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard - 240158	€ 10.917	€ 10.917	€ 10.917	€ 10.917	STR
	Kapitaallasten Kerkstraat & Hoofdstraat uitstraling winkelstraten en Koningin Wilhelminaboulevard -240166 - 240167	€ 19.762	€ 19.762	€ 19.762	€ 19.762	STR
	Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt Kloosterplein - 240154	€ 16.588	€ 16.588	€ 16.588	€ -	STR
	Nieuw subsidie SpaceCampus	€ 320.000	€ 320.000			INC
		€ 516.267	€ 516.267	€ 47.267	€ 30.679	
Programma 5	Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000	€ 50.000			INC
		€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ -	
Programma 6	Jaarlijkse rentelasten multifunctionele hal (t/m 2028)	€ 19.932	€ 19.932	€ 19.932		STR
	Jaarlijkse exploitatielasten Tijdelijke de Schelft (t/m 2028)	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000		INC
	Toekomstbestendige Muze	€ 228.000	€ 234.000			INC
	Eenmalige storting in reserve zwembad Binnenzee in verband met aanpassing inflatie CPI uit AR	€ 1.190.680				INC
	Incidentele toevoeging aan Reserve Kapitaallasten Sint Jeroens Club vanuit Reserve Verkoop Nuon aandelen	€ 300.000				INC
	Kapitaallasten Sportpark Duinwetering - 240083	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	STR
	Zwembad Binnenzee exploitatie en onderhoud	€ 467.058	€ 443.250	€ 491.329	€ 715.769	STR
	Kapitaallasten Zwembad Binnenzee -230126	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	STR
	Kapitaallasten Sporthal Sint Jeroensclub (SJC) - 240108	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	€ 378.082	STR
	Kapitaallasten Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN) - 240117	€ 16.865	€ 16.865	€ 16.865	€ 16.865	STR
	Kapitaallasten Tijdelijke de Schelft -230231	€ 381.312	€ 381.312	€ 381.312	€ -	STR
	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: verharding en waterhuishouding -240168	€ 52.623	€ 52.623	€ 52.623	€ 52.623	STR
	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: velden- 240170	€ 290.030	€ 290.030	€ 290.030	€ 290.030	STR
	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst: gebouw -230157	€ 144.441	€ 144.441	€ 144.441	€ 144.441	STR
	Uitname verzekeringsgeld Gebouw de Schelft	€ 4.780.278	€ -	€ -		INC
	Kapitaallasten Installaties de Schelft -230232	€ -	€ 376.035	€ 376.035	€ 376.035	STR
		€ 8.775.563	€ 2.862.832	€ 2.676.911	€ 2.479.107	
Programma 7	Uitgaven jeugdhulp obv Jeugdzorgbegroting incidenteel	€ 422.000	€ 211.000			INC
	Taskforce jeugdhulp incidenteel	€ 265.000	€ 40.000			INC
	Kapitaallasten Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg-230239	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	€ 526.321	STR
	Vrijvallen kapitaallasten vanuit Reserve tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg naar AR	€ 1.635.289				INC
		€ 2.848.610	€ 777.321	€ 526.321	€ 526.321	
Programma 8	Beheerplan groen onderhoudsachterstand	€ 250.000	€ -	€ -		INC
	Restantbedrag najaarsnota 2024 Noodfonds energietransitie	€ 250.000				INC
	Kapitaallasten reconstructie verlengde Beeklaan (verhardingen) - 240288	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	STR
	PPN 2026 Bijdrage uit de Reserve Oosterduinse meer	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	€ 55.591	INC
	PPN 2026 Bijdrage uit de Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	INC
	Begroting 2026 Bijdrage uit de Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	INC
	Beheer en onderhoud landschapspark en speeleiland Duineveld	€ 90.000	€ 80.000	€ 70.000	€ 60.000	INC
		€ 745.306	€ 235.306	€ 225.306	€ 215.306	
Programma 9	Invoering Omgevingswet	€ 175.000	€ 98.000	€ -		INC
		€ 175.000	€ 98.000	€ -	€ -	
Totaal incidentele onttrekkkingen		**€ 14.484.204**	**€ 2.572.101**	**€ 1.369.312**	**€ 1.174.627**	
Totaal structurele onttrekkingen		**€ 3.663.891**	**€ 4.289.649**	**€ 4.242.149**	**€ 4.019.362**	

3.9 Overzicht overhead

De overhead wordt centraal begroot en verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen. De geraamde kosten van de overhead komen voor het begrotingsjaar 2026 uit op een bedrag van € 20.058.788,-.

Het percentage overhead wordt conform de Financiële Verordening Gemeente Noordwijk 2023 artikel 18.5 eens in de vier jaar berekend. Voor 2023 kwam dit percentage uit op 14% en dit percentage wordt ook voor het komende begrotingsjaar gehanteerd voor de kostentoerekening en het bepalen van de tarieven. De berekening van dit percentage overhead is als volgt: de totale kosten overhead gedeeld door de totale omzet begroting exclusief reserves.

Er wordt één uitzondering gemaakt op het centraal begroten van overhead. Er wordt overhead toegerekend aan de grondexploitaties, waarbij de opslag van overhead op het (directe) uurtarief 68% was in voorgaande jaren. Deze uitzondering is opgenomen in artikel 18.6 van de financiële verordening. Door de verwachte terugloop van het aantal ruimtelijke projecten de komende jaren en hiermee ook met het aantal toe te rekenen uren is in de berekening van de toerekening van overhead aan het grondbedrijf rekening gehouden met een stapsgewijze terugloop van 13,5% per jaar. Om het uiteindelijke toe te rekenen overheadpercentage ook op 14% uit te laten komen per 2026.

Voor het bepalen van de kostendekkende tarieven van de heffingen en leges (afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges) worden overheadkosten extracomptabel toegerekend. Dat gebeurt op basis van een opslagpercentage (14%) over de kosten van het betreffende taakveld.

De indeling van de overhead is gebaseerd op de definitie uit Vensters voor bedrijfsvoering en omvat PIJOFACH-kosten: Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. In de toelichting in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV en in de BBV-notitie Overhead wordt nader toegelicht welke kosten hier precies onder vallen.

3.10 Investeringen

Investeringen hebben als kenmerk dat zij duurzaam zijn. Een investering gaat meerdere jaren mee. Op het moment dat een investering plaatsvindt (aanschaf, bouw) worden uitgaven gedaan. Deze uitgaven leiden echter niet direct tot lasten in de exploitatiebegroting. Op de investering wordt afgeschreven. Toerekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) aan de exploitatie vindt voor de eerste maal plaats in het jaar, nadat de investering is opgeleverd.

Bij het maken van het Investeringsplan 2026-2029 gaan we uit van het Investeringsplan 2025-2028 en voegen we hier de vervangingsinvesteringen van jaarschijf 2029 aan toe. Ten opzichte van de vorige periode is bij de investeringen nog beter de relatie gelegd met de uit te voeren ruimtelijke projecten en de beheerplannen wegen, groen, gemeentelijke gebouwen enzovoort. Daarnaast is kritisch gekeken naar de capaciteitsplanning waardoor de werkzaamheden beter en meer integraal op elkaar afgestemd zijn. Binnen het investeringsplan zijn autonome (vervangings-) investeringen en enkele nieuwe (uitbreidings-) investeringen toegevoegd. Ook zijn er enkele investeringen verschoven in de jaren.

Ten opzichte van de perspectiefnota zijn enkele nieuwe investeringen aangedragen, welke onder het investeringsplan worden toegelicht. Deze nu voorgestelde op te nemen nieuwe investeringen passen niet binnen het eerder vastgestelde kapitaallastenniveau. In deze begroting is daarom het kapitaallastenniveau oplopend opgehoogd met € 53.000,- in 2027, met € 146.000,- in 2028 en met € 254.000,- in 2029.

Het gemiddelde kapitaallastenniveau in de programmabegroting van de gemeente Noordwijk bedraagt in 2026 € 4.600.000,-. In 2026 blijft er binnen het kapitaallastenniveau een bedrag van ongeveer € 989.000,- over. Dit kapitaallastenniveau loopt in de jaren 2031 tot en met 2033 terug naar een niveau tot onder nul. Daarna is weer een surplus op het benutte kapitaallastenniveau behorende bij de vervangingsinvesteringen te zien.

Investering in onderhoud diverse wijken
Nog niet begroot in het huidige Investeringsplan 2026-2029 is het onderhoud van diverse wijken (drie van de tien wijken staan nu opgevoerd). Deze vervangingsinvesteringen worden nog toegevoegd en dit zal ervoor zorgen dat het gemiddelde kapitaallastenniveau mogelijk onder druk komt te staan.

Investering in Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 zijn investeringen opgenomen tot 2029. De verwachting is dat de gelden die we vanuit het Rijk krijgen en de reserveringen in de Reserve Onderwijshuisvesting niet voldoende zijn om de kapitaallasten behorende bij de investeringen vanuit een geactualiseerd Huisvestingplan Onderwijs te kunnen dekken. Dit gaat dan met name om kostenstijging en investeringen die nog niet in het huidige plan zijn verwerkt.

Bij de opmaak van de Perspectiefnota 2027-2030 of de Programmabegroting 2027-2030 zal een voorstel worden gemaakt om de kapitaallasten behorende bij investeringen in het kader van de onderwijshuisvesting onderdeel te laten worden van het gemiddelde kapitaallastenniveau. De gelden vanuit het Rijk en de benutting van de reserve zullen dan verrekend worden in dat nieuwe gemiddelde kapitaallastenniveau.

In verband met bovenstaande onzekerheden (wijken die nog komen en nieuwe systematiek onderwijshuisvesting) wordt voorgesteld om het niet benutte kapitaallastenniveau van 2026-2029 te reserveren voor de jaren dat het gemiddelde kapitaallastenniveau niet voldoende is. Tot nu toe werd het surplus gestort in de Reserve Verkoop aandelen Nuon.

We moeten in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een investeringsplan presenteren voor de vier begrotingsjaren 2026-2029. Achterliggende aan dit investeringsplan 2026-2029 is inzicht verschaft in de vervangingsinvesteringen voor de komende tien jaar. Dit zal het komende jaar nog verder worden uitgewerkt naar een veertig jarig investeringsplan. Hiermee zijn de investeringen goed in beeld en kan een goede afweging gemaakt worden van deze investeringen binnen het vastgestelde kapitaallastenniveau.

Voorgaande heeft geleid tot onderstaand investeringsplan.

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Investeringen per programma	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening				
Instandhouding Automatisering 2026 4 jaar	€ 687.000	€ 54.000	€ 82.000	€ 92.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-687.000*	€ *-54.000*	€ *-82.000*	€ *-92.000*
Instandhouding Automatisering 2026 5 jaar	€ 296.000	€ 681.000	€ 236.000	€ 244.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-296.000*	€ *-681.000*	€ *-236.000*	€ *-244.000*
Instandhouding Informatisering 2026 1 jaar	€ 75.000			
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-75.000*			
Instandhouding Informatisering 2026 2 jaar	€ 10.000		€ 10.000	
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-10.000*		€ *-10.000*	
Instandhouding Informatisering 2026 3 jaar	€ 25.000	€ 13.000	€ 5.000	€ 25.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-25.000*	€ *-13.000*	€ *-5.000*	€ *-25.000*
Instandhouding Informatisering 2026 4 jaar	€ 109.000	€ 3.000	€ 75.000	€ 75.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-109.000*	€ *-3.000*	€ *-75.000*	€ *-75.000*
Instandhouding Informatisering 2026 5 jaar	€ 10.000		€ 48.000	€ 321.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	€ *-10.000*		€ *-48.000*	€ *-321.000*
Instandhouding Informatisering 2026 8 jaar			€ 5.000	
Dekking uit reserve ICT-instandhouding			€ *-5.000*	
Instandhouding Informatisering 2026 10 jaar			€ 74.000	
Dekking uit reserve ICT-instandhouding			€ *-74.000*	
Vervanging Daf vrachtwagen 06-BNK-04 (nr. 1)			€ 300.000	
Vervanging Iveco Daily laadbak kieper 45-BNH-4 (nr. 24)			€ 100.000	
Vervanging Toyota Corolla ZT-470-G (nr. 27 of 28?)		€ 50.000		
3 x Tekstkarren (Verkeer en Vervoer)			€ 85.000	
Facilitaire zaken	€ 151.000	€ 44.000	€ 77.000	€ 365.000
Dierenhoeve Kinderdagverblijf gebouw (inclusief BTW)	€ 848.000			
Dierenhoeve Kinderdagverblijf installaties (inclusief BTW)	€ 453.000			
Dierenhoeve Theehuis gebouw	€ 336.000			
Dierenhoeve Theehuis installaties	€ 87.000			
Dekking huur Kinderdagverblijf en Theehuis	€ *-1.724.000*			
Dierenhoeve dierenverblijf klein en groot gebouw	€ 177.000			
Dierenhoeve dierenverblijf klein en groot installaties	€ 12.000			
Dierenhoeve algemeen (managementkosten)	€ 100.000			
Atrium gemeente Noordwijk*/**	€ 1.707.000			
Toevoeging Atrium obv collegebesluit 20 mei 2025 (PPN 2026)	€ 170.000			
Dekking uit reserve kapitaallasten Atrium	€ *-1.707.000*			
Toevoeging Atrium obv collegebesluit 20 mei 2025 dekking uit de niet benutte gelden 2026 kapitaallasten (PPN 2026)	€ *-170.000*			
Subtotaal	**€ 5.253.000**	**€ 845.000**	**€ 1.097.000**	**€ 1.122.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***€ -4.813.000***	***€ -751.000***	***€ -535.000***	***€ -757.000***

*Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2026 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden blauw gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2026-2029.*

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Investeringen per programma	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programma 2 Veiligheid				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Programma 3 Verkeer en Parkeren				
Alzijdige aansluiting Beeklaan/N206*		€ 15.300.000		
Dekking uit NUON Reserve		€ *-15.300.000*		
Hogeweg 2025/2026	€ 400.000			
Reconstructie Duinweg	€ 1.500.000			
Reconstructie Koningin Astrid Boulevard*			€ 300.000	€ 3.150.000
Ontwikkeling parkeren en flaneren Koningin Astrid Boulevard			€ 150.000	
Doorfietsroute Beeklaan-Schiestraat-van Berkelweg	€ 923.000			
Doorfietsroutes vervolgfase tot aan De Zilk		€ 632.000	€ 648.000	€ 665.000
Voorbereiding wijkvernieuwing Julianastraat e.o. (NWH)	€ 120.000			
Wijkvernieuwing Julianastraat e.o. (NWH) bijdrage P260 Verhardingen	€ *-120.000*			
Wijkvernieuwing Julianastraat e.o. (NWH) klimaatmaatregelen	€ 1.000.000			
Voorbereiding wijkvernieuwing Duinpark	€ 150.000			
Wijkvernieuwing Duinpark*		€ 950.000		
*Wijkvernieuwing Duinpark bijdrage P260 Verhardingen**		€ *-950.000*		
Wijkvernieuwing Duinpark klimaatmaatregelen*		€ 850.000		
Voorbereiding wijkvernieuwing De Zilk	€ 150.000			
Wijkvernieuwing De Zilk*			€ 1.600.000	
*Wijkvernieuwing De Zilk bijdrage P260 Verhardingen**			€ *-1.300.000*	
Wijkvernieuwing De Zilk klimaatmaatregelen*			€ 5.250.000	
Herinrichting parkeerterrein Wantveld / Golfbaan	€ 1.800.000			
Verlichting en bomen centrum NWH	€ 600.000			
Herinrichting parkeerterrein Kloosterplein (voorbereidingskrediet)	€ 150.000			
Straatmeubilair Koningin Astrid Boulevard	€ 30.000			
Groot onderhoud pollers NW zee	€ 100.000			
Winkel- voetgangersgebied Noordwijk Zee (pollers) met kentekenherkenning		€ 300.000		
Groot onderhoud pollers NW binnen	€ 40.000			
Winkel- voetgangersgebied Noordwijk Binnen (pollers) met kentekenherkenning			€ 160.000	
Groot Onderhoud poller Leidsevaart		€ 60.000		
Groot Onderhoud poller Kraaierslaan			€ 60.000	
Groot onderhoud Pollers Voorstraat/Jeroenplein				€ 80.000
Transformatie Rotonde van Berckelweg	€ 1.251.000			
Aanvulling transformatie Rotonde van Berckelweg	€ 941.000			
Bestratingsmaterialen conform Uvor	€ 360.000	€ 370.000	€ 380.000	€ 390.000
Vervanging openbare verlichting	€ 464.000	€ 529.000	€ 541.000	
Vervanging van oeverconstructies	€ 274.000			
Vervanging bruggen (kleine constructies/hout)		€ 114.000	€ 59.000	€ 238.000
Maatregelen Mobiliteitsagenda 2040 met prio 1	€ 110.000	€ 2.350.000	€ 2.700.000	€ 300.000
Subtotaal	**€ 10.363.000**	**€ 21.455.000**	**€ 11.848.000**	**€ 5.263.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	**€ *-120.000***	**€ *-16.250.000***	**€ *-1.300.000***	**€ -**
Programma 4 Economie				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Programma 5 Onderwijs				
IHP, Noordwijkse School*	€ 500.000			
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	€ *-500.000*			
IHP, Prinsenhof*	€ 500.000			
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	€ *-500.000*			
IHP, Bronckhorst*		€ 2.099.000		
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting		€ *-2.099.000*		
Subtotaal	**€ 1.000.000**	**€ 2.099.000**	**€ -**	**€ -**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	**€ *-1.000.000***	**€ *-2.099.000***	**€ -**	**€ -**

*Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2026 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden blauw gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2026-2029.*

Bedragen afgerond op € 1.000,-				
Investeringen per programma	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programma 6 Sport en Cultuur				
Speelvoorzieningen	€ 345.000	€ 269.000	€ 275.000	
Renovatie sportveldje vinkenveld Noordwijk (obv Staat C)	€ 50.000			
Gemiddelde vervangingsbehoefte speelvoorzieningen > t+3jr				€ 270.000
Triathlon renovatie kleed/gebouw			€ 200.000	
Sporttoestelllen Pilarenlaan				€ 65.000
Sporttoestelllen Vuurtorenplein	€ 60.000			
Bootcampterrein trimbaan	€ 50.000			
Bootcampterrein Vuurtorenplein		€ 50.000		
Sportpark Nieuwe Zeeweg, renovatie veld 3		€ 200.000		
Sportpark Nieuwe Zeeweg, korfbal- handbalveld toplaagrenovatie	€ 211.000			
Oefenhoek hockey, toplaag renovatie		€ 10.000		
Verlichtingsplannen en ballenvangers div.sportparken	€ 90.000			
Sportparken algemeen, zorgplicht kunstgrasvelden		€ 50.000		
Directie en toezicht kunstgrasvelden		€ 50.000		€ 53.000
Sportpark Duinwetering veld 2 renovatie toplaag/sporttechnische			€ 516.000	
Sportpark Duinwetering veld 4/5 renovatie				€ 300.000
Sportpark De Boekhorst veld 1 toplaagrenovatie kunstgras (kurk)				€ 360.000
Sportpark De Boekhorst veld 2 toplaagrenovatie kunstgras (TPE) aanpassing				
Sportpark De Boekhorst veld 3 toplaagrenovatie kunstgras (TPE) aanpassen				€ 600.000
Sportpark De Boekhorst veld 4 (half veld) toplaagrenovatie kunstgras (TPE)				€ 260.000
Sportpark De Boekhorst veld 5 toplaagrenovatie kunstgras (TPE) (kwart veld)				€ 160.000
Sportpark Van Nispen veld 1 natuurgras toplaagrenovatie			€ 50.000	
Subtotaal	**€ 806.000**	**€ 629.000**	**€ 1.041.000**	**€ 2.068.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***€ -***	***€ -***	***€ -***	***€ -***
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	***€ -***	***€ -***	***€ -***	***€ -***
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving				
Vernieuwen afvalbakken (grotere capaciteit, betere kwaliteit)	€ 60.000	€ 60.000		
Aanplanting bomen	€ 232.000	€ 237.000	€ -	
Verbetering riolering	€ 430.000	€ 1.401.000	€ 583.000	€ 565.000
Herinrichting parkeerterrein Wantveld / Golfbaan	€ 1.000.000			
Wijkvernieuwing De Zilk			€ 850.000	€ 900.000
Dekking uit voorziening riolering	*€ -1.430.000*	*€ -1.401.000*	*€ -1.433.000*	*€ -1.465.000*
Vervanging riolering	€ 486.000	€ 634.000	€ 543.000	€ 553.000
Wijkvernieuwing Julianastraat e.o. (NWH)*	€ 200.000			
Wijkvernieuwing Duinpark*		€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Renoveren rioolgemalen*	€ 172.000	€ 248.000	€ 425.000	€ 218.000
Dekking uit voorziening riolering	*€ -858.000*	*€ -1.032.000*	*€ -1.118.000*	*€ -921.000*
Subtotaal	**€ 2.580.000**	**€ 2.730.000**	**€ 2.551.000**	**€ 2.386.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***€ -2.288.000***	***€ -2.433.000***	***€ -2.551.000***	***€ -2.386.000***
Programma 9 Wonen en Ruimte				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage derden	***€ -***	***€ -***	***€ -***	***€ -***
Totaal Investeringen	**€ 20.002.000**	**€ 27.758.000**	**€ 16.537.000**	**€ 10.839.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***€ -8.221.000***	***€ -21.533.000***	***€ -4.386.000***	***€ -3.143.000***

*Voor de investeringsbedragen genoemd in de jaarschijf 2026 van het investeringsplan wordt aan de raad voorgesteld om die beschikbaar te stellen. Voor investeringen die met een * zijn aangemerkt, zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd. Velden blauw gemarkeerd betreft aanpassing of nieuwe investering ten opzichte van de Perspectiefnota 2026-2029.*

Wijzigingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2026-2029

Instandhouding Automatisering 2026 5 jaar

Voor de aankomende nieuwe raadzaal is een investering bedrag van € 200.000,- begroot in 2025 voor audio/video apparatuur. Doordat dit project is uitgesteld wordt dit begrote bedrag doorgeschoven naar 2026. In de Perspectiefnota 2026-2029 stond nog een bedrag begroot van € 96.000,- voor 2026 en wordt hiermee opgehoogd naar € 296.000,-.

Dierenhoeve Kinderdagverblijf / Theehuis / Dierenverblijf

De investering van de Dierenhoeve was reeds in de Perspectiefnota 2026-2029 meegenomen. Abusievelijk was deze investering niet in het investeringsplan opgenomen. Er was al wel in het financieel meerjarenperspectief rekening gehouden met de kapitaallasten die deze investering met zich meebrengt.

Hogeweg 2025/2026
De helft van de Hogeweg kon in een eerder stadium uitgevoerd worden omdat er op dat deel bestaande woningen zijn. Op de andere helft moeten eerst nieuwe woningen gebouwd worden. Na oplevering van die woningen kan de weg verder aangelegd worden.
Daarom kon deze investering eerder reeds worden afgesloten zodat er ook afgeschreven kon gaan worden over fase 1. Het restantkrediet voor fase 2 en 3 kwam hiermee wel vrij te vallen. Het daarvoor benodigde investeringsbudget zou opnieuw meegenomen worden in een investeringsplan van een volgende begroting.
Onzekerheid over de voorgang van de eerst nog te bouwen woningen brachten met zich mee dat dit niet eerder in een investeringsplan is meegenomen. De uitvoering van fase 2 kan eind dit jaar gaan starten omdat de woningbouw door de projectontwikkelaar dan gerealiseerd zal zijn. En de uitvoering van fase 3 zal in 2026 plaatsvinden. Daarom wordt het benodigde investeringsbudget voor fase 2 en 3 nu opnieuw weer in het investeringsplan meegenomen.

Aanvulling transformatie rotonde van Berckelweg
Voor de realisatie van een kruispunt met verkeersregelinstallatie, toeleidende wegen, oversteekpunten en naastgelegen fietsverbindingen bij de van Berckelweg is een extra investeringsbudget nodig. Deze transformatie van de huidige rotonde aldaar houdt verband met de ontwikkeling van Bronsgeest. Uit een recent opstelde directieraming blijkt echter dat het benodigde investeringsbudget dat tot nu toe in de meerjarenraming was meegenomen, tekortschoot.

Maatregelen Mobiliteitsagenda 2040 met prio 1
De gemeenteraad besluit op 6 november 2025 over de vaststelling van de Mobiliteitsagenda 2040. De daaruit volgende maatregelen met prioriteit 1 zijn meegenomen in het investeringsplan 2026-2029 van de begroting 2026. Het benodigde investeringsbudget voor de maatregelen met prioriteit 2 en 3 voor de jaren ná 2029 uit dit plan zullen bij een volgende perspectiefnota worden meegenomen als nieuw beleid.

Sportpark Nieuwe Zeeweg, korfbal- handbalveld toplaagrenovatie
Op Sportpark Nieuwe Zeeweg is korfbalveld 2 aan vervanging toe. Korfbalvelden hebben nieuwe afmetingen en in 2026 moeten alle velden hieraan voldoen. Veld 2 voldoet niet aan de nieuwe afmetingen. We willen dit veld in 2027 vervangen met de juiste afmetingen. Echter om het veld te kunnen bespelen vragen we voor de afmetingen in 2026 dispensatie aan bij de korfbalbond voor 2026 tot medio 2027. Omdat er bij de aanleg van het korfbalveld nog rubber in de onderlaag is aangebracht, vervangen we ook direct de onderlaag.

Verlichtingsplannen en ballenvangers diverse sportparken
In verband met geconstateerde roestvorming is het noodzakelijk om eerder dan verwacht de verlichting op sportpark Duinwetering te vervangen om te zorgen voor veilige verlichting.

3.11 Overzicht taakvelden

Bedragen x €					
Overzicht lasten en baten per taakveld			**Lasten**		**Baten**
0. Bestuur en Dienstverlening					
0.1	Bestuur	€	3.623.623	€	-
0.2	Burgerzaken	€	2.336.817	€	915.044
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€	1.188.010	€	357.856
0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	€	20.058.788	€	-
0.5	Treasury	€	444.206	€	1.312.240
0.61	Onroerend Zaakbelasting (OZB) woningen	€	2.020.354	€	12.638.307
0.62	Onroerend Zaakbelasting (OZB) niet-woningen	€	-	€	5.276.000
0.63	Parkeerbelasting	€	-	€	7.138.000
0.64	Belasting overig	€	30.283	€	184.000
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	€	-	€	85.100.128
0.8	Overige baten en lasten	€	300.000	€	-
0.9	Vennootschapsbelasting	€	-	€	-
0.10	Mutaties reserve (980)	€	7.981.917	€	18.148.095
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	€	-	€	700.599
		€	**37.983.998**	**€**	**131.770.269**
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€	5.780.982	€	721.593
1.2	Openbare orde en veiligheid	€	3.012.131	€	69.661
		€	**8.793.113**	**€**	**791.254**
2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat					
2.1	Verkeer en wegen	€	10.093.757	€	227.426
2.2	Parkeren	€	1.707.810	€	-
2.3	Recreatieve havens	€	-	€	-
2.4	Economische havens en waterwegen	€	-	€	-
2.5	Openbaar vervoer	€	-	€	-
		€	**11.801.567**	**€**	**227.426**
3. Economische Zaken					
3.1	Economische ontwikkeling	€	1.495.347	€	22.595
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€	-	€	-
3.3	Bedrijfsloket en -bedrijfsregelingen	€	89.514	€	39.144
3.4	Economische promotie	€	695.625	€	5.432.000
		€	**2.280.486**	**€**	**5.493.739**
4. Onderwijs					
4.1	Openbaar basisonderwijs	€	319.622	€	-
4.2	Onderwijshuisvesting	€	3.137.350	€	419.806
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€	1.967.937	€	433.000
		€	**5.424.909**	**€**	**852.806**

Bedragen x €					
Overzicht lasten en baten per taakveld			**Lasten**		**Baten**
5. Sport, Cultuur en Recreatie					
5.1	Sportbeleid en activering	€	314.935	€	203.860
5.2	Sportaccommodaties	€	13.636.694	€	1.171.282
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	€	1.873.417	€	198.817
5.4	Musea	€	-	€	-
5.5	Cultureel erfgoed	€	312.101	€	-
5.6	Media	€	1.418.519	€	219.425
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€	8.586.234	€	701.865
		€	**26.141.900**	**€**	**2.495.249**
6. Sociaal Domein					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€	9.835.932	€	3.954.279
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€	3.928.117	€	-
6.3	Inkomensregelingen	€	13.883.722	€	10.059.909
6.4	WSW en beschut werk	€	4.007.462	€	-
6.5	Arbeidsparticipatie	€	-	€	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	€	1.920.000	€	-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€	-	€	-
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)	€	4.639.304	€	314.000
6.71b	Begeleiding (Wmo)	€	3.130.770	€	-
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	€	105.966	€	-
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	€	2.208.022	€	-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€	-	€	-
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	€	97.470	€	-
6.72b	Jeugdhulp behandeling			€	-
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	€	8.020.543	€	-
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	€	1.228.962	€	-
6.73a	Pleegzorg			€	-
6.73b	Gezinsgericht			€	-
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	€	2.855.030	€	-
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf			€	-
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf			€	-
6.74c	Gesloten plaatsing			€	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	€	119.850	€	-
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	€	3.032.439	€	3.024.143
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	€	-	€	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€	-	€	-
6.82a	Jeugdbescherming	€	572.081	€	-
6.82b	Jeugdreclassering	€	75.547	€	-
		€	**59.661.217**	**€**	**17.352.331**

Bedragen x €					
Overzicht lasten en baten per taakveld			**Lasten**		**Baten**
7. Volksgezondheid en Milieu					
7.1	Volksgezondheid	€	3.334.315	€	70.703
7.2	Riolering	€	4.364.407	€	6.462.306
7.3	Afval	€	7.225.625	€	10.000.372
7.4	Milieubeheer	€	2.350.482	€	-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€	230.809	€	194.613
		€	**17.505.638**	**€**	**16.727.994**
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)					
8.1	Ruimtelijke ordening	€	3.190.453	€	-
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	€	4.531.827	€	5.031.827
8.3	Wonen en bouwen	€	6.572.187	€	3.144.400
		€	**14.294.467**	**€**	**8.176.227**
		€	**183.887.295**	**€**	**183.887.295**

3.12 Overzicht incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht, dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat. Om die reden wordt er een staat van incidentele baten en lasten opgenomen. Na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingssaldo.

Bedragen x €

Incidentele lasten	2026	2027	2028	2029
Programma 1				
Product 249 Onroerende Zaken uren grondbedrijf	€ 432.849	€ 450.595	€ 469.070	€ 488.302
Product 249 Onroerende Zaken overhead uren Grondbedrijf (v.a. 2026: 14%)	€ 60.599	€ 63.083	€ 65.670	€ 68.362
Rente Gronden P249 (min Wilhelminastr)	€ 160.088	€ 161.718	€ 165.037	€ 168.612
Afwaardering geactiveerde voorbereidingskosten toekomstige grondexploitaties	€ 69.152	€ 76.978	€ 101.756	€ 152.107
Regionale Investeringsagenda (RIA)	€ 181.000	€ 181.000	€ -	€ -
Programma 5				
Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ -
Programma 6				
Uitgaven Brede SPUK GALA	€ 203.560			
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke multifunctionele hal	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ -
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke multifunctionele hal		€ 104.000	€ 104.000	€ 104.000
Eénmalige extra afschrijving inzet verzekeringsgelden De Schelft	€ 4.780.278	€ -	€ -	€ -
PPN 2026 Toekomstbestendige Muze	€ 228.000	€ 234.000	€ -	€ -
Programma 7				
Asiel en migratie	€ 2.213.000	€ 1.866.000	€ 1.841.000	€ 194.000
Uitgaven Brede SPUK GALA	€ 349.978	€ -	€ -	€ -
Programma 8				
AW restantbedrag NJN 2024 Noodfonds energietransitie	€ 250.000			
Energietransitie 2026	€ 1.552.219			
Incidentele toevoegingen reserves	**€ 7.981.917**	**€ 2.775.668**	**€ 4.118.904**	**€ 2.303.488**
Totale incidentele lasten	**€ 18.533.640**	**€ 5.984.042**	**€ 6.886.437**	**€ 3.478.871**

Bedragen x €

Incidentele baten	2026	2027	2028	2029
Programma 6				
Inkomsten Brede SPUK GALA	€ 203.560	€ -	€ -	€ -
Programma 7				
Asiel en migratie	€ 2.213.000	€ 1.866.000	€ 1.841.000	€ 194.000
Inkomsten Brede SPUK GALA	€ 349.978	€ -	€ -	€ -
Programma 8				
Energietransitie 2026	€ 1.552.219			
Programma 9				
Tussentijdse winstneming Space Business Park	€ 500.000	€ 500.000	€ 1.727.163	€ -
Incidentele onttrekkingen reserves	**€ 14.484.204**	**€ 2.572.101**	**€ 1.369.312**	**€ 1.174.627**
Totale incidentele baten	**€ 19.302.961**	**€ 4.938.101**	**€ 4.937.475**	**€ 1.368.627**

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om projecten of subsidies.
Reservemutaties zijn naar de aard incidenteel. Daarom zijn die ook opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten zijn hierop een uitzondering. Onder voorwaarden is het toegestaan om mutaties aan bestemmingsreserves kapitaallasten als structureel aan te merken. Een van de voorwaarden is dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk is aan de boekwaarde van de desbetreffende activa.

Dit is in de Programmabegroting 2026-2029 het geval en daarom hebben we de mutaties in de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten als structureel aangemerkt.
Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden. Er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend. Bijvoorbeeld: een éénmalige ophoging van een bestaand (structureel) budget geldt niet als een incidentele last. Een éénmalige last voor een pilot of voor een project met een einddatum is wel incidenteel.

Incidentele Lasten

Programma 1

Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten

Dit betreft apparaatslasten, overhead en overige lasten voor diverse aan het grondbedrijf gerelateerde onderwerpen (bijvoorbeeld zwembad, sporthal, landschapspark) die net als de grondexploitaties naar de aard van de raming incidenteel zijn. En de geactiveerde voorbereidingskosten van toekomstige grondexploitaties worden afgewaardeerd ten laste van het begrotingsresultaat wanneer deze complexen niet binnen vijf jaar hebben geleid tot een actieve grondexploitatie. Ter hoogte van deze lasten staat er een onttrekking aan de Reserve winst uit grondbedrijf tegenover, die eveneens incidenteel is aangemerkt (per saldo nihil).

Regionale Investeringsagenda (RIA)

Op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid zoeken we naar oplossingen binnen de beperkt beschikbare ruimte. Met de Regionale Investeringsagenda (RIA) dragen we bij aan het oplossen van verschillende regionale, provinciale en nationale opgaven.

Programma 5

Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof

Ter overbrugging tot de totstandkoming van de nieuwbouw voor de basisschool wordt in vervangende, tijdelijke huisvesting voorzien.

Programma 6

Uitgaven Brede SPUK GALA

De gemeente ontvang voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

De tijdelijke Schelft

Na de brand in het multifunctionele complex is er een tijdelijke hal geplaatst ter overbrugging tot het moment dat het nieuw te bouwen complex in gebruik kan worden genomen.

Eénmalige afschrijving inzet verzekeringsgelden nieuwbouw Schelft

De van de verzekering ontvangen vergoeding in verband met de brandschade van De Schelft wordt in één keer in mindering gebracht op de boekwaarde van de nieuwbouw.

Perspectiefnota 2026-2029 Toekomstbestendige Muze

Er is voor 2026 en 2027 een incidenteel budget voor een toekomstbestendige Muze opgenomen. De gemeente wil het theater toekomstbestendig maken.

Programma 7

Asiel en migratie

De gemeente Noordwijk ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk als vergoeding voor de kosten van de opvang van Oekraïners.

Uitgaven Brede SPUK GALA

De gemeente ontvang voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Programma 8
Noodfonds energietransitie
In 2024 werd een bedrag begroot voor het noodfonds energietransitie. Dit bedrag is destijds vanuit de Algemene reserve beschikbaar gesteld. Voorgesteld werd bij de najaarsnota 2025 via de Algemene reserve dit voor € 250.000 door te zetten naar 2026.

Uitgaven Energietransitie 2026
Voor het opstellen en uitvoering van beleid in verband met de energietransitie ontvangt de gemeente Noordwijk voor 3 jaar een specifieke uitkering.

Incidentele Baten

Programma 6
Inkomsten Brede SPUK GALA
De gemeente ontvang voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Programma 7
Asiel en migratie
De gemeente Noordwijk ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk als vergoeding voor de kosten van de opvang van Oekraïners.

Inkomsten Brede SPUK GALA
De gemeente ontvang voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Programma 8
Inkomsten Energietransitie 2026
Voor het opstellen en uitvoering van beleid in verband met de energietransitie ontvangt de gemeente Noordwijk voor drie jaar een specifieke uitkering.

Programma 9
Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten
De (tussentijdse) winstneming grondexploitatie is altijd incidenteel.

3.13 Overzicht van salarissen en sociale lasten

Afgerond op € 1.000,- Overzicht van salarissen en sociale lasten 2026	Aantal FTE's	Salarislasten inclusief sociale lasten
Raadsleden (27)		€ 608.000
Burgemeester	1,00	€ 191.000
Wethouders (4)	4,00	€ 494.000
Subtotaal Bestuur	**5,00**	**€ 1.293.000**
Ambtelijke organisatie (incl OR en Babsen)	306,89	€ 29.357.000
Subtotaal ambtelijke organisatie	**306,89**	**€ 29.357.000**
Totaal	**311,89**	**€ 30.650.000**

3.14 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen afgerond op € 1.000,-	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Algemene dekkingsmiddelen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Algemene uitkering	€ 79.740.000	€ 85.100.000	€ 85.605.000	€ 85.909.000	€ 89.503.000
Dividend Alliander/Meerlanden/BNG	€ 868.000	€ 868.000	€ 868.000	€ 868.000	€ 868.000
OZB woning eigenaar	€ 10.026.000	€ 11.019.000	€ 11.305.000	€ 11.599.000	€ 11.901.000
OZB niet-woning eigenaar	€ 3.312.000	€ 3.517.000	€ 3.608.000	€ 3.702.000	€ 3.798.000
OZB niet-woning gebruikers	€ 1.688.000	€ 1.759.000	€ 1.805.000	€ 1.852.000	€ 1.900.000
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	€ 231.000	€ 237.000	€ 243.000	€ 250.000	€ 256.000
Forensenbelasting	€ 1.511.000	€ 1.720.000	€ 1.765.000	€ 1.811.000	€ 1.858.000
Toeristenbelasting	€ 3.763.000	€ 3.712.000	€ 3.989.000	€ 4.093.000	€ 4.199.000
Parkeergelden	€ 5.112.000	€ 5.657.000	€ 5.854.000	€ 6.056.000	€ 6.213.000
Naheffingsaanslagen	€ 638.000	€ 1.070.000	€ 1.098.000	€ 1.127.000	€ 1.156.000
Parkeervergunningen/ontheffingen	€ 283.000	€ 411.000	€ 422.000	€ 433.000	€ 444.000
Kosten aanmaningen/dwangbevelen	€ 78.000	€ 81.000	€ 82.000	€ 85.000	€ 86.000
Precariobelasting	€ 266.000	€ 184.000	€ 189.000	€ 194.000	€ 199.000
Saldo algemene dekkingsmiddelen	**€ 107.516.000**	**€ 115.335.000**	**€ 116.833.000**	**€ 117.979.000**	**€ 122.381.000**

3.15 Begroting grondbedrijf

Begrote staat van lasten en baten grondbedrijf

Bedrag x €			
Lasten uit complexen grondbedrijf	**Realisatie**	**Begroting**	**Begroting**
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**
Kosten van grondverwerving (strategisch)		€ 2.000.000	
Overige grondkosten	€ 2.700	€ 2.242.162	€ 3.136
Slopen en saneringen	€ 895	€ 71.561	
Planontwikkeling en VTU	€ 777.595	€ 1.048.881	€ 713.578
Kosten wegens spoedonderzoek		€ 100.000	€ 100.000
Advies- en accountantskosten		€ 100.000	€ 100.000
Kosten van bouwrijp maken	€ 34.153	€ 26.835	€ 2.261.680
Kosten van woonrijp maken	€ 1.925.937		€ 758.329
Rente	€ 393.106	€ 366.878	€ 215.367
Planstructuur/Bijdragen en diversen	€ 1.321.328	€ 525.180	€ 379.737
Mutaties grondvoorraden	€ 766.889		
Dotatie voorziening voorzienbare verliezen	€ 895.000		
Bedrijfsresultaat voor bestemming	€ 71.256		
Totale lasten complexen grondbedrijf	**€ 6.188.859**	**€ 6.481.497**	**€ 4.531.827**

Bedrag x €			
Baten uit complexen grondbedrijf	**Realisatie**	**Begroting**	**Begroting**
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**
Ontvangen schadevergoedingen			
Verpachtingen	€ 39.161		
Verhuren			
Ontvangen rentevergoeding			
Bijdrage derden	€ 525.820	€ 55.000	
Bijdrage fondsen	€ 600.000		€ 94.000
Bijdrage van de provincie Zuid-Holland	€ 188.000	€ 188.000	
Grondverkopen	€ 1.730.781	€ 7.343.122	€ 3.708.728
Mutaties grondvoorraden	€ -1.597.903	€ -1.104.625	€ -2.211.075
Onttrekking voorziening voorzienbare verlie	€ 4.703.000		€ 3.440.174
Totale baten complexen grondbedrijf	**€ 6.188.859**	**€ 6.481.497**	**€ 5.031.827**

Bedrag x €	**Begroting**
Resultaat uit complexen grondbedrijf	**2026**
Totaal baten	€ 5.031.827
Totaal lasten	€ 4.531.827
Totaal saldo van baten en lasten	€ 500.000
Mutaties in de reserves (storting)	€ -500.000
Mutaties in de voorziening voorzienbare verliezen	€ -
Resultaat	**€ -**

Toelichting op de begrote staat van lasten en baten grondbedrijf

Bedrag x € Toelichting op lasten uit complexen grondbedrijf	Begroting 2026
Grondkosten	
Dit betreft het complex Bronsgeest	€ 3.136
Slopen en saneringen	
Deze kosten hebben betrekking op het complex Viaductweg	€ -
Planontwikkeling en VTU	
De planontwikkelingskosten hebben betrekking op alle complexen.	€ 713.578
Kosten wegens spoedonderzoek	
Dit zijn de kosten voor spoedonderzoeken die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend	€ 100.000
Advies- en accountantskosten	
Dit zijn de kosten voor advies- en accountskosten die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend.	€ 100.000
Kosten van bouwrijp maken	
Deze kosten hebben betrekking op het complex Bronsgeest	€ 2.261.680
Kosten van woonrijp maken	
Deze kosten hebben betrekking op de grexen Space Business Park, Maarten Kruytstraat en Viaductweg	€ 758.329
Rente	
Over de Bouwgronden in exploitatie (BIE's) wordt 1,0974 % rente berekend.	€ 215.367
Planstructuur, bijdragen en diversen	
Deze kosten betreft de grex Bronsgeest	€ 379.737
Totaal lasten	**€ 4.531.827**

Bedrag x € Toelichting op baten uit complexen grondbedrijf	Begroting 2026
Bijdrage derden	
In 2026 worden er geen bijdragen verwacht	
Bijdrage Fondsen	€ 94.000
Deze raming betreft het complex Bronsgeest	
Grondverkopen	€ 3.708.728
Dit zijn opbrengsten uit het complex Space Business Park	
Mutaties grondvoorraden	€ -2.211.075
Dit betreft de mutatie van de boekwaarden van alle complexen over 2026, oftewel het saldo van de lasten en baten inclusief het resultaat	
Onttrekking Voorziening Voorzienbare Verliezen	
Bij het afsluiten van de grexen Maarten Kruytstraat (€ 2.648,814) en Viaductweg (€ 791.360) worden de voorzieningen afgeboekt	€ 3.440.174
Totaal baten	**€ 5.031.827**

Bedrag x €	
Toelichting op resultaat uit complexen grondbedrijf	**Begroting 2026**
Totaal baten	€ 5.031.827
Totaal lasten	€ 4.531.827
Totaal saldo van baten en lasten	€ 500.000
Mutaties in de reserve	
Tussentijdse Winstneming complex Space Business Park	€ -500.000
Totaal mutaties Grondbedrijf in de reserve	€ -500.000
Resultaat	**€ -**

Specificatie verloop geraamde mutaties in geïnvesteerd kapitaal via begroting van baten en lasten

Bedrag x €				
	Specificatie verloop geraamde mutaties in geinvesteerd kapitaal via begroting van baten en lasten	**Geïnvesteerd per 1-1-2025**	**Geïnvesteerd per 31-12-2025**	**Geïnvesteerd per 31-12-2026**
	Bouwgrond in exploitatie (BIE) met grex			
1.23	Space Business Park	€ 8.519.423	€ 5.972.269	€ 3.114.195
1.25	Bronsgeest	€ 7.601.150	€ 11.005.305	€ 14.099.975
1.44	Maarten Kruytstraat	€ 6.248.331	€ 2.117.509	
1.80	Viaductweg	€ 560.959	€ 530.161	
	Totaal	**€ 22.929.863**	**€ 19.625.244**	**€ 17.214.170**

Bedrag x €				
	Specificatie verloop geraamde mutaties in geinvesteerd kapitaal via begroting van baten en lasten	**Geïnvesteerd per 31-12-2027**	**Geïnvesteerd per 31-12-2028**	**Geïnvesteerd per 31-12-2029**
	Bouwgrond in exploitatie (BIE) met grex			
1.23	Space Business Park	€ 1.054.372		
1.25	Bronsgeest	€ 15.482.292	€ 8.352.389	
1.44	Maarten Kruytstraat			
1.80	Viaductweg			
	Totaal	**€ 16.536.664**	**€ 8.352.389**	**€ -**

De verwachte mutaties zijn gebaseerd op (de cashflows van) het Boek Grondbedrijf 2025 en genomen raadsbesluiten. Bedragen wijken af doordat bij het boek Grondbedrijf is gerekend met 1,6% rente, terwijl hier met de omslagrente is gerekend.

Specificatie geraamde verloop van reserve, voorziening en kapitaalverstrekking

Specificatie geraamde verloop van reserve/voorziening/kapitaalverstrekking

Bedrag x €		
Reserve winst uit grondbedrijf		
Saldo 31-12-2024 (na voorstel resultaatbestemming)		€ 6.421.451
Mutaties 2025		€ 3.718.041
Geraamd saldo 31-12-2025		€ 10.139.492
Onttrekkingen 2026		
Vennootschapsbelasting	€ -	
Uren Grondbedrijf Algemeen	€ -432.849	
Overhead over uren Grondbedrijf	€ -60.599	
Rente vm NIEGG's	€ -158.394	
Afboeking voorber kst IVA	€ -69.152	
Totaal onttrekkingen 2026		€ -720.994
Toevoegingen 2026		
Tussentijdse Winstneming Space Business Park	€ 500.000	
Pacht vm NIEGG's	€ 77.000	
Totaal toevoegingen 2026		€ 577.000
Geraamd saldo 31-12-2026		**€ 9.995.498**

Bedrag x €		
Voorziening voorzienbare verliezen		
Het saldo per 31-12-2024 bestaat uit:		
Voorziening 1.25 Bronsgeest		€ 522.000
Voorziening 1.44 Maarten Kruytstraat		€ 2.649.000
Voorziening 1.80 Viaductweg		€ 791.000
Totaal		€ 3.962.000
Afsluiten 1.44 Maarten Kruytstraat in 2026		€ -2.649.000
Afsluiten 1.80 Viaductweg in 2026		€ -791.000
Geraamd saldo 31-12-2026		**€ 522.000**

Bedrag x €		
Kapitaalverstrekking		
Saldo 31-12-2024		€ 22.929.863
Thans voorziene mutaties voorraden 2025		€ -3.304.618
Geraamd saldo 31-12-2025		€ 19.625.245
Geraamde mutaties voorraden 2026		€ -2.411.075
Geraamd saldo 31-12-2026		**€ 17.214.170**

Bijlagen

Bijlage 1 Autonoom beleid Perspectiefnota 2026-2029

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid
Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
MijnServices voor OmniChannel en inwerkingtreden Wmebv (inclusief 0,5 fte schaal 9) Veel overheidsorganisaties ontbreekt het aan een compleet beeld van de interactie met burgers waardoor deze niet integraal bediend kunnen worden. Burgers moeten daardoor meerdere malen informatie aanleveren. Ze missen informatie en gaan nabellen over de status van de behandeling van aanvragen. Om gemeenten te helpen bij de ontwikkeling van transparante en proactieve digitale dienstverlening, wordt in diverse samenwerkingsverbanden tussen gemeenten aan de ontwikkeling van digitale diensten voor overheidsportalen gewerkt. Dat doen zij samen met hun leveranciers, Logius (MijnOverheid) en de uitvoeringsorganisaties binnen het VNG-programma Omnichannel. Deze MijnServices ondersteunen de interactie van overheden met inwoners en ondernemers door eenvoudige en eenduidige toegang tot informatie en diensten te bieden. In 2025 wordt de basis voor OmniChannel gelegd. In 2026 zal de volgende module moeten worden opgeleverd (2. MijnProfiel). Dit zou gaan om projectkosten met een eenmalig budget van € 40.000,-. Deze module is noodzakelijk om de verplichte Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) volgens de gestelde eisen te kunnen uitvoeren. De bepalingen van de Wmebv over digitaal verkeer treden op 1 januari 2026 in werking. Dit met uitzondering van de verplichting om een verrijkte notificatie te versturen. Deze verplichting treedt per 1 januari 2027 in werking. Hiervoor is ook een 0,5 fte nodig voor een functioneel beheerder. Dit zou gaan om een structureel budget van € 44.000,-.	€ -84.000	€ -46.000	€ -48.000	€ -50.000	Structureel
Opbrengsten reisdocumenten De huidige 'paspoortpiek' bij Nederlandse gemeenten is het gevolg van de verlenging van de geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen van vijf naar tien jaar in 2014. Daardoor verlopen vanaf 2024 de eerste documenten met een geldigheidsduur van tien jaar, wat leidt tot een toename in het aantal aanvragen. Deze verhoogde aanvraagperiode wordt verwacht aan te houden tot en met 2028. In 2026 staat er een bedrag van € 286.000,- begroot. Er wordt verwacht dat de opbrengsten van de leges in 2026 met € 321.000,-, in 2027 met € 392.000,- en in 2028 met € 320.000,- hoger uitvallen.	€ 321.000	€ 392.000	€ 320.000	€ -	Incidenteel
Formatie reisdocumenten (1 fte schaal 7) De beschreven 'paspoortpiek' bij Nederlandse gemeenten zorgt voor een toename van het aantal aanvragen (zie 'opbrengsten reisdocumenten'). Om dit te kunnen opvangen is er tijdelijke uitbreiding nodig van 1 fte op de huidige formatie tot en met 2028.	€ -72.000	€ -75.000	€ -78.000	€ -	Incidenteel
Afdrachten aan het Rijk reisdocumenten De beschreven 'paspoortpiek' bij Nederlandse gemeenten zorgt voor een toename van het aantal aanvragen (zie 'opbrengsten reisdocumenten'). Dit betekent dat er ook meer moet worden afdragen aan het Rijk hiervoor. In 2026 staat hervoor € 150.000,- begroot. Er wordt verwacht dat dit gaat om extra uitgaven van € 214.000,- voor 2026, € 266.000,- voor 2027 en € 215.000,- voor 2028.	€ -214.000	€ -266.000	€ -215.000	€ -	Incidenteel
Overige uitgaven reisdocumenten De beschreven 'paspoortpiek' bij Nederlandse gemeenten zorgt voor een toename van het aantal aanvragen (zie 'opbrengsten reisdocumenten'). Dit betekent dat de overige uitgaven, denk aan herinneringsbrieven verlopen reisdocumenten, ook hoger uit zullen vallen. In 2026 staat hiervoor € 27.000,- begroot. Er wordt verwacht dat dit gaat om extra uitgaven van € 11.000,- voor 2026, € 21.000,- voor 2027 en € 12.000,- voor 2028.	€ -11.000	€ -21.000	€ -12.000	€ -	Incidenteel
Afdrachten aan het Rijk rijbewijzen Vanwege digitalisering van het aanvraagproces van de rijbewijzen worden er minder rijbewijzen bij de gemeente aangevraagd. Dit gebeurt nu via de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). Dit betekent dat we minder uitgaven zullen hebben omtrent de aanvragen van rijbewijzen. In 2026 staat hiervoor € 83.000,- begroot. Er wordt verwacht dat dit gaat om minder uitgaven van € 42.000,- voor 2026, € 46.000,- voor 2027, € 49.000,- voor 2028 en € 53.000,- voor 2029.	€ 42.000	€ 46.000	€ 49.000	€ 53.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Opbrengsten rijbewijzen Vanwege digitalisering van het aanvraagproces van de rijbewijzen worden er minder rijbewijzen bij de gemeente aangevraagd. Dit gebeurt nu via de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). Dit betekent dat we naast minder uitgaven ook minder opbrengsten zullen ontvangen omtrent de aanvragen van rijbewijzen. In 2026 staat hiervoor € 236.000,- begroot. Er wordt verwacht dit dit gaat om minder inkomsten van € 86.000,- voor 2026, € 105.000,- voor 2027, € 125.000,- voor 2028 en € 139.000,- voor 2029.	€ -86.000	€ -105.000	€ -125.000	€ -139.000	Structureel
Organiseren verkiezingen Het budget voor het organiseren van de verkiezingen is geactualiseerd. Een extra stembureau, strengere regels beveiliging, jaarlijkse vervanging van stemhokjes en stembussen en de vervanging van iPads in 2029 leiden tot een lichte stijging van de kosten. In 2026 staat er een bedrag begroot van € 55.000,-.	€ -10.000	€ -8.000	€ -6.000	€ -15.000	Structureel
De Muze correctie In 2018 is in de raad een besluit genomen om de bestaande jaarlijkse reservering voor groot onderhoud van de Muze van € 57.000,- met € 47.000,- op te hogen tot € 104.000,-. Dit conform het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP Theater de Muze 25 jaar 2018-2042). Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn de niet meegenomen jaren verwerkt en in deze perspectiefnota wordt ook de toekomstige storting op het gewenste niveau gebracht.	€ -47.000	€ -47.000	€ -47.000	€ -47.000	Structureel
Rentebaten Rabobank Het deposito van € 6.738.000,- bij de Rabobank is per 5 juni 2011 voor een periode van 17 jaar aangegaan voor een rentepercentage van 4,8%. Dit deposito komt per 5 juni 2028 te vervallen. In 2028 wordt nog voor 5 maanden rente ontvangen. In de begroting 2025-2028 is uitgegaan dat de rente nog voor een volledig jaar ontvangen zou worden. Het ontvangen bedrag in 2028 bedraagt € 134.000,- in plaats van de eerder opgenomen € 323.000,-. In 2029 wordt er helemaal geen rente meer ontvangen. De gelden worden op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) in de schatkist ondergebracht. De huidige rente op die gelden bedraagt 2,6%. Hiermee wordt voor een gedeelte de wegvallende rentebaten van de Rabobank gecompenseerd.	€ -	€ -	€ -189.000	€ -323.000	Structureel
Rentebaten schatkist in verband met vrijvallen deposito Rabobank (zie ook tekst rentebaten Rabobank) De gelden worden op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) in de schatkist ondergebracht. De huidige rente op die gelden bedraagt 2,6%. Hiermee wordt voor een gedeelte de wegvallende rentebaten van de Rabobank gecompenseerd.	€ -	€ -	€ 73.000	€ 175.000	Structureel
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: Holland Rijnland De gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland heeft de verzochte 6% besparing ingevuld. Dit resulteert in een structureel voordeel van € 41.000,- vanaf 2026.	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000	Structureel
Stichting Rijk De verwachte stijging van de deelnemersbijdrage 2025 van Stichting Rijk vanuit de begroting van Stichting Rijk (€ 388.000,-) is nog niet meegenomen in de meerjarenbegroting 2025-2028 (€ 368.000,-) van de gemeente Noordwijk. Met de aanpassing van het budget sluiten we weer aan bij de begroting van Stichting Rijk. Dit heeft een structureel effect op de meerjarenbegroting.	€ -20.000	€ -21.000	€ -21.000	€ -22.000	Structureel
Verzekeringen De premie voor de brand- en stormverzekering (begroot € 351.000,-) is de afgelopen jaren flink toegenomen en ook het aantal verzekerde gebouwen is met De Tijdelijke Schelft, Duinwetering (Noordwijk), Boekhorst (VVSB), Lageweg (SJC) en NRB/ZVN toegenomen. Hierdoor heeft een verhoging van de premie plaatsgevonden. De ophoging van het budget betreft € 70.000,-. Deze ophoging was nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting.	€ -70.000	€ -72.000	€ -74.000	€ -76.000	Structureel
Interactieve begroting De auditcommissie heeft gevraagd om Lias (financieel begrotingspakket) door te ontwikkelen om hiermee een leesbaardere begroting te kunnen maken. Daarnaast kan hiermee een betere analyse van de cijfers gepresenteerd worden en kan de begroting interactief gemaakt worden. Met het structureel onderhouden van dit systeem is een bedrag van € 40.000,- gemoeid. Dit betreft zowel inzet van extra personeel alsmede continue externe ondersteuning bij het presenteren van de interactieve begroting.	€ -40.000	€ -41.000	€ -42.000	€ -43.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: Belastingsamenwerking Duin- en Bollenstreek De bezuiniging zou op de totale begroting van Belastingen Bollenstreek een bezuiniging van € 141.000,- betekenen (6% van € 2.350.000,-). Belastingen Bollenstreek is bezig om daar invulling aan te geven. Belastingen Bollenstreek is kostenbewust. De begroting van 2025 ten opzichte van 2024 kent slechts een kostenstijging van 3%. Gezien men concurrerend is met de Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) en Cocensus wordt er al scherp aan de wind gevaren. In de begroting van Belastingen Bollenstreek zijn ook budgetten voor wettelijke taken opgenomen. Het grootste gedeelte van de kosten hebben betrekking op uren en automatiseringskosten. Voor de automatiseringskosten zijn langdurende contracten afgesloten en de huidige formatie is net voldoende om de wettelijke belastingtaken te vervullen. Belastingen Bollenstreek zet in op verhoging van de efficiency door meer te automatiseren. Men wil massale en repeterende werkzaamheden laten uitvoeren door Robots. Hiermee wordt een besparing in werkuren gerealiseerd, wat tot een kostenbesparing kan leiden. Door een verdere digitalisering en robotisering is een reductie op de salarislasten (1 fte= € 90.000,-) op den duur (2027 0,5 fte en vanaf 2028 1 fte) mogelijk (indien er geen andere wettelijke taken worden toegevoegd). Gezien deze bezuiniging voor het totale samenwerkingsverband geldt en deze dus een voordeel oplevert voor de drie gemeenten, wordt de bijdrage vanuit Lisse en Teylingen ook lager. (Zie regel hieronder)	€ -	€ 45.000	€ 90.000	€ 94.000	Structureel
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: Belastingsamenwerking Duin- en Bollenstreek lagere bijdrage Lisse en Teylingen Lagere bijdrage in de Belastingsamenwerking Duin- en Bollenstreek vanuit Lisse en Teylingen in verband met lagere kosten door mogelijkheden 6% bezuiniging gemeenschappelijke regelingen. De bijdrage van Lisse en Teylingen samen in de kosten van het samenwerkingverband is 56%. Zij profiteren dus voor 56% mee in de mogelijke bezuiniging.	€ -	€ -25.000	€ -50.000	€ -53.000	Structureel
Proceskosten gemeentelijke belastingen Door de toename van de afhandeling van bezwaarschriften door NoCureNoPay (NCNP) bureaus zijn de proceskosten flink gestegen. Dit betreft een structurele trend, waar jaarlijks € 50.000,- mee gemoeid is. Ook voor de uitvoering van de bezwaarschriften van Teylingen en Lisse worden deze proceskosten van € 50.000,- gemaakt.	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	Structureel
Vergoeding proceskosten gemeentelijke belastingen De toename van de proceskosten van € 50.000,- voor de afhandeling van bezwaarschriften door NoCureNoPay (NCNP) bureaus met betrekking tot de gemeente Teylingen en Lisse, worden door deze gemeenten als bijdrage vergoed.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Structureel
Automatisering (hardware) ICT-contracten Noordwijk De kosten met betrekking tot ICT-contracten (hardware) gaan omlaag. Dit wordt veroorzaakt door het maandelijks goedkoper uitvallen van een van de lopende abonnementen van PQR wegens een nieuw licentiemodel van de leverancier. In 2026 staat hier een bedrag van € 688.000,- begroot.	€ 22.000	€ 14.000	€ 12.000	€ 10.000	Structureel
Automatisering (hardware) ICT-contracten Noordwijk variabel De variabele kosten met betrekking tot ICT-contracten (hardware) gaan omlaag. Dit als gevolg van steeds lagere reperatiekosten op hardware. Hardware is minder snel defect en zorgt ervoor dat er minder gereserveerd hoeft te worden in het budget. In 2026 staat hier een bedrag van € 53.000,- begroot.	€ 27.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 29.000	Structureel
Informatisering (software) contracten Belastingen Door toegenomen eisen voor beveiliging en ontsluiting van belastinggegevens zijn de kosten voor software Belastingen Bollenstreek structureel hoger geworden. In 2024 is hierdoor al een tekort ontstaan. In 2026 staat er een bedrag begroot van € 445.000,-. Het toegekende budget moet structureel met een bedrag van € 54.000,- omhoog.	€ -54.000	€ -56.000	€ -57.000	€ -59.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Informatisering (software) contracten Belastingen (bijdrage gemeenten Lisse en Teylingen) Hogere bijdrage in de gemeenschappelijke regeling vanuit Lisse en Teylingen in verband met hogere kosten informatisering (software) contracten Belastingen. De bijdrage van Lisse en Teylingen samen in de kosten van het samenwerkingverband is 56%. Zij betalen dus voor 56% mee in deze hogere kosten.	€ 30.000	€ 31.000	€ 32.000	€ 33.000	Structureel
Actualisatie ICT Instandhoudingsplan Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats van het ICT Instandhoudingsplan. Hierin worden de meerjarige investeringen van de automatisering (hardware) en informatisering (software) bijgewerkt. Tegenover deze begrote uitgaven staat dan vervolgens een onttrekking vanuit de hiervoor gevormde ICT Instandhoudingsreserve. De actualisatie van de exploitatiebedragen die hiermee samenhangen hebben niet plaatsgevonden. Dit wordt nu met terugwerkende kracht bijgewerkt op basis van het actueel financieel meerjarenbeeld.	€ 490.000	€ 284.000	€ 204.000	€ 93.000	Structureel
Nieuw archiefblok Een extra deel van het archief wordt elke 10 jaar overgebracht. Het blok 2000-2009 voor de 'oude' gemeente Noordwijk moet in 2029 over. Dit betekent een structurele verhoging van ongeveer € 30.000,-.	€ -	€ -	€ -	€ -30.000	Structureel
Inhuur archiefblok Het bewerken van een archiefblok is specifieke kennis en kost overmatig veel werk. Hiervoor moet er inhuur plaatsvinden om het archiefblok 2000-2009 gereed te maken voor het overbrengen naar de archiefbewaarplaats in Leiden. Hier word een bedrag van geschat van € 125.000,- aan uitgaven voor inhuur. Voorgesteld wordt dit bedrag te dekken uit de Algemene Reserve.	€ -	€ -	€ -125.000	€ -	Reserve
Wet open overheid (Woo) De uitvoering van de Wet open overheid (Woo) is de afgelopen jaren ondersteund met zowel structurele als incidentele middelen vanuit de algemene uitkering van het gemeentefonds. De incidentele middelen ter hoogte van € 67.000,- zijn niet geïndexeerd en zijn beschikbaar gesteld tot en met 2026. Vanaf 2027 komt deze tijdelijke financiering te vervallen, wat leidt tot een lagere ontvangst uit het gemeentefonds. Deze lagere ontvangst was wel verwerkt in de meerjarenraming. Met deze actualisatie wordt expliciet de koppeling gelegd met de Wet open overheid. In 2026 staat hier nog een bedrag begroot van € 99.000,-.	€ -	€ 67.000	€ 67.000	€ 67.000	Structureel
Arbeidsvoorwaarden Er is voor onder andere jubileumgratificaties, overwerkvergoeding, reis- en verblijfskosten en de thuiswerkregeling een totaalbedrag van ruim € 330.000,- begroot. Bij de afgelopen jaarrekeningen bleek dat dit budget op met name de reiskostenvergoeding een overschrijding liet zien. Er wordt voorgesteld dit budget vanaf 2025 met € 36.000,- structureel bij te ramen.	€ -36.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000	Structureel
Kosten personeelsadministratie Er is voor het beheren van de personeelsadministratie een totaalbedrag van € 55.000,- begroot. Dit is voor onder andere de pakketten van HR21, Regionaal Administratie Platform (RAP) en de e-HRM applicatie. Bij de afgelopen jaarrekeningen bleekt dat dit budget op met name de applicatie voor de e-HRM een overschrijding liet zien. Er wordt voorgesteld dit budget vanaf 2025 met € 38.000,- structureel bij te ramen.	€ -38.000	€ -39.000	€ -40.000	€ -41.000	Structureel
Regionale Investeringsagenda (RIA) Holland Rijnland In 2024 is de Regionale Investeringsagenda (RIA) vastgesteld. Om met de RIA te kunnen starten is een totale bijdrage van € 7 miiljoen van in totaal 13 gemeenten nodig. Voor Noordwijk is dit een bedrag van € 181.000,- voor de jaren 2025 tot en met 2027. 2025 is reeds in de Voorjaarsnota 2025 opgenomen. 2026 en 2027 worden bij deze perspectiefnota opgenomen. Voorgesteld wordt deze bedragen te dekken uit de Algemene Reserve.	€ -181.000	€ -181.000	€ -	€ -	Reserve
Totaal Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	**€ -40.000**	**€ -142.000**	**€ -301.000**	**€ -392.000**	

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 2 Veiligheid					
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) De Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) beschrijft de financiële uitgangspunten voor de gemeentelijke bijdragen en begroting. De gemeentelijke bijdragen stijgen gemiddeld met 2,31% als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Tegelijkertijd heeft de VRHM een interne herschikking van € 1,1 miljoen doorgevoerd om onvermijdelijke kostenstijgingen, zoals extra uitgaven voor opleidingen en huisvesting, binnen de eigen begroting op te vangen. Daarnaast wordt een aanvullende bezuiniging van € 400.000,- gerealiseerd, voornamelijk op personele inzet. Deze maatregelen zijn genomen om tegemoet te komen aan de wens om te bezuinigen voor 2026 en sluiten aan bij het advies van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (WGFK). In 2026 staat er nog een bedrag begroot van € 3.896.000,-, maar hierdoor valt de bijdrage van Noordwijk voor 2026 en 2027 met een bedrag van € 72.000,- en € 74.000,- lager uit dan oorspronkelijk geraamd.	€ 72.000	€ 74.000	€ -	€ -	Incidenteel
Totaal Programma 2 Veiligheid	**€ 72.000**	**€ 74.000**	**€ -**	**€ -**	
Programma 3 Verkeer en Parkeren					
Onderhoud en beheer van marktkasten en evenementenaansluitingen In de buitenruimte zijn er op meerdere plaatsen stroomvoorzieningen aangebracht waardoor er evenementen en markten gehouden kunnen worden. Het beheer en onderhoud van deze stroomvoorzieningen was niet belegd binnen de organisatie en dit was niet meegenomen in de begroting. Om de veiligheid en continuïteit van deze aansluitingen te waarborgen dient dit onderhoud structureel verricht te worden. Hierbij gaat het om inspectie, herstel en installatieverantwoordelijkheid.	€ -15.000	€ -21.000	€ -26.000	€ -27.000	Structureel
Verhogen onderhoudsbudgetten vanwege uitbreiding of aanpassingen van het areaal In 2026 is een bedrag begroot van ongeveer € 6 miljoen voor het onderhoud van wegen, groenvoorzieningen, openbare verlichting en vegen. Echter is de verwachting dat de werkelijke kosten in 2026 uitkomen op € 6,5 miljoen. Hierbij gaat het om areaaluitbreiding dat in 2026 (of eerder in 2025) in beheer moet worden genomen. Uitbreiding van het areaal betreft onder andere het Satoriuspark, Bavo fase 6, Het Zilt fase 1 en 2, Offem Zuid en mutaties Zeeburg en het Wantveld. De calculatie van de meerkosten zal gedurende de verdere behandeling van de perspectiefnota nader worden uitgewerkt. De meerkosten komen vooralsnog uit op € 495.000,-. Met het terugdraaien van recentelijk ingeboekte bezuinigingen van € 75.000,- en € 50.000,- (zie daarvoor de aparte punten) die dus niet haalbaar blijken te zijn, komt de bijraming per saldo uit op € 370.000,- vanaf 2026. Nog te bepalen is in hoeverre onze eigen buitendienst dit onderhoud gaat verrichten of dat het wordt uitbesteed waardoor een verdeling tussen formatie en materieel budget nog bepaald moet worden.	€ -370.000	€ -380.000	€ -390.000	€ -400.000	Structureel
Terugdraaien bezuiniging onderhoud wegen In de Perspectiefnota 2024 is per 2026 een structurele bezuiniging ingeboekt van € 75.000,-. Dat blijkt nu niet haalbaar vanwege de areaaluitbreiding die in 2026 (of nog eerder in 2025) in beheer moet worden genomen. Uitbreiding van het areaal betreft onder andere het Satoriuspark, Bavo fase 6, Het Zilt fase 1 en 2, Offem Zuid en mutaties Zeeburg en het Wantveld. De bezuiniging moet daarom noodzakelijkerwijs worden teruggedraaid.	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	Structureel
Energieverbruik openbare verlichting In 2025 is een bedrag begroot van € 515.000,- voor energieverbruik voor openbare verlichting. Echter is de verwachting dat de werkelijke kosten in 2025 uitkomen op circa € 400.000,-. Voor het energieverbruik zijn de variabele tarieven aanzienlijk gedaald. Daarentegen zijn de vaste leveringskosten van energie iets hoger geworden. Vanwege het relatief grote energieverbruik van openbare verlichting leidt dit per saldo tot aanzienlijk minder kosten.	€ 100.000	€ 103.000	€ 106.000	€ 109.000	Structureel
Terugdraaien bezuiniging straatreiniging In 2026 is een bedrag begroot van € 585.000,- voor straatreiniging. Echter is de verwachting dat de werkelijke kosten in 2026 uitkomen op € 925.000,-. Te constateren valt daarmee dat er op het product straatreiniging (P261) onvoldoende budget is om straten en stoepen schoon te houden van vuil en onkruid. Zowel in 2023 als in 2024 heeft dit dan ook al tot een behoorlijke budgetoverschrijding gezorgd. In de Perspectiefnota 2024-2027 is per 2026 een structurele bezuiniging ingeboekt van € 90.000,-. De bezuiniging moet daarom noodzakelijkerwijs worden teruggedraaid.	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 3 Verkeer en Parkeren					
Verhogen onderhoudsbudget straatreiniging In 2026 is een bedrag begroot van € 585.000,- voor straatreiniging. Echter is de verwachting dat de werkelijke kosten in 2026 uitkomen op € 925.000,-. Te constateren valt daarmee dat er op het product straatreiniging (P261) ruimschoots onvoldoende budget is om straten en stoepen schoon te houden van vuil en onkruid. Zowel in 2023 als in 2024 heeft dit dan ook al tot een behoorlijke budgetoverschrijding gezorgd. Met contractpartner de Meerlanden is al gesproken en bijgestuurd op de dienstverlening voor de gemeente, waardoor er al minder geveegd wordt in woonwijken. Onderdeel van de hogere kosten is de vermeerderde inspanning die gedaan moet worden om onkruid op verharding te beheersen doordat chemisch reinigen al enige jaren niet meer is toegestaan waarvan de effecten nog jaarlijks toenemen (wortelgroei neemt onder de bestrating toe).	€ -200.000	€ -205.000	€ -211.000	€ -216.000	Structureel
Totaal Programma 3 Verkeer en Parkeren	**€ -650.000**	**€ -668.000**	**€ -686.000**	**€ -699.000**	
Programma 4 Economie					
Veilige Evenementen Het huidige budget op veiligheid evenementen is € 40.000,-. Echter blijkt het beveiligen van evenementen door middel van dranghekken, afzettingen enzovoort niet voor het juiste bedrag in de begroting te zijn opgenomen. De afgelopen jaarrekeningen blijkt het budget onvoldoende te zijn. Gemeente Noordwijk heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Meerlanden.	€ -85.000	€ -85.000	€ -85.000	€ -85.000	Structureel
Strandreiniging De vermindering in kosten van de strandreiniging bestaat uit twee componenten. De kosten voor het schoonmaken van het strand zijn verlaagd door herziene afspraken met de partij die het strand schoonmaakt. Aan de andere kant zit er een kostenreductie in voor het zelf verzorgen van de afvalverwerking van een aantal strandpaviljoens.	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000	Structureel
Huuropbrengsten Strandpaviljoens Er zijn nog lopende onderhandelingen met drie partijen vanwege de herziening van de huurcontracten voor strandpaviljoens. De gesprekken kunnen leiden tot een verlaging van de gevraagde huur voor alle paviljoenhouders. Er is nu nog geen duidelijkheid over het resultaat. Vanwege discussies over de afvalverwerking vindt er een herziening plaats van enkele huurcontracten. Hier worden op korte termijn verdere gesprekken over gevoerd en zal een aanpassing volgen.	€ -172.000	€ -172.000	€ -172.000	€ -172.000	Structureel
Totaal Programma 4 Economie	**€ -97.000**	**€ -97.000**	**€ -97.000**	**€ -97.000**	
Programma 5 Onderwijs					
Ontwikkelagenda Duin-en Bollenstreek 2024-2028 Om de initiatieven die voortvloeien uit de op 28 november 2024 vastgestelde Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028 te kunnen realiseren, is er een bedrag nodig van € 15.000,-. De agenda richt zich op vijf thema's: welbevinden en preventie, jeugdhulpverleningsstructuur in het onderwijs, doorgaande lijn, inclusieve onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. De initiatieven worden vorm gegeven in samenwerking met andere partijen (de gemeenten Katwijk, Hillegom, Lisse en Teylingen én de samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet Onderwijs Duin- en Bollenstreek). Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het gezamenlijk organiseren van trainingen voor het onderwijs op het gebied van integraal arrangeren en de jaarlijkse werkconferentie. Ook de andere partijen hebben hiervoor middelen gereserveerd, waarbij in deze aanvraag is uitgegaan van een (ongeveer) naar rato verdeling tussen de gemeenten. Voorgesteld wordt dit bedrag te dekken uit de Algemene Reserve.	€ -15.000	€ -	€ -	€ -	Reserve
Totaal Programma 5 Onderwijs	**€ -15.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 6 Sport en Cultuur					
Onderhoudskosten Sportbedrijf Noordwijk Bij het opstellen van de onderhoudsplannen zijn de kosten voor onderhoud aan de binnensportaccommodaties berekend. De bijdrage wordt betaald aan het Sportbedrijf die zorg draagt voor uitvoering van het geplande onderhoud. De onderhoudskosten die wel zijn opgenomen in de begroting, betreffen het eigenaarsdeel, oftewel het deel waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De kosten die nog niet zijn opgenomen in de begroting, zijn de kosten voor huurdersonderhoud. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van het Sportbedrijf en worden via een bijdrage door de gemeente vergoed.	€ -213.000	€ -219.000	€ -225.000	€ -231.000	Structureel
Amendent: structureel opvoeren Project mentale gezondheid jongeren In 2023 en 2024 heeft een project gedraaid ter bevordering van de mentale gezondheid van jongeren. Het voorstel is om dit project voort te zetten gezien het probleem nog groeiende is en een langdurige aanpak vergt. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Vanuit het GALA is hier in principe geen budget voor. Voor 2025 krijgen we nog een paar duizend euro voor het onderwerp 'mentale gezondheid'. Vanaf 2026 ontvangen we deze gelden niet meer. Doel project Doelstelling van het project is het verbeteren van het bewustzijn over mentale gezondheid bij jongeren. Zodat zij mentale problemen zelfstandig kunnen voorkomen, of eerder hulp zoeken zodat zwaardere problematiek wordt verminderd. Met als subdoel het keren van de stijgende trends van psychische klachten, eenzaamheid en stress bij jongeren. Onderbouwing Uit onderzoek blijkt dat de mentale gezondheid van jeugd onder druk staat. Met name het percentage meisjes in het voortgezet onderwijs met emotionele problemen is sterk gestegen. Maar ook onder jongens is de mentale gezondheid gedaald. De coronacrisis is hier van grote invloed (geweest). Lokale cijfers voor Noordwijk laten dezelfde trend zien. In 2019 geeft 16% van de jongeren aan last te hebben van psychosociale klachten, tegenover 27% in 2021. Bij meisjes ligt dit percentage in 2021 op 34%, tegenover 18% bij jongens. De coronacrisis is hier van grote invloed (geweest). Lokale cijfers voor Noordwijk laten dezelfde trend zien. In 2019 geeft 16% van de jongeren aan last te hebben van psychosociale klachten, tegenover 27% in 2021. Bij meisjes ligt dit percentage in 2021 op 34%, tegenover 18% bij jongens. Bij de Programmabegroting 2025-2028 is vanuit de raad een amendement ingediend waarin dit beleid werd opgevoerd voor 2025. Voorgesteld wordt om op basis van dit amendement dit beleid structureel door te voeren vanaf 2026 en verder.	€ -60.000	€ -62.000	€ -64.000	€ -66.000	Structureel
Programma 6 Sport en Cultuur	**€ -273.000**	**€ -281.000**	**€ -289.000**	**€ -297.000**	
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid					
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: GR Hecht De gemeenschappelijke regeling Hecht (Gemeentelijke Gezondheidsdienst, GGD) heeft de taakstelling van 6% niet volledig ingevuld. De potentiële besparing zou € 191.000,- kunnen bedragen. De begroting van 2026 laat een daling ten opzicht van het begrote bedrag zien van € 187.000,-.	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	Structureel
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: uitvoeringskosten GR Serviceorganisatie Zorg (SOZ) Voor de Serviceorganisatie Zorg (SOZ) is € 301.000,- begroot. De potentiële besparing bedraag € 18.000,-. De SOZ heeft echter aangegeven geen besparingen te kunnen realiseren. De begroting 2026 stijgt met € 31.000,- tot € 333.000,-.	€ -31.000	€ -31.000	€ -31.000	€ -31.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid					
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: GR Kust, Duin- en Bollenstreek (KDB) / Provalu Bij de gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin en Bollenstreek (GR KDB) is sprake van een lichte stijging van de kosten. Hierin spelen ook de hogere lonen voor de Werkloosheidswet(WW)-medewerker een rol.	€ -74.000	€ -74.000	€ -74.000	€ -74.000	Structureel
Bijstandverlening De Rijksvergoeding voor de bijstandsuitkeringen is vanaf 2024 fors toegenomen met € 784.000,- tot € 10.060.000,-. De stijging van de uitgaven is met € 679,000,- aanzienlijk lager. Dit levert een voordeel op van € 105.000,-. Bij dalende inkomsten en uitgaven zal dit verschil kleiner worden. In dit saldo is de laatste bijstelling van de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) vanuit het Rijk van 30 april 2025 verwerkt.	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	Structureel
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voorzieningen Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek De uitgaven voor de Wmo voorzieningen zijn in de begroting van de ISD Bollenstreek 2026 € 376,000,- lager dan in 2025. Met name geldt dit voor de kosten van Wmo begeleiding.	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000	Structureel
Taakstelling van 6% voor gemeenschappelijke regelingen: uitvoeringskosten ISD De uitvoeringskosten zijn in de begroting 2026 van de ISD Bollenstreek zijn € 105.000,- lager dan voor 2026 begroot.	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	Structureel
Indexatie subsidies gemeente niet in lijn met indexatie organisaties Tekort dat in 2025 is ontstaan door verschil in indexatie van de gemeentebegroting ten opzichte van de loonkosten van organisaties met betaalde professionals in dienst (denk aan Hecht, Stichting Welzijn, Vluchtelingenwerk en Bibliotheek).	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	Structureel
Uitgaven jeugdhulp op basis van de Jeugdzorgbegroting structureel De raming voor de uitgaven jeugdhulp in de regionale verbeterplannen nemen voor de jaren 2026 en verder wederom fors toe. Op basis van het rapport van Kokx & De Voogd is afgesproken dat de afrekening naar de gemeenten met ingang van 2025 gebeurt op basis van de werkelijke kosten van het betreffende jaar. Tot dusver gebeurde dit op basis van de kosten van 2 jaar terug (T-2 systematiek). Met de nieuwe afspraken valt het dempend effect weg en is er sprake van een sprong in het uitgavenniveau. De raming is gebaseerd op de werkelijk voor Noordwijk gemaakte kosten voor 2024 door de Serviceorganisatie Zorg (SOZ). Deze bleken met € 9,6 miljoen bijna € 1,1 miljoen hoger te zijn dan het bedrag dat de gemeente over 2024 heeft betaald. Voor 2026 is er naast een structurele indexatie van 5% ook sprake van een forse toename van de kosten van gesloten jeugdhulp (incidenteel). Vooralsnog wordt dit alleen voor 2026 en 2027 meegenomen. Op basis hiervan is een meerjarenraming gemaakt. Ten opzichte van de oorspronkelijke raming in onze begroting betekent dit een stijging van € 1.335.000,- voor 2026 en vanaf 2027 en verder € 1.935.000,-.	€ -1.335.000	€ -1.935.000	€ -1.935.000	€ -1.935.000	Structureel
Uitgaven jeugdhulp op basis van de Jeugdzorgbegroting incidenteel Bovenop de structurele stijging van de kosten van jeugdhulp, zoals hierboven beschreven, komt uit de definitieve begroting van de SOZ naar voren dat er in 2026 en 2027 incidenteel bedragen opgenomen dienen te worden voor gesloten jeugdhulp van achtereenvolgens € 422.000,- en € 211.000,-. Voorgesteld wordt deze incidentele bedragen te dekken uit de Reserve Sociaal Domein.	€ -422.000	€ -211.000	€ -	€ -	Reserve
Taskforce jeugdhulp incidenteel Het verbeterplan op basis van het rapport van Kokx & De Voogd houdt in dat voor de jaren 2026 en 2027 extra kosten (respectievelijk € 265.000,- en € 40.000,-) noodzakelijk zijn en dat dit vanaf 2028 structureel € 243.000,- geld oplevert. In de Voorjaarsnota van het Rijk worden voor 2025 tot en met 2028 extra middelen beschikbaar gesteld.Vanaf 2028 is in de Voorjaarsnota van het Rijk opgenomen dat op basis van de Hervormingsagenda de gemeenten kosten kunnen besparen. De invoering van de eigen bijdrage zou voor Noordwijk € 5 ton op moeten leveren en er zou voor € 1,1 miljoen vanuit het verkorten van de trajectduur jeugd en de effecten van een hervormingsagenda moeten komen. Omdat één van de genoemde maatregelen (verkorten trajectduur voor € 131.000,-) ook al in het regionale verbeterplan is opgenomen, en het restant van € 978.000,-uit de Hervormingsagenda nog niet nader concreet is ingevuld, is dit niet in de Perspectiefnota 2026 verwerkt. Voorgesteld wordt deze incidentele bedragen te dekken uit de Reserve Sociaal Domein.	€ -265.000	€ -40.000	€ -	€ -	Reserve

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid					
Taskforce jeugdhulp incidenteel Het verbeterplan op basis van het rapport van Kokx & De Voogd houdt in dat voor de jaren 2026 en 2027 extra kosten (respectievelijk € 265.000,- en € 40.000,-) noodzakelijk zijn en dat dit vanaf 2028 structureel € 243.000,- geld oplevert. In de Voorjaarsnota van het Rijk worden voor 2025 tot en met 2028 extra middelen beschikbaar gesteld.Vanaf 2028 is in de Voorjaarsnota van het Rijk opgenomen dat op basis van de Hervormingsagenda de gemeenten kosten kunnen besparen. De invoering van de eigen bijdrage zou voor Noordwijk € 502.000,- op moeten leveren en er zou voor € 1,1 miljoen vanuit het verkorten van de trajectduur jeugd en de effecten van een hervormingsagenda moeten komen. Omdat één van de genoemde maatregelen (verkorten trajectduur voor € 131.000,-) ook al in het regionale verbeterplan is opgenomen, en het restant van € 978.000,-uit de Hervormingsagenda nog niet nader concreet is ingevuld, is dit niet in de Perspectiefnota 2026 verwerkt. Voorgesteld wordt deze incidentele bedragen te dekken uit de Reserve Sociaal Domein.	€ -	€ -	€ 243.000	€ 243.000	Structureel
Opvang Oekraïnse ontheemden (budgettair neutraal) Dit betreft de kosten voor onder andere energie, onderhoud/reparaties en sociaal beheer (beveiliging, welzijnswerk, locatiebeheer) voor de opvang voor Oekraïners aan de Schippersvaartweg 64. In de Programmabegroting 2025 was rekening gehouden met opvang van de Oekraïners tot en met 2027; we gaan nu uit van verlenging tot en met 2028. We zullen jaarlijks bezien of verlenging voor de hand ligt. We gaan ervan uit dat de vergoeding vanuit het Rijk eveneens doorloopt, waardoor dit kostenneutraal kan worden verwerkt.	€ -702.000	€ -1.042.000	€ -1.395.000	€ -	Incidenteel
Opgaveteam Asiel & Migratie (budgettair neutraal) Naast enkele kleine bijstellingen in 2026 en 2027, is naar verwacht (zie ook voorgaande regel) ook in 2028 nog intensieve inzet nodig (eerder werd uitgegaan van een aflopende taak in 2027). Vanaf 2028 hebben we naar verwacht minder en blijvend beleidscapaciteit nodig om de wettelijke taken rondom de doelgroepen asielzoekers, statushouders en Oekraïne goed vorm te blijven geven. We vervangen in 2024/2025 inhuur door vaste medewerker. Dit scheelt circa de helft in de kosten ten opzichte van inhuur en daarnaast houden we de kennis in huis. Verondersteld wordt dat de kosten vergoed worden vanuit het Rijk waardoor dit budgetneutraal verwerkt kan worden. In het geval rijksmiddelen wegvallen, zou dit veronderstellen dat ook de taken stoppen. In dat geval kunnen medewerkers intern herplaatst worden of elders gaan werken. Het financieel risico voor de gemeente is zeer beperkt gelet op de krappe arbeidsmarkt.	€ -108.000	€ -104.000	€ -446.000	€ -	Incidenteel
Vergoeding van het Rijk voor Asiel & Migratie/ Opvang Oekraïners (budgettair neutraal) De veronderstelling is dat het Rijk de kosten vergoed waardoor de kosten budgetneutraal kunnen worden verwerkt. Voor 2026 was € 1.403.000,- begroot. Dit wordt nu met € 810.300,- verhoogd naar € 2.213.000,-. De bijdrage is in ieder geval tot 1 maart 2026 verzekerd. Op het moment dat de rijksbijdrage wegvalt worden bijsturingsmaatregelen genomen (stopzetten opvang en contracten, en het herplaatsen van medewerkers).	€ 810.000	€ 1.146.000	€ 1.841.000	€ -	Incidenteel
Opgaveteam Asiel & Migratie (budgettair neutraal) Naast enkele kleine bijstellingen in 2026 en 2027, is naar verwacht (zie ook voorgaande regel) ook in 2028 nog intensieve inzet nodig (eerder werd uitgegaan van een aflopende taak in 2027). Vanaf 2028 hebben we naar verwacht minder en blijvend beleidscapaciteit nodig om de wettelijke taken rondom de doelgroepen asielzoekers, statushouders en Oekraïne goed vorm te blijven geven. We vervangen in 2024/2025 inhuur door vaste medewerkers. Dit scheelt circa de helft in de kosten ten opzichte van inhuur en daarnaast houden we de kennis in huis. Verondersteld wordt dat de kosten vergoed worden vanuit het Rijk waardoor dit budgetneutraal verwerkt kan worden. In het geval rijksmiddelen wegvallen, zou dit veronderstellen dat ook de taken stoppen. In dat geval kunnen medewerkers intern herplaatst worden of elders gaan werken. Het financieel risico voor de gemeente is zeer beperkt gelet op de krappe arbeidsmarkt.	€ -	€ -	€ -	€ -194.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid					
Vergoeding van het Rijk voor Asiel & Migratie/ Opvang Oekraïners (budgettair neutraal) De veronderstelling is dat het rijk de kosten vergoed waardoor de kosten budgetneutraal kunnen worden verwerkt. Voor 2026 was € 1.403.000,- begroot. Dit wordt nu met € 810.000,- verhoogd naar € 2.213.000,-. De bijdrage is in ieder geval tot 1 maart 2026 verzekerd. Op het moment dat de rijksbijdrage wegvalt worden bijsturingsmaatregelen genomen (stopzetten opvang en contracten, en het herplaatsen van medewerkers).	€ -	€ -	€ -	€ 194.000	Structureel
Inkomensondersteuning Er is voor schulphulpverlening € 70.000,- begroot voor schulphulpverlening. Deze kosten zijn ook begroot binnen het budget van de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek. Dit budget wordt niet aangewend. Derhalve kan dit budget worden afgeraamd.	€ 70.000	€ 72.000	€ 74.000	€ 74.000	Structureel
Verblijf licht verstandelijk beperkten Er is een bedrag van € 51.000,- begroot voor de opvang van licht verstandelijk beperkten. Dit budget is in 2023 en 2024 niet aangewend. Deze kosten zijn al begroot bij maatschappelijke zorg. Dit budget wordt niet aangewend. Derhalve kan dit budget worden afgeraamd.	€ 51.000	€ 53.000	€ 54.000	€ 54.000	Structureel
Begeleiding doven Voor de subsidie voor begeleiding doven is een budget van € 14.000,- begroot. Van dit budget wordt geen gebruik gemaakt. De kosten in verband met dit onderwerp komen ten laste van Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) subsidies.	€ 14.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Structureel
Integratie Er is via het gemeentefonds een aanvullend bedrag toegevoegd van € 13.000,- voor integratie. Van dit budget wordt geen gebruik gemaakt. De kosten in verband met dit onderwerp worden ten laste gebracht van de meerjarige specifieke uitkering Inburgering.	€ 13.000	€ 13.000	€ 14.000	€ 14.000	Structureel
Compensatie mogelijkheden volgens Voorjaarsnota 2025 vanuit het Rijk Voor de jaren 2025 tot en met 2027 worden in de Voorjaarsnota 2025 vanuit het Rijk de gemeenten gecompenseerd voor het ontstane 'ravijnjaar'. Vanaf 2028 wordt deze compensatie echter weer naar beneden bijgesteld. Hier wordt de eigen bijdrage in de jeugdhulp als compensatiemogelijkheid voorgesteld. Dit komt voor de gemeente Noordwijk uit op een bedrag van € 502.000,- aan extra inkomsten vanaf 2028.	€ -	€ -	€ 502.000	€ 502.000	Structureel
Totaal Programma 7 sociaal domein	**€ -1.206.000**	**€ -1.365.000**	**€ -365.000**	**€ -365.000**	
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving					
Bijdrage uit de Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo De gemeente heeft in 2022 een bijdrage van de projectontwikkelaar van het voormalige Bavo-terrein ontvangen voor de toekomstige onderhoudskosten van het groen in de tuinen op die plek. Er hebben nog geen mutaties in de reserve plaatsgevonden. De onttrekking aan de reserve was nog niet verwerkt in de meerjarenraming. Deze bijdrage willen we nu alsnog opnemen. Er wordt dus budget vanuit de reserve toegevoegd aan de exploitatie. De beheerkosten (in de exploitatie) waren wel al meegenomen.	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	Incidenteel
Bijdrage uit Reserve Oosterduinse meer De provincie heeft in 2021 een eenmalige beheervergoeding aan de gemeente ter beschikking gesteld gebaseerd op de normkosten voor recreatiegebieden in de provincie Zuid-Holland. Het bedrag is ontvangen voor het te plegen onderhoud door de gemeente de komende 10 jaar. Er hebben nog geen mutaties in de reserve plaatsgevonden. De onttrekking aan de reserve was nog niet verwerkt in de meerjarenraming. Deze bijdrage willen we nu alsnog opnemen. Er wordt dus budget vanuit de reserve toegevoegd aan de exploitatie. De beheerkosten (in de exploitatie) waren wel al meegenomen.	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	Incidenteel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving					
Verlening capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) extra inkomsten Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat- en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE-regeling) voor de jaren 2023 tot en met 2025. Met dit geld kunnen gemeenten extra personeel aantrekken. Gemeenten kunnen meer kennis opdoen en experts inhuren. Gemeenten moeten ervan uit kunnen gaan dat ze dit geld elk jaar krijgen. Anders kunnen ze geen langdurige verplichtingen aangaan. De Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in maart 2024 een advies gegeven over het vervolg van deze middelen. Hierin benadrukt de ROB dat het van belang is dat gemeenten voor langere tijd zeker zijn van middelen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe regeling voor na 2025. Het Rijk heeft hier al budget voor gereserveerd. In de brief ministerie van Economische Zaken en Klimaat leest u hier meer over. Ondanks dat op dit moment onduidelijkheid bestaat of en hoe de CDOKE-middelen na 2025 beschikbaar worden gesteld mogen gemeenten het basisbedrag wat zij in 2023 (€ 870.000,-) ontvingen voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat en last in de perspectiefnota voor de jaren 2028 tot en met 2029. Gemeenten kunnen dit ramen op basis van de verkregen beschikking.			€ 870.000	€ 870.000	Structureel
Verlening capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) bijbehorende kosten Zoals hierboven beschreven ontvangt de gemeente Noordwijk extra inkomsten voor de CDOKE voor 2028-2029. Tegenover deze extra inkomsten worden ook de bijbehorende kosten die gemaakt kunnen worden voor klimaat- en energiebeleid bij deze opgevoerd.			€ -870.000	€ -870.000	Structureel
Totaal Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	
Programma 10 Financiën					
Toeristenbelasting De ontvangen toeristenbelasting is het afgelopen jaar achtergebleven bij de begrote toeristenbelasting. Dit heeft mede te maken dat een groot hotel aan het herontwikkelen is en hierdoor het aantal overnachtingen achterblijft. De wederopbouw van dit hotel zal nog in 2026 plaatsvinden. In 2026 staat er nog een bedrag van € 3.891.000,- aan toeristenbelasting inkomsten begroot, maar hierbij zal in 2026 naar verwachting een bedrag van circa € 180.000,- minder aan inkomsten toeristenbelasting worden gegenereerd. Vanaf 2027 is de verwachting dat het aantal hotelovernachtingen weer zal stijgen door de heropening van dit hotel.	€ -180.000	€ -	€ -	€ -	Incidenteel
Forensenbelasting In 2026 staat er een bedrag begroot van € 1.620.000 aan forensenbelasting inkomsten. Vanaf 2023 wordt er een meeropbrengst van circa € 100.000,- gerealiseerd. Dit is veroorzaakt doordat de forensenbelasting wordt geheven op basis van de Waardering Onroerende Zaken (WOZ-waarde). De WOZ-waarde van forensen objecten blijkt in ongeveer gelijke mate gestegen te zijn met de reguliere woningen. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst in 2024 en dit zal ook het geval zijn in 2025 en verder.	€ 100.000	€ 103.000	€ 106.000	€ 109.000	Structureel
Precariobelasting In 2026 staat er een bedrag begroot van € 273.000,- voor precariobelasting inkomsten. Vanaf 2023 wordt er een minderopbrengst behaald van circa € 90.000,- Dit heeft te maken dat uitstallingen en reclame-uitingen zijn verdwenen door beleid en bijbehorende handhaving. Daardoor zijn minder precario opbrengsten in de winkelgebieden. Ook was er een verwachting dat bij bouwvergunningen meer opbrengst zou worden behaald door het plaatsen van containers en het afzetten van de openbare weg. De structurele verwerking van deze minder opbrengst is nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Dit leidt in 2025 en verder tot een nadeel van € 90.000,-.	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Autonoom beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Structureel / Incidenteel
Programma 10 Financiën					
Parkeerinkomsten In 2026 staat er een bedrag begroot van € 5.480.000,- voor parkeerinkomsten. Op basis van de jaarrekeningen 2023 en 2024 is ten opzichte van de begroting circa € 200.000,- meer inkomsten gegenereerd op de parkeerinkomsten. Dit heeft een structureel effect.	€ 200.000	€ 205.000	€ 210.000	€ 216.000	Structureel
Inkomsten Naheffingsaanslagen In 2026 staat er een bedrag begroot van € 656.000,- voor inkomsten naheffingsaanslagen. In 2024 is gebruik gemaakt van een scanauto. Hierdoor is het aantal naheffingsaanslagen fors toegenomen van begroot 9.000 naar ruim 30.000. Dit heeft in 2024 geleid tot een incidentele meeropbrengst van € 1.500.000,-. De inkomsten naheffingsaanslagen zijn kostendekkend met de uitgaven die hier tegenover staan. De inkomsten naheffingsaanslagen kunnen echter wel toenemen onder ander door toenemende kosten en omdat nog niet alle kosten konden worden meegenomen in het tarief naheffingsaanslagen. Dit had te maken dat we het maximale tarief voor naheffingsaanslagen hanteerden en dus nog niet alle kosten (zoals overhead) konden verrekenen,	€ 300.000	€ 308.000	€ 316.000	€ 324.000	Structureel
Uitgaven Naheffingsaanslagen In 2024 is gebruik gemaakt van een scanauto. Hierdoor is het aantal naheffingsaanslagen fors toegenomen van begroot 9000 naar ruim 30.000. Dit heeft in 2024 geleid tot een incidentele meeropbrengst van € 1.500.000,-. De inkomsten naheffingsaanslagen zijn kostendekkend met de uitgaven die hier tegenover staan. De inkomsten naheffingsaanslagen kunnen echter wel toenemen omdat onder andere deze kosten niet zijn meegenomen in het tarief naheffingsaanslagen. (wordt gecorrigeerd in Programmabegroting 2026-2029. Bedragen stonden in 2027 tot en met 2029 als positief. Moet negatief zijn want zijn extra lasten/uitgaven. Dit is in de begrotingssaldi van de Programmabegroting 2026-2029 verwerkt.	€ -100.000	€ -103.000	€ -106.000	€ -109.000	Structureel
Algemene uitkering gemeentefonds: herverdeeleffect In 2023 heeft een herverdeling vanhet gemeentefonds plaatsgevonden. Voor Noordwijk betekende dit een forse aanpassing van de inkomsten. Met stappen van € 15,- per inwoner per jaar (cumuatief) wordt de algemene uitkering verlaagd. Tot en met 2025 is er al een verlaging van bijna € 2 miljoen gerealiseerd. Daarna is de herverdeling gepauseerd, omdat er vele vragen over de juistheid waren gerezen. Er zijn diverse onderzoeken ingesteld. Met ingang van 2027 gaat de herverdeling verder. Voor Noordwijk kan dit een verdere gefaseerde verlaging van € 1,9 miljoen betekenen. Afhankelijk van de uitkomsten van onderzoeken (met name over de maatstaf "centrumfunctie") kan dit bedrag nog lager worden.	€ -	€ -670.000	€ -950.000	€ -950.000	Structureel
Vergunningen parkeren In 2026 staat er een bedrag van € 291.000,- begroot voor vergunningen parkeren inkomsten. Op basis van de jaarrekeningen 2023 en 2024 is ten opzichte van de begroting circa € 120.000,- meer inkomensten gegenereerd op vergunning parkeren.	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	Structureel
Meicirculaire 2025 vanuit het Rijk Op basis van de Meicirculaire 2025 vanuit het Rijk is het financieel meerjarenperspectief voor 2026 tot en met 2029 positief bijgesteld. Een verdere toelichting op de Meicirculaire 2025 wordt in de perspectiefnota gegeven.	€ 4.177.000	€ 4.518.000	€ 2.422.000	€ 2.395.000	Structureel
Kostendekkendheid leges Onderzoek is gedaan door een extern bureau. De kostendekkendheid van de leges is opgenomen in de begroting 2025 en verder. In het kader van de overgang van de ODWH naar de ambtelijke organisatie zal opnieuw het tarief bouwleges moeten worden vastgesteld. Dit kan gevolgen hebben voor de inkomsten bouwleges.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	Structureel
Totaal programma 10 Financiën	**€ 4.527.000**	**€ 4.391.000**	**€ 2.028.000**	**€ 2.015.000**	
Autonoom beleid totaal	**€ 2.418.000**	**€ 2.012.000**	**€ 390.000**	**€ 265.000**	
Autonoom beleid incidenteel binnen begrotingssaldo	**€ 16.000**	**€ 204.000**	**€ 115.000**	**€ 100.000**	
Autonoom beleid structureel binnen begrotingssaldo	**€ 3.285.000**	**€ 2.240.000**	**€ 400.000**	**€ 165.000**	
Autonoom beleid incidenteel uit reserve	**€ -883.000**	**€ -432.000**	**€ -125.000**	**€ -**	
Autonoom beleid incidenteel/structureel binnen begrotingssaldo	**€ 3.301.000**	**€ 2.444.000**	**€ 515.000**	**€ 265.000**	

Bijlage 2 Nieuw beleid Perspectiefnota 2026-2029

Perspectiefnota 2026-2029: Nieuw beleid **Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-**	(1= Expliciet in Uitvoeringsagenda* / 2= Extern gericht* / 3= Politieke afweging raad)					
Onderwerp en onderbouwing	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Prioritering 1 t/m 3**	**Structureel / Incidenteel**
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening						
Functioneel beheerder Voor het functioneel beheer van diverse gemeentebrede applicaties. Momenteel hebben we daar een tijdelijke functioneel beheerder voor. Dit budget is echter nog maar beschikbaar tot en met 2025. Om de verschillende applicaties draaiend te houden en te kunnen verbeteren hebben we een functioneel beheerder nodig. Voor 2026 wordt hiervoor incidenteel in deze perspectiefnota een budget opgenomen.	€ -72.000				1	Incidenteel
Budget voor inhuur personeel bij moeilijk vervulbare functies binnen gemeente Noordwijk Incidentele verhoging van het budget inhuur van derden. Onvermijdelijk gezien de arbeidsmarkt en de benodigde inhuur. In de Programmabegroting 2025-2028 is ook € 250.000,- opgevoerd voor 2025. Voorgesteld wordt om eenzelfde bedrag voor 2026 op te voeren.	€ -250.000	€ -	€ -	€ -	1	Incidenteel
Budget voor inhuur bij geboorteverlof/ouderschapsverlof ambtenaren gemeente Noordwijk Nieuwe regelingen in de collectieve arbeidsovereenkomst (cao) (wettelijke verplichting) (geboorteverlof, verruimd ouderschapsverlof) geven aanleiding tot verhogen van het budget voor inhuur). In de Programmabegroting 2025-2028 is ook € 375.000,- opgevoerd voor 2025. Voorgesteld wordt om eenzelfde bedrag voor 2026 op te voeren.	€ -375.000	€ -	€ -	€ -	1	Incidenteel
Budget ter dekking van exploitatielasten Atrium Het college heeft de voorkeur uitgesproken voor het Atrium Noordwijk Basis variant. Deze variant is volgens het college het meest passend voor een permanente en toekomstbestendige huisvesting. De financiële consequenties worden in deze perspectiefnota opgenomen. De exploitatielasten komen vanaf 2027 uit op € 60.000,- per jaar. Voor een verdere toelichting: zie het hoofdstuk met betrekking tot de investeringen.	€ -	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000	2	Structureel
Totaal Programma 1 dienstverlening & communicatie	**€ -697.000**	**€ -60.000**	**€ -60.000**	**€ -60.000**		
Programma 2 Veiligheid						
Dierenwelzijnsbeleid (incl. inzet 0,2 fte schaal 10) Voor het vast te stellen Dierenwelzijnsbeleid zijn middelen en inzet benodigd. Bij inzet gaat het om beoordelen en vaststellen van subsidies op basis van de verordening Dierenwelzijn. Afdoen van almaar oplopende vragen, meldingen en klachten rondom overlast van dieren - en daarop adviseren hoe dit te voorkomen (educatie) - 0,2 fte schaal 10 (beheerder openbare ruimte). Bij middelen om het bevorderen van welzijn van wilde dieren, het bieden van hulp aan dieren in nood, educatie in de vorm van bewustwording en voorkomen van impulsaankopen die mogelijk leiden tot zwerf (huis)dieren.	€ -33.000	€ -34.000	€ -35.000	€ -36.000	1	Structureel
Totaal programma 2 Veiligheid	**€ -33.000**	**€ -34.000**	**€ -35.000**	**€ -36.000**		
Programma 3 Verkeer en Parkeren						
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR26) capaciteit In 2026 gaan alle beheerplannen voor de openbare buitenruimte worden geactualiseerd. Voor de eerste maal zal dit met een overkoepelend document plaatsvinden waardoor beheer, onderhoud en vernieuwing integraal opgemaakt moeten gaan worden. Hierbij zal ook verder ingegaan worden in de wijkvernieuwingen die moeten gaan plaatvinden om te voldoen aan een klimaatadaptieve leefomgeving. Om dit traject te doorlopen is deskundigheid nodig. Het klimaatadpatatiebeleid zal medio 2025 voor besluitvorming worden voorgelegd. Op basis van de huidige inzichten zijn wijkvernieuwingen van de komende tien jaar opgenomen in het investeringsplan	€ -50.000				1	Incidenteel

Perspectiefnota 2026-2029: Nieuw beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Expliciet in Uitvoeringsagenda* / 2= Extern gericht* / 3= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 3	Structureel / Incidenteel
Programma 3 Verkeer en Parkeren						
Parkeermanager (1 fte schaal 11) Het parkeren in onze gemeente heeft veel aandacht. Van parkeerdrukmetingen, parkeerbalans, het digitaal parkeren tot de aansturing van de parkeerservicedienst (P1). Om beter sturing te kunnen bieden aan P1, de begroting (inkomsten parkeren/naheffing) en de vele vragen van inwoners, ondernemers en gemeenteraad te beantwoorden is formatieuitbreiding nodig.	€ -114.000	€ -119.000	€ -124.000	€ -129.000	1	Structureel
In een aangenomen amendement bij de Perspectiefnota 2026-2029 is besloten de formatie van de parkeermanager niet ten laste te brengen van het begrotingsresultaat, maar te dekken vanuit de naheffingsaanslagen. Dit is in de begrotingssaldi van de Programmabegroting 2026-2029 verwerkt.	€ 114.000	€ 119.000	€ 124.000	€ 129.000	1	Structureel
Totaal Programma 3 Verkeer en Parkeren	**€ -50.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**		
Programma 6 sport en cultuur						
Exploitatielasten voortzetten tijdelijke multifunctionele hal de Schelft Het college heeft de voorkeur uitgesproken voor het voortzetten van de tijdelijke multifunctionele hal de Schelft. De financiële consequenties worden in deze perspectiefnota opgenomen. De exploitatielasten komen vanaf 2027 uit op € 104.000,- per jaar. Voor een verdere toelichting: zie het hoofdstuk met betrekking tot de investeringen.	€ -	€ -104.000	€ -104.000	€ -104.000	2	Structureel
Jongeren op gezond gewicht (JOGG) We werken in de gemeente met een JOGG-regisseur die zorgt voor bewustwording van een gezondere leeftstijl door betere voeding en meer beweging. De kosten van de JOGG-regisseur zijn in 2025 nog gedekt binnen het GALA akkoord. Gezien de meerwaarde op gezondheidsgebied wordt voorgesteld om de JOGG-regisseur structureel te blijven inzetten.	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	2	Structureel
Toekomstbestendige Muze In december 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra exploitatiebijdrage voor de Muze in 2024 en 2025 van jaarlijks € 200.000,-. Hierin is ook aangegeven dat onderzoek wordt gedaan naar een toekomstbestendige Muze. Eind maart worden de resultaten van dit onderzoek opgeleverd. In dit rapport staan drie uitgewerkte scenario's (met een voorkeursscenario) die tenminste ingaan op de doelstelling, aanpassingen in de programmering en de exploitatie, de effecten op bezoekers en gebruikers, de te verwachten financiële resultaten (uitgewerkt in een begroting) en de daarbij benodigde gemeentelijke subsidie. In eerste instantie als PM opgenomen. Er is 30 april definitief rapport binnen gekomen van BMC waarin verschillende scenario's zijn doorgerekend. De duurste variant komt uit op € 708.000,-. Ten opzichte de in de begroting reeds opgenomen € 480.000,- betekent dit een extra budgetaanvraag van € 228.000,-.	€ -228.000	€ -234.000	€ -	€ -	2	Incidenteel
Totaal Programma 6 sport en cultuur	**€ -278.000**	**€ -388.000**	**€ -154.000**	**€ -154.000**		
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid						
Stevige basis voor de jeugd; lokaal jeugdbeleid Met het traject 'Stevige basis voor de jeugd' zetten we in op een sterkere en toegankelijke sociale pedagogische basis voor alle kinderen, jongeren en ouders zodat op termijn minder regionaal gecontracteerde jeugdhulp nodig is. Vooruitlopend op de bespreking van de nota in uw raad is het benodigde budget opgenomen.	€ -95.000	€ -105.000	€ -95.000	€ -95.000	2	Structureel
Mantelzorgers Respijtvoorzieningen voor mantelzorgers (Holland Rijnland). In het kader van het integraal zorg akkoord zijn in de regio respijthuizen opgezet zodat zorggevers even op adem kunnen komen. Een dergelijke voorziening is lastig lokaal te organiseren. De respijthuizen zijn opgezet als pilot en evaluatie volgt nog. Elke gemeente heeft een aantal plekken toegewezen gekegen.	€ -35.000	€ -35.000	€ -35.000	€ -35.000	1	Structureel

Perspectiefnota 2026-2029: Nieuw beleid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Expliciet in Uitvoeringsagenda* / 2= Extern gericht* / 3= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 3	Structureel / Incidenteel
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid						
Harmonisatie ondersteuning kinderboerderijen De financiële ondersteuning aan de beide kinderboerderijen harmoniseren waardoor geen sprake meer is van ongelijke behandeling. Bij de Perspectiefnota 2024 is aan de kinderboerderij het Schaapsherdertje in Noordwijk een coördinator kinderboerderij toegewezen. Dit wordt nu ook voor kinderboerderij de Dierenhoeve in Noordwijkerhout voorgesteld. Tevens is in dit bedrag een vergoeding voor verzekeringen en onderhoud meegenomen. De moeilijkheid in de harmonisatie ligt vooral in het feit dat de kinderboerderijen verschillen qua grootte, openingstijden en ook de mate waarin activiteiten worden georganiseerd. Een ander belangrijk verschil is dat dat De Dierenhoeve meer inkomsten krijgt uit activiteiten die men onderhanden neemt (inkomsten uit groenonderhoud en horeca).	€ -52.000	€ -52.000	€ -52.000	€ -52.000	2	Structureel
Beleid arbeidsmigranten De gemeenteraad heeft de startnotitie Arbeidsmigranten vastgesteld op 19 december 2024. Op basis hiervan wordt het beleid voor arbeidsmigranten ontwikkeld. We zijn gekomen tot 6 actielijnen voor het nieuwe beleid; 1) opzetten van een registratiesysteem & actualisatie, 2) verhuurverordening & vergunningenstelsel, inclusief toezicht en handhaving, 3) huisvestingsinitiatieven voldoen aan aanvullende voorwaarden, 4) bedrijvigheid en benodigde huisvesting op orde, 5) informatievoorziening via MyInfoNLApp en Meldpunt Regionaal Work in NL, 6) participatie, draagvlak & monitoring. Doel van het beleid is om meer zicht en grip te krijgen op de arbeidsmigranten in Noordwijk, door goede registratie en door duidelijke regels te stellen voor huisvesting en ondersteuning inclusief de verplichtingen van de huisvester en werkgever. Daarnaast moet ook betere voorlichting aan arbeidsmigranten zelf over hun rechten misstanden voorkomen. Om dit nieuwe beleid en de maatregelen uit te voeren is meerjarig budget en capaciteit benodigd. De raad besluit op 17 juli 2025 over het beleid; behandeling in de beeldvormende commissie is op 19 juni 2025.	€ -286.000	€ -290.000	€ -293.000	€ -297.000	2	Structureel
Totaal Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid	**€ -468.000**	**€ -482.000**	**€ -475.000**	**€ -479.000**		
Programma 10 Financiën	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**		
Budget nieuw college In vorige raadsperiode hadden we voor de eerste twee jaar € 250.000,- per jaar beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt om dit voor het nieuwe college te doen en structureel vanaf 2026 € 250.000,- beschikbaar te stellen.	€ -250.000	€ -250.000	€ -250.000	€ -250.000	2	Structureel
Totaal programma 10 Financiën	**€ -250.000**	**€ -250.000**	**€ -250.000**	**€ -250.000**		
Nieuw beleid totaal	**€ -1.776.000**	**€ -1.214.000**	**€ -974.000**	**€ -979.000**		
Nieuw beleid incidenteel	**€ -975.000**	**€ -234.000**	**€ -**	**€ -**		
Nieuw beleid structureel	**€ -801.000**	**€ -980.000**	**€ -974.000**	**€ -979.000**		
Nieuw beleid totaal	**€ -1.776.000**	**€ -1.214.000**	**€ -974.000**	**€ -979.000**		
Nieuw beleid incidenteel 1 + 2	**€ -975.000**	**€ -234.000**	**€ -**	**€ -**		
Nieuw beleid structureel 1 + 2	**€ -915.000**	**€ -1.099.000**	**€ -1.098.000**	**€ -1.108.000**		

Bijlage 3 Te nemen maatregelen Perspectiefnota 2026-2029

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen
Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* /
3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening							
Amendent: structureel doorvoeren bezuiniging op opleidingsbudget Het opleidingsbudget van € 283.000,- zou naar beneden kunnen worden bijgesteld. Vanuit onder andere het goed werkgeversschap is dit echter niet gewenst. Echter is bij de Programmabegroting 2025-2028 vanuit de raad een amendement ingediend waarin een bezuiniging voor 2025 van € 45.000,- werd voorgesteld op opleidingsbudget/budget uitgaansdag/teambuilding en/of budget kerstpakketten. Hiervan wordt nu € 20.000,- bezunigd op het opleidingsbuget in 2025. Voorgesteld worden om op basis van dit amendement deze bezuiniging structureel door te voeren.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	2	Structureel	Door het doorvoeren van deze te bezuiniging zou onder andere het goed werkgeversschap van de gemeente Noordwijk negatief kunnen worden beinvloed.
Amendent: structureel doorvoeren bezuiniging op uitgaansdag/teambuilding Het uitgaansdag/teambuilding budget van € 42.000,- zou naar beneden kunnen worden bijgesteld. Vanuit onder andere het goed werkgeversschap is dit echter niet gewenst. Echter is bij de Programmabegroting 2025-2028 vanuit de raad een amendement ingediend waarin een bezuiniging voor 2025 van € 45.000,- werd voorgesteld op opleidingsbudget/budget uitgaansdag/teambuilding en/of budget kerstpakketten. Hiervan wordt nu € 25.000,- bezuinigd oop het budget voor uitgaansdag/teambuilding in 2025. Voorgesteld worden om op basis van dit amendement deze bezuiniging structureel door te voeren.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	2	Structureel	Door het doorvoeren van deze te bezuiniging zou onder andere het goed werkgeversschap van de gemeente Noordwijk negatief kunnen worden beinvloed.
Amendent: structureel doorvoeren bezuiniging op continuemetingen klanttevredenheid In 2025 staat er voor klanttevredenheidsonderzoeken een structureel bedrag van € 32.000,-, inclusief indexatie, opgenomen in de begroting van de gemeente Noordwijk. Voor 2024 was dit budget wegbezuinigd via een amendement. Deze bezuiniging zou structureel doorgevoerd kunnen worden.	€ 32.000	€ 33.000	€ 34.000	€ 34.000	2	Structureel	Mogelijke keuze zou kunnen zijn dat we dit eens per twee jaar gaan uitvoeren. Wanneer dit het geval is kunnen we de kosten als incidenteel meenemen wat de maatregel in stand houdt.
In een aangenomen amendement bij de Perspectiefnota 2026-2029 is besloten de voorgenomen structurele te nemen maatregel op de continuemetingen klanttevredenheid niet door te voeren. Dit leidt er toe dat deze te nemen maatregel wordt teruggedraaid. Dit is in de begrotingssaldi van de Programmabegroting 2026-2029 verwerkt.	€ -32.000	€ -33.000	€ -34.000	€ -34.000	2	Structureel	
Gemeentekantoor Noordwijkerhout sluiten Gemeentekantoor Noordwijkerhout sluiten (dit zijn de jaarlijkse structurele kosten). Wat doe je met de grond en dergelijke? De ambtelijke organisatie is momenteel gehuisvest in drie panden: gemeentehuis Noordwijk, gemeentekantoor Noordwijkerhout en de Duinwetering. Een logische vraag is, of bespaard kan worden op ambtelijke huisvesting door het afstoten van een locatie? Aangezien Duinwetering verbouwd is en het college gehuisvest is in Noordwijk, ligt het afstoten van Noordwijkerhout het meest voor de hand. Uit de ambtelijke quick scan op de huisvesting uit het najaar van 2023 is echter gebleken dat dit niet mogelijk is uitgaande van onder andere een werkplekfactor van 0,7 fte en het personeelsbestand (rekening houdend met de groei van Noordwijk) niet haalbaar is zonder ingrijpende en kostbare veranderingen aan het gemeentehuis in Noordwijk waarbij ook nog de parkeernorm een belangrijk aandachtspunt is.	€ 224.000	€ 229.000	€ 235.000	€ 241.000	4	Structureel	Er moet goed gekeken worden naar hoe alle collega's te huisvesten op de overgebleven locaties. Ligt in het kader van de fusie nog steeds gevoelig.
Totaal programma 1 Bestuur en Dienstverlening	**€ 269.000**	**€ 274.000**	**€ 280.000**	**€ 286.000**			
Programma 2 Veiligheid							
Deskundigen advieskosten en representatiekosten ten behoeve van de Commissie bezwaar en beroep Het budget voor deskundigen advieskosten en representatiekosten t.b.v. Commissie bezwaar en beroep van € 28.000,- zou met € 10.000,- naar beneden kunnen worden bijgesteld. In 2024 waren er geen uitgaven voor gemaakt, deze worden in 2025 wel verwacht.	€ 10.000	€ 10.000	€ 11.000	€ 11.000	2	Structureel	Er is dan geen budget vrijgemaakt voor deskundigen advieskosten met een grote omvang.

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* /
3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 2 Veiligheid							
Amendent: deels niet doorvoeren bezuiniging op Suswacht Bij de Programmabegroting 2025-2028 was er verder afgeschaald voor de Suswacht. Totaal was € 100.000,- structureel in de begroting opgenomen. Bij Perspectiefnota 2024-2027 is reeds vanaf 2026 € 35.000,- afgeraamd. Vanaf 2026 zou nog jaarljiks € 65.000,- extra kunnen worden bezuinigd. De raad had echter bij de Programmabegroting 2025-2028 een amendement ingediend, die aangenomen is, om voor 2025 slechts € 35.000,- te bezuinigen. Wij stellen voor om vanaf 2026 structureel ook slechts € 35.000,- te bezuinigen in plaats van de begrote € 65.000,-.	€ -30.000	€ -31.000	€ -32.000	€ -33.000	2	Structureel	Het bedrijf achter de Suswacht heeft aangegeven bij het terugdringen van uren de opdracht in te leveren omdat het onrendabel voor ze wordt. Suswacht compenseert de afwezigheid van de Politie die grote capaciteitsproblemen kent en wat met regelmaat tussen de burgemeester en politie wordt besproken. Afschalen betekent dus verdwijnen, wat voor grote onveiligheid gaat zorgen op de Grent (zie al huidige regelmatige vechtpartijen op de Grent). Alle horecabedrijven moeten (op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) om 24.00 uur sluiten. De burgemeester kan daar ontheffing van verlenen. Maar de burgemeester mag die ontheffing slechts verlenen, indien in redelijkheid aangenomen mag worden, dat door het verlenen van een ontheffing geen verstoring van de openbare orde zal plaatsvinden. De Suswacht is één van de maatregelen die genomen worden om verstoring van de openbare orde te voorkomen. Als de Suswacht wordt geschrapt ontstaat er met name op de Grent een situatie, waarbij de burgemeester er niet meer van uit kan/mag gaan, dat er geen sprake zal zijn van openbare orde verstoringen door het langer open blijven van horecabedrijven op de Grent. Het opheffen va de Suswacht zou er dus toe kunnen leiden, dat de burgemeester gaan ontheffingen van de sluitingstijd meer kan/mag verlenen en dat dus alle bedrijven op de Grent om 24.00 uur dicht moeten. Bij de begroting 2025-2028 was er verder afgeschaald voor de Suswacht. Totaal was € 100.000,- structureel in de begroting opgenomen. Bij Perspectiefnota 2024-2027 is reeds vanaf 2026 € 35.000,- afgeraamd. Vanaf 2026 zou nog jaarljikse € 65.000,- extra kunnen worden bezuinigd. De raad had echter bij de begroting 2025-2028 een amendement ingediend, die aangenomen is, om voor 2025 slechts € 35.000 te bezuinigen. Wij stellen voor om vanaf 2026 structureel ook slechts € 35.000 te bezuinigen in plaats van de begrote € 65.000.)
Totaal programma 2 Veiligheid	**€ -20.000**	**€ -21.000**	**€ -21.000**	**€ -22.000**			
Programma 3 Verkeer en Parkeren							
Amendent: structureel doorvoeren bezuiniging op groenonderhoud bedrijventerreinen Sober + Blj het vaststellen van de begroting 2025-2028 is de maatregel voor het verlagen van het groenonderhoud in bijna alle gebieden op Sober+ aangenomen. Bedrijventerreinen was daarop uitzondering. De raad had bij de Programmabegroting 2025-2028 een amendement ingediend, die aangenomen is, om voor 2025 dit bedrag voor Bedrijventerreinen niet te bezuinigen. Deze kan echter in de toekomst ook doorgevoerd worden. Anders zou het bedrijventerrein met een hogere kwaliteit worden onderhouden dan het woongebied.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	2	Structureel	Bedrag is een grove raming en moet nog berekend worden. Ook de duur van de overeenkomsten waardoor bijstellen niet mogelijk is moet nog bepaald worden. Welke gevolgen heeft het eventueel verlagen van het onderhoudsniveau voor het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)? Met dat keurmerk zullen partijen zich inzetten voor een schoon, heel en veilig leef-, werk- en winkelgebied. Om het keurmerk te behalen moeten er afspraken en verplichtingen nagekomen worden om de kwaliteit te verbeteren voor de klanten, bezoekers en omwonenden. Het verlagen van het onderhoudsniveau heeft geen effect op het keurmerk (KVO) want dat gaat over met name veiligheidsaspecten. De vereiste kwaliteit voor het keurmerk is gewaarborgd, ook als het onderhoudsniveau naar beneden wordt bijgesteld.

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* / 3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 3 Verkeer en Parkeren							
Amendent: structureel niet doorvoeren bezuiniging op straatreiniging Bij de Programmabegroting 2025-2028 was er € 50.000,- bespaard op straatreiniging. Voorstel was om de verzochte autonome verhoging Areaaluitbreiding straatreiniging niet meenemen. Gevolg is minder vaak straatreinigen. Het budget voor de uitbesteding van vegen van wegen met onkruidbestrijding (dus zonder de eigen buitendienst) is € 640.000,-. Daar komt bij vanwege areaaluitbreiding € 80.000,- vanaf 2024 (vegen € 50.000,- en onkruidbestijding € 30.000,-). Vanaf 2026 staat al de besparing van € 90.000,- ingeboekt. Per saldo resteert dan een budget van € 630.000,-. Als voor areaaluitbreiding niet wordt bijgeraamd (dus extra bezuiniging van € 80.000,- bovenop € 90.000,-) wordt dit budget uiteindelijk € 550.000,-. De raad had echter bij de Programmabegroting 2025-2028 een amendement ingediend, die aangenomen is, om voor 2025 dit bedrag niet te bezuinigen. Deze kan ook in de toekomst niet doorgevoerd worden. Sterker nog, er is zelfs een groter budgettair tekort dat als autonome ontwikkeling wordt meegenomen.	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	2	Structureel	
Terugdraaien bezuiniging onderhoud wegen Bij de Programmabegroting 2025-2028 was er € 50.000,- bespaard op onderhoud van de wegen. Dit was meegenomen als maatregel met prioriteit 2. Dit blijkt nu niet haalbaar vanwege de areaaluitbreiding die in 2026 (of nog eerder in 2025) in beheer moet worden genomen. Uitbreiding van het areaal betreft onder andere het Satoriuspark, Bavo fase 6, Het Zilt fase 1 en 2, Offem Zuid en mutaties Zeeburg en het Wantveld. De bezuiniging moet daarom noodzakelijkerwijs worden teruggedraaid.	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	2	Structureel	
Besparing ledigen van afvalbakken Een schone leefomgeving realiseer je niet door veel afvalbakken te plaatsen. In de afgelopen jaren is er op plaatsen een ongewenste toename ontstaan die ook vanwege de toenemende kosten in ledigen kunnen verminderen. We werken dan toe naar 1 afvalbak per 250 meter afstand in het woongebied en 500 meter in buitengebied. Met als uitgangspunt dat op bepaalde plekken (zoals speelplaatsen, bankjes, bushaltes) er een afvalbak aanwezig is. En doordat we investeren in afvalbakken met een grotere capaciteit (minipers/Mr Fill) is er ook op inzet aan lediging te besparen. Hierdoor zou er op termijn ook geen lediging in de weekenden plaats hoeven vinden.	€ -	€ 5.000	€ 10.000	€ 10.000	2	Structureel	
(gedeeltelijk) Stoppen klinkertype Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) Het niet (of in bepaalde zones) aanbrengen van klinkerverharding op basis van gebakken klinkers zoals in de UVOR is bepaald, in plaats daarvan betonnen klinkers toepassen en vaker hergebruik van bestaande. In de Programmabegroting 2025 is opgenomen dat de UVOR wordt geactualiseerd waarbij dit meegenomen zou kunnen worden	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	3	Structureel	Straatbeeld versobert hiervan.
Aanpassen maaibeleid Deel van de grassen die nu gemaaid worden als gazon omzetten naar ruig gras (maaien twee keer per jaar). Het onderhoudsniveau van resterende gazons bijstellen tot niveau C.	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	3	Structureel	Bedrag is een grove raming en moet nog berekend worden. Ook de duur van de overeenkomsten waardoor bijstellen niet mogelijk is moet nog bepaald worden. Het zal in de woonwijken voor onvrede zorgen omdat dit soms ook grasvelden kunnen zijn waarop gespeeld wordt of honden worden uitgelaten.
Verminderen van kleine speelplekken De gemeente Noordwijk heeft veel speelvoorzieningen. Bewegen is belangrijk zodat kinderen worden uitgedaagd en in beweging komen. Er zijn ook een aantal kleine speelplekken die een beperkte speelwaarde bieden. Vanaf de momenten dat deze vervangen zouden moeten gaan worden wordt voorgesteld deze te verwijderen.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	3	Structureel	Kinderen bewegen al steeds minder, dit kan daar een verder negatief effect op hebben.
Verduurzamen openbare verlichting Versnellen verduurzamen openbare verlichting om zodoende de kosten te reduceren. Minder electra verbruik.	€ -	€ -	€ -	€ -	4	Structureel	niet meenemen, is niet door J.Went opgevoerd
Vervangingsplan riolering reduceren Kosten neutraal waardoor belastingdruk wel verlaagd kan worden in tarief rioolheffing waardoor onroerendezaakbelasting (OZB) verhoogd kan worden.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	niet meenemen, is niet door J.Went opgevoerd

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* / 3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 3 Verkeer en Parkeren							
Verwijderen bloem/plantenbakken & hangbakken Op veel locaties staan bloembakken. Het verwijderen levert een besparing op in de kosten van de bloembakken en de personele inzet die daarmee gemoeid is.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	4	Structureel	Straatbeeld versobert hiervan.
Verminderen zones A niveau - routes - vaste planten Het verlagen van onderhoudsniveau op bepaalde routes, het omvormen van vaste planten naar grassen.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	4	Structureel	Straatbeeld versobert hiervan, ten nadele van werkzaamheden buitendienst. Is ook kapitaalvernietiging
Groenonderhoud niveau Sober Blj het vaststellen van de Programmabegroting 2025-2028 is de maatregel tot het verlagen van het groenonderhoud in alle bijna alle gebieden op Sober+ aangenomen. In deze maatregel wordt het onderhoudsniveau nog verder verlaagd tot het niveau Sober.	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	4	Structureel	dit wordt ten zeerste afgeraden. Het onderhoudsniveau zakt door de ondergrens en leidt tot kapitaalvernietiging
Vegen wegen Frequentie van vegen wegen verlagen en onderhandeling over tarieven met Meerlanden. Het budget voor de uitbesteding van vegen van wegen met onkruidbestrijding (dus zonder de eigen buitendienst) is € 640.000,-. Daar komt bij vanwege areaaluitbreiding € 80.000,- vanaf 2024 (vegen € 50.000,- en onkruidbestijding € 30.000,-). Vanaf 2026 staat al de besparing van € 90.000,- ingeboekt. Per saldo resteert dan een budget van € 630.000,-. Als voor areaaluitbreiding niet wordt bijgeraamd (dus extra bezuiniging van € 80.000,- bovenop € 90.000,-) wordt dit budget uiteindelijk € 550.000,-. Nóg verder bezuinigen kan door minder keren te gaan vegen maar zal uiteindelijk misschien zelfs wel een halvering van het aantal keren vegen betekenen.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	Niet meenemen er is namelijk een tekort die als autonoom is opgenomen De Meerlanden als opdrachtnemer beschouwt dit als door de ondergrens heenzakken
Strandpendel afschaffen Al jaren wordt er een strandpendel ingezet die toeristen vervoert van buiten het dorp naar het strand. Dit gebeurt in 2025 vanaf Beuk aan de van Berckelweg. Hoewel het wenselijk is om de auto buiten het dorp te parkeren (en met bus te verplaatsen naar het strand) kan dit afgeschaft worden.	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	4	Structureel	Zorgt voor vermindering van het totaal der parkeermogelijkheden, veroorzaakt daarbij meer verkeersdrukte (rondrijdende auto`s zoekend naar beschikbare parkeerplaats).
Totaal Programma 3 Verkeer en Parkeren	**€ 375.000**	**€ 380.000**	**€ 385.000**	**€ 385.000**			
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid							
Amendent: structureel niet doorvoeren bezuiniging op subsidie Thuisbus Bij de Perspectiefnota 2025-2028 en de Programmabegroting 2025-2028 werd voorgesteld te onderzoeken of de inzet van de Thuisbus met behulp van vrijwilligers kan worden voortgezet. De inwoners van het Thuishuis zelf behoeven naar verwachting weinig begeleiding meer. De woonvorm staat nu zo'n twee jaar en loopt zonder problemen. Echter is bij de Programmabegroting 2025-2028 vanuit de raad een amendement ingediend waarin deze bezuiniging voor 2025 is teruggedraaid. Voorgesteld worden om op basis van dit amendement deze bezuiniging structureel niet door te voeren vanaf 2026 en verder.	€ -16.000	€ -16.000	€ -16.000	€ -16.000	2	Structureel	
Amendent: structureel niet doorvoeren bezuiniging op subsidie Automaatje Bij de Perspectiefnota 2025-2028 en de Programmabegroting 2025-2028 werd voorgesteld een bezuiniging te vinden in het organiseren van de koppeling via een online systeem. Dit moet nog onderzocht worden, maar kan mogelijk een deel van de personeelskosten weg halen. Echter is bij de Programmabegroting 2025-2028 vanuit de raad een amendement ingediend waarin deze bezuiniging voor 2025 is teruggedraaid. Voorgesteld worden om op basis van dit amendement deze bezuiniging structureel niet door te voeren vanaf 2026 en verder.	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	2	Structureel	
Inburgering Door het optimaal benutten van de middelen die door het Rijk via een SPUK (specifieke uitkering) beschikbaar worden gesteld, wordt het budget vanuit de Algemene Uitkering niet benut. Voorstel is om dat te laten vrij vallen. Er is wel een risico dat de SPUK verlaagd wordt en/of de kosten toenemen. Er zal dan op andere wijzen moeten worden gekeken hoe de noodzakelijke kosten worden gedekt of kosten kunnen worden gespreid door het hanteren van wachtlijsten.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	2	Structureel	
Niveau armoedebeleid van 120% naar 110% brengen. Het betreft het besparen op de Doe mee regeling. Het behalen van deze besparing is twijfelachtig en waarschijnlijk contraproductief. Voor amoedebestrijding is nu € 319.000,- begroot.	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	4	Structureel	

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* / 3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid							
Subsidie jeugdpreventie project In het sociaal domein is de afgelopen jaren flink ingezet op preventie. In 2026 is hiervoor € 1.156.000,- begroot De gedachte hierachter is dat hiermee tijdig een (goedkopere) algemene voorziening wordt geboden en duurdere en zwaardere zorgtrajecten voorkomen worden. Overwogen kan worden om op deze budgetten te bezuinigen, aangezien hier geen wettelijke taak mee gemoeid is. Het risico bestaat echter dat het kind met het badwater wordt weggegooid. Aanbeveling is wel om te kijken of bij de beoordeling van een zorgaanvraag voldoende wordt verwezen naar algemene voorzieningen dan wel aanpassing het toetsingskaderkader hiervoor nodig is; bijvoorbeeld voor Voor ieder 1 in het kader van jeugdzorg. Dit zou op langere termijn moeten leiden tot een afvlakking en daling van de dure jeugdzorg, en dat zal ook gemonitord moeten worden. Het is belangrijk dat de maatregelen van de bestuurlijke Taskforce in de regio en de lokale aanpak leiden tot een goed totaalpakket. Daarmee wordt afgeraden om op lokale budgetten te bezuinigen.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	Deze susbsidie worden ook al meegenomen in het onderzoek naar besparing op susidies!
Totaal Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	**€ 109.000**	**€ 109.000**	**€ 109.000**	**€ 109.000**			
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving							
Hondenpoepzakjes Bij de Programmabegroting 2025-2028 was er bespaard op hondenpoepzakjes. De raad had echter bij de Programmabegroting 2025-2028 een amendement ingediend, die aangenomen is, om voor 2025 hierop niet te bezuinigen. Deze kan nog steeds in de toekomst doorgevoerd worden. Ondertussen is er meer inzicht in de kosten van de aanschaf van deze zakjes waardoor er in totaal een bezuiniging van € 10.000,- ontstaat (dus € 5.000,- vanaf 2026 erbovenop). Wij stellen voor om vanaf 2026 structureel € 10.000,- te bezuinigen in plaats van de begrote € 5.000,-.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	2	Structureel	
Stoppen met compostdag Al jaren doet Noordwijk mee aan de landelijke compostdag. Hier wordt aan inwoners gratis meerdere zakken compost uitgedeeld. Mede als dank voor het almaar beter scheiden van afval. De keerzijde hiervan is dat het veel verkeersbewegingen met zich mee brengt, betaalde inzet vraagt in het weekend en dat voor het verpakken hiervan plastic benodigd is.	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	2	Structureel	
Totaal Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving	**€ 13.000**	**€ 13.000**	**€ 13.000**	**€ 13.000**			
Programma 9 Wonen en Ruimte							
Mogelijke besparing gemeentelijke bijdrage overgang van Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) In 2026 is er nog geen besparing op de kosten voor de ODWH. De ontvlechting is pas definitief vanaf 1 januari 2027, waardoor de kosten doorlopen in 2026. In de perspectiefnota van 2027 worden de inzichten over hoe de organisatie in te richten en de daarbij behorende kosten meegenomen. Aandachtspunt is dat een vermindering van kosten ook een verlaging van de bouwleges betekent omdat we te maken hebben met kostendekkende tarieven. De opbrengsten van de bouwleges mogen niet meer bedragen dan de direct toe te rekenen kosten aan de bouwtaken.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	2	Structureel	
Totaal Programma 9 Wonen en Ruimte	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 10 Financien							
Taakstelling op subsidies Voorgesteld wordt de bij de Perspectiefnota 2025-2028 aangekondigde taakstelling op subsidies van € 500.000,- in 2027 te schrappen. Vanaf 2028 blijft de € 600.000,- aan structurele taakstelling op de subsidies wel gehandhaafd. Dit punt zal in de Perspectiefnota 2026-2029 verder uiteengezet worden.	€ -	€ -500.000	€ -	€ -	2	Structureel	
Kostendekkendheid leges Kostendekkendheid van de leges wordt op dit moment onderzocht door extern bureau. Dit heeft relatie met de Omgevingswet. Resultaten volgen in het derde kwartaal 2025.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	

Perspectiefnota 2026-2029: Te nemen maatregelen

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

(1= Zonder noemenswaardige consequenties* / 2= Kan, maar consequenties aanvaarden* /
3= Besparing weegt niet op tegen consequenties / 4= Politieke afweging raad)

Onderwerp en onderbouwing	2026	2027	2028	2029	Prioritering 1 t/m 4	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 10 Financien							
Ambtelijke formatie De ambtelijke formatie voor 2025 omvat per 1 januari 2025 in totaal 300,09 fte voor vaste formatie (exclusief griffie die 5,06 fte omvat) en een loonsom van € 29.171.000,- (exclusief griffie). De tijdelijke formatie fluctueert per jaar; in 2025 gaat het om 18,58 fte voor een loonsom van € 1.663.000,-. Er is behalve het budget voor ziektevervanging (structureel € 85.000,-, behoudens incidentele bijstellingen bij de voorjaarsnota) geen apart budget voor inhuur. Inhuur wordt gefinancierd uit het genoemde budget ziektevervanging, vacatureruimte, of een specifiek projectbudget. Overwogen kan worden om in het kader van de bezuinigingen ook het ambtelijk apparaat een taakstelling op te leggen. Aangezien alle medewerkers een volwaardig takenpakket hebben en de werkdruk als hoog wordt ervaren en het bemensen van (belangrijke) dossiers niet altijd lukt vanwege de krappe arbeidsmarkt, is het nadrukkelijke advies – als de raad zou besluiten tot het opleggen van een taakstelling op het ambtelijke apparaat - om niet te kaasschaven, maar dat te doen op specifiek aangewezen taken/dossiers zodat de verwachtingen helder zijn en de mogelijk ervaren werkdrukverhoging door de kaasschaafmethode tegen worden gaan en het risico op hieraan gekoppeld personeelsverloop klein te houden. Qua te schrappen taken/dossiers kan gedacht worden aan niet-wettelijke taken of het met een lager ambitieniveau uitvoeren van (wettelijke) taken mits indien dat tot minder ambtelijke advisering of begeleiding leidt. Het gaat om geen of minder inzet op bijvoorbeeld: preventieve zaken in sociaal domein als armoedebestrijding en preventie op jeugd, welzijnsbeleid en geluk beleven, sport, groen, strand, minder inzet op telefonie, communicatie, inkoopondersteuning van Stichting Rijk, volstaan met één directeur, bestuursadvies, datagedreven werken, inboeken besparing Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) door minder verwacht dubbel werk (let op: deze is nu ook separaat opgenomen), toerisme et cetera.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	
Budgetten griffie, rekenkamer enzovoort Analoog aan de overweging van de taakstelling op het ambtelijke apparaat, kan de gemeenteraad overwegen om een taakstelling op te leggen op de formatie van de griffie of ander budget dat de raad ter beschikking staat. De formatie voor 2024 omvat per 1 mei 2024 5,06 fte hetgeen een loonsom van € 494.000,- behelst. Ook ander budget dat de gemeenteraad ter beschikking staat kan heroverwogen worden, zoals bijvoorbeeld het werkbudget van de rekenkamer. Vanzelfsprekend is deze optie, evenals de andere voorstellen en mogelijkheden, ter beoordeling van de raad.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	4	Structureel	
Totaal Programma 10 Financien	**€ -**	**€ -500.000**	**€ -**	**€ -**			
Te nemen maatregelen totaal	**€ 746.000**	**€ 255.000**	**€ 766.000**	**€ 771.000**			
Te nemen maatregelen incidenteel	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Te nemen maatregelen structureel	**€ 746.000**	**€ 255.000**	**€ 766.000**	**€ 771.000**			
Maatregelen 1 en 2 mee te nemen	**€ 64.000**	**€ -431.000**	**€ 75.000**	**€ 74.000**			
Maatregelen 3 en 4 niet mee te nemen	**€ 714.000**	**€ 719.000**	**€ 725.000**	**€ 731.000**			

Lijst van afkortingen

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
A		
	ABF	Axon, BSM en Focus
	ALV	Algemene Ledenvergadering
	AMvB	algemene maatregel van bestuur
	APV	Algemene Plaatselijke Verordening
	AVA	Algemene vergadering van Aandeelhouders
B		
	B&O	Beheer en Onderhoud
	BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
	BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
	BCF	btw-compensatiefonds
	BIE	Bouwgronden In Exploitatie
	BIZ	Bedrijven Investerings Zone
	BI-zone	bedrijfsinvesteringszone
	BKOR	Beeldende Kunst in Openbare Ruimte
	BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
	boa	buitengewoon opsporingsbeambtenaar
	BOC	Beheer openbare ruimte civiel
	BSO	Buitenschoolse opvang
	BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
	BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
C		
	CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
	cfm	conform
	CIB	Centraal Inlichtingenbureau
	COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid
	COM	Communicatie
	CROW	Centrum voor Regeling en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
D		
	DCS	Directie, control en strategie
	DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
E		
	EMU	Economische en Monetaire Unie
	ESA	European Space Agency
	ESTEC	European Space Research and Technology Centre
	ETP	Economie, toerisme en participatie

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
F		
	Fte	fulltime-equivalent
G		
	gft	groente-, fruit- en tuinafval
	GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
	GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
	GOA	Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid
	GOM	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij
	GR	Gemeenschappelijke Regeling
	GREX	grondexploitatie
H		
	HALT	Het Alternatief
	HHR	Hoogheemraadschap Rijnland
	HLT	Hillegom, Lisse en Teylingen
	HOV	Hoogwaardig openbaar vervoer
I		
	I&A	Informatisering en Automatisering
	iAWKp	Integraal Afvalwater Ketenplan
	ICT	informatie- en communicatietechnologie
	IGM	Informatie- en gegevensmanagement
	IHP	Integraal Huisvestingsplan
	IKB	Individueel Keuzebudget
	INC	incidenteel
	INV	investeringen
	IP	investeringsplan
	ISD	Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst
	ISG	Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek
	IVP	Integraal Veiligheidsplan
J		
	JGZ	jeugdgezondheidszorg
	JOGG	Gezonde jeugd, gezonde toekomst (voorheen Jongeren op gezond gewicht)
	JOV	Juridisch - openbare orde - veiligheid
	jr	jaar
	JZ	Juridische zaken

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
K		
	KCC	Klantcontactcentrum
	KDB	Gemeenschappelijke Regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek
	kg	kilogram
	KL	kapitaallasten
	KSN	Kustsurfvereniging Noordwijk
	kso	kosten-en-samenstellingsonderzoek
	kst	kosten
L		
	LIOR	Leidraad Inrichting Openbare Ruimte
	LISA	Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen
M		
	MAS	Maatschappij
	MDT	maatschappelijk diensttijd
	MIP	meerjarig investeringsplan
	MJOP	meerjarenonderhoudplanning
	MJR	meerjarenrekening
	MKB	midden- en kleinbedrijf
	MPG	meerjarenperspectief grondexploitaties
	MSD	Merck, Sharp & Dohme
	mva	materiële vaste activa
	MZVT	Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis
N		
	Nedvang	Nederland Van Afval naar Grondstof
	NHG	Nationale Hypotheek Garantie
	NIEGG	niet in exploitatie genomen gronden
	nnb	nog niet bekend
	NRB	Noordwijkse Reddingsbrigade
	NV	naamloze vennootschap
	NW	Noordwijk
	NWH	Noordwijkerhout
O		
	ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
	OPK	Oud papier en karton
	OR	Openbare Ruimte
	OSS	Onderwijs, sport en subsidie
	OZB	onroerendezaakbelastingen

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
P		
	p	product
	PBD	Plastic verpakkingen, Blik en Drinkpakken
	PM	pro memorie
	PMD	Plastic, Metaal en Drankkarton
	PPS	Publiek Private Samenwerking
	PRIS	Parkeer Route Informatiesysteem
	PRU	Projecten ruimte
Q		
R		
	RAV	Regionale Ambulancevoorziening
	RBR	Ruimtelijk beleid en regie
	RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
	RIF	Regionaal Investeringsfonds
	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
	RO	Ruimtelijke ontwikkeling
	RZB	roerende-zaakbelastingen
S		
	SJC	Sint Jeroens Club
	SOZ	Service Organisatie Zorg
	SSA	strategische samenwerkingsagenda
	Stichting RIJK	Stichting Regionaal Inkoopbureau Ijmond en Kennemerland
	STR	structureel
	SVN	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
T		
	t/m	tot en met
	TWN	tussentijdse winstneming
	TWO	Tijdelijke Werkorganisatie
U		
	UVOR	Uitwerking Visie Openbare Ruimte

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
V		
	VAB	vuilafvoerbedrijf "Duin- en Bollenstreek"
	vd	van de
	vh	voorheen
	vm	voormalig
	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	Vpb	Vennootschapsbelasting
	VRHM	Veiligheidsregio Hollands Midden
	vsv	voortijdig schoolverlaten
	VTH	Vergunning - toezicht en handhaving
	VTU	Voorbereiding en Toezicht op de Uitvoering
	vz	voorzieningen
W		
	Wet Bibop	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
	Wet Fido	Wet financiering decentrale overhede
	Wet Hof	Wet houdbaarheid overheidsfinanciën
	WGS	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
	Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	Woo	Wet open overheid
	WOZ	Waardering onroerende zaken
X		
Y		
Z		

gemeente
Noordwijk

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
T. 071 - 36 60 600
gemeente@noordwijk.nl
www.noordwijk.nl